

Katılım Bankaları 2016

KURULUŞ YILI
2002

ÜYELERİ
Türkiye'de faaliyet gösteren katılım bankaları

YÖNETİM KURULU BAŞKANI
Melikşah UTKU
Albaraka Türk Katılım Bankası A.Ş.

YÖNETİM KURULU ÜYELERİ
Albaraka Türk Katılım Bankası A.Ş.
Kuveyt Türk Katılım Bankası A.Ş.
Türkiye Finans Katılım Bankası A.Ş.
Vakıf Katılım Bankası A.Ş.
Ziraat Katılım Bankası A.Ş.

GENEL SEKRETER
Osman AKYÜZ

DENETÇİLER
Süleyman SAYGI-İsmail GERÇEK

GENEL MERKEZ
Kısıklı Caddesi No: 22 Altunizade
34662 Üsküdar/İstanbul

TELEFON
0216 651 94 35 (Pbx)

FAKS
0216 651 94 39

WEB SAYFASI
www.tkbb.org.tr

E-POSTA
bilgi@tkbb.org.tr

Kısaca Türkiye Katılım Bankaları Birliği

Yönetim merkezi İstanbul'da bulunan Türkiye Katılım Bankaları Birliği (TKBB), Bankacılık Kanunu gereğince kurulmuş tüzel kişiliği haiz ve kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşudur.

Türkiye'de faaliyet gösteren katılım bankalarının çatı kuruluşu olan TKBB'nin temelleri 2001 yılında Özel Finans Kurumları Birliği ile atılmıştır.

Birliğin unvanı, 2005 tarihinde Türkiye Katılım Bankaları Birliği olarak değiştirilmiştir.

TKBB'nin amacı, serbest piyasa ekonomisi ve tam rekabet ilkeleri çerçevesinde bankacılık düzenlemeleri ile ilke ve kuralları

doğrultusunda katılım bankalarının hak ve menfaatlerini savunmak, bankacılık sisteminin büyümesi, sağlıklı olarak çalışması ve bankacılık mesleğinin gelişmesi, rekabet gücünün artırılması amacıyla çalışmalar yapmak, rekabetçi bir ortamın yaratılması ve haksız rekabetin önlenmesi için gerekli kararları almak/alınmasını sağlamak, uygulamak ve uygulanmasını talep etmektir.

Mevzuat gereği, Türkiye'de faaliyet gösteren katılım bankaları faaliyet izni aldıkları tarihten itibaren bir ay içinde TKBB'ye üye olmak zorundadırlar.

Nisan 2017 itibarıyla Türkiye'de faaliyet gösteren beş katılım bankası TKBB'nin üyesidir.

Türkiye katılım bankacılığı başlıca göstergeleri (2016 yıl sonu)*

Toplanan fonlar	Kullandırılan fonlar
81.505 milyon TL	84.880 milyon TL
Toplam aktifler	Özvarlık
132.776 milyon TL	11.495 milyon TL
Personel sayısı	Şube sayısı
14.465 kişi	959 adet

*31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla Türkiye Katılım Bankaları Birliği'ne üye 5 bankanın göstergeleridir.

BAŞKAN'IN SUNUŞU

Melikşah UTKU

“Katılım bankacılığı ekosistemi gelişiyor”

DÜNYA EKONOMİSİ

2016 yılında küresel ekonomi ılımlı büyüme aşamasına geçti.

KATILIM BANKACILIĞI SEKTÖRÜ

Katılım bankaları, 2016 yılında da büyüme ivmelerini korumuştur

GLOBAL FAİZSİZ FİNANS VE BANKACILIK

Faizsiz finans sektörünün küresel etki alanı genişliyor

ÖZEL DOSYA: FAİZSİZ FİNANS SİSTEMİNİN GELECEĞİ

Önümüzdeki dönem, faizsiz finans sistemi için önemli fırsatlar sunmaktadır

ALBARAKA TÜRK

Melikşah UTKU

“Dünyanın en iyi katılım bankası olma yolundayız”

KUVEYT TÜRK

Ufuk UYAN

“Kuveyt Türk, 2016 yılında büyümeye devam etti”

TÜRKİYE FİNANS

Wael Abdulaziz RAIES

“Bütün gücümüzle reel ekonomiyi desteklemeye devam ediyoruz”

18

TÜRKİYE EKONOMİSİ

Olumsuz küresel konjoktüre rağmen devam eden gelişme

26

TÜRK BANKACILIK SEKTÖRÜ

Bankacılık sektörü güçlü yapısını koruyor

44

GENEL SEKRETER İLE RÖPORTAJ

Osman AKYÜZ

“Katılım Bankacılığı, büyüme için bulunmaz bir fırsattır”

50

TKBB HABER

İslami bankalarda Yenilikçi Ürün Geliştirme Çalıştayı gerçekleştirildi

52

SEKTÖR HABER

Altını yatırım aracı olarak güçlendiren standart yayınlandı

72

VAKIF KATILIM

İkrâm GÖKTAŞ

“İkinci kamu katılım bankası olarak başladığımız yolculukta, sektöre önemli bir hareketlilik getirdik”

78

ZİRAAT KATILIM

Osman ARSLAN

“Kuruluşumuzun birinci yılını kutladığımız 2016 yılını başarıyla tamamlamanın mutluluğu ve heyecanı içerisindeyiz”

84

FINANSAL VERİLER VE MALİ TABLOLAR

İLETİŞİM BİLGİLERİ

102

Başlıca sektörel finansal veriler, grafikler ve mali tablolar

Katılım bankalarının iletişim bilgileri özeti

“Katılım bankacılığı ekosistemi geliyor”

Melikşah UTKU
TKBB Başkanı

BDDK bünyesinde bulunan Uygulama III Dairesi, faizsiz finans ve özellikle katılım bankacılığı konusunda önemli bir ihtiyaca cevap vermektedir. İlgili diğer kamu kurumlarının da benzeri birimler oluşturmaları yönünde Türkiye Katılım Bankacılığı Strateji Belgemizde tavsiye eylem adımları yer almaktadır.

Katılım bankacılığı faizsiz bankacılık ilkeleri üzerine kurulmuş kendine has özellikleri olan bir bankacılık modelidir. Faiz yasağından başlayarak, reel ekonomiye, ekonomik faaliyetlere dayalı olmak, belirsizliğe, aşırı risk ve spekülasyona karşı olmak, risk paylaşımı esasını benimsemek, toplum için zararlı iş ve maddelerle ilgili bankacılık hizmeti sunmamak gibi temel özellikleri bulunmakta, bu temel özellikler katılım bankacılığını sağlam ve etik bankacılık konumuna yerleştirmektedir. Çünkü bu tür özellikler aktifi ve pasifi itibarıyla sağlam bir bankacılık modeli ortaya çıkarmaktadır. 2008 yılındaki global kriz, bankacılık ve finansal işlemlerin reel ekonomiden koparak büyük bir balon yaratması, kötü risk yönetimi ve belirsizliğin bir türü olan ve katılım bankacılığının kabul etmediği (değişken faizli) konut kredilerinin %70'lik bölümünün ödenmemesi sonucunda ortaya çıkmıştır. Şayet reel ekonomiye bağlılık, sabit getirili kredi sistemi ve alacak satışının yasak olduğu bir finans sistemi uygulanmış olsa idi, bu kriz bu ölçüde olmazdı ve fazlaca tahribata maruz kalınmadan atlatılabilirdi.

Konvansiyonel bankacılıktan farklı özellikleri bulunan katılım bankacılığının kendine has bir ekosisteme sahip olması kaçınılmazdır. Bunların başında faizsiz bankacılık standartları gelmektedir. Bu standartlar yapılan bankacılığın, esas ve ilkelerinin alındığı İslam dinine uygun

Konvansiyonel bankacılıktan farklı özellikleri bulunan katılım bankacılığının kendine has bir ekosisteme sahip olması kaçınılmazdır. Bunların başında faizsiz bankacılık standartları gelmektedir. Bu standartlar yapılan bankacılığın, esas ve ilkelerinin alındığı İslam dinine uygun yapıp yapılmadığının düzenlenmesi ve denetlenmesi ile ilgilidir.

yapılıp yapılmadığının düzenlenmesi ve denetlenmesi ile ilgilidir. Bunlar a) Körfez (Bahreyn) kökenli AAOIFI (İslami Finansal Kuruluşlar Denetim ve Muhasebe Standartları Kuruluşu) ile b) Uzak Doğu (Malezya) kökenli IFSB (İslami Finansal Hizmetler Kurulu)'dur.

Türkiye'de faaliyet gösteren bankalar kendi bağımsız danışma kurullarına sahip olup Körfez ve Uzak Doğu prensiplerine göre görüş bildirip bildirmeme özgürlüğüne sahiptirler. Ancak bu standartlardan da yararlandıklarını, ayrıca birliğimiz bünyesinde bulunan danışma komitesinin de Türk standartlarını oluşturmaya başladığını söyleyebiliriz. Diğer taraftan ülkemizin daha yakından izlediği AAOIFI'nin Faizsiz Finans Standartlarının Türkçeye tercümesini başlatmış bulunuyoruz. Bunun yanı sıra Muhasebe, Denetim ve Kurumsal Yönetişim Standartlarının da tercüme edilmesi yolunda epey mesafe kat' edildiğini söyleyebilirim.

Belirtilen özellikleri nedeniyle çeşitli kamu kuruluşlarından desteğe ihtiyacı olan katılım bankacılığı bu desteği geç de olsa bulmuştur. Örneğin ülkemizin bankacılık otoritesi olan Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) bünyesinde bulunan Uygulama III Dairesi, faizsiz finans ve özellikle katılım bankacılığı konusunda önemli bir ihtiyaca cevap vermektedir. İlgili diğer kamu kurumlarının da benzeri birimler oluşturmaları yönünde Türkiye Katılım Bankacılığı Strateji Belgemizde tavsiye eylem adımları yer almaktadır. Hazine Müsteşarlığı, Kamu Finansmanı Genel Müdürlüğü, özellikle Sukuk ihracı konusunda şimdiye kadar önemli başarılarla imza atmış toplam Sukuk'ların %63'ünü tek başına ihraç etmiştir. Aynı zamanda sektörün likidite sorununa da dolaylı olarak büyük ölçüde çözüm getirmiştir.

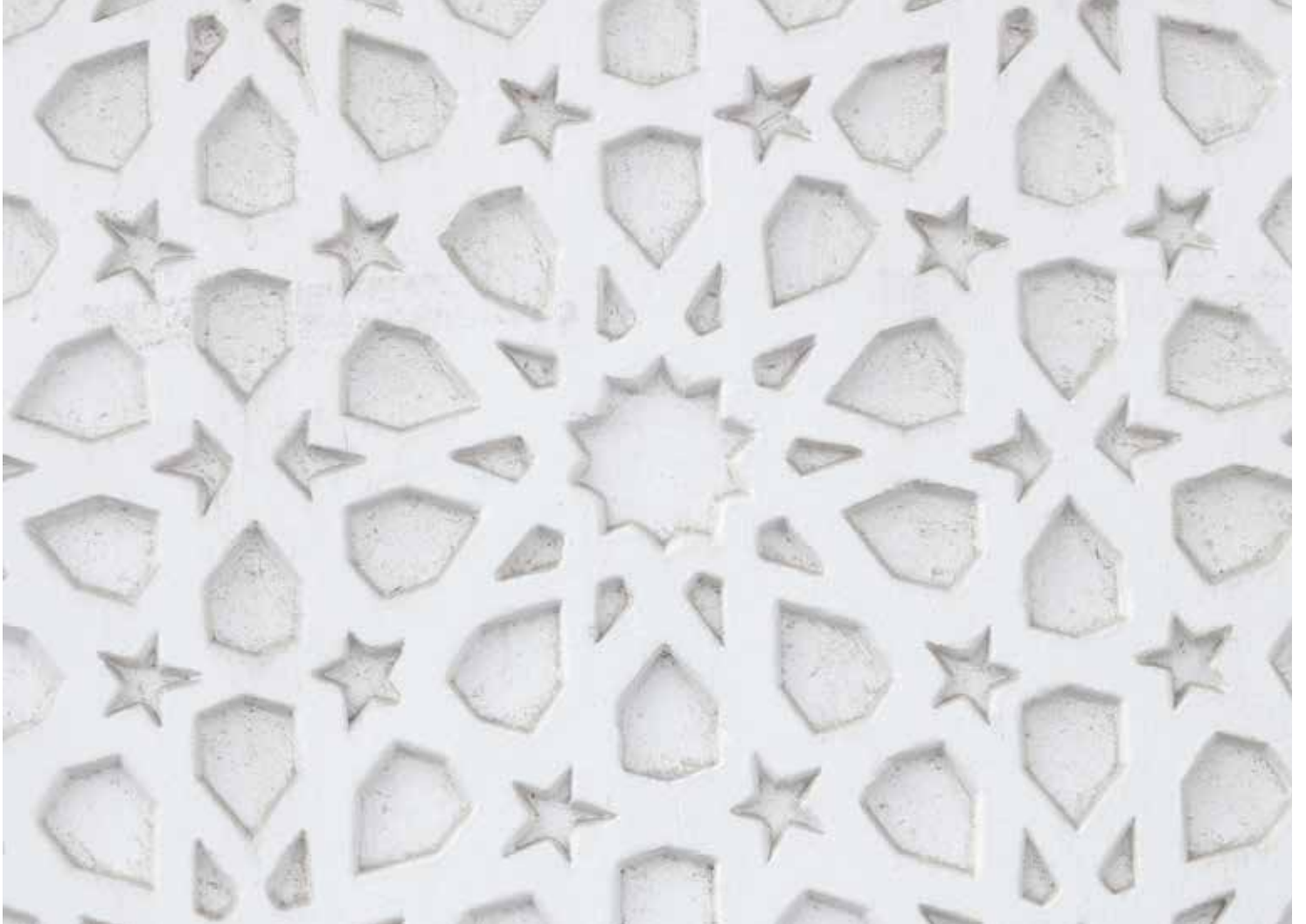
Diğer bir destek de başbakan yardımcısı ve bakanlıklar düzeyinde olmuş, Hazine'nin bağlı bulunduğu başbakan yardımcısı başkanlığında BDDK, Hazine, SPK, TKBB, TCMB, BİST, Maliye Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Katılım Sigortacılığı başkanı, müsteşar ve genel müdürlerinden oluşan "Faizsiz Finans Koordinasyon Kurulu" ismiyle üst düzey bir birim kurulmuştur. Bu kurula katılım bankacılığı ve faizsiz finansı geliştirmek, gelişmesini hızlandırmak görevi verilmiştir. Kurul şimdiye kadar 3 toplantı yapmış ve bu toplantılar Üst İcra Kurulu sıfatıyla doğrudan eylemlere yönelik olmuştur. Ekosistemin en önemli işlevlerinden birisi de kuşkusuz Kalkınma Bakanlığı Öncelikli Dönüşüm Programı (ÖDÖP)'dir. Bu programla katılım bankacılığı ve faizsiz finansın geliştirilmesi projesi, 10. Kalkınma Planında yer alan İstanbul Finans Merkezi Projesine 7. Bileşen olarak eklenmiştir.

Bu kamu desteklerinden başka katılım bankacılığı yani TKBB olarak 2016 ve 2017 yıllarında önemli ulusal ve uluslararası kuruluşlarla işbirliği yapılmıştır. Mart 2017'de

BDDK, TKBB ve Dünya Bankası Global İslami Finans Geliştirme Merkezi işbirliği ile İstanbul'da "İslami Finansa Yenilikçi Ürünler" Çalıştayı yapılmıştır. Oldukça yararlı geçen çalıştayda ulusal ve uluslararası bankacı ve uzmanlar sunum yapmışlardır. Diğer taraftan yine 2017 yılı Mart ayında İngiliz Konsoloslukunda İslami Finansa ilgili "İstanbul Talks" Çalıştayı yapılmıştır. 2016 yılında Dünya Helal Zirvesine sponsor olarak iştirak edilmiştir. Dünya Altın Konseyi ile Altın Standartlarının Türkçeleştirilmesi Çalıştayına iştirak edilerek bu konuda aktif ve belirleyici bir görev üstlenilmiştir. Eylül 2016 ayında Sakarya Üniversitesi ve İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi ile Uluslararası İslam Ekonomisi ve Finansı Kongresi düzenlenmiştir.

Çizilen ekosistem çerçevesinde çalışanlarımız, müşterilerimiz ve pay sahiplerimizle birlikte ortak inanç ve gayretlerimizle daha iyi sonuçlara ulaşıp ülkemizi sektörün bölgesel lideri yapacağımıza olan inancımızı belirtir, katılım bankacılığına katkıda bulunan herkese içten teşekkürlerimi sunarım.

Ekosistemimizin en önemli işlevlerinden birisi de kuşkusuz Kalkınma Bakanlığı Öncelikli Dönüşüm Programı (ÖDÖP)'dir. Bu programla katılım bankacılığı ve faizsiz finansın geliştirilmesi projesi, 10. Kalkınma Planında yer alan İstanbul Finans Merkezi Projesine 7. Bileşen olarak eklenmiştir.

2016 yılında küresel ekonomi ılımlı büyüme aşamasına geçti

Dünya ekonomisi, 2008 yılında yaşanan krize karşı alınan önlemlerin hem yeterli sonuç üretmemesi hem de olumsuz yan etkilerinin ortaya çıkması nedeniyle 2016 yılında da yavaş büyüme devam etmiştir.

Genel görünüm

2008 yılında finansal alanda başlayan daha sonra reel sektöre yansıyan ve piyasalara yüklü miktarda ilave para sürülmesine rağmen hala çözülemeyen küresel kriz, 2016 yılında yeni bir evreye girmiştir. Bu yeni küresel ortam, ekonomisinin gücü ve dışa açıklık düzeyine bağlı olarak tüm ülkeleri farklı kanallardan, farklı dozlarda etkilemektedir. En fazla ve en olumsuz etkilenenler ise dış kaynağa bağımlı, kriz sürecinde oluşan küresel likidite bolluğuyla bu bağımlılıkları kronik hale gelen ülkeler olmaktadır.

2016; ABD Merkez Bankası'nın (Fed) faiz artırma ihtimalinin küresel finans piyasalarını adeta esir aldığı, reel ekonominin yavaşlayan küresel talep nedeniyle zorlandığı, artan işsizliğin de etkisiyle ekonomiye ve geleceğine güven duymayan birçok ülke vatandaşının tüketimlerini kontrol altında tuttukları bir yıl olmuştur. Başta petrol olmak üzere gerileyen hammadde fiyatlarının küresel canlanmaya katkı yapması beklenirken, bu ürünlerin ihracatçılarındaki düşen gelirleri nedeniyle tersine etkiler ağır basmıştır. Dış kaynak girişine bağımlı gelişmekte olan ülkelerin bazılarında sermaye çıkışları yaşanması da küresel yavaşlamaya katkı yapmıştır.

ABD'de Kasım ayında yapılan seçimler sonucu küreselleşme karşıtı korumacı politikalar uygulayacağını, vergileri azaltıp

kamu harcamalarını artıracığını söyleyen Donald Trump'ın sürpriz bir şekilde başkan seçilmesi, dünya ekonomisinde yeni bir dönemin başlaması ihtimalini artırmıştır.

İngiltere'nin Avrupa Birliği'nden çıkma kararı alması (Brexit), İtalya'dan benzer eğilime yönelik sesler yükselmesi, AB'nin

geleceğine ilişkin kuşkuları derinleştirmiş, dünya genelinde pozisyonların yeniden kurgulanmasını gündeme getirmiştir. Bu iki gelişmenin, yayılma etkisiyle, diğer ülkelerde de benzer politika yaklaşımlarını tetikleme ihtimali, önümüzdeki dönem küresel ekonomi politikalarının seyri açısından belirleyici olacaktır.

Dünya Ekonomisinde Büyüme (2015-2018)

	Gerçekleşme (%)		Tahmin (%)	
	2015	2016	2017	2018
Dünya Ekonomisi	3,2	3,1	3,5	3,6
Gelişmiş Ülkeler	2,1	1,7	2,0	2,0
Avrupa (Euro Alanı)	2,0	1,7	1,7	1,6
Gelişmekte Olan Ülkeler	4,1	4,1	4,5	4,8
Gelişmekte Olan Avrupa	3,7	3,0	3,0	3,3
Orta Doğu ve Kuzey Afrika	2,5	3,9	2,6	3,4
Latin Amerika	0,1	-0,1	1,1	2,0
Gelişmekte Olan Asya	6,7	6,4	6,4	6,4

Kaynak: IMF World Economic Outlook (Uluslararası Para Fonu Dünya Ekonomik Görünümü Raporu), Nisan 2017

Ayrıca Irak ve Suriye'deki kaotik savaş ortamı, Rusya ile ABD ve AB'nin bir kez daha karşı karşıya gelmesi, Türkiye'nin, fikren ve fiilen, bu karmaşık koşulların tam ortasında yer alması, 2016'nın küresel politik koşullarının belirgin nitelikleri olmuştur.

Küresel büyüme zayıf ve kırılgan görünümünü sürdürmekte, dünya büyüme oranı uzun dönem ortalamasının altında seyretmektedir.

IMF'in 2017 yılı Nisan ayında güncellediği Küresel Ekonomik Görünüm raporunda, 2015 yılında %3,4 olan küresel büyümenin 2016 yılında %3,1'e gerilediği bildirilmektedir. Aynı rapora göre 2016 yılında ekonomik büyüme, gelişmiş ülkelerde %1,7, gelişmekte olan ülkelerde ise %4,1 düzeyinde gerçekleşmiştir.

Gelişmiş ülke ekonomilerinin büyüme hızlarına yönelik 2017 ve 2018 tahminlerini 0,1 puan yükselten Kuruluş, ABD'de Trump yönetiminin büyüme odaklı politikalara ağırlık vereceği varsayımlarına dayanarak ülke ekonomisine dair büyüme öngörülerini yukarı çekmiştir. Özellikle 2018 yılına ilişkin ABD ekonomisinin büyüme öngörüsünün 0,4 puan yukarı yönlü revize edilmesi dikkat çekmiştir.

İngiltere ekonomisinin Brexit kararının ardından olumlu bir performans sergilemesine bağlı olarak 2017 yılında daha önce tahmin edilenden hızlı büyüyeceğini öngören IMF, 2018 içinse büyüme tahminini

düşürmüştür. Ekonomik aktivite, Japonya'da net ihracattaki artış sayesinde sürpriz bir biçimde canlanırken, Almanya ve İspanya gibi Avrupa ülkelerinde iç talepteki kuvvetli yükselişe paralel olarak hızlanmıştır.

IMF, gelişmekte olan ülkelerde ekonomik performansın bölgelere göre farklılık gösterdiğini belirtmektedir. Çin'de teşvik politikalarının desteğiyle %6,7 oranında kuvvetli bir büyüme sağlanmış, Hindistan'da bir önceki yıla göre kurların etkisiyle yavaşlayan büyüme %6,8 olmuş, derin bir ekonomik durgunlukla karşı karşıya kalan Brezilya'da ise büyüme -%3,6 olarak kaydedilmiştir. Öte yandan, genel olarak petrol ve petrol dışı mal ihracatçısı ülkelerde ekonomi yavaşlamış, Orta Doğu'nun bazı bölgeleri ile Türkiye'de jeopolitik unsurların baskısıyla düşük büyüme oranları gerçekleşmiştir.

Küresel ticaret 2016 yılında istenen performansı gösterememiş ve yavaşlamaya devam etmiştir.

Küresel ticaretin büyüme hızı, finansal krizden bu yana oldukça sınırlı bir toparlanma kaydeden küresel iktisadi faaliyete ve zayıf seyreden yatırımlara paralel olarak, oldukça düşük düzeylerde kalmıştır. 2016 yılında dünya ticaret hacmi artış hızı %2,2 olarak gerçekleşmiştir. Bu oran 2015 yılına göre 0,5 puanlık bir gerileme anlamına gelmektedir.

2016 yılında dünya ticaret hacmi artış hızı %2,2 olarak gerçekleşmiştir. Bu oran 2015 yılına göre 0,5 puanlık bir gerileme anlamına gelmektedir.

Ülke grupları bazında değerlendirme yapıldığında, 2016 yılı için üretim artışı gerçekleştirmelerinin gelişmiş ülkelerde %2,4, gelişmekte olan ülkelerde %1,9 olduğu görülmektedir.

Küresel ticaretteki daralmanın nedenleri arasında, Euro Bölgesinde beklenen düzeyde canlanma olmamasının yanında Orta Doğu ve Kuzey Afrika bölgelerinde süregelen ekonomik ve siyasi sorunlar da yer almaktadır.

Küresel ticaretin en önemli aktörlerinden olan Çin ekonomisinde, 2011 yılından bu yana devam eden yatırım odaklı büyüme modelinden tüketim odaklı büyüme modeline geçiş süreci de küresel ticaretin söz konusu zayıf seyri üzerinde belirleyici olmaya devam etmektedir. Buna ek olarak, son dönemde, özellikle gelişmiş ülkelerde, dış ticarete korumacı önlemlerin yaygınlaşması, küresel ticaretin toparlanmasının önündeki en önemli engellerden biri olarak değerlendirilmektedir.

Emtia fiyatları genel endeksi 2016 yılının son çeyreğinde, yukarı yönlü bir eğilim sergilemiştir.

Enerji ve endüstriyel metal endeksleri, sırasıyla, %9,8 ve %8,9 oranında yükselerek 2016 yılı 4. çeyrekte bir önceki yılın aynı çeyreğine göre ortalama %5,7 oranında artmıştır. Çin'de inşaat sektöründe gözlenen talep artışı ve ABD'de seçim sonrasında altyapı yatırımlarının güçleneceği beklentisi, endüstriyel metal fiyatlarındaki yükselişte belirleyici rol oynamıştır.

Kasım ayında yapılan ABD Başkanlık seçimlerinden sonra altın fiyatlarında gözlenen düşüş eğilimi, Fed'in faiz artırımı kararının ve petrol başta olmak üzere emtia fiyatlarının nispeten olumlu performans sergilemesinin ardından Aralık ayının ikinci yarısında ivme kazanmıştır. Böylece, 2013 yılından beri 3 yıl boyunca aralıksız olarak düşüş kaydeden altın fiyatları, 2016 yılını %9 yükselişle tamamlamış ve yıl sonu itibarıyla 1.158 ABD doları/ons düzeyinde sonuçlanmıştır.

OPEC, küresel petrol piyasasına istikrar kazandırmak için petrol arzını azaltma kararı almıştır.

2003 yılından bu yana en düşük seviyesine gerileyen petrol fiyatları, 2016 yılının ilk üç çeyreğinde dalgalı bir görünüm sergilemiştir. 30 Kasım 2016 tarihinde yapılan OPEC olağan toplantısında, günlük üretim miktarının 1,2 milyon azaltılarak 32,5 milyon varile çekilmesi kararı alınmış ve kararın Ocak 2017'den itibaren uygulamaya konulacağı açıklanmıştır.

OPEC üyesi 14 ülkenin kararı onaylamasına ek olarak, Rusya başta olmak üzere, OPEC üyesi olmayan petrol ihracatçısı ülkelerden de karara destek gelmesi, Brent petrol varil fiyatının 52,6 ABD doları/varil ile yılın en yüksek seviyesine çıkmasına yol açmıştır. 2016 yılının üçüncü çeyreğinde 40-50 ABD doları bandında seyreden ham petrol fiyatları, yılı %45,4 artışla 54,7 ABD doları düzeyinden tamamlamıştır.

OPEC kararı ilk etapta, sadece 2017 yılının ilk yarısı için alınmış, gerektiği takdirde bir altı ay daha uzatılması karara bağlanmıştır. Üretimde öngörülen düşüşün büyük kısmı, Suudi Arabistan, Birleşik Arap Emirlikleri ve Kuveyt tarafından gerçekleştirilecektir. Öte yandan, Libya, Nijerya ve İran bu karardan muaf tutulmuştur.

Önümüzdeki dönemde OPEC'in üretim kesintisinin, artan fiyatlar nedeniyle tüketicilerin aleyhine olmakla birlikte, net petrol ihracatçısı konumundaki gelişmekte olan ülkeler için olumlu etkiler yaratması beklenmektedir. OECD bu karar sonrasında 2017 yılında petrolün varil fiyatı tahminini 53 ABD dolarından 55 ABD dolarına revize etmiştir. Uluslararası Finans Enstitüsü (IIF- Institute of International Finance) ise, petrol

azaltma kararına rağmen ABD kaya petrolü ve yüksek stok düzeyi nedeniyle Brent petrol fiyatlarının sınırlı artacağını ve 2017 yılında 49-52 ABD doları bandında olacağını öngörmektedir.

Ham petrol piyasasındaki talep yönlü gelişmelere bakıldığında, Uluslararası Enerji Ajansı (UEA)'nın 2017 yılı talep artışına ilişkin tahminlerini değiştirmedeği görülmektedir. Özellikle, Çin ve Hindistan'ın 2017 yılına ilişkin talep artışları oldukça sınırlı seviyelerde tutulmuştur.

2017 yılında gelişmiş ülkelerde dış ticarete yönelik korumacı politikaların artarak küresel ticareti daha da yavaşlatması durumunda ham petrol talebinde düşüş olması da olasılık dahilinde görülmektedir.

Dünya Ticaret Hacmi Büyüme Hızı (2015-2018)

	Gerçekleşme (%)		Tahmin (%)	
	2015	2016	2017	2018
Dünya Ticaret Hacmi	2,7	2,2	3,8	3,9
İthalat-Gelişmiş Ülkeler	3,5	2,4	4,0	4,0
İthalat-Gelişmekte Olan Ülkeler	3,7	1,9	4,5	4,3
İhracat-Gelişmiş Ülkeler	3,5	3,4	2,5	3,5
İhracat-Gelişmekte Olan Ülkeler	3,1	2,1	3,6	4,3
Petrol Fiyatları	-47,2	-15,7	28,9	-0,3

Kaynak: IMF World Economic Outlook (Uluslararası Para Fonu Dünya Ekonomik Görünümü Raporu), Nisan 2017

2016 yılında manşet enflasyon oranları gelişmiş ülkelerde artarken, gelişmekte olan ülkelerde sınırlı bir düşüş göstermiştir.

2016 yılında enflasyon ABD (%1,3) ve Çin'de (%2,1) yükselmiş, Euro bölgesinde sadece %0,2 oranında artmış, Japonya'da ise %0,1 oranında gerilemiştir.

Gelişmiş ülkeler tarafında, enflasyon oranında görülen artış, daha olumlu seyreden iktisadi faaliyet görünümü ve yükselen petrol fiyatlarından kaynaklanmıştır. ABD doları, Kasım ayındaki ABD seçimleri sonrasında uygulanması planlanan genişlemeci ekonomi politikaları ve Fed'in politika adımlarına ilişkin beklentiler paralelinde değer kazanma eğilimi sergilemiştir. Gelecek dönemlerde, enerji fiyatlarındaki ılımlı artışa paralel olarak Euro Bölgesi enflasyon oranlarında da sınırlı bir artış gözlenebilecek iken; Japonya'da orta vadede enflasyonun bir süre daha hedefin altında kalması beklenmektedir. Öte yandan, Brexit referandumu sonrası İngiltere-AB ilişkilerine dair belirsizlikler nedeniyle İngiliz Sterlininin değer kaybetmesi sonucu, 2017 ve 2018'de İngiltere'de enflasyonun, hedef olan %2'nin üzerinde kalacağı, takip eden dönemde ise hedefe yaklaşabileceği tahmin edilmektedir.

Küresel enflasyon açısından yukarı yönlü risk oluşturabilecek unsurlar, petrol başta olmak üzere, emtia fiyatlarındaki olası yükselişler, ABD'de yakın dönemde uygulanacak genişlemeci ekonomi politikaları, Fed'in faiz kararlarına ilişkin beklentilere bağlı olarak gelişmekte olan ülkelerin yerel para birimlerinde meydana gelebilecek

değer kayıpları ve küresel ölçekte dış ticarete ilişkin kısıtlayıcı kararlar olarak değerlendirilmektedir.

2016 yılı dünya borsalarında, gelişmekte olan ülkelerde daha yüksek oranlı getiri sağlanırken, gelişmiş ülkelerde sınırlı yükselişler olduğu görülmektedir.

Dünya Borsalar Federasyonu (WFE) verilerine göre, dünya borsalarının piyasa değeri 2015 yılı sonunda 67 trilyon 105,6 milyar ABD doları olarak gerçekleşirken, bu rakam 2016 Aralık sonu itibarıyla %1,8'lik daralma ile 65 trilyon 914 milyar ABD doları olmuştur.

Piyasa değerine bölgesel bazlı bakıldığında geçen yıl en iyi performansı Amerika borsaları göstermiştir. Amerika borsalarının piyasa değeri 2016 yılında %10,8'lik artışla 30 trilyon 989,9 milyar ABD dolarına yükselmiştir.

Aynı dönemde Asya Pasifik bölgesindeki borsaların piyasa değeri %18,5'lik düşüşle 18 trilyon 915,7 milyar ABD dolarına gerilemiş, Avrupa, Afrika ve Orta Doğu borsalarının piyasa değeri de %0,5'lik sınırlı bir yükselişle 16 trilyon 8,5 milyar ABD doları olarak kaydedilmiştir.

Dünya borsaları arasında geçen yıl piyasa değerini yüzdesel anlamda en çok artıran borsa Belarus Borsası olmuştur. Belarus Borsası'nın piyasa değeri 2016 yılında %132 artarak 1 milyar 238,8 milyon ABD dolarına yükselmiştir. Belarus Borsası'nın hemen arkasından %122,5'lik artışla Trop-X, %61,71'lik

Dünya Borsalar Federasyonu (WFE) verilerine göre, dünya borsalarının piyasa değeri 2015 yılı sonunda 67 trilyon 105,6 milyar ABD doları olarak gerçekleşirken, bu rakam 2016 Aralık sonu itibarıyla %1,8'lik daralma ile 65 trilyon 914 milyar ABD doları olmuştur.

yükselişle Moskova Borsası, %57,8'lik primle de BM&F BOVESPA gelmektedir.

Aynı dönemde piyasa değeri en çok gerileyen borsa ise %42,2'lik kayıpla Nijerya Borsası olmuştur. Nijerya Borsası'nın 2015 Aralık ayında 49 milyar 973,9 milyon ABD doları olan piyasa değeri 2016'nın aynı döneminde 28 milyar 901,4 milyon ABD dolarına gerilemiştir.

Piyasa değeri kaybında Nijerya Borsası'nı, %41,8 ile Mısır Borsası ve %22,1 ile Ukrayna Borsası takip etmiştir. Borsa İstanbul'un değeri ise 2016 yılında %16,5 düşerek, 157 milyar 702,2 milyon ABD doları olarak kaydedilmiştir.

Dünya borsaları arasında en büyük piyasa değerine sahip New York Borsası geçen yıl da yerini korumuştur. 2015 yılı sonunda yaklaşık 17 trilyon 786,8 milyar ABD doları

Dünyada Bazı Ülkelerde Ekonomik Büyüme, İşsizlik ve Enflasyondaki Gelişmeler

	Ekonomik büyüme			İşsizlik			Tüketici fiyatlarındaki değişim		
	Gerçekleşme	Tahmin	Gerçekleşme	Tahmin	Gerçekleşme	Tahmin	Gerçekleşme	Tahmin	2018
	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018
ABD	1,6	2,3	2,5	4,9	4,7	4,6	1,3	2,7	2,4
Almanya	1,8	1,6	1,5	4,2	4,2	4,2	0,4	2,00	1,7
Fransa	1,2	1,4	1,6	10	9,6	9,3	0,3	1,4	1,2
İtalya	0,9	0,8	0,8	11,7	11,4	11	-0,1	1,3	1,3
İspanya	3,2	2,6	2,1	19,6	17,7	16,6	-0,2	2,4	1,4
İngiltere	1,8	2	1,5	4,9	4,9	5,1	0,6	2,5	2,6
Japonya	1	1,2	0,6	3,1	3,1	3,1	-0,1	1	0,6
Kanada	1,4	1,9	2	7	6,9	6,8	1,4	2	2,1
Çin	6,7	6,6	6,2	4	4	4	2	2,4	2,3
Hindistan	6,8	7,2	7,7	n/a	n/a	n/a	4,9	4,8	5,1
Rusya	-0,2	1,4	1,4	5,5	5,5	5,5	7	4,5	4,2
Brezilya	-3,6	0,2	1,7	11,3	12,1	11,6	8,7	4,4	4,3
Meksika	2,3	1,7	2	4,3	4,4	4,4	2,8	4,8	3,2
Güney Afrika	0,3	0,8	1,6	26,7	27,4	27,7	6,3	6,2	5,5

Kaynak: IMF

büyükliğe sahip olan New York Borsası, geçen yıl büyüklüğünü %10'luk artışla 19 trilyon 573 milyar ABD dolarına taşımıştır.

Nasdaq OMX ise 2016 yıl sonu itibarıyla, bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla %6,8 artarak 7 trilyon 779,1 milyar ABD dolarına yükselmiştir. Japan Exchange Group'un değeri de %3,4'lük yükselişle 5 trilyon 61,5 milyar ABD doları olmuştur.

Gelişmiş Ekonomiler

ABD ekonomisi yılın üçüncü çeyreğinde son 2 yılın en hızlı büyüme performansını sergilemiştir.

2016 yılı ikinci çeyreğinde %1,4 oranında büyüyen ABD ekonomisi üçüncü çeyrekte ivme kazanarak %3,5 oranında büyümüştür.

Tüketim, ihracat ve stok yatırımlarındaki artış büyüme tetikleyen faktörler olmuştur. Ancak ülke ekonomisinin 2016 yıl sonu itibarıyla ulaştığı %1,7 büyüme oranı, beklentilerin altında kalmıştır. Büyüme hızının net ihracatın etkisiyle yavaşladığı gözlenirken, tüketici harcamalarındaki toparlanma ve özel yatırım harcamalarının artması ekonomik büyümeye ilişkin iyimserliği desteklemiştir. Son dönemde işgücü piyasasına ilişkin açıklanan veriler, ekonomideki olumlu görünümün sürdüğüne işaret etmiştir.

ABD'de yıl sonuna doğru %1,6 oranına çıkan ve son 6 ayın en güçlü yükselişini kaydeden TÜFE, yılı %1,3 artışla tamamlamıştır. Ülkedeki işsizlik oranı da %4,9 gerileyerek yeniden %5'in altına düşmüştür.

ABD ekonomisi 2016'nın üçüncü çeyreğinde ivme kazanarak %3,5 oranında büyümüştür. Tüketim, ihracat ve stok yatırımlarındaki artış büyüme tetikleyen faktörler olmuştur.

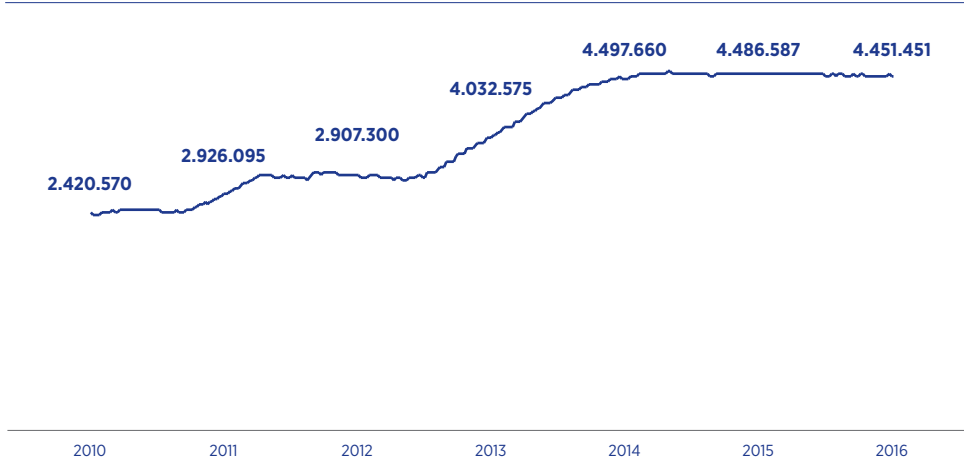
ABD Merkez Bankası (Fed)'nin, 13-14 Aralık'ta gerçekleştirilen Açık Piyasa Komitesi (Federal Open Market Committee-FOMC) toplantısında politika faiz oranı 0,25 baz puan artırılmış ve %0,25-%0,50'den %0,50-%0,75'e yükseltilmiştir. Fed Başkanı Yellen toplantı sonrasında yaptığı konuşmasında, tam istihdam ve fiyat istikrarı hedefleri çerçevesinde ekonomide kaydedilen ilerlemenin bu kararda etkili olduğunu belirtmiştir. ABD'de işsizlik oranının düştüğüne ve enflasyonun Fed'in uzun dönemli hedefi olan %2'ye yaklaştığına değinen Yellen, ekonomik büyümenin 2016 ortasından itibaren hız kazandığına dikkat çekmiştir.

Kademeli faiz artışlarına önümüzdeki dönemde de devam edilebileceğini ifade eden Yellen, faiz kararlarının işgücü piyasası koşulları ile enflasyona yönelik beklentilerin yanı sıra küresel finansal piyasalardaki gelişmelere bağlı olarak şekilleneceğini vurgulamıştır. Yellen ayrıca, Trump'ın uygulayacağı maliye politikalarına yönelik belirsizliklerin para politikasının netleşmesine engel olduğunu dile getirmiştir.

Fed üyelerinin politika faizine ilişkin 2017 yıl sonu beklentisi %1,375 olarak açıklanmış, Eylül ayında 2 olan 2017'ye ilişkin faiz artırımı beklentisi 3'e çıkmıştır. Bu durum, mevcut ekonomik koşulların Fed'in daha hızlı faiz artırımına olanak sağladığına yönelik görüşlerin ağırlık kazanmasına neden olmuştur. Toplantı sonrasında ABD doları gerek gelişmiş gerek gelişmekte olan ülke para birimleri karşısında değer kazanmıştır. 10 yıl vadeli ABD Hazine tahvillerinin getirisi %2,64 ile son iki yılı aşkın sürenin en yüksek seviyesini test etmiştir.

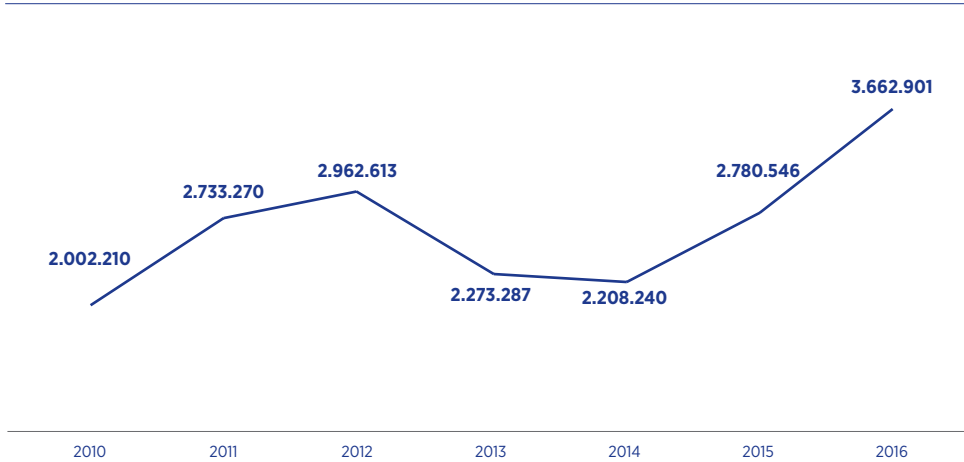
Fed'in faiz artırımı kararı döviz kuru, altın ve ABD'nin 10 yıllık tahvil getiri oranlarının yükselmesine sebep olmuştur. ABD doları, Euro karşısında 1,04'lük oran ile Ocak 2003'ten beri en yüksek seviyeyi görmüştür. ABD dolarının önemli para birimlerine karşı ticari ağırlıklandırılmış değerini ifade eden ABD doları endeksi ise 17 Aralık 2016 tarihi itibarıyla 2002 tarihinden bu yana en yüksek seviye olan 102,92 değerine ulaşmıştır.

ABD Merkez Bankası (Fed) Bilanço Büyüklüğü (milyon ABD doları)

Kaynak: Fed

Avrupa Merkez Bankası Bilanço Büyüklüğü (milyon Euro)

Kaynak: ECB

ABD Hazine Bakanlığı verilerine göre Aralık 2016 tarihi itibarıyla ABD'nin milli gelirinden fazla borcu mevcuttur. ABD'nin yıllık 18,5 trilyon ABD dolarlık milli gelirin karşın özel sektör hariç 19,9 trilyon ABD doları borcu olduğu ve ülkenin borcunun en büyük kesimini yaklaşık 14 trilyon ABD dolarıyla kendi vatandaşına, eyalet yönetimlerine, bankalara, sigorta şirketlerine, yatırım fonlarına, emeklilik fonlarına ve merkez bankası Fed'e olan borçları oluşturduğu görülmektedir. Geri kalanını ise (6 trilyon ABD doları üzeri) elinde ABD tahvil ve bonosu tutan yabancı ülkelere olan borçlar oluşturmaktadır.

ABD seçimlerinin sonrasında ABD doları diğer ülke para birimleri karşısında hızla değer kazanmış ve 2002 yılı ortalarından bu yana en yüksek değere ulaşmıştır. Kasım ayında ABD doları Euro karşısında %3, Yen karşısında ise %7 oranında değer kazanmıştır. ABD dolarındaki bu yükselişte, ABD'de başkanlığa yeni seçilen Trump'ın mali harcamaları artıracağı ve bunun da daha yüksek enflasyonla beraber Fed tarafından daha hızlı parasal sıkılaşıma yol açacağı beklentileri etkili olmuştur.

Donald Trump'ın ABD Başkanlık seçimlerinde sürpriz bir şekilde galip gelmesi kısa vadede doğrudan bir etki yaratmasa da, orta vadede önemli etkiler yaratacaktır. Finansal piyasalar, iş sektörünün önde gelen liderleri ve politika yapıcılar Trump'ın kabinesini nasıl oluşturacağını, Kongre liderleriyle ve muhalefet partiyiyle nasıl bir ilişki kuracağını yakından takip etmektedir.

Euro Bölgesinde iç talep artışının önümüzdeki dönemde ekonominin itici gücü olmaya devam etmesi beklenmektedir.

Euro Bölgesi ekonomisi 2016 yılında %1,7 oranında büyüme kaydetmiştir. Geçtiğimiz iki yıl içerisinde uygulanan varlık alım programının ve uzun süredir devam eden genişleyici para politikasının etkisiyle büyüme desteklenmekle birlikte Euro Bölgesinin büyüme oranları beklenen seviyeye ulaşmamıştır.

Bölgede yıl sonu itibarıyla %10'a gerileyen genel işsizliğe rağmen %20 düzeyindeki genç işsizliği ve %5,5 düzeyindeki uzun dönemli işsizlik oranı büyümenin sürdürülebilir bir patikaya girmesinin önündeki en önemli yapısal engellerden biri olmaya devam etmektedir. Maliye politikasının gevşetilmesine yönelik talepler, mali alanın elverişli olmasına rağmen Almanya tarafından olumlu karşılanmamaktadır.

Bölge ülkelerinde yıllık enflasyon %0,2 ile belirlenen hedefin altında seyretmiş; kredi talebi ve yatırımlar düşük düzeyini sürdürmüştür. Diğer taraftan Brexit kararı, daraltıcı maliye politikaları ve mülteci sorunu Birlik içinde politik gerilimi artırmakta ve Avrupa Birliği projesine olan güveni azaltmaktadır.

İngiltere, AB üyeliğine devam edip etmemek konusunda yaptığı referandum (Brexit) sonucunda Birlikten ayrılma kararı almıştır. Brexit kararı sonrası Birleşik Krallık'ta artacak enflasyonun harcanabilir geliri olumsuz etkilemesi ve toplam talepte düşüş görülmesi beklenmektedir. Avrupa Merkez Bankası (ECB) 8 Aralık 2016 tarihli toplantısında sıfır düzeyinde tuttuğu politika faizini değiştirmeyeceğini açıklamıştır. Ayrıca daha önceki toplantıda 2017 yılı

ABD seçimlerinin sonrasında ABD doları diğer ülke para birimleri karşısında hızla değer kazanmış ve 2002 yılı ortalarından bu yana en yüksek değere ulaşmıştır.

Mart ayına kadar uzattığı aylık 80 milyar Euro'luk varlık alım programını, Mart ayından sonra yıl sonuna kadar aylık 60 milyar Euro olarak sürdüreceğini açıklamıştır. Enflasyon hedeflerinden uzaklaşılması halinde ECB'nin varlık alım programının süresini ve büyüklüğünü değiştirebileceği belirtilmiştir. Önümüzdeki dönemde büyümeyi canlandırmak amacıyla ECB'nin destekleyici para politikasını sürdüreceği tahmin edilmektedir.

İtalya'da 4 Aralık 2016 tarihinde yapılan anayasa referandumu reddedilmiştir. İtalya Başbakanı Renzi'nin önerdiği anayasa paketinin referandumda %59 ile reddedilmesi sonrası Renzi istifa etmiştir. Bu gelişme, Avrupa'da belirsizliği artıran bir etken olarak değerlendirilmiştir.

IMF tahminlerine göre, Euro Bölgesinde büyümenin 2017 ve 2018 yıllarında sırasıyla %1,7 ve %1,6 olacağı öngörülmektedir. Önümüzdeki iki yıl içerisinde artan ABD talebinin ihracata olumlu katkı vermesi beklenirken, Birleşik Krallık kaynaklı talep azalması ve Birliğin geleceğine ilişkin belirsizlik büyüme beklentilerini bozmaktadır. Mali alanın doğru şekilde kullanımı hem Birlik açısından hem de küresel ekonomi açısından düşük büyümeden çıkış anlamında önem arz etmektedir.

OECD tahminlerine göre, Euro Bölgesinde büyümenin 2017 ve 2018 yıllarında sırasıyla %1,6 ve %1,7 olacağı öngörülmektedir.

Ham Petrol Fiyatı (Brent)

Kaynak: Fed

Bir taraftan bölgedeki ekonomik sıkıntılar, diğer taraftan 2004 yılından sonra yeni üye olan ülkelerin adaptasyon süreci, AB'nin geleceği hakkında karamsarlığa neden olmuştur. Ekonomideki sorunlar yanında göçmenler konusundaki farklı fikirler ve yükselen milliyetçilik barış projesi olan Birliği politik açıdan da zorlamaktadır. Birlik içindeki politik belirsizliğe ek olarak finansal piyasalarda yaşanabilecek dalgalanmanın güven, kredi ve yatırımlar kanalıyla reel ekonomiyi çok hızlı bir şekilde olumsuz etkileme ihtimali yüksektir. Diğer taraftan, kısa vadeli tahvil faizlerinde öngörülmeyen bir artış, sorunlu kamu maliyesine sahip ülkelerde borç krizinin tekrarlanmasına neden olabilecektir.

Dolayısıyla AB hem ekonomik hem de iç siyasi sorunlarla mücadele etmek

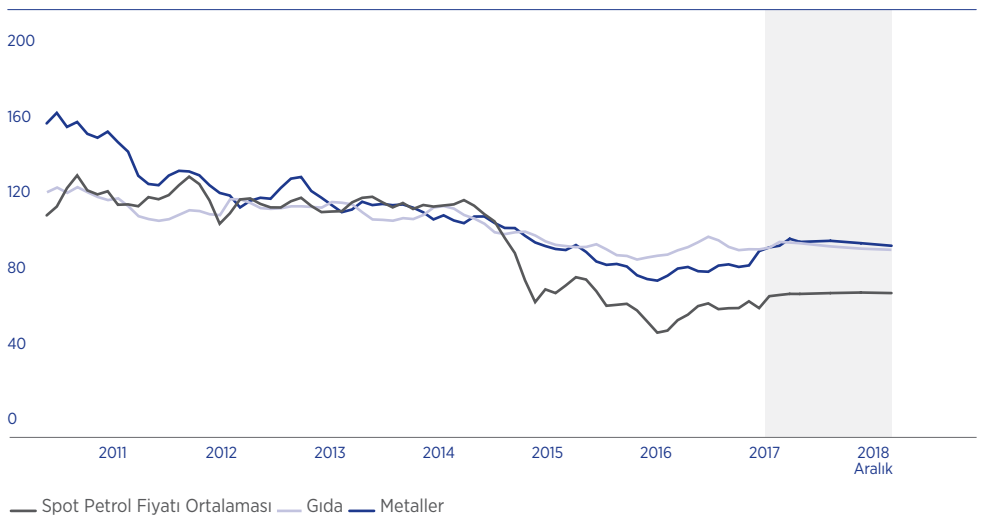
durumundadır. Bu durum, Birliğin dünya ekonomisindeki sorunların çözümüne katkı vermesini güçleştirecektir.

Japonya'nın 2016 yılı büyüme oranı %1 olmuştur.

Yıllıklandırılmış bazda daha önce %2,2 olarak açıklanan Japon ekonomisi büyüme oranı, 2016 yılında %1 olarak kaydedilmiştir. Söz konusu yavaşlamanın nedenleri arasında, özel sektör yatırımları ve stoklarındaki düşüş, zayıflayan ihracat faaliyetleri ve işgücü azalması bulunmaktadır. Kişisel tüketim harcamaları %0,3 oranında artışla büyümeye katkı sağlamakta birlikte, artan yurt dışı belirsizliklerin etkisiyle yatırımlar %0,4 daralmıştır.

Japonya Merkez Bankası (BoJ), 2016 yılı Eylül ayında getiri eğrisini kontrol edeceği yolunda

Emtia Fiyatları Endeksi

Kaynak: IMF

Japonya Merkez Bankası (BoJ), 2016 yılı Eylül ayında getiri eğrisini kontrol edeceği yolunda aldığı karar uyarınca, ilk sınırsız sabit faizli tahvil alım işlemlerini 2016 yılı Kasım ayında açıklamıştır.

aldığı karar uyarınca, ilk sınırsız sabit faizli tahvil alım işlemlerini 2016 yılı Kasım ayında açıklamıştır. Daha önce Başkan Kuroda, Eylül ayında, faizleri kontrol etmek için, ihtiyaç duyulduğunda, sabit faiz belirleyerek sınırsız tahvil alımı yapacağını duyurmuştu.

BoJ, bilançosunda giderek artan hazine tahvillerinden kaynaklı olası zararları telafi etmek için daha fazla para ayırması nedeniyle, 2012 yılından bu yana ilk kez zarar etmiştir. Japonya 10 yıl vadeli hazine tahvillerinin faizi, Donald Trump'ın ABD başkanlık yarışındaki sürpriz zaferinin ardından küresel tahvil piyasalarında görülen satış dalgasının etkisiyle, yaklaşık iki aydan bu yana ilk kez negatif değerlerden sıfıra tırmanmıştır.

Deflasyonist baskıların sürdüğü Japonya'da tüketici fiyatları art arda 6 ay boyunca düşerek yılı -%0,1 düşüş ile tamamlamıştır. Hanehalkı harcamalarının da gerilemeyi sürdürdüğü bu dönemde şirketlerin zayıf seyreden tüketim talebine karşılık fiyatları artırmakta zorluk çektiği izlenmiştir. Hatta bazı perakende şirketleri bu dönemde talebi canlandırmak amacıyla fiyat indirimlerine gitmiştir. Bu durum BoJ'un yeni adımlar atması gerektiği yönündeki görüşleri desteklemektedir. BoJ ise 1 Kasım'da sona eren toplantısında para politikasında herhangi bir değişikliğe gitmemiş, %2'lik enflasyon hedefine ulaşılması için öngörülen tarihi ötelemiştir.

Japonya ekonomisinin büyüme projeksiyonları 2017 ve 2018 için sırasıyla %1,2 ve %0,6 olarak revize edilmiştir. Bu revizyonlarda işgücünün daralması ve başlıca ticari partnerlerde yaşanan politik belirsizlikler etkili olmuştur.

Yükselen Piyasalar ve Gelişmekte Olan Ekonomiler

Çin ekonomisi 2016 yılında, büyüme hedefine uygun bir performans sergilemiştir.

Çin ekonomisi küresel kriz sonrasında "yeni normal" olarak adlandırılan, hala hızlı ancak daha düşük ve sürdürülebilir bir büyüme

Seçilmiş Ülkelerde Cari Açık (% GSYH)

	Gerçekleşme		Tahmin
	2016	2017	2018
ABD	-2,6	-2,7	-3,3
Almanya	8,5	8,2	8
Fransa	-1,1	-0,9	-0,5
İtalya	2,7	2	1,8
İspanya	2	1,5	1,6
İngiltere	-4,4	-3,3	-2,9
Japonya	3,9	4,2	4,2
Kanada	-3,3	-2,9	-2,7
Çin	1,8	1,3	1,2
Hindistan	-0,9	-1,5	-1,5
Rusya	1,7	3,3	3,5
Brezilya	-1,3	-1,3	-1,7
Meksika	-2,7	-2,5	-2,7
Güney Afrika	-3,3	-3,4	-3,6

Kaynak: IMF

eğilimi sergilemektedir. 2016 yılının ikinci yarısında, sanayi sektöründeki ivme kaybına karşılık, hizmetler sektörünün sürüklediği bir dönem yaşanmıştır. Çin ekonomisi 2016 yılında %6,7 oranında büyüyerek %6,5-7 bandındaki büyüme hedefine uygun bir performans göstermiştir.

Söz konusu büyümede, Çin Merkez Bankası'nın likiditeyi artırıcı hamleleri, konut alımlarının kolaylaştırılması ve kamu harcamaları ile ekonomik aktivitenin desteklenmesi önemli rol oynamıştır. Çin Hükümeti'nin 2017 için büyüme beklentisi %6,5 düzeyindedir.

Çin ekonomisindeki yapısal dönüşüm, büyümenin sürükleyicisi olarak öne çıkan tüketim harcamalarındaki artıştan izlenebilmektedir.

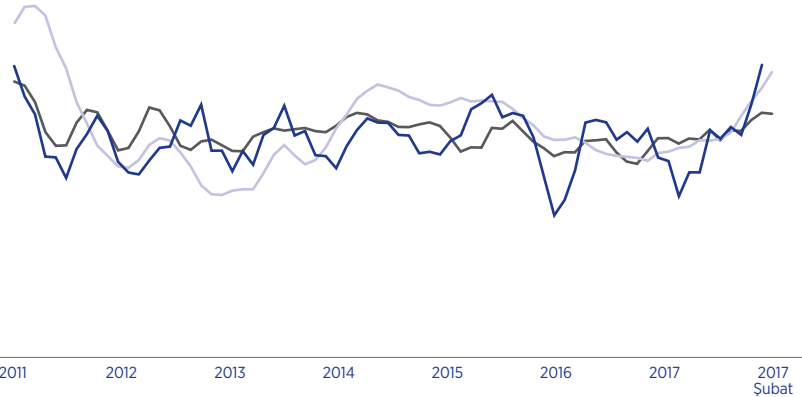
Ancak özel tüketimin önümüzdeki dönemde benzer hızla artamayacağına ilişkin kaygılar büyümenin sürdürülebilirliğini tehdit etmektedir. Bazı sektörlerdeki kapasite fazlasını azaltmaya yönelik tedbirlerden söz konusu sektörlerde ücret artışlarının ve akabinde toplam tüketimin olumsuz etkilenmesi muhtemeldir.

Çin'in 2016 yılının başından itibaren şirketler kesimi borçluluğunu, konut stokunu ve atıl kapasiteyi azaltmaya yönelik çabaları dikkat çekmektedir.

Şirketler kesiminin borç stokunun milli gelire oranı %160 düzeyinde sabitlenirken, hane halklarının ve kamu kesiminin borçluluğu artmıştır.

Çin'de üretici fiyatları bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla %6,9 oranında artmıştır. Böylece, ülkede üretici fiyatları enflasyonu art arda beşinci ayında da artarak Ağustos 2011'den bu yana en yüksek seviyesinde gerçekleşmiştir. Enflasyondaki yükselişin genele yayıldığı görülürken, fiyat artışlarının petrol, kömür ve demir çelik sektörlerinde belirginleşmesi dikkat çekmektedir.

Dünya Ticareti, Endüstriyel Üretim ve Satın Alma PMI Endeksi

— Endüstriyel Üretim — Satınalma PMI Endeksi — Dünya Ticaret Hacmi

Kaynak: IMF

Çin ekonomisi küresel kriz sonrasında “yeni normal” olarak adlandırılan, hala hızlı ancak daha düşük ve sürdürülebilir bir büyüme eğilimi sergilemektedir. 2016 yılının ikinci yarısında, sanayi sektöründeki ivme kaybına karşılık, hizmetler sektörünün sürüklediği bir dönem yaşanmıştır.

Çin’de konut fiyatları ile kredi hacminde yaşanan hızlı artış ise finansal piyasalarda kırılganlığı artırmaktadır. Yuan’ın değer kaybetmesi ve enflasyonun yükseliş eğilimi sergilemesi çerçevesinde, 2017 yılında gevşek para politikası için uygun zeminin oluşamayabileceği yönünde görüşler son dönemde ağırlık kazanmıştır. Diğer taraftan, Çin Maliye Bakanı Xiao Jie maliye politikasının iktisadi faaliyeti destekleyecek nitelikte olacağını açıklamıştır. Maliye Bakanı, bu çerçevede bütçe harcamalarının artıracağını ve vergi oranlarının düşürüleceğini ifade etmiştir.

Brezilya ekonomisi 2016 yılında resesyonda kalmayı sürdürmüştür.

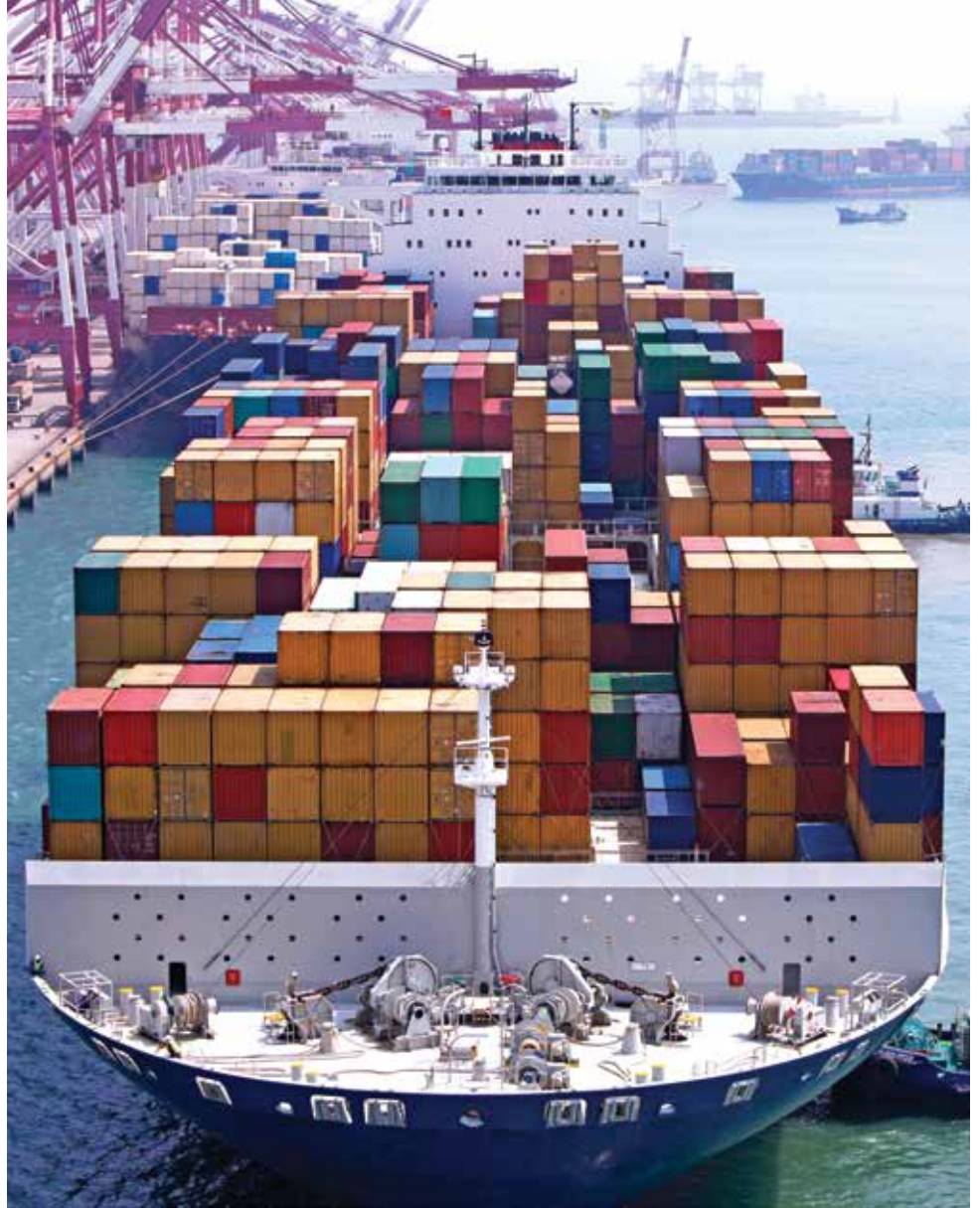
2016 yılının üçüncü üç aylık döneminde arda ardına yedinci kez çeyreklik bazda küçülen Brezilya ekonomisi resesyona sürdülmüştür. İkinci çeyrekte %0,4, üçüncü çeyrekte ise %0,9 oranında daralan Brezilya ekonomisi, yıl sonu itibarıyla %3,6 küçülmüştür.

Brezilya Merkez Bankası, art arda yaptığı toplantılar sonucunda gösterge faizlerde çeyrek puan indirmeye giderek faiz oranını %13,75 seviyesine çekmiştir. Brezilya ekonomisinin daralmaya devam etmesiyle birlikte, genişlemeci politika sürecini hızlandıran Merkez Bankası, 2017 yılına ilişkin %4,5’lik resmi enflasyon hedefine ulaşacağı yönündeki tahminini açıklamıştır.

Rusya ekonomisinde durgunluk devam etmektedir.

Son sekiz çeyrektir yıllık bazda kesintisiz bir şekilde küçülen Rusya ekonomisi, 2016 yıl sonunda %0,2 oranında daralmıştır.

12 Aralık 2016 tarihindeki toplantısında gösterge faiz oranını değiştirmeyerek %10’da sabit tutan Rusya Merkez Bankası, enflasyon riskinin azalması durumunda 2017 yılının ilk yarısında faiz indirimlerinin değerlendirileceğini ifade etmiştir.

Orta Doğu ve Kuzey Afrika-Seçilmiş Ekonomik Veriler

	GSYH Büyümesi (%)			Tüketici Fiyatlarındaki Değişim (%)		
	Gerçekleşme	Tahminler		Gerçekleşme	Tahminler	
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
İran	6,5	3,3	4,3	8,9	11,2	11,0
Irak	10,1	(3,1)	2,6	0,4	2,0	2,0
Kuveyt	2,5	(0,2)	3,5	3,2	4,2	3,6
S. Arabistan	1,4	0,4	1,3	3,5	3,8	5,1
B.A.E	2,7	1,5	4,4	1,8	2,8	3,7
Katar	2,7	3,4	2,8	2,7	2,6	5,7
Mısır	4,3	3,5	4,5	10,2	22,0	16,9
Sudan	3,0	3,7	3,6	17,8	23,2	16,0
Tunus	1,0	2,0	3,1	3,7	3,9	3,8
Cezayir	4,2	1,4	0,6	6,4	4,8	4,3
Fas	1,5	4,4	3,9	1,6	1,2	1,5

Kaynak: IMF

Rusya’da, petrol fiyatlarındaki düşüş ve yaptırımların etkisiyle geçtiğimiz yıl %12,9 olarak gerçekleşen enflasyon, 2016 yılında hükümetin beklentileri doğrultusunda düşmeye devam etmiştir. Ekimde %6,1 seviyesinde olan yıllık enflasyon, Kasım ayında %5,8’e gerilemiş, yıl sonunda %7,0 olarak kaydedilmiştir.

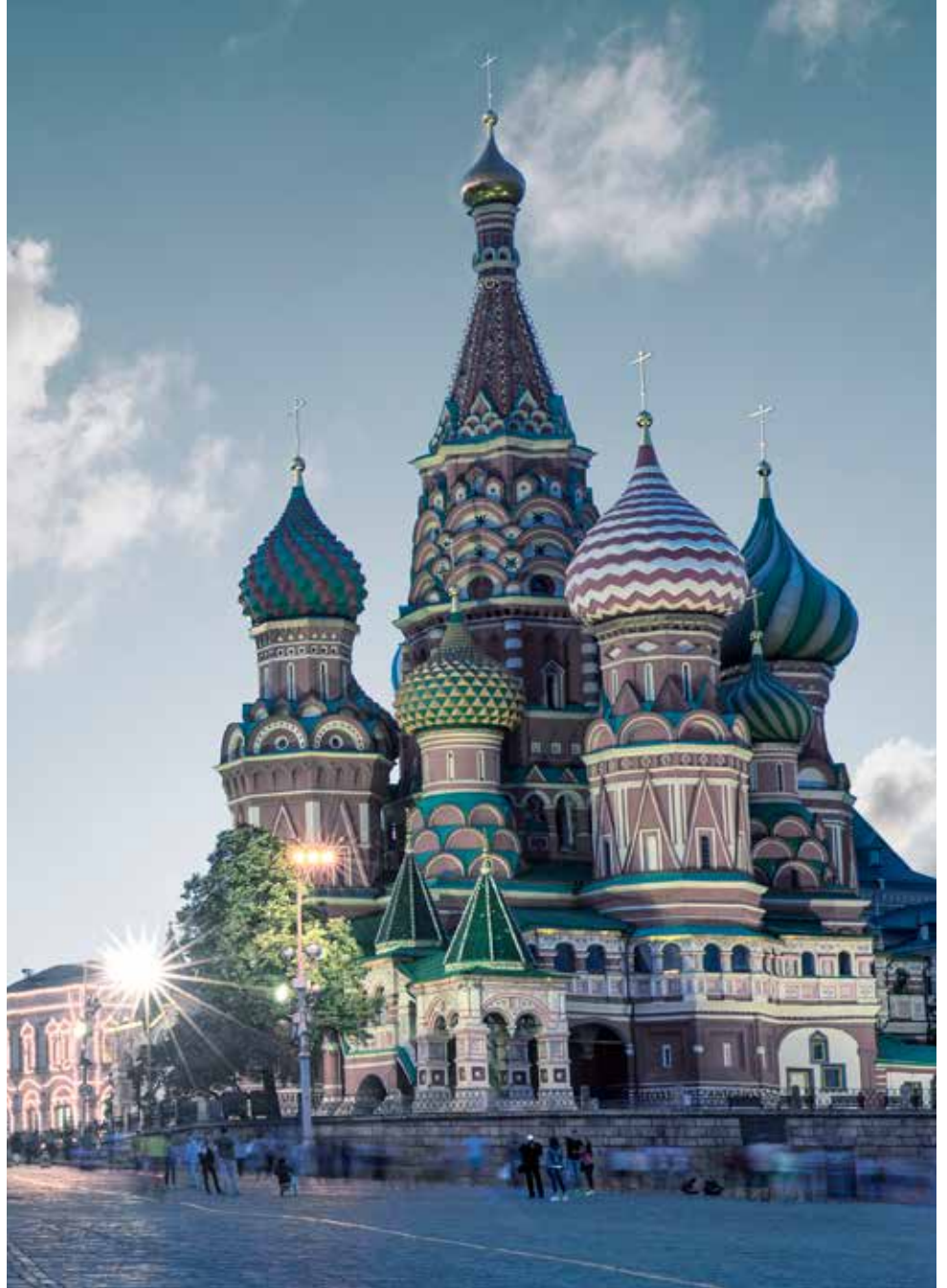
Rusya’da, petrol fiyatlarındaki düşüş ve yaptırımların etkisiyle geçtiğimiz yıl %12,9 olarak gerçekleşen enflasyon, 2016 yılında hükümetin beklentileri doğrultusunda düşmeye devam etmiştir. Ekimde %6,1 seviyesinde olan yıllık enflasyon, Kasım ayında %5,8’e gerilemiş, yıl sonunda %7,0 olarak kaydedilmiştir.

Rusya, OPEC’in petrol arzını azaltma kararından sonra, petrol piyasasını istikrara kavuşturmak için istekli olduğunu duyurmuştur. Rus hükümeti şu anda rekor seviyelerde olan 11 milyon varillik günlük petrol üretiminin, 2017 yılının ilk yarısında aşamalı bir şekilde azalacağını ifade etmiştir. Ancak, petrol üretiminde özel sektörün kısmi kontrolünün bulunduğu Rusya’da bu uygulamanın bazı sıkıntıları da beraberinde getirebileceği düşünülmektedir.

Hindistan ekonomisi 2016 yılında dünya geneline oranla daha yüksek büyüme hızına ulaşmıştır.

Kamu çalışanlarının artan ücretlerinin uyardığı toplam talebin ve vergi alanındaki yapısal reformların tetiklediği yatırımların etkisiyle, Hindistan’da GSYH yılın üçüncü çeyreğinde %7,3 oranında artmıştır. Aynı dönemde büyümeye verilen katkı; tüketim harcamalarından 4,81 puan, kamu harcamalarından 1,8 puan, net ihracattan 2,3 puan, stok değişiminden 1,6 puan olurken, yatırımların 2,6 puanlık negatif etkisi olmuştur. Yıl sonu itibarıyla ulaştığı %6,8’lik oran, Hindistan’ın en hızlı büyüyen ekonomiler arasında yer almasını sağlamıştır.

Başbakan Modi hükümeti, 8 Kasım 2016 tarihinde 500 Rupı ve 1.000 Rupı değerindeki banknotları tedavülden kaldırdığını ve yeni 500’lük ve 2.000’lik banknotların tedavüle çıkacağını duyurmuştur. Hükümet bu karar

ile kara para ve illegal yollardan kazanılan para ile mücadele etmeyi hedeflemektedir. Nakit paranın yoğun olarak kullanıldığı Hindistan ekonomisinde %12 düzeyinde olan kullanımdaki nakit paranın milli gelire oranı %5 olan OECD ortalamasının oldukça üzerindedir. Hükümetin aldığı kararın, kısa vadede büyümeyi olumsuz etkileyeceği, ancak uzun vadede ekonominin kazançlı çıkacağı düşünülmektedir.

Hindistan’da gıda fiyatlarındaki gerilemenin etkisi ile tüketici fiyatları enflasyonu azalmaya devam ederek %4,9 seviyesinde gerçekleşmiştir. Enflasyon baskısının azalması sonrasında Hindistan Merkez Bankası

büyümeyi desteklemek amacıyla repo faiz oranını 175 baz puan indirmiş, Aralık ayı toplantısında politika faiz oranını 2011 sonrası en düşük düzey olan %6,25 düzeyinde tutma kararı almıştır.

2017 Yılı İçin Küresel Görünüm, Beklentiler ve Riskler

Küresel ekonomi politikalarındaki belirsizlik 2011 yılından beri en yüksek seviyelerine ulaşmıştır.

Son finansal krizden bu yana küresel iktisadi faaliyetin halen zayıf seyrediyor olması nedeniyle, birçok ülkede politik zeminin değişime uğradığı görülmektedir.

Değişen politik iklime paralel olarak ekonomi politikalarına ilişkin belirsizlikler de artmıştır. Bu bağlamda, küresel ekonomi politikalarındaki belirsizlik 2011 yılından beri en yüksek seviyelerine ulaşmıştır.

Değişen küresel politik iklimin ilk belirleyicilerinden biri İngiltere'nin Avrupa Birliği'nden ayrılma kararı olmuştur. 23 Haziran 2016 tarihinde yapılan referandumdan, sürpriz bir şekilde, İngiltere'nin Avrupa Birliği'nden ayrılma kararının çıkmış olması Avrupa özelinde ekonomi politikalarındaki belirsizliğin temel kaynağını oluşturmaktadır. Sonrasında, 8 Kasım 2016 tarihinde ABD'de, daha içe dönük bir politika uygulayacağını sinyallerini veren Donald Trump'ın seçilmesi; Avrupa ülkelerinde gerçekleşecek seçimlerle ilgili belirsizlikleri de beraberinde getirmiştir.

Süregelen küresel politik zemin; oluşturduğu belirsizlik ve oynaklık nedeniyle, gerek gelişmiş gerekse gelişmekte olan ülke ekonomilerinde politika uygulamaları açısından çeşitli zorluklar oluşturmaktadır. Bu gelişmeler, dünya ekonomisi üzerinde; ticaret, maliye, para politikası kanalları ve sermaye akımları kanalı üzerinden etkili olabilecektir. Hangi kanalın ne şekilde

işleyeceğini ve nihai etkilerini bu aşamada kestirmek güç olmakla birlikte; son dönem gelişmelerin ilk yansımaları küresel finansal piyasalarda, artan faiz oranları ve varlıkların yeniden fiyatlandırılması şeklinde gözlenmektedir.

Söz gelimi, ABD'de uygulanacak güçlü bir genişlemeci maliye politikası küresel talebi ve dolayısıyla gelişmekte olan ülkeler büyümesini uyararak bu ülkelere yönelen sermaye akımlarını destekleyebilecektir. Benzer şekilde, diğer gelişmiş ülkelerin de genişlemeci maliye politikaları izlemeleri ve Çin'de uygulanan mali teşvik paketleri de küresel ekonomi üzerinde olumlu etki yaratabilecektir. Ancak, gelişmiş ülkelerin de aynı zamanda faiz oranlarını artırmaları durumunda, gelişmekte olan ülkelere yönelen sermaye akımları olumsuz etkilenebilecektir. Böyle bir ortamda, gelişmekte olan ekonomilerde, kur kanalının ekonomi üzerindeki olumsuz etkilerinin bertaraf edilmesi amacıyla para politikasının çerçevesinin etkilenmesi beklenir. Sıkışan para politikasının iktisadi faaliyet üzerinde oluşturabileceği aşağı yönlü etkilerin telafisi için maliye politikası ve makroihtiyati tedbirler vasıtasıyla ekonomiyi canlandırıcı tedbirler alınması gerekebilir.

Hangi politikanın ne şekilde uygulanacağı ve karşılaşılabilecek kısıtlar ise ülkenin içinde bulunduğu şartlara ve ülkeye özgü faktörlere bağlı olarak farklılık gösterecektir.

Örneğin, mali alanın yeterli olduğu ülkelerde mali teşviklere ağırlık verilebilecek iken; bütçe yükünün halihazırda yüksek olduğu ülkelerde makroihtiyati tedbirler önem kazanabilecektir. Söz konusu makroekonomik ve makroihtiyati politikalar, politika yapıcılara zaman kazandırmakla birlikte, ekonomilerin şoklara karşı dayanıklılığını artıran esas politikaların yapısal politikalar olduğu bilinmektedir. Dolayısıyla, zorlu dönemlerin, yapısal reformların hayata geçirilmesi için bir fırsat olarak değerlendirilmesi ve gerek gelişmiş gerekse gelişmekte olan ülkelerde, para, maliye, makroihtiyati ve yapısal politikaların oluşturulmasında ilgili kurum ve otoritelerin koordinasyonunun sağlanması gerekmektedir.

Sonuç olarak, küresel ekonominin içinde bulunduğu düşük büyüme tuzağından çıkabilmesi için, kısa vadede toplam talebi uyaracak, uzun vadede ise potansiyel büyümeyi artıracak makroekonomi politikalarının bir arada ve etkin kullanımı önem arz etmektedir.

Olumsuz küresel konjonktüre rağmen gelişme devam ediyor

Ekonomik faaliyetlerdeki gelişmenin en somut göstergesi olan büyüme hızı, böylesi olumsuz konjonktüre rağmen gelişmeye devam etmiştir.

2016 yılında Türkiye hem siyasi hem de ekonomik boyutta oldukça zorlu sorunlarla karşılaşmıştır.

Türkiye ekonomisi 2016 yılını, olumsuz küresel gelişmeler, zorlu Orta Doğu koşulları ve Rusya ile yaşanan krizin gölgesinde geçirmiştir. Bunlara ilave olarak Fetö terör örgütünün 15 Temmuz'da gerçekleştirdiği darbe girişimi ve ardından devlet ve ülkenin bekası için uygulanmak durumunda kalınan olağanüstü hal ile karşılaşmıştır. Bu kadar olumsuzluğun bir arada görülmesi, kaçınılmaz olarak ekonomik faaliyetlerin olağan akışında gerçekleşmesini engellemiştir.

Gayrisafi Yurt İçi Hasıla (GSYH) 2016 yılında %2,9 artmıştır.

Türkiye ekonomisinin içinden geçtiği zorlu sürece, iç-ulusal dinamikler kadar küresel dinamikler de katkı yapmıştır. Ekonomik faaliyetlerdeki gelişmenin en somut göstergesi olan büyüme hızı, böylesi olumsuz konjonktüre rağmen gelişmeye devam etmiştir.

2016 yılının üçüncü çeyreğinde TÜİK tarafından ulusal gelir hesaplarında yapılan revizyon paralelinde gayrisafi yurt içi hasıla tahmini; zincirlenmiş hacim endeksi olarak (2009=100), 2016 yılının dördüncü çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre %3,5 artmış, cari fiyatlarla 734 milyar 393 milyon TL olmuştur.

Üretim yöntemine göre dört dönem toplamıyla elde edilen yıllık GSYH, zincirlenmiş hacim endeksiyle 2016 yılında bir önceki yıla göre %2,9 artış göstermiştir. Cari fiyatlarla GSYH, 2016 yılında bir önceki yıla göre %10,8 artarak 2 trilyon 590 milyar 517 milyon TL'ye yükselmiştir. Gayrisafi yurt içi hasılayı oluşturan faaliyetler incelendiğinde; 2016 yılında tarım sektörünün toplam katma değerinin, zincirlenmiş hacim endeksi olarak %4,1 azaldığı, sanayi sektörünün ve inşaat sektörünün toplam katma değerlerinin sırasıyla %4,5 ve %7,2 arttığı, hizmetler sektörünün toplam katma değerinin ise %0,8 oranında düştüğü görülmektedir.

2016 yılında kişi başına GSYH cari fiyatlarla 32.676 TL (10.807 ABD doları) olarak hesaplanmıştır.

Büyümedeki yıllık ve dönemlik bazdaki daralmanın sektörlerin geneline yayıldığı görülmektedir.

İktisadi faaliyet, yılın üçüncü çeyreğinde zayıf gerçekleşmiştir. Bu dönemde, turizm gelirlerindeki düşüşün olumsuz etkileri belirginleşmiş; bu durumun doğrudan ve dolaylı etkileri, hizmet ve sanayi sektörlerinde faaliyeti yavaşlatmıştır. Buna ek olarak, Temmuz ayı ortasındaki gelişmelerin ve uzatılan bayram tatillerinin neden olduğu iş günü kayıplarının da sektörlerin geneline olumsuz etkilediği düşünülmektedir. Normal takvim etkilerine ek olarak, söz konusu iş günü kayıplarının da etkileri dışlandığında

üçüncü çeyrekte iktisadi faaliyetin yıllık bazda daralma yerine sınırlı bir büyüme kaydettiği, dönemlik bazdaki daralmanın ise daha sınırlı olduğu tahmin edilmektedir.

Ekim ve Kasım aylarına ait sanayi üretimi gerçekleşmeleri üçüncü çeyrekteki sert düşüşün geçici olduğuna ve son çeyrekte telafi edildiğine işaret etmektedir. Son çeyrekte, sanayi üretimi ana eğilimi, üçüncü çeyrekteki iş günü kayıplarının telafi edilmesine bağlı teknik toparlanma haricinde ılımlı bir artış göstermektedir. Ancak, bu dönemdeki artışın sektörler geneline yayılmadığı dikkat çekmektedir. Taşıt başta

GSYH Büyüme Verileri

Yıl	GSYH (Cari fiyatlarla milyon TL)	Cari Değişim (%)	Büyüme Hızı (%)	Kişi Başına GSYH (ABD doları)
2010	1.160.014	16,1	8,5	10.560
2011	1.394.477	20,2	11,1	11.205
2012	1.569.672	12,6	4,8	11.588
2013	1.809.713	15,3	8,5	12.480
2014	2.044.466	13,0	5,2	12.112
2015	2.337.530	14,3	6,1	11.014
2016	2.590.517	10,8	2,9	10.807

Kaynak: TÜİK

Üretim Yoluyla GSYH (%) (Zincirleme Hacim Endeksi, 2009=100)

Sektörler	2015				2016			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tarım, ormancılık ve balıkçılık	6,5	8,8	16,3	-3,6	-4,3	-4,0	-6,5	1,3
Sanayi	0,8	5,4	3,8	9,6	8,1	6,0	-0,8	5,0
İmalat	2,6	5,7	4,0	10,7	7,7	6,3	-2,6	4,4
Hizmetler								
İnşaat	-2,1	9,4	3,7	7,9	5,4	16,0	4,0	3,7
Ticaret, Ulaştırma, Konaklama	7,1	8,2	4,8	6,6	2,0	0,5	-7,4	1,8
Bilgi ve iletişim	0,7	2,1	0,1	10,9	4,8	7,5	2,7	9,1
Finans ve sigorta faaliyetleri	9,0	12,5	7,3	2,4	8,9	13,5	-1,3	8,4
Gayrimenkul faaliyetleri	3,5	2,1	2,1	1,8	4,1	4,6	3,0	2,7
Vergi-Sübvansiyon	6,3	14,0	7,4	10,3	2,8	4,8	1,0	4,9
Gayrisafi Yurt İçi Hasıla	3,5	7,2	5,9	7,4	4,5	5,3	-1,3	3,5

Kaynak: T.C. Kalkınma Bakanlığı

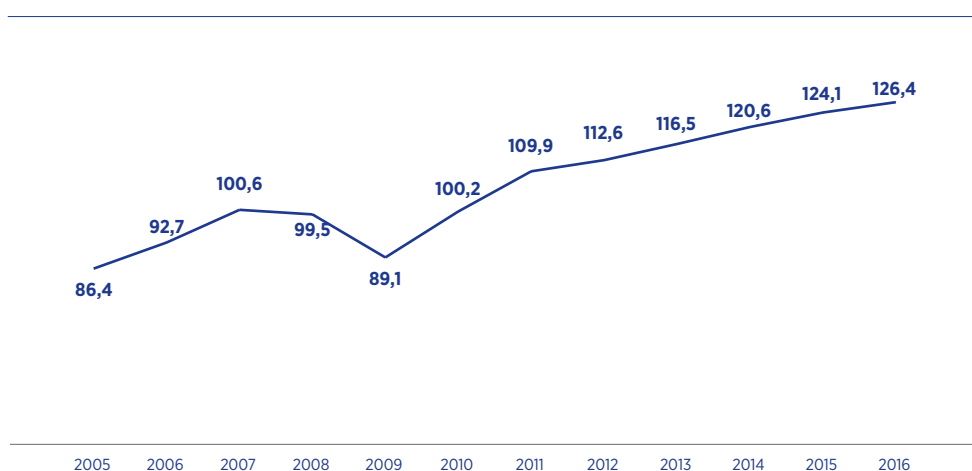

Üretim Göstergeleri (Bir önceki yılın aynı ayına göre % değişim)

	2016											
	Ocak	Şubat	Mart	Nis.	Mayıs	Haz.	Tem.	Ağu.	Eylül	Ekim	Kasım	Ara.
Toplam Sanayi Üretimi	3,6	8,7	4,7	0,7	7,2	1,2	-8,4	2,8	-4,1	0,3	4,7	1,3
Ara Mali	2,1	9,7	4,3	1,3	1,9	-0,4	-10,5	1,4	-3,0	-1,7	1,7	-4,0
Dayanıklı Tüketim Mali	7,0	5,1	1,5	-3,3	2,5	-5,5	-15,7	1,6	-9,3	-9,0	-0,5	-5,8
Dayanısız Tüketim Mali	6,1	12,3	5,8	4,3	10,1	-0,2	-9,6	6,5	-7,8	1,4	3,5	6,3
Yatırım Mali	-1,4	4,6	6,7	-5,8	19,8	1,2	-11,9	-0,7	-3,8	0,6	10,7	4,7
İmalat Sanayi Üretimi	3,1	9,2	5,4	0,5	8,0	-0,5	-11,0	2,2	-5,0	-0,5	4,3	1,2
Madencilik Üretimi	4,5	9,7	-3,2	-4,5	-0,7	7,8	-0,6	4,3	2,5	-0,3	1,8	-7,4
Enerji Üretimi	6,1	4,9	3,8	4,9	4,7	11,1	3,7	6,1	-0,9	6,0	8,3	4,8
Elektrik Üretimi	4,4	3,4	2,6	3,2	2,6	8,7	2,1	3,7	-3,2	2,6	5,4	3,9
Otomotiv Üretimi	-4,3	10,6	4,2	3,1	43,0	6,0	-2,6	-2,5	0,6	8,7	18,8	23,6
Beyaz Eşya Üretimi	8,1	6,8	8,9	5,9	13,6	6,2	-3,2	13,2	-0,5	3,7	13,6	3,9
Toplam Sanayi Ciro Endeksi	10,1	17,2	10,7	4,4	9,7	5,7	-7,8	4,5	-2,7	4,1	14,9	14,7
İmalat Sanayi Ciro Endeksi	10,0	17,4	10,8	4,8	9,9	5,6	-7,6	4,3	-3,1	4,0	14,9	14,8
Reel Kesim Güven Endeksi	0,1	1,1	2,4	2,0	0,8	1,8	2,5	-0,1	7,3	1,2	-1,4	-3,7
Endeks Değerleri												
İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı	74,9	73,5	74,3	75,3	75,7	76,1	75,7	75,2	76,6	76,4	76,4	76,5
PMI (Üretim, SA)	50,9	50,3	49,2	48,9	49,4	47,4	47,6	47,0	48,3	49,8	48,8	47,7

Kaynak: T.C. Kalkınma Bakanlığı

Sanayi Üretim Endeksi (Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış endeksler, 2010=100)

Kaynak: BDDK

olmak üzere ihracata yönelik üretim yapan sektörlerin artışı sürüklediği, diğer sektörlerin ise artışı sınırladığı görülmektedir.

Anket göstergeleri, dördüncü çeyrekteki toparlanmanın ılımlı olduğunu teyit ederken ihracatçı sektörlerin görece olarak daha iyi durumda olduğu dikkat çekmektedir. Türk lirasındaki değer kaybı eğiliminin talep kompozisyonundaki bu değişimin devam etmesine neden olabileceği düşünülmektedir. Nitekim iç piyasaya yönelik üretim yapan sektörlerde Ocak ayında gerçekleşen sipariş azalışı iç talep için aşağı yönlü risklerin varlığına işaret etmektedir.

Kamu tüketimindeki kuvvetli artış yurt içi talebin temel sürükleyicisi olmuştur.

Harcamalar yöntemiyle GSYH verilerine göre, 2016 yılı üçüncü çeyrekte turizm gelirlerindeki kaybın belirginleşmesiyle net ihracatın büyümeye olumsuz katkısı artmıştır. Ayrıca, Temmuz ayında yaşanan olumsuzlukların oluşturduğu belirsizlik ortamının etkisiyle yurt içi talepte yavaşlama kaydedilmiştir. Kamu tüketimindeki kuvvetli artış yurt içi talebin temel sürükleyicisi olmuş, inşaat yatırımlarındaki artış ise toplam yatırımlardaki düşüşü sınırlamıştır.

Mevcut göstergeler, iktisadi faaliyetin dördüncü çeyrekte dönemlik bazda toparlandığına işaret etmektedir. Alınan tedbirler ve uygulamaya konulan teşvikler kredi kullanımını artırıp konut ve dayanıklı mal talebini canlandırmış, hanehalkı nihai tüketim harcamaları 2016 yılında bir önceki yıl zincirlenmiş hacim endeksine göre %2,3 artmış, GSYH içindeki payı ise %59,5 olmuştur.

Harcama Yoluyla GSYH (%) (Zincirleme Hacim Endeksi, 2009=100)

	2015				2016			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Kamu Tüketimi	-5,2	7,4	0,9	11,6	10,5	14,4	5,6	0,8
Özel Tüketim	6,2	6,9	3,7	5,4	0,9	4,1	-1,7	5,7
Sabit Sermaye Yatırımı	3,3	13,4	9,1	10,4	6,6	3,8	0,5	2,0
Mal ve Hizmet İhracatı	2,5	4,2	4,7	5,2	1,4	-1,9	-9,3	2,3
Mal ve Hizmet İthalatı	3,8	2,4	0,5	0,4	2,7	7,2	2,1	3,3
GSYH (harcama)	3,5	7,2	5,9	7,4	4,5	5,3	-1,3	3,5

Kaynak: T.C. Kalkınma Bakanlığı

İşgücü Piyasasındaki Gelişmeler

	Yıllık						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
İşgücüne Katılma Oranı (%)	46,5	47,4	47,6	48,3	50,5	51,3	52,0
Sivil İşgücü (Bin kişi)	24.594	25.594	26.141	27.047	28.786	29.678	30.535
Sivil İstihdam (Bin kişi)	21.858	23.266	23.937	24.601	25.933	26.621	27.205
Tarım	5.084	5.412	5.301	5.204	5.470	5.483	5.305
Tarım Dışı	16.774	17.854	18.636	19.397	20.463	21.138	21.900
Sanayi	4.615	4.842	4.903	5.101	5.315	5.332	5.296
Hizmetler (İnşaat dahil)	12.159	13.012	13.733	14.296	15.148	15.806	16.604
İşsiz (Bin kişi)	2.737	2.328	2.204	2.445	2.853	3.057	3.330
İşsizlik Oranı (%)	11,1	9,1	8,4	9,0	9,9	10,3	10,9
Tarım Dışı İşsizlik Oranı (%)	13,7	11,3	10,3	10,9	12,0	12,4	13,0
Genç Nüfusta İşsizlik Oranı (%)	19,9	16,8	15,8	17,1	17,9	18,5	19,6
İstihdamın Sektörel Dağılımı (% Pay)							
Tarım	23,3	23,3	22,1	21,2	21,1	20,6	19,5
Tarım Dışı	76,7	76,7	77,9	78,8	78,9	79,4	80,5
Sanayi	21,1	20,8	20,5	20,7	20,5	20,0	19,5
Hizmetler	49,1	48,7	50,2	50,9	51,0	52,2	53,7
İnşaat	6,6	7,2	7,2	7,2	7,4	7,2	7,3

Kaynak: T.C. Kalkınma Bakanlığı

Talep Göstergeleri (Bir önceki yılın aynı ayına göre % değişim)

	2016											
	Ocak	Şubat	Mart	Nis.	Mayıs	Haz.	Tem.	Ağu.	Eylül	Ekim	Kasım	Ara.
Elektrik Talebi	4,6	3,7	2,6	4,0	3,0	9,1	2,6	4,5	-2,6	2,8	5,2	4,0
Otomobil Satışı	-4,7	-0,6	3,7	-6,5	17,4	4,9	-29,0	-12,6	9,1	32,9	53,5	-5,5
Otomobil İhracatı	-20,4	17,4	3,0	6,7	66,0	11,6	33,2	44,5	17,1	26,5	46,3	44,9
Beyaz Eşya Satışı	11,4	11,6	9,1	-2,0	3,0	5,4	-6,7	6,6	0,1	-0,2	20,5	15,2
Beyaz Eşya İhracatı	5,2	9,7	10,2	9,3	15,3	8,6	-1,1	16,1	-0,7	9,1	12,1	5,9
Perakende Satış Hacmi Endeksi (Takvim etkisinden arındırılmış sabit fiyat, KDV dahil)	0,0	7,9	4,1	3,3	1,4	1,7	-3,1	0,2	0,9	-0,3	-2,0	-2,8
Gıda, İçecek, Tütün Satış Hacmi	3,3	6,5	5,7	3,3	2,8	0,8	-1,0	0,9	-3,6	1,4	-1,3	1,1
Gıda Dışı (Otomotiv yakıt hariç)	-0,7	7,9	4,4	5,1	1,4	2,2	-8,8	0,3	1,1	-1,0	-1,7	-0,4
Açılan Şirket Sayısı	6,9	16,5	17,4	-2,4	-3,8	-5,7	-34,3	-10,2	-29,1	3,5	1,3	-21,2
Kapanan Şirket Sayısı	-21,6	-21,6	-22,0	-32,0	-19,6	85,7	-41,2	-8,9	22,5	52,7	47,9	-5,5

Kaynak: T.C. Kalkınma Bakanlığı

2016 yılında devletin nihai tüketim harcamalarının GSYH içindeki payı %14,7, sabit sermaye oluşumunun payı %29,8 olarak kaydedilmiştir. Bir önceki yıl zincirlenmiş hacim endeksine göre, devletin nihai tüketim harcamaları %7,3, gayrisafi sabit sermaye oluşumu ise %3 artış göstermiştir.

Toplam ve tarım dışı işsizlik oranları iktisadi faaliyetin ana eğilimindeki yavaşlama doğrultusunda artış kaydetmiştir.

İşsizlik oranındaki artışta istihdam eğilimindeki zayıflamaya ek olarak işgücüne katılım oranındaki yükseliş de etkili olmaktadır. 2016 yılının ilk on aylık döneminde tarım dışı istihdamın zayıf seyretmesinde sanayi istihdamındaki gerileme belirleyici olmuştur. Bu dönemde, inşaat sektörü tarım dışı istihdam artışına katkı vermezken hizmetler sektörünün katkısı sürmüştür.

Türkiye genelinde 15 ve daha yukarı yaşta kişilerde işsiz sayısı 2016 yılında bir önceki yıla göre 273 bin kişi artarak 3 milyon 330 bin kişi olmuş, işsizlik oranı 0,6 puanlık artış ile %10,9 seviyesinde gerçekleşmiştir. İşsizlik oranı erkeklerde 0,4 puanlık artışla %9,6, kadınlarda ise 1,1 puanlık artışla %13,7 olmuştur. 15-24 yaş grubunu içeren genç yaş grubundaki ve 15-64 yaş grubundaki artış sırasıyla %19,6 ve %11,1 olarak kaydedilmiştir.

2016 yılında tarım sektöründe çalışan sayısı 178 bin kişi azalırken, tarım dışı sektörlerde çalışan sayısı ise 763 bin kişi artmıştır. İstihdam edilenlerin %19,5'i tarım, %19,5'i sanayi, %7,3'ü inşaat, %53,7'si ise hizmetler sektöründe yer almıştır. Bir önceki yıl ile karşılaştırıldığında hizmet sektörünün istihdam edilenler içindeki payı 1,5 puan, inşaat sektörünün payı 0,1 puan artarken,

tarım sektörünün payı 1,1 puan, sanayi sektörünün payı 0,5 puan azalmıştır.

İşgücü 2016 yılında bir önceki yıla göre 857 bin kişi artarak 30 milyon 535 bin kişi, işgücüne katılma oranı ise 0,7 puan artarak %52 olarak gerçekleşmiştir. Erkeklerde işgücüne katılma oranı 0,4 puanlık artışla %72, kadınlarda ise 1 puanlık artışla %32,5 olmuştur.

İhracatın ithalatı karşılama oranı 2015 Aralık ayında %69,4 iken, 2016 Aralık ayında %71,8'e yükselmiştir.

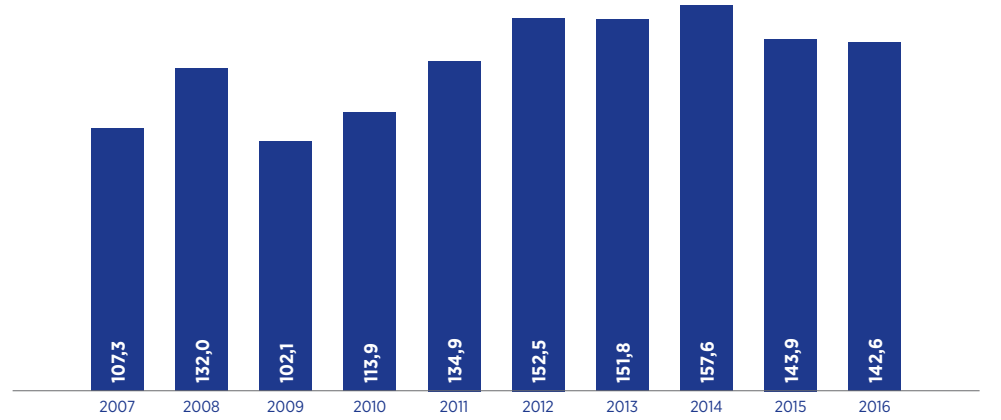
İhracat ve ithalat hacmindeki daralma eğilimi 2016 yılında da devam etmiştir.

2016 yılında Avrupa ekonomilerinin tedrici biçimde toparlanmasına karşın yaşanan bölgesel gerginlikler, Türkiye'nin ihracat performansı üzerinde olumsuz etkiye bulunmuştur. Jeopolitik sorunların yanı sıra petrol fiyatlarının düşük seyretmesinin petrol ihraç eden ülkelerin gelirlerinde yarattığı düşüşler, Orta Doğu ve Kuzey Afrika (MENA) ülkeleri, Rusya ve Irak'a yapılan ihracatta gerilemeye neden olmuştur. Yıllık bazda ihracat %0,9 oranında azalmış ve 143 milyar ABD doları olarak kaydedilmiştir.

İthalat hacminde görülen daralmada enerji fiyatlarının düşük seyrini sürdürmesi belirleyici olmuştur. 2016 yılı toplam ithalat hacmi bir önceki yıla göre %4,2 oranında azalmış ve 199 milyar ABD dolarına düşmüştür. Böylece bu dönemde dış ticaret açığı %11,7 oranında azalarak 56 milyar ABD doları düzeyinde gerçekleşmiştir. İhracatın ithalatı karşılama oranı ise 2015 Aralık ayında %69,4 iken, 2016 Aralık ayında %71,8'e yükselmiştir.

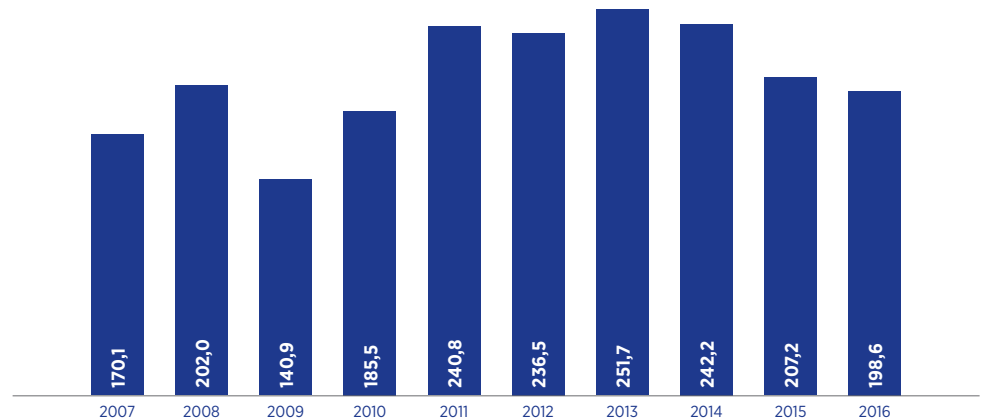
Dış ticaret hadlerindeki olumlu gelişmeler ve makroihtiyati tedbirlerin etkisiyle, cari dengedeki iyileşme eğilimi yılın ilk sekiz ayında sürmüştür. Sonraki dönemde enerji fiyatlarının etkisinin azalması ve turizm gelirlerinde yaşanan düşüşün etkisiyle cari açık bir miktar genişlemiştir. 12 aylık birikimli cari açık Kasım 2016 itibarıyla 33,7 milyar ABD doları olmuştur. Cari açığın finansmanı doğrudan sermaye yatırımları ve uzun vadeli kaynaklarla sağlanmıştır.

Yıllık İhracat (milyar ABD doları)

Kaynak: TÜİK

Yıllık İthalat (milyar ABD doları)

Kaynak: TÜİK

Dış Ticaret ve Ödemeler Dengesi

milyon ABD doları	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
İhracat (FOB)	113.883	134.907	152.462	151.803	157.610	143.839	142.606
İthalat (CIF)	185.544	240.842	236.545	251.661	242.177	207.234	198.602
Dış Ticaret Dengesi	-71.661	-105.935	-84.083	-99.859	-84.567	-63.395	-55.996
Dış Ticaret Hacmi	299.428	375.749	389.007	403.464	399.787	351.073	341.208
Dış Ticaret Hacmi/GSYH (%)	38,8	45,2	44,7	42,5	42,9	40,8	39,8
İhracat/İthalat (%)	61,4	56,0	64,5	60,3	65,1	69,4	71,8
Enerji İthalatı	38.497	54.117	60.116	55.916	54.889	37.842	27.154
Brent Petrol Varil Fiyatı (ABD doları)	80,2	113,4	112,0	109,4	97,5	52,5	44,0
Cari İşlemler Dengesi	-44.616	-74.402	-47.962	-63.621	-43.597	-32.118	-32.605
Cari İşlemler Dengesi/GSYH (%)	-5,8	-8,9	-5,5	-6,7	-4,7	-3,7	-3,8
Altın Hariç Cari İşlemler Dengesi	-44.163	-69.624	-53.671	-51.842	-39.701	-36.073	-34.395
Altın Hariç Cari İşlemler Dengesi/GSYH (%)	-5,7	-8,4	-6,2	-5,5	-4,2	-4,2	-4,0
Seyahat Gelirleri	22.585	25.054	25.345	27.997	29.552	26.616	18.743
Net Doğrudan Yatırım	-7.617	-13.812	-9.522	-9.269	-5.781	-12.455	-8.998
Doğrudan Yatırım Girişi	9.099	16.182	13.628	12.896	12.828	17.550	12.116
TCMB Brüt Döviz Rezervleri	80.721	78.458	99.923	110.928	106.902	92.922	92.051
TCMB Toplam Rezervler	110.027	110.510	137.518	147.880	141.854	128.077	129.555

Kaynak: TÜİK, TCMB

Ülkelere Göre Yıllık İhracat (en çok ihracat yapılan 10 ülke)

Bin ABD doları	2016	Payı %	2015	Payı %	Değişim %
Toplam	142.544.457		143.838.871		
Almanya	14.000.020	9,8	13.417.033	9,3	4,3
İngiltere	11.686.650	8,2	10.556.393	7,3	10,7
Irak	7.637.880	5,4	8.549.967	5,9	-10,7
İtalya	7.581.176	5,3	6.887.399	4,8	10,1
ABD	6.623.447	4,6	6.395.842	4,4	3,6
Fransa	6.022.938	4,2	5.845.032	4,1	3,0
BAE	5.407.149	3,8	4.681.255	3,3	15,5
İspanya	4.989.045	3,5	4.742.270	3,3	5,2
İran	4.966.510	3,5	3.663.760	2,5	35,6
Hollanda	3.589.630	2,5	3.154.867	2,2	13,8

Kaynak: TÜİK

Ülkelere Göre Yıllık İthalat (en çok ithalat yapılan 10 ülke)

Bin ABD doları	2016	Payı %	2015	Payı %	Değişim %
Toplam	198.617.392		207.234.359		
Çin	25.440.726	12,8	24.873.457	12,0	2,3
Almanya	21.474.093	10,8	21.351.884	10,3	0,6
Rusya Federasyonu	15.162.363	7,6	20.401.757	9,8	-25,7
ABD	10.867.787	5,5	11.141.462	5,4	-2,5
İtalya	10.219.003	5,1	10.639.042	5,1	-3,9
Fransa	7.364.722	3,7	7.597.687	3,7	-3,1
Güney Kore	6.384.163	3,2	7.057.439	3,4	-9,5
Hindistan	5.757.172	2,9	5.613.515	2,7	2,6
İspanya	5.679.305	2,9	5.588.524	2,7	1,6
İngiltere	5.320.631	2,7	5.541.277	2,7	-4,0

Kaynak: TÜİK

Ham petrol fiyatlarının artış kaydetmesiyle beraber enerji enflasyonunda sert bir yükseliş kaydedilmiştir.

Çekirdek enflasyon göstergelerinde belirginleşen iyileşme eğilimi sona ermiştir.

2016 yılı sonunda tüketici enflasyonu (TÜFE) %8,53 olmuştur. Temmuz ayı sonrasında kademeli bir yavaşlama eğilimi sergileyen tüketici enflasyonu, Aralık ayında önemli bir yükseliş göstererek enflasyon hedefi etrafındaki belirsizlik aralığının üzerinde gerçekleşmiştir. Bu gelişmede Türk lirasındaki değer kaybı, vergi ayarlamaları ve gıda fiyatlarındaki kısmi yükseliş etkili olmuştur. Alt gruplar bazında incelendiğinde çeyrek genelinde enerji fiyatları, Aralık ayında ise alkol-tütün, gıda ve temel mal fiyatlarındaki gelişmeler öne çıkmıştır. Türk lirasında Eylül ayı sonrasındaki zayıflamanın ilk yansıması döviz kuru geçişkenliği görece hızlı olan enerji fiyatları üzerinde izlenmiştir. Buna ek olarak, ham petrol fiyatlarının da artış kaydetmesiyle enerji enflasyonu sert bir yükseliş kaydetmiştir.

Yurt içi üretici fiyatları (Yİ-ÜFE) ise imalat sanayi fiyatlarındaki gelişmelerin etkisiyle %9,94'e yükselmiştir. Bu dönemde başta petrol ve metal olmak üzere uluslararası emtia fiyatları artarak üretici fiyatlarını olumsuz yönde etkilemiş, buna bağlı olarak fiyat artışlarının üretici fiyatları alt gruplarının geneline yayıldığı izlenmiştir.

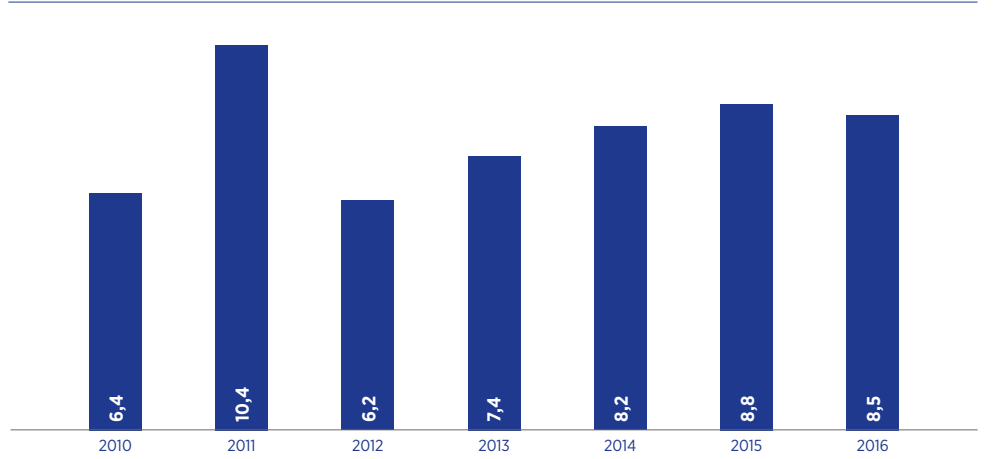
TCMB, 2016 yılında enflasyon görünümüne karşı sıkı, döviz likiditesinde dengeleyici ve finansal istikrarı destekleyici politika duruşunu korumuştur.

İmalat sanayi fiyatları çeyreklik bazda %6,73 oranında artmış, grup yıllık enflasyonu %12,07'ye yükselmiştir. Benzer şekilde, bu dönemde petrol ve ana metal hariç imalat sanayi enflasyonunda da önemli bir artış gözlenmiştir.

Bütçe gerçekleştirmeleri hedefler ile uyumlu bir görünüm sunmuştur.

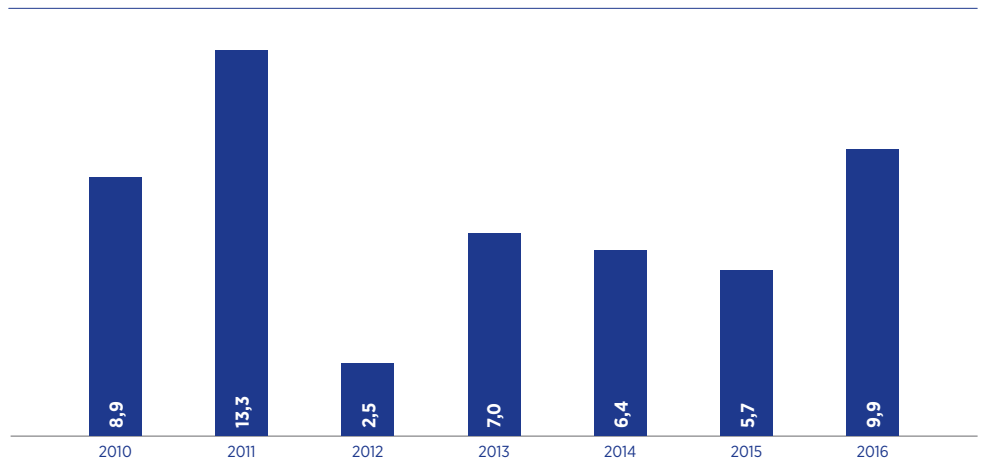
Mali disiplin, 2016 yılında da Türkiye ekonomisinin güçlü yönünü oluşturmaya devam etmiştir. Yıl sonu itibarıyla merkezi yönetim bütçe dengesi 29,3 milyar TL açık, faiz dışı bütçe dengesi ise 21,0 milyar TL fazla vermiştir. 2016 yılında vergi gelirleri, 2015 yılına göre %12,5 oranında ılımlı bir artış kaydetmiş, vergi dışı gelirlerdeki %33,1'lik yüksek oranlı artışın katkısıyla merkezi yönetim bütçe gelirleri %14,8 oranında yükselmiştir. 2016 yılında faiz dışı bütçe harcamalarındaki artış oranı %17,7 ile bütçe gelirlerinin oldukça üzerinde gerçekleşmiş ve bu durum faiz dışı fazlanın geçen yıla göre bir miktar azalmasına yol açmıştır. 2016 yılında faiz ödemelerinin 2015 yılına göre gerilemesi ise bütçe açığındaki artışı sınırlandıran bir unsur olmuştur.

Türkiye'de Enflasyon (TÜFE, %)

Kaynak: TÜİK

Türkiye'de Enflasyon (ÜFE, %)

Kaynak: TÜİK

Fiyatlardaki Gelişmeler (%)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Yıllık Ortalama							
ÜFE	8,5	11,1	6,1	4,5	10,3	5,3	4,3
TÜFE	8,6	6,5	8,9	7,5	8,9	7,7	7,8
Yıl Sonu							
ÜFE	8,9	13,3	2,5	7,0	6,4	5,7	9,9
TÜFE	6,4	10,4	6,2	7,4	8,2	8,8	8,5

Kaynak: TÜİK

2023 vizyonu çerçevesinde Türkiye’de sürdürülebilir yüksek büyüme oranlarının yakalanması yoluyla hem toplumsal refahın artırılması hem de küresel büyüklük sıralamasında yukarı basamaklara tırmanılması amaçlanmaktadır.

Geleceğe Bakış

Bir ülke ekonomisinin performansını ölçmekte kullanılan en önemli göstergeler büyüme hızıdır.

Hem arz hem de talep cephesindeki gelişmelerin bileşke sonucu olan büyüme hızı, Türkiye gibi nüfus artış hızı ve işsizliği nispeten yüksek gelişmekte olan ülkeler açısından kritik öneme sahiptir.

2023 vizyonu çerçevesinde Türkiye’de sürdürülebilir yüksek büyüme oranlarının yakalanması yoluyla hem toplumsal refahın artırılması hem de küresel büyüklük sıralamasında yukarı basamaklara tırmanılması amaçlanmaktadır.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), finansal istikrarı destekleyici politika duruşunu korumuştur.

Son yıllarda mali disiplinin sürdürülmesi, Türkiye ekonomisinin olumsuz dış şoklara karşı duyarlılığını azaltan temel unsurlardan biri olmuştur. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), 2016 yılında enflasyon görünümüne karşı sıkı, döviz likiditesinde dengeleyici ve finansal istikrarı destekleyici politika duruşunu korumuştur. 2016 yılı Mart ve Eylül ayları arasındaki dönemde enflasyonist baskılardaki azalma, finansal koşullardaki sıkılık ve küresel finansal piyasaların ılımlı seyri, TCMB’nin faiz koridoru politikasında sadeleşme yapmasına olanak

sağlamış ve bu dönemde toplam 250 baz puanlık indirim gerçekleştirilmiştir. Ekim ayında faiz politikasında değişikliğe gitmeyen TCMB, Kasım ayında ise döviz kurlarında artan oynaklığı dikkate alarak, faiz koridorunun üst bandını ve politika faiz oranını sırasıyla 25 ve 50 baz puan artırmış, para politikasında ölçülü bir sıkılaşmaya gitmiştir. Böylece, marjinal fonlama oranı %8,50, borçlanma faiz oranı %7,25, bir hafta vadeli repo ihale faiz oranı %8 olmuştur. TCMB’nin faiz indirim kararlarıyla birlikte %7,7 düzeyine kadar inen TCMB ağırlıklı ortalama fonlama maliyeti ise, Aralık ayında %8,3 düzeyinde gerçekleşmiştir.

Bankacılık sektörü güçlü yapısını koruyor

Aralık 2016 itibarıyla Türk bankacılık sektörü toplam şube sayısı 11.747, toplam personel sayısı ise 210.910 olmuştur.

Türk bankacılık sektöründe mevduat artışı yılın son haftalarında hız kazanırken, döviz kurları ile tüketici kredilerindeki toparlanma kredi hacmi büyümesinde etkili olmuştur.

Sayılarla Türkiye Bankacılık Sektörü

Türk bankacılık sisteminde 2016 yıl sonu itibarıyla faaliyet gösteren banka sayısı 52'dir. Bu sayı; 34 mevduat bankası, 13 kalkınma ve yatırım bankası ve 5 katılım bankasından oluşmaktadır. Mevduat bankalarından 3 tanesi kamu sermayeli, 9 tanesi özel sermayeli ve 21 tanesi yabancı sermayeli bankadır. Kalkınma ve yatırım bankalarının 3 tanesi ile katılım bankalarının 2 tanesi de kamu sermayelidir.

Bankacılıkta 2016 yılı, birleşme ve satın alma (M&A) piyasası açısından oldukça hareketli geçmiştir. Haziran ayında Finansbank A.Ş., Orta Doğu ve Afrika bölgesinin lider finansal kuruluşu olan Katar'ın en büyük bankası Qatar National Bank S.A.Q. (QNB Group) tarafından satın alınmıştır. Temmuz ayında ise Körfez bölgesinin en önemli bankalarından ve Katar'ın ilk özel bankası olan The Commercial Bank (P.S.Q.C.), Anadolu Grubu'nda bulunan %25'lik hisseyi de alarak, ABank'ın tüm hisselerinin sahibi olmuştur. Bunun yanı sıra, Mayıs ayında Bank of China'ya mevduat bankası kuruluş izni verilmiştir.

Ekonomik büyümedeki yavaşlama, bankacılık sektörünün aktif büyümesinde de yavaşlamaya yol açmış; bu durum, bankaların operasyonel maliyetleri düşürme çabaları ile birleşerek şube ve personel sayısındaki düşüşte etkili olmuştur.

BDDK verilerine göre, Aralık 2016 itibarıyla mevduat bankaları ile kalkınma ve yatırım bankalarının toplam şube sayısı 11.747 olmuştur.

Türkiye Bankalar Birliği verilerine göre, 2016 yılında mevduat bankalarında banka başına ortalama şube sayısı 316 olarak kaydedilmiştir. Bu rakam kamusal sermayeli mevduat bankalarında 1.234, özel sermayeli mevduat bankalarında 459, yabancı sermayeli bankalarda ise 138'dir.

2016 yıl sonunda mevduat bankaları ile kalkınma ve yatırım bankalarında toplam

Banka Sayısı

	Aralık 2016
Mevduat Bankaları	34
Kalkınma ve Yatırım Bankaları	13
Katılım Bankaları	5
Toplam	52

Kaynak: BDDK, Aralık 2016

Şube ve Personel Görünümü

	Aralık 2016	
	Şube sayısı	Personel sayısı
Kamu	3.799	62.705
Yerli özel	4.143	74.850
Yabancı	3.805	73.355
Toplam	11.747	210.910

Kaynak: BDDK, Aralık 2016

Seçilmiş Bilanço Kalemleri

	Tutar (milyar TL)	2015-2016 değişim (%)
Aktifler		
Nakit ve Nakit Benzeri Kalemler*	222	47,6
Zorunlu Karşılıklar	184	-10,8
Krediler	1.734	16,8
Takipteki Alacaklar (brüt)	58	22,1
Menkul Değerler	352	6,6
Diğer Aktifler	238	28,4
Toplam Aktifler	2.731	15,8

Yükümlülükler

Mevduat	1.454	16,7
Bankalara Borçlar	418	15,6
Repo İşlemleri	138	-12,0
İhraç Edilen Menkul Kıymetler	116	18,8
Özkaynaklar	300	14,5
Diğer Yükümlülükler	305	30,5
Toplam Yükümlülükler	2.731	15,8

*Nakit, Merkez Bankası, Para Piyasası ve bankalardan alacaklar kalemlerinin toplamından oluşmaktadır.

Kaynak: BDDK

çalışan sayısı 210.910 kişi olmuştur. Aralık 2016 dönemi itibarıyla, banka çalışanlarının %29'u kamusal sermayeli mevduat bankaları, %37'si özel sermayeli mevduat bankaları, %31'i yabancı sermayeli mevduat bankaları, %3'ü ise kalkınma ve yatırım bankaları tarafından istihdam edilmiştir.

2015 yıl sonu rakamları ile karşılaştırıldığında çalışan sayısı, kamusal sermayeli mevduat bankalarında 625 kişi, özel sermayeli mevduat bankalarında 1.014 kişi, yabancı sermayeli mevduat bankalarında 2.842 kişi, kalkınma ve yatırım bankalarında 30 kişi azalırken, Fon bankasında 6 kişi artmıştır.

Şube başına düşen ortalama çalışan sayısı mevduat bankalarında 18, kalkınma ve yatırım bankalarında 130 kişidir. Bu rakam kamu sermayeli bankalarda 16, özel sermayeli bankalarda 18 ve yabancı sermayeli bankalarda 21'dir.

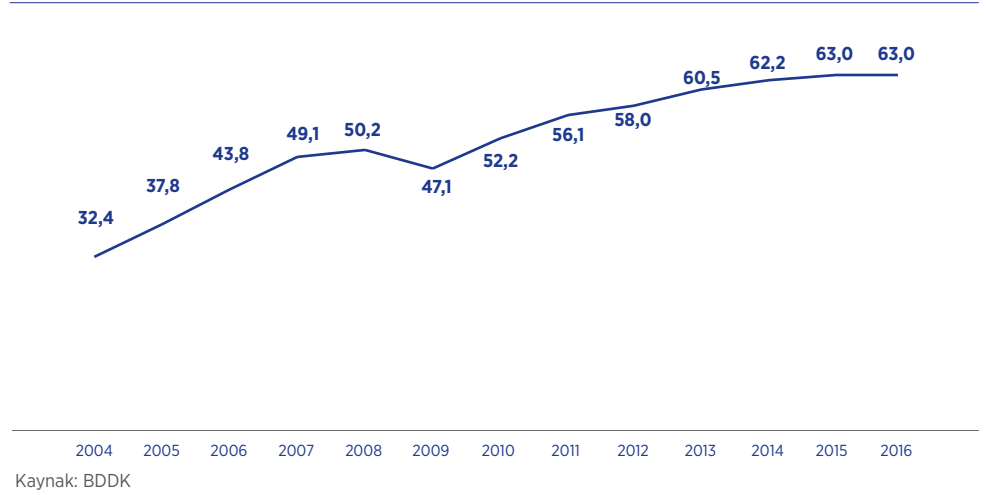
Yükselen kur etkisiyle banka bilançolarında kırılmanın arttığı görülmüştür.

IMF'nin 2016 yılında yayınlanan Global Finansal İstikrar Raporu'nun ülkemizin de içinde bulunduğu GPE'lere (Gelişen Piyasa Ekonomileri) yönelik değerlendirmelerinde, banka ve şirket borçlarının 3,5 trilyon ABD dolarına ulaştığı ifade edilmektedir. Rapora göre, 2008 yılındaki ekonomik kriz sonrası büyük merkez bankaları geleneksel olmayan para politikası uygulamış ve likidite bolluğu GPE büyüme performanslarına pozitif katkı yapmıştır. Türk bankacılık sistemi; güçlü aktif kalitesi, sağlam likidite yapısı, yüksek sermaye yeterliliği, etkin risk yönetimi ve iç kontrol sistemlerine sahip olması sayesinde küresel krize karşı sağlam duruşunu korumuştur.

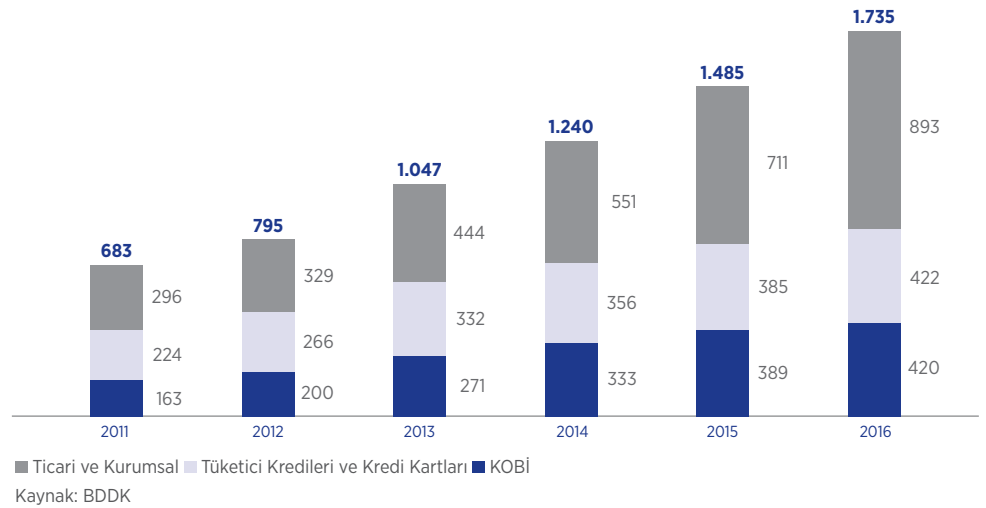
Ancak 2013 yılının üçüncü çeyreğinden itibaren Fed'in para politikasında normalleşme sürecini başlatmasıyla GPE'lere giren sermayenin çıktığı izlenmiş ve ülke paralarının ABD doları karşısında ciddi değer kayıpları olmuştur. Yükselen kur etkisiyle banka ve özellikle banka dışı özel sektör bilançolarında kırılmanın arttığı görülmüştür.

IMF, 2013 Türkiye değerlendirme raporunda Fed'in kriz sonrası uyguladığı geleneksel olmayan para politikalarının yol açtığı küresel likidite bolluğuna bağlı olarak diğer GPE'ler gibi Türkiye'nin de büyük çaplı ve kısa vadeli sermaye hareketlerinin etkisinde kaldığını açıklamıştır. Yabancı sermaye ve küresel faizlerin neredeyse sifıra yakın seyretmesi sonucu Türkiye'de faizler düşmüş ve kredi hacmi genişlemiştir. Politika faiz oranının ve faizlerin düşmesi bankacılık sektörünün daha riskli varlıklara veya riski yüksek kredi

Kredilerin Toplam Varlıklara Oranı (%)

Kredi Türlerindeki Gelişme (milyar TL)

Bankacılık sektörünün aktif büyüklüğü 2016 yıl sonu itibarıyla 2015 yıl sonuna kıyasla %15,8 artış göstererek 2,7 trilyon TL olmuştur.

tercihlerine yönelmesine neden olmuştur. Bankacılık sistemi için tehlike oluşturabilecek diğer bir konu, 2010 yılından itibaren bilanço dışı işlemlerin hızlı artış göstermesidir. Bankacılık sisteminin daha yüksek kaldıraçlarla çalışmasına yol açan bu durum, sistem üzerindeki riskleri de artıracaktır.

Bankacılık sektörünün aktif büyüklüğü 2,7 trilyon TL'ye ulaşmıştır.

Bankacılık sektörünün aktif büyüklüğü 2016 yıl sonu itibarıyla 2015 yıl sonuna kıyasla %15,8 artış göstererek 2,7 trilyon TL olmuştur. Toplam aktifler arasında %63 ile en yüksek paya sahip olan krediler aynı dönemde %16,8 artarak 1,7 trilyon TL'ye ulaşırken, TCMB tarafından zorunlu karşılık oranlarında indirimine gidilmesi sebebiyle aktifler içinde bulunun zorunlu karşılıklar %10,8 azalarak 184 milyar TL olarak kaydedilmiştir. Yükümlülükler tarafında ise %53 ile en yüksek paya sahip olan mevduatlar 2015 sonuna kıyasla %16,7 artarak 1,5 trilyon TL'ye yükselmiştir. Sektörün geçtiğimiz yıl elde ettiği net kâr tutarı ise 38 milyar TL'dir.

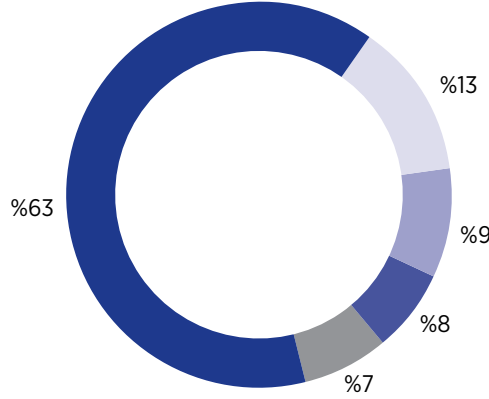
Toplam aktif içerisinde yabancı para oranı %40 olurken, toplam yükümlülükler içerisinde yabancı para oranı %46 seviyesinde gerçekleşmiştir. Yabancı para kredilerin toplam krediler içerisindeki payı %35, yabancı para mevduatın toplam mevduata oranı %42'dir.

Aralık 2016 dönemi itibarıyla gayrinakdi kredilerin büyüklüğü 552 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Gayrinakdi krediler içerisinde teminat mektupları %75 ile en büyük paya sahipken, akreditiflerin payı %14 olmuştur.

2016 yılında, finansal sistemi destekleyici makroihtiyati politikalar sayesinde kredi büyümesinde ılımlı bir artış eğilimi gözlenmiştir.

Finansal sistemi destekleyici makroihtiyati politikalar, TCMB'nin likidite tedbirleri ve kamu maliyesi teşvikleri sayesinde, 2016 yılı kredi büyümesinde ılımlı bir artış eğilimi gözlenmiştir. Finansal istikrar açısından önem arz eden ve kredi büyümesinin iktisadi faaliyet ve toplam taleple ilişkisini özetleyen bir gösterge olan net kredi kullanımının GSYH'ye oranı, bir önceki yıla göre sınırlı bir artış göstererek, 2016 yılında %69,2 seviyesine yükselmiştir.

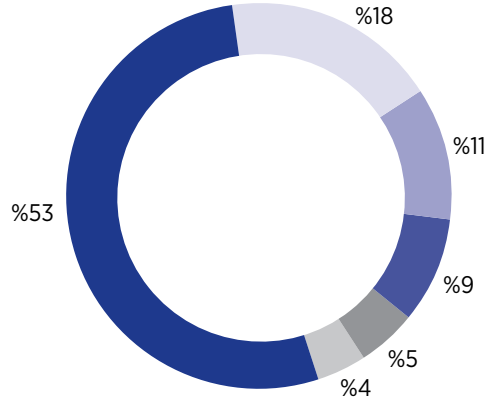
Aktiflerin Dağılımı (2016)

	(milyar TL)
Krediler	1.734
Menkul Değerler	352
Diğer Aktifler	238
Nakit ve Nakit Benzeri Kalemler	222
Zorunlu Karşılıklar	184

Kaynak: BBDK

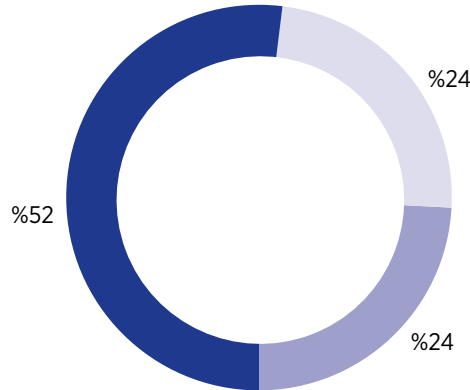
Yükümlülüklerin Dağılımı (2016)

	(milyar TL)
Mevduat	1.454
Bankalara Borçlar	418
Özkaynaklar	300
Diğer Yükümlülükler	305
Repo İşlemleri	138
İhraç Edilen Menkul Kıymetler	116

Kaynak: BBDK

Kredilerin Dağılımı (2016)

	(milyar TL)
Ticari ve Kurumsal	893
KOBİ	422
Tüketici Kredileri ve Kredi Kartları	420

Kaynak: BBDK

Bankacılık sektörünün 2016 yıl sonu itibarıyla sağladığı toplam kredi tutarı 1.734 milyar TL olmuştur. Söz konusu tutarın 1.131 milyar TL'si Türk parası kredilerden, 603 milyar TL'si yabancı para kredilerden oluşmaktadır.

Kredilerin dağılımına bakıldığında, ticari ve kurumsal kredilerin payının %52, KOBİ kredilerinin payının %24, tüketici kredileri ve kredi kartlarının payının ise %24 olduğu görülmektedir.

2016 yıl sonu rakamlarına göre ticari ve kurumsal krediler 893 milyar TL, KOBİ kredileri 422 milyar TL, tüketici kredileri ve kredi kartları 420 milyar TL büyüklüğe ulaşmıştır.

Toplam krediler içinde %8,12 ile inşaat sektörü, %8,02 ile toptan ticaret ve komisyonculuk sektörü en fazla paya sahip sektörler olmuştur.

KOBİ kredilerinde işletme sınıflarına göre en fazla kredi 172 milyar TL ile orta büyüklükteki işletmelere verilirken, bunu 140 milyar TL ile küçük işletmeler, 110 milyar TL ile mikro işletmeler izlemiştir.

Tüketici kredilerinin alt kalemleri incelendiğinde, artışın genele yayıldığı görülmektedir.

Konut kredilerindeki artışın tarihsel ortalamasının üstünde seyrettiği not edilmelidir. Yıl sonu itibarıyla, konut kredilerindeki yıllıklandırılmış artış oranı %27,5 olmuştur. İhtiyaç kredilerinin yıllıklandırılmış büyüme oranı da son çeyrekte güçlü bir şekilde artmış ve yıl sonu itibarıyla yaklaşık %18 olarak gerçekleşmiştir. Aynı dönemde, ÖTV artışı öncesi talebin öne alınması ile beraber taşıt kredileri yıllıklandırılmış büyüme oranı tarihsel ortalamasının üzerinde seyretmiş ve yıl sonu itibarıyla yaklaşık %27 olmuştur.

Kredilerde en fazla takip oranı toptan ticaret, tekstil ve perakende sektörlerinde gerçekleşmiştir.

Bankacılık sektöründe takipteki kredilerin brüt tutarı 2016 yıl sonu itibarıyla 58 milyar TL olmuş, takibe dönüşüm oranı %3,24'e yükselerek 2010 yılındaki %3,66 seviyesinden sonraki en yüksek düzeyine ulaşmıştır. Takibe dönüşüm oranı tüketici kredileri ve bireysel kredi kartları ile KOBİ kredilerinde %4,5 seviyelerinde, ticari kredilerde ise %3 düzeyinde seyretmiştir.

Takibe dönüşüm oranlarına sektörel olarak bakıldığında, en yüksek oranın %4,74 ile toptan ticaret, %3,98 ile tekstil, %3,95 ile perakende ticaret ve %3,69 ile inşaat sektörlerinde olduğu görülmektedir.

Bankacılık sektörünün 2016 yıl sonu itibarıyla sağladığı toplam kredi tutarı 1.734 milyar TL olmuştur. Toplam krediler içinde %8,12 ile inşaat sektörü, %8,02 ile toptan ticaret ve komisyonculuk sektörü en fazla paya sahip sektörler olmuştur.

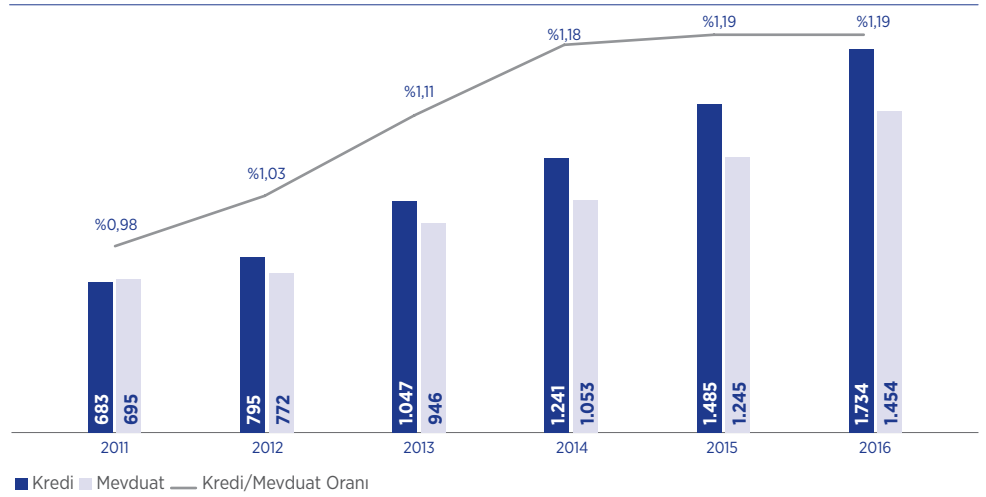

Bankacılık sektörünün 2015 yılında %1,48 düzeyinde gerçekleşen aktif kârlılığı, 2016 yıl sonu itibarıyla %1,89'a yükselmiştir.

2016 yılında tüketici kredilerindeki %4,5'lik takibe dönüşüm oranı, 2009 yılındaki %6,4 seviyesinden sonraki en yüksek düzeyi göstermektedir.

Tüketici kredileri içerisinde takibe dönüşüm oranı en yüksek olan kalem %8,7 ile bireysel kredi kartları olmuştur. Bunu %6,2 ile ihtiyaç kredileri, %3,5 ile taşıt kredisi ve %0,4 ile konut kredisi takip etmiştir.

Mevduat, Kredi ve Mevduatın Krediyeye Dönüşüm Oranındaki Gelişme (milyar TL, %)

Kaynak: BDDK

Bankaların 12 aylık net kârı 38 milyar TL'ye yükselmiştir.

Bankacılık sektörünün 2016 yılı kârlılık oranlarında artış görülmüştür. Sektörün faiz gelirinin 195 milyar TL, faiz giderinin 103 milyar TL olduğu 2016'da net dönem kârı 38 milyar TL'ye yükselmiştir. Bu dönemde yerli özel bankalar 14,2 milyar TL, kamu bankaları 13,5 milyar TL, yabancı bankalar ise 9,9 milyar TL dönem kârı elde etmiştir. Özkaynak kârlılığı açısından incelendiğinde, kamu bankalarında %15,13, yerli özel bankalarda %14,61, yabancı bankalarda %12,85 artış kaydedildiği, sektördeki toplam artışın ise %14,28 olduğu görülmektedir. Sektördeki aktif kârlılık geçen sene %1,48 düzeyinde iken, bu sene bu oran %1,89'a yükselmiştir.

2017'nin bankacılık sektörü açısından zorlu geçeceği tahmin edilmektedir.

2016 yılında BDDK tarafından çıkartılan sermaye yeterliliğinin ölçülmesine ve değerlendirmesine yönelik düzenlemede, bankaların sermaye yeterliliği hesaplamasında yapılan değişikliklerle bankaların faaliyetleri sırasında yasal olarak bulundurmaları yükümlü oldukları sermaye düzeyine farklılık getirilmiştir. Bu düzenleme ile birlikte; bankaların sermaye yeterlilik oranlarında yükseliş yaşanmıştır.

BDDK'nın bir diğer düzenlemesi, kredilerin sınıflandırılması ve bunlar için ayrılacak karşılıklara ilişkin olmuştur. Basel III uyumu kapsamında yapılan düzenleme ile bankalar artık müşterileri için risk ölçümleri yapacak ve içsel politikalarını bununla uyumlu hale getireceklerdir. Her müşteri için farklı bir risk tanımlanacağı için, ayrılan karşılıklar da müşteri riskine göre belirlenecektir. 2018 yılı başından itibaren yürürlüğe girecek olan ilgili

Basel III uyumu kapsamında yapılan düzenleme ile bankalar müşterileri için risk ölçümleri yapacak ve içsel politikalarını bununla uyumlu hale getireceklerdir. Her müşteri için farklı bir risk tanımlanacağı için, ayrılan karşılıklar müşteri riskine göre belirlenecektir. 2018 yılı başından itibaren yürürlüğe girecek olan ilgili düzenleme sonrası bankacılık kârlarının artış göstermesi beklenmektedir.

düzenleme sonrası bankacılık kârlarının artış göstermesi beklenmektedir.

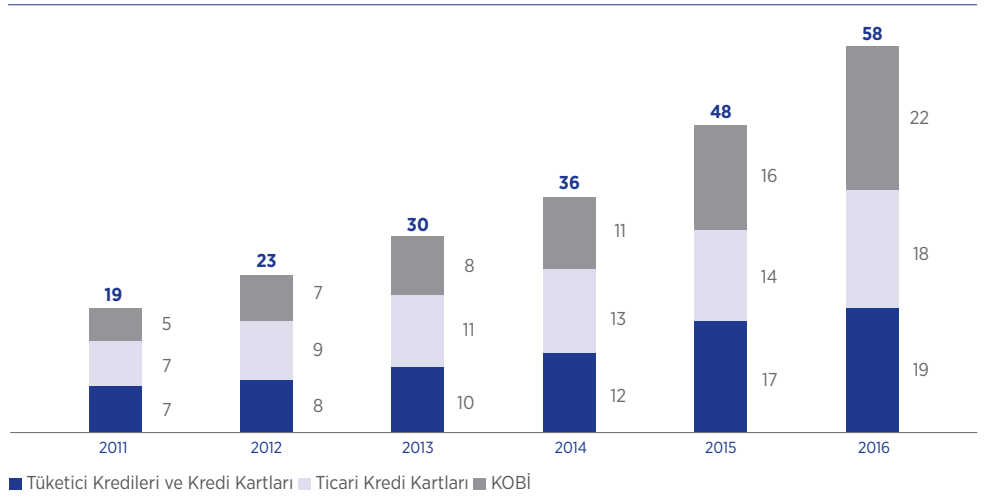
Türk bankacılık sektöründe 2016 yılında kârlılık oranlarının ve sermaye yeterlilik oranlarının yükselmesi artılar hanesine yazılırken, takibe dönüşüm oranları yüksek seyretmiştir. Son dönemde döviz kurlarındaki önemli artışlar sebebiyle firmaların bilançolarında meydana gelen bozulmalar, takibe dönüşüm oranlarının yükselmesinde etkili rol oynamıştır. TL'nin değer kaybetmesi ile birlikte 2017 yılında da söz konusu oranda artış olacağı öngörülmektedir.

Önümüzdeki dönemde faiz artışları olmasa bile, kredi mevduat oranının yüksek seyri ve ek kaynak yaratmada doğabilecek zorlukların, kredi büyüme hızında yavaşlamaya sebep olabileceği tahmin edilmektedir. Bu durumun, kârlılık konusunda 2016'ya göre daha zorlu bir yıl yaşanacağına işaret ettiği değerlendirilmektedir.

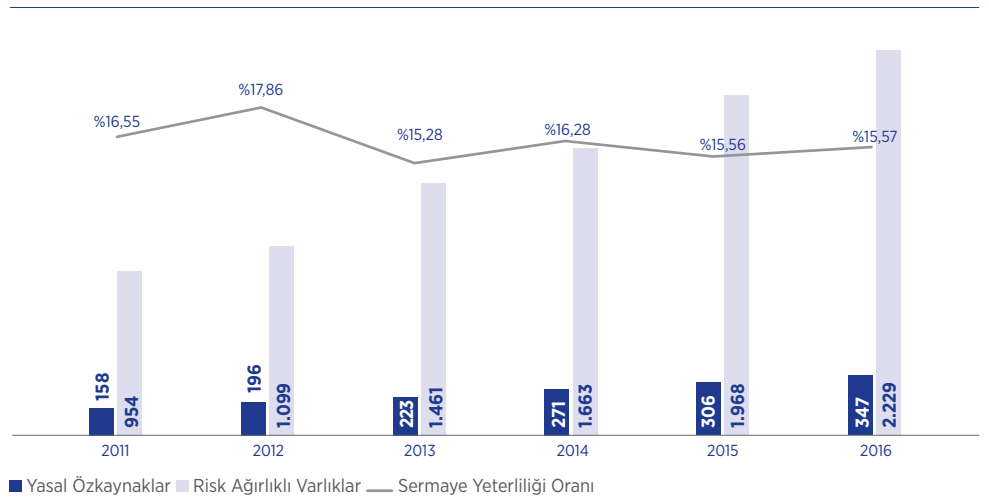
Türkiye'nin son dönemde risk priminin artmasıyla birlikte bankaların yurt dışından sağladığı sendikasyon kredilerinin maliyetlerinde artış görülmektedir. Bunun sonucunda borç çevirme oranının da 2017 yılında özellikle Fitch'in olası not indirimiyle birlikte düşmesi beklenmektedir. Bütün bunların yanında, 2017'nin ekonomik büyüme anlamında 2016'dan daha canlı bir yıl olacağı, iç talepte ve turizmde 2016'ya göre daha yüksek rakamlar elde edileceği beklentisi, sektör için tahminleri olumlu yönde etkileyen faktörler arasındadır.

2017'de yurt içinde yeni negatif şoklar yaşanmazsa sektörün gücü ve ivmesinin, gelebilecek dış şokları karşılayabilecek ve büyüme performansını sürdürebilecek düzeyde olduğu söylenebilir.

Takipteki Kredilerin (Brüt) Gelişimi (milyar TL)

Yasal Özkaynaklar, Risk Ağırlıklı Varlıklar ve Sermaye Yeterlilik Oranları (milyar TL, %)

Katılım bankaları, 2016 yılında da büyüme ivmelerini devam ettirdi

2016 yılında katılım bankalarının toplam aktifleri %10,5 büyüme ile 133 milyar TL'ye ulaşmış; pazar payı ise %4,9 olarak gerçekleşmiştir.

Türkiye katılım bankacılığı sektörü sürdürülebilir bir büyüme göstermektedir.

Katılım bankacılığı sektörü 2016 yılında, küresel ve yurt içi ekonomik ve siyasi dalgalanmalara karşın istikrarlı büyüme eğilimini güçlendirerek sürdürmüştür.

2016 yılı, Türk katılım bankacılığı sektörü açısından hareketli bir yıl olmuş; Ziraat Katılım'ın ardından Vakıf Katılım'ın da sisteme katılmasıyla sistem varlıkları ve tabanı daha da güçlenmiştir.

Türkiye'de faaliyet gösteren 5 katılım bankası, 2016 yılı sonunda ulaşmış buldukları toplam büyüklükleri, piyasa payları, KOBİ'den kurumsal bankacılığa kadar bankacılığın farklı segmentlerindeki güçlü penetrasyon oranları ile katılım bankacılığının görece kısa bir geçmişine karşın elde ettiği başarıyı bir kez daha ortaya koymuştur.

Sektör 2016 yılında, Albaraka Türk, Kuveyt Türk, Türkiye Finans, Ziraat Katılım ve Vakıf Katılım'dan oluşan beş oyuncusuyla faaliyetlerini sürdürmüştür.

2016 yılında katılım bankalarının toplam aktifleri %10,5 büyüme ile 133 milyar TL'ye ulaşmış; pazar payı ise %4,9 olarak gerçekleşmiştir.

Toplanan ve kullanılan fonlarda performans korunmaktadır.

2016 yılında, sektör üyelerinin sergilediği başarılı performans sonucunda, toplanan fonlar %9,6 artışla 81,5 milyar TL'ye ulaşmıştır.

Katılım bankaları görece temkinli politikalarla faaliyet gösterdikleri 2016 yılında, her türlü ekonomik koşulda reel sektörün en büyük destekçisi olduklarını bir kez daha ortaya koymuş; reel sektöre kullandıkları fonların toplamı %7,2 artışla 84,8 milyar TL'ye ulaşmıştır.

Toplanan ve kullanılan fonların 2016 yılında sektördeki payı sırasıyla %5,6 ve %4,8 olmuştur.

2016 yılında, kullanılan fonlar/toplanan fonlar oranı 2015 yılı seviyesini koruyarak %105 olarak gerçekleşmiştir.

Diğer yandan, TMSF'ye devredilen sektör katılımıcısının 2016 yılında faaliyetlerine son verilmesi ve tasfiye sürecine gidilmesi sonucunda bankanın şubelerinin kapanmasının da etkisiyle şube başına düşen toplanan fonlarda %24 ve kullanılan fon miktarlarında %22 seviyesinde artış sağlanmıştır.

Bir katılım bankasının faaliyetlerinin son bulması nedeniyle, sektörün şube ve personel sayısında azalma gözlenmiştir.

Tasfiye edilen söz konusu bankanın şubelerinin kapanması ile sektörün şube ve personel sayısında azalma gözlenmiştir.

2016 yıl sonu itibarıyla Türkiye'de faaliyet gösteren 5 katılım bankasının, 3 adedi yurt dışında olmak üzere toplam 959 şubesi bulunmaktadır. Organik büyümelerini sürdüren sektör bankaları, 2016 yılının yurt dışı ve yurt içi makroekonomik gelişmelerinin yarattığı olumsuz etkilere paralel şubeleşme hızında yavaşlama yönünde hareket etmişlerdir. 2016 yıl sonu itibarıyla, katılım bankaları şube sayısı, sektör şube ağının %8,2'sini temsil etmektedir.

2016 yıl sonu itibarıyla katılım bankalarında toplam 14.465 kişi istihdam edilmekte olup,

bu sayı toplam sektör istihdamının %6,9'unu oluşturmaktadır.

Sektörün özkaynakları ve Sermaye Yeterlilik Rasyosu artışını sürdürmektedir.

Sektörün özkaynakları da 2016 yılında sağlam yapısını korumuş ve büyümesini sürdürmüştür. Katılım bankalarının toplam özkaynakları %8 artışla 11,5 milyar TL'ye ulaşmıştır; bankacılık sektörü toplam özkaynakları içindeki payı %3,8 olarak gerçekleşmiştir. 2005-2016 yılları arasında %25,4 oranında yıllık ortalama büyüme kaydeden sektörün özkaynaklarının daha yüksek bir hızla artırılması gerekmektedir.

Kurlardaki oynaklık ve Basel III regülasyonunun olumsuz etkilerine rağmen 2016 yılında katılım bankaları sermaye yeterlilik rasyosu, %14,5'ten %16,2'ye yükselerek bankacılık sektörünün üzerindeki performansını sürdürmüştür.

Katılım bankacılığı sektörü, 2016 yılında net kârında %170 gibi yüksek bir oranla artış gerçekleştirerek 1.106 milyon TL ile yılı tamamlamıştır. Buna bağlı olarak, katılım bankalarının net kârdaki toplam sektörel payı %1,6'dan %2,9'a yükselmiştir.

Katılım bankacılığı sektörü, 2016 yılında net kârında %173 gibi yüksek bir oranla artış gerçekleştirerek 1.106 milyon TL ile yılı tamamlamıştır. Buna bağlı olarak, katılım bankalarının net kârındaki toplam sektörel payı %1,6'dan %2,9'a yükselmiştir. Diğer taraftan pazar payı, şube ve çalışan sayısında gözlenen azalma bir katılım bankasının sistem dışına çıkmasından kaynaklanmıştır.

Katılım bankacılığı sektöründe finansal derinleşme artmaktadır.

2016 yılında kaydedilen performans, katılım bankaları açısından; sektöre yeni giren kamu bankalarının da etkisiyle, önümüzdeki döneme ilişkin hızlı büyüme beklentilerini artırırken, hem Hazine'nin hem de katılım bankalarının Sukuk (kira sertifikası) ihraçları katılım bankacılığı sektöründe finansal derinleşmenin artmasına yardımcı olmuştur.

Katılım bankaları, uluslararası piyasalardan muhtelif yapılandırılmış finansman ürünü ile uygun maliyet ve vadelerle borçlanma imkanlarını her geçen gün artırmakta olup, bu imkanlarını müşterilerinin rekabet avantajı sağlayacağı fon kullandırmalarına dönüştürmektedir. Körfez Bölgesi'nden sendikasyon yoluyla temin edilen ve giderek yaygınlaşan Murabaha finansmanında da önemli rol oynayan katılım bankaları, işlem hacimlerini yukarı seviyelere taşımaktadır.

Katılım bankalarındaki yüksek potansiyelin ortaya çıkartılabilmesi amacıyla kritik bir vazife üstlenen ve Hazine Müsteşarlığı'nın bağlı olduğu Başbakan Yardımcısı liderliğinde ilk kez 2016 başında toplanan Faizsiz Finans Koordinasyon Kurulu, üst düzey katılımla gerçekleştirdiği toplantılarda bir dizi gelişim alanı belirlemiş, ürün ve hizmet çeşitliliğinin de artırılarak gerekli mevzuat ve uygulama desteklerinin sağlanmasını mümkün kılmıştır. Önümüzdeki dönemde de Kurul'un kıymetli vizyoner katkılarıyla katılım bankalarının ekonomiye daha fazla katkı vermesine ve İstanbul'un finans merkezi olma hedefi doğrultusunda kritik bir rol üstlenmesine imkan tanınması hedeflenmektedir.

Katılım Bankaları Şube ve Personel Sayısı Gelişimi (2004-2016)

Yıllar	Şube Sayısı	Büyüme (%)	Personel Sayısı	Büyüme (%)
2004	255	36	4.789	36
2005	290	14	5.740	20
2006	355	22	7.114	24
2007	422	19	9.215	30
2008	530	26	11.022	20
2009	569	7	11.802	7
2010	607	7	12.677	7
2011	685	13	13.851	9
2012	828	21	15.356	11
2013	966	17	16.763	9
2014	990	2	16.270	-3,1
2015	1.080	9	16.554	1,7
2016	959	-11,2	14.467	-12,6

Kaynak: TKBB, BDDK

Katılım Bankalarının Başlıca Göstergeleri (milyon TL)

	2015	2016	Değişim %
Toplanan Fonlar TL	40.740	48.313	18,6
Toplanan Fonlar YP (Kıymetli Madenler dahil)	32.622	33.192	1,7
Toplam	74.362	81.505	9,1
Kullandırılan Fonlar	79.191	84.880	7,2
Toplam Aktifler	120.252	132.874	10,5
Özkaynaklar	10.642	11.494	8,0
Net Kâr	409	1.106	170,0

Kaynak: TKBB, BDDK, TCMB

Katılım Bankalarının Aktif Gelişimi ve Sektör İçindeki Payı (milyon TL, 2012-2016)

	Toplam Aktifler	Değişim %	Sektörel Pay %
2012	70.245	25,3	5,1
2013	96.022	36,7	5,5
2014	104.073	8,4	5,2
2015	120.252	15,27	5,1
2016	132.874	10,5	4,9

Kaynak: TKBB, BDDK

Türkiye'de mevcut Sukuk piyasasında 2010-2017 yılları arasında gerçekleştirilen toplam Sukuk ihraçlarının tutarı 44,4 milyar TL'ye ulaşmıştır.

Türkiye hareketli bir Sukuk piyasası olmayı sürdürüyor.

Sukuk (kira sertifikası), ülkemizde katılım bankacılığındaki gelişmeyle birlikte fon temini açısından giderek önem kazanan bir araç olarak dikkat çekmektedir.

Sermaye Piyasası Kurulu ilk olarak 2010 yılında çıkardığı tebliği ile kira sertifikasını (Sukuk) tanımlamıştır. İlk ihraçlar sadece sat ve geri kirala yöntemiyle yapılabiliyorken, 2013 yılında SPK kira sertifikaları tebliğinde yeniden bir düzenlemeye giderek, uluslararası genel kabul gören sahipliğe, yönetim sözleşmesine, alım-satıma, ortaklığa ve eser sözleşmesine dayalı olmak üzere toplam 5 yeni kira sertifikası türü tanımlamıştır.

Türkiye'de mevcut kira sertifikası (Sukuk) piyasasında 2010-2017 yılları arasında gerçekleştirilen toplam Sukuk ihraçlarının tutarı 44,4 milyar TL'ye ulaşmıştır. Söz konusu kira sertifikalarının %63'ü Hazine tarafından ihraç edilirken, %37'si bankalar ve şirketler tarafından piyasaya sunulmuştur.

Küresel olarak bakıldığında yerel para birimi cinsinden ihraç edilen Sukukların, döviz cinsinden ihraç edilen (uluslararası ihraçlar) Sukuk hacminin 3 katı olduğu görülmektedir. Türkiye'de ise 2016 itibarıyla ihraç edilen uluslararası Sukukların yerel Sukukların 2,6 katına denk geldiği gözlenmektedir.

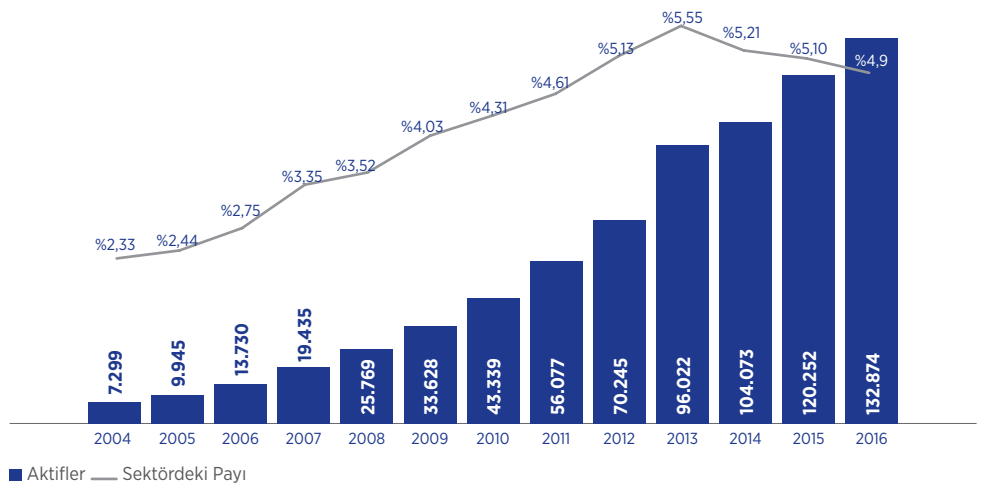
2016 yılında Hazine bir uluslararası, beş de yerel Sukuk ihracı gerçekleştirmiştir. Uluslararası Sukuk ihracının büyüklüğü 1 milyar ABD doları olurken, toplam ihraçların büyüklüğü 9,2 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

2016'da Türkiye'de ilk defa Hazine enflasyona dayalı Sukuk ihracını Eylül 2016'da gerçekleştirmiştir.

2016 yılında özel sektör tarafından gerçekleştirilen 33 adet Sukuk ihracının tutarı ise 5,9 milyar TL olmuştur.

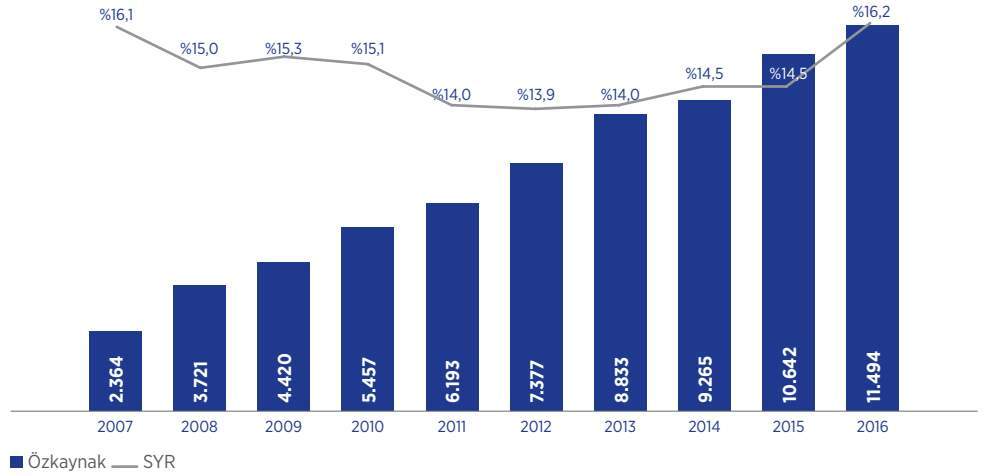
Kira sertifikası ihraçlarının önümüzdeki dönemde öneminin ve piyasadaki payının artacağı öngörülmektedir. Kira sertifikaları ürünü, sadece katılım bankalarının değil, mevduat bankalarının da fonlama tabanlarını

Katılım Bankalarının Aktif Gelişimi ve Sektördeki Payları (milyon TL, %)

Kaynak: TKBB

Katılım Bankalarının Özkaynak ve SYR Gelişimi (milyon TL, %)

Kaynak: TKBB

2010-2017 Ç1 Arası Toplam Sukuk İhraçları

	ABD doları (bin ABD doları)	MYR (bin MYR)	TL (bin TL)	TL Karşılığı Toplamı (bin TL)
Özel Sektör	3.600.000	1.960.000	6.848.705	16.391.605
Kamu	4.750.000		17.782.449	28.042.449
Toplam	8.350.000	1.960.000	24.631.154	44.434.054

Kaynak: TKBB

çeşitlendirme hedeflerine hizmet edecek önemli ve cazip bir seçenektir.

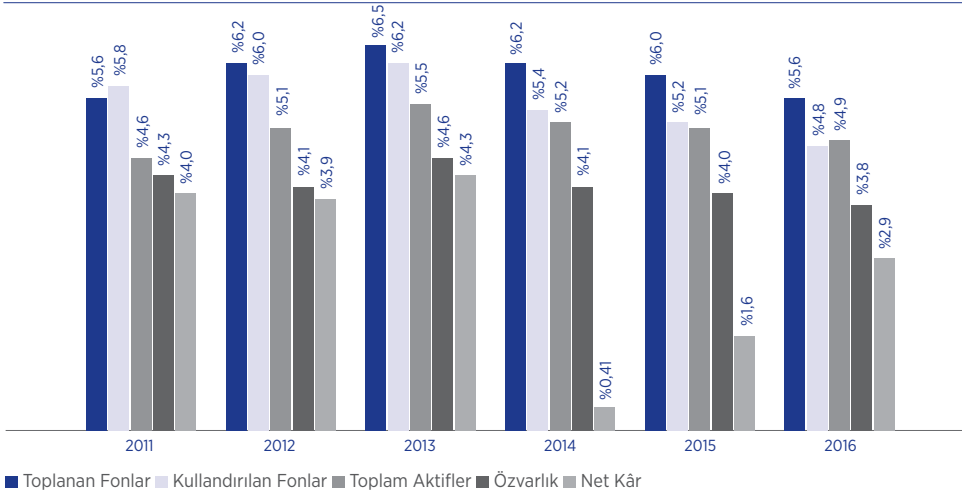
Katılım bankacılığı, sahip olduğu dinamik yapısı ve çalışma prensipleriyle, sağlam bir gelecek vadetmektedir.

Katılım bankacılığında 2008 yılından bu yana artan yatırımlarla yüksek bir büyüme ivmesi kazanan Türkiye, 2015 yılı sonunda ulaştığı 51,7 milyar ABD doları varlıkla Endonezya'yı geride bırakarak en çok büyüme kaydeden ilk 10 ülke sıralamasındaki yerini yukarı taşımıştır.

Sektörün son yıllarda yaptığı atılımlarla pekiştirdiği güçlü yönleri aşağıdaki şekilde özetleyebiliriz:

- İstikrarlı aktif, toplanan ve kullanılan fon büyümesi, faizsiz ürün ve hizmetler için müşteri talebinin artması,
- Orta ölçekte bankalarla karşılaştırıldığında yüksek özkaynak ve aktif kârlılığı sağlanması,
- MENA bölgesinde güçlü muhabir banka ağına sahip olunması, MENA bölgesi ve İslam ülkeleriyle artan dış ticaret,
- Kıymetli maden ürünlerinde faizsiz

Katılım Bankalarının Bankacılık Sektöründen Aldıkları Paylar (%)

Kaynak: TKBB, BDDK

- kazanç ile farklılık yaratabilme olanağı,
- Devletin KOBİ'ler için özellikle Anadolu'da artan desteği, kayıtlı ekonomiyi artırmak amacıyla strateji ve vergi düzenlemelerinde ilerleme kaydedilmesi,
- Bankacılık sistemi konusunda artan müşteri/katılımcı farkındalığı,
- Bankacılık hizmetlerinde farklılık yaratarak faizsiz geliri artırma potansiyeli.

Türkiye katılım bankacılığı sektörünün makro ekonomik göstergeler ve bankacılık sektörünün büyüme rakamları göz önünde bulundurulduğunda, 2025 yılında %15 pazar payına ulaşması hedeflenmektedir. Türkiye Katılım Bankaları Birliği strateji belgesinde de ifade edilen ve 2025 vizyonunu ortaya koyan

bu hedefe ulaşmak üzere sekrörün daha güçlü bir büyüme ivmesine kavuşturulması gerekmektedir.

Katılım bankacılığının bankacılık sektöründeki payı, önünde ciddi bir büyüme potansiyeli bulunduğuna işaret etmektedir. Bugün dünya katılım bankacılığı sektöründen yalnızca %5-6 pay alan Türkiye, katılım bankacılığının yaygın olduğu ülkeler arasında henüz hak ettiği yerde değildir.

Katılım bankacılığı sektöründe büyümeyi güçlendirmek üzere alınabilecek aksiyonlardan bazılarını şöyle sıralayabiliriz:

- Kredi kartı alanında pazar payını artırmak üzere daha proaktif bir yaklaşım izlenmesi,
- İnternet ve mobil bankacılığa yönelimin geleneksel bankalar seviyesine erişmesi,
- Likidite oranının artırılması,
- Coğrafi erişimin artırılması,
- Mevzuat ve ürün düzenlemelerinin yapılması, ürün çeşitliliğinin artırılması, ürün farklılığı sağlayarak niş alanlara girilmesi,
- Kira sertifikası ile Murabaha kullanımının artırılması, İslami sigortacılık alanında yeni şirketlerin de devreye girmesiyle bu alanda da büyümenin gerçekleşmesi,
- Yatırımcıların/müşterilerin katılım bankacılığı ürünleri konusundaki bilgi eksikliğinin giderilmesi ve bilinirliğin artırılması.

Katılım bankacılığı sektörüne yeni bankaların katılması, sektör için önemli dönüm noktası olurken, Türkiye'de katılım bankacılığı alanında son dönemde yaşanan gelişmelerin ve devlet girişimlerinin, sektörün gelişimine katkıda bulunacağı ve bugüne kadar daha çok Körfez sermayeli kuruluşların aktif olduğu sektörün büyümesinde önemli bir rol oynayacağı öngörülmektedir.

S&P tahminlerine göre, Türkiye'de bankacılık sisteminde ortalama büyüme oranında 2016-2019 döneminde gerileme beklenirken, katılım bankalarının kredi büyümesinin geleneksel bankalarda görülen büyümenin oldukça üzerinde olmaya devam etmesi öngörülmektedir.

Faizsiz finans sektörünün küresel etki alanı genişliyor

Küresel finans varlıklarının %2'ye yakın bir bölümünü temsil eden global faizsiz finans toplam varlıklarının 2015 yıl sonu itibarıyla 2 trilyon ABD dolarını aşmış olduğu tahmin edilmektedir.

Faizsiz finans sistemi, zorlu makroekonomik ve siyasi şartlara rağmen büyümesini sürdürmektedir.

Küresel faizsiz finans varlıklarının önemli bölümü, Körfez İşbirliği Konseyi (KİK) ülkeleri, Güneydoğu Asya, diğer MENA ülkeleri olmak üzere 3 coğrafi bölgede yönetilmektedir.

Küresel faizsiz finans sisteminin çekirdek piyasalarını Katar, Endonezya, Suudi Arabistan, Malezya, Birleşik Arap Emirlikleri, Türkiye (QISMUT) ile Bahreyn, Kuveyt ve Pakistan oluşturmaktadır.

Son yıllarda kayda değer büyüme gerçekleştiren küresel faizsiz finans sistemi; petrol fiyatlarında yaşanan keskin düşüş, emtia fiyatlarının düşük seyri, gelişmekte olan ülkelerin para birimlerindeki önemli değer kayıpları gibi birçok etkenin,

çekirdek faizsiz finans piyasalarında neden olduğu ekonomik yavaşlamaya karşın, büyüme çizgisinde kalmayı başarmıştır. Orta Doğu'daki siyasi istikrarsızlık tablosu da makroekonomik şartların baskısını artırmaktadır.

Bu gelişmeler sonucunda, küresel finans varlıklarının %2'ye yakın bir bölümünü temsil eden global faizsiz finans toplam varlıklarının 2015 yıl sonu itibarıyla 2 trilyon ABD dolarını aşmış olduğu tahmin edilmektedir.

Küresel faizsiz finans sisteminin itici gücü olan petrol ihrac eden ülkeler ve özellikle sistem varlıklarının %46'sını temsil eden KİK üye ülkelerinin petrole bağlı ekonomik büyümelerinde, düşen petrol fiyatlarının etkisi 2015'ten sonra 2016 yılında da devam ederken, bunun faizsiz finans sistemine olumsuz yansımaları da izlenmektedir.

KİK ülkelerinin pay piyasalarında düşük işlem hacimleri görülmüş, şirketlerin hisse değerlerinde de kayıplar gözlenmiştir. S&P verilerine göre, bu ülkelerin faizsiz bankacılık varlıklarındaki büyüme 2014 yılındaki %13 seviyesinden 2015'te %6'ya gerilemiştir.

Küresel faizsiz finans sisteminin çekirdek grubunda yer alan ülkelerden Kuveyt'te toplam varlıklarda düşüş yaşanırken, güçlü büyümesini sürdüren Katar, küresel bazda

faizsiz finans varlıkları sıralamasında 5. sırada yer almıştır.

2014 yılı ortasından itibaren düşüşe geçen enerji fiyatları nedeniyle KİK ülkeleri başta olmak üzere, ekonomileri emtia ticaretine bağlı ülkelerde önemli bütçe açıkları oluşmaktadır. Bu açıkları daraltmak için yeni gelir kaynakları arayışında olan hükümetler, faizsiz finans araçları ve özellikle Sukuku kullanmaya başlamışlardır.

Düşük seyreden emtia fiyatlarının yanı sıra, Çin ekonomisindeki zayıf büyüme seyri ve dengelenme sürecinde, ülkenin ithalatındaki azalmadan en çok etkilenen iki önemli faizsiz finans piyasası Malezya ve Endonezya olmuştur. Dünyanın 3. büyük faizsiz finans piyasası konumundaki Malezya'nın varlıklarındaki büyüme, Malezya Ringiti'nin devalüasyonu ile 2015 yılında %11'lik bir daralmaya dönmüştür. Endonezya'nın faizsiz finans varlıkları da yerel para biriminin devalüasyonu ile %4 düşüş göstermiştir.

Global faizsiz finansal sisteminde 1.329 kuruluş faaliyet göstermektedir.

ICD Thomson Reuters Faizsiz Finans Gelişim Raporu-2016'da yer alan verilere göre; faizsiz finans sisteminin toplam varlıkları, %8 büyüme kaydederek 2015 yıl sonu itibarıyla 2.003 milyar ABD dolarına ulaşmıştır.

Global faizsiz finans sisteminde faaliyet gösteren kuruluşların sayısı 1.329'dur. Bunlardan 480'i faizsiz bankacılık esasında hizmet sunan katılım bankaları, 322'si Tekafül şirketleri, 527'si ise diğer finansal kurumlardır.

Büyümenin ana kaynağı, toplam faizsiz finans varlıklarının yaklaşık %73'ünü temsil eden faizsiz bankacılık olmuştur.

Aynı dönem itibarıyla varlık dağılımına bakıldığında;

- faizsiz bankacılık toplam varlıklarının 1.451 milyar ABD doları (%73),
- Sukuk piyasası varlıklarının toplam değerinin 342 milyar ABD doları (%17),
- faizsiz fonların toplam değerinin 66,4 milyar ABD doları (%3),
- Tekafül işlemlerine konu varlıkların toplamının 37,7 milyar ABD doları (%2),
- diğer faizsiz finansal kurumların varlık toplamının ise 106,4 milyar ABD doları (%5) olduğu görülmektedir.

Global faizsiz finans sisteminde faaliyet gösteren kuruluşların sayısı 1.329'dur. Bunlardan 480'i faizsiz bankacılık esasında hizmet sunan katılım bankaları, 322'si Tekafül şirketleri, 527'si ise diğer finansal kurumlardır.

Global faizsiz finans sistemi kapsamındaki varlıklar incelendiğinde, 447 milyar ABD doları yönetilen varlık büyüklüğü ile ilk sırada Suudi Arabistan'ın bulunduğu görülmektedir. İkinci sırada 434 milyar ABD doları varlık büyüklüğü ile yer alan İran'ı, 414 milyar ABD doları ile Malezya izlemektedir. Bu üç ülke, toplam global faizsiz varlıkların %65'ine sahiptir.

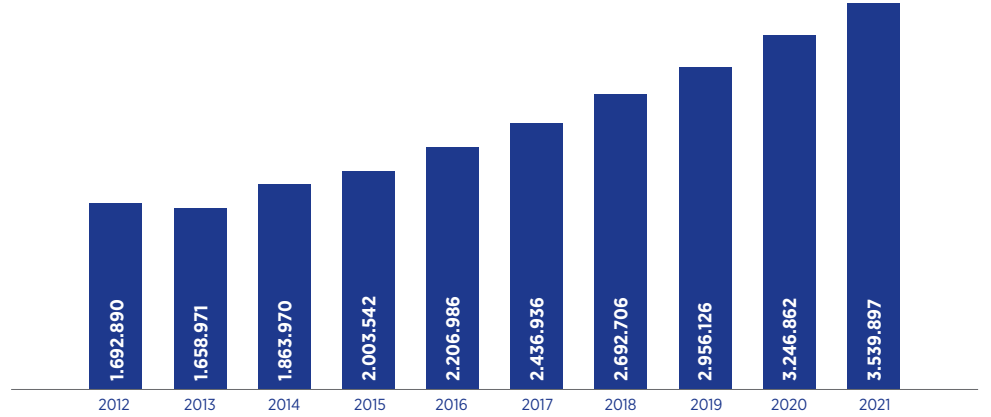
Faizsiz bankacılıkta ise 379,7 milyar ABD doları varlık büyüklüğü ile İran başı çekmektedir. Faizsiz bankacılıkta ilk üç sıradaki ülke, varlıkların %61'ini yönetmektedir.

Malezya, 188,7 milyar ABD dolarlık Sukuk ve 39,5 milyar ABD dolarlık diğer faizsiz finansal kurum varlıkları ile adı geçen kategorilerin lideri konumundadır. Suudi Arabistan ise faizsiz fonlarda ve Tekafülde sırasıyla 22,3 milyar ABD doları ve 14,2 milyar ABD doları tutarındaki varlık hacimleri ile ilk sıradadır.

2015 yılında varlıklarda düşüş yaşanan tek sektör, diğer faizsiz finansal kurumlar olmuştur.

Sukuk ve faizsiz fonlar, tüm faizsiz finans varlıkları arasında en güçlü büyümeyi

Faizsiz Finans Varlıklarının Gelişimi 2012-2021 (milyon ABD doları)

Kaynak: ICD Thomson Reuters

gösteren faizsiz sermaye piyasaları varlık türleri olmayı sürdürmüştür. Sukuk piyasası 2015 yılında 2014'e göre %14, faizsiz fonlar ise %15 büyümüştür. Faizsiz bankacılık ve Tekafül sektörleri aynı dönemde sırasıyla %6 ve %11 büyümeye göstermiştir. Sadece diğer faizsiz finansal kurumlar toplam varlıkları, ABD doları karşısında devalüasyon yaşanan Malezya'nın toplam varlıklarındaki düşüşün aşağı çekilmesiyle %3 oranında azalmıştır. Ayrıca, dünya çapında en fazla faizsiz finans kurumu sayısına (76) sahip olan Kuveyt'te, bu kurumların büyük bir kısmının

yatırıma dayalı olması ve 2015'teki ekonomik yavaşlamadan olumsuz etkilenmeleri nedeniyle toplam varlıklarının gerilemesi, diğer faizsiz finansal kurumlar toplam varlıkları üzerinde önemli ölçüde düşüş baskısı oluşturmuştur.

Diğer MENA ülkeleri toplam faizsiz finans varlıklarında Güneydoğu Asya'yı geride bırakmaktadır.

Malezya faizsiz finans konusunda Güneydoğu Asya'nın kalesidir. Fakat İslami finans varlıklarındaki azalma sonucunda, Brunei,

Tayland, Singapur ve Filipinler dahil olmak üzere diğer Güneydoğu Asya ülkeleriyle birlikte bölgenin faizsiz finans varlıkları toplamı, 8 milyar ABD doları farkla Diğer MENA bölgesinin toplam varlıklarının gerisinde kalmıştır.

Diğer MENA, kurum sayısı açısından ikinci büyük bölge ve İslami bankaların sayısı bakımından en büyük bölge konumundadır. Faizsiz bankacılığın, özellikle faizsiz bankacılık varlıklarının en yoğun olduğu İran'daki güçlü büyümesi, diğer MENA'yı varlıklar açısından dünyadaki en büyük ikinci bölge konumuna getirmiştir. 2015 yılında Mısır, Irak, Ürdün, Suriye ve Lübnan da bölgenin faizsiz finans varlıklarının büyümesini desteklemiştir.

Faizsiz finans sistemi çekirdek piyasaların dışında da gelişimini hızlandırmaktadır.

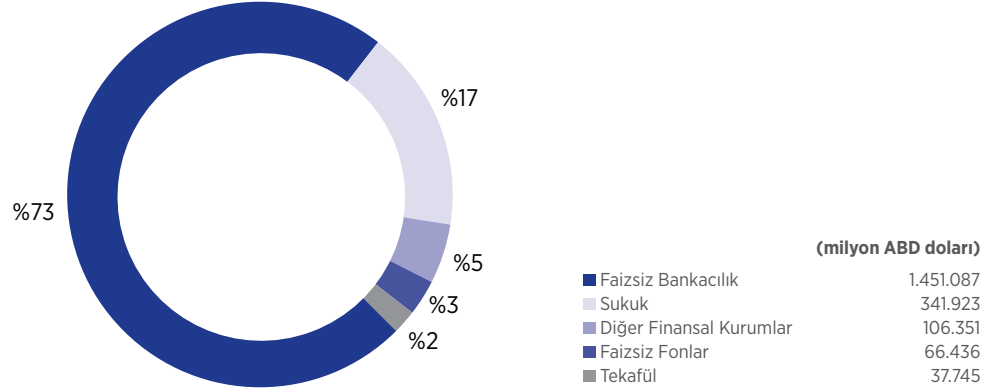
Çekirdek piyasalardan Malezya'nın ardından diğer Güneydoğu Asya ülkeleri de endüstrinin potansiyelini fark etmektedir. Endonezya; İslami bankacılık sektörüne yönelik olarak, yeni bir yabancı mülkiyet politikası ve geleneksel sigortacıların Tekafül pencerelerini tam teşekküllü ayrı bir birim haline getirmelerini gerektiren bir kanun çıkarılmasını da içeren, 5 yıllık yol haritasını açıklamıştır. Bu tür politikaların uygulanması, yerel Tekafül ve faizsiz bankacılık piyasalarının çekiciliğini artırmıştır.

Diğer Asya ülkelerinde sektörün büyüme potansiyelinin değerlendirilmesi yönünde Pakistan; konvansiyonel bankacılık sektörünü, yeni Sukuk kurallarını ve İslami Finans Departmanı ile Şeriat Kurulu'nu güçlendirme çabalarının yanı sıra, sigortacıların Tekafül pencereleri ile faaliyette bulunmalarına izin vermesiyle başı çekmektedir. Ayrıca, Pakistan'ın komşusu Hindistan da finansal sisteme katılımı artırmak amacıyla faizsiz bankacılık sistemine giriş olanaklarını araştırmaktadır.

Büyüme konusunda, özellikle Sukuk altyapısı açısından, parlak bir gelecek vadeden bir başka bölge ise Sahra Altı Afrika'dır. Togo, 2016 yılının son Afrikalı Sukuk ihraççısı olurken, Kenya, Nijer ve Nijerya, altyapı ihtiyaçlarını karşılamak üzere yeni hamleler geliştirmektedirler. Doğu Afrika'da Uganda, Ocak 2016'da faizsiz bankacılık ürünlerine ve akabinde tam teşekküllü bankaların veya faizsiz bankacılık pencerelerinin kurulmasına olanak sağlamak amacıyla kanunlarını değiştirmiştir.

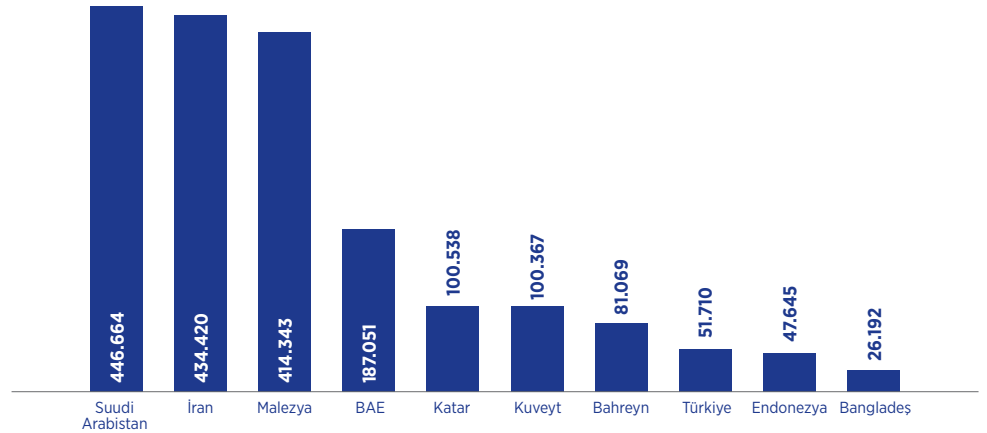
2014 yılında Hong Kong ve Lüksemburg'un Sukuk ihraçları ile Gambia'nın 2008 yılından bu yana sürekli Sukuk ihracı gerçekleştirmesi, bu ülkelerin faizsiz finans varlıkları alanında

Faizsiz Finans Varlık Dağılımı (%) 2015

Kaynak: ICD Thomson Reuters

Faizsiz Finans Varlıklarına Göre İlk 10 Ülke, 2015 (milyon ABD doları)

Kaynak: ICD Thomson Reuters

Faizsiz finans sistemi çekirdek piyasaların dışında da gelişimine devam etmektedir. Çekirdek piyasalardan Malezya'nın ardından diğer Güneydoğu Asya ülkeleri de endüstrinin sahip olduğu potansiyelin farkına varma sürecindedir.

dünyada en yüksek büyümeyi gösteren ilk 10 ülke arasında yer almasını sağlamıştır. Hong Kong, 2015 yılında 1 milyar ABD doları değerinde bir Sukuk daha ihraç etmiş, böylece ülkenin toplam ihracı, diğer tüm ekonomilerden daha hızlı bir şekilde büyümüştür.

Bu arada, İtalya ve Hindistan'da yönetilen faizsiz fonlar, faizsiz finans varlıklarındaki büyümeyi desteklemiştir.

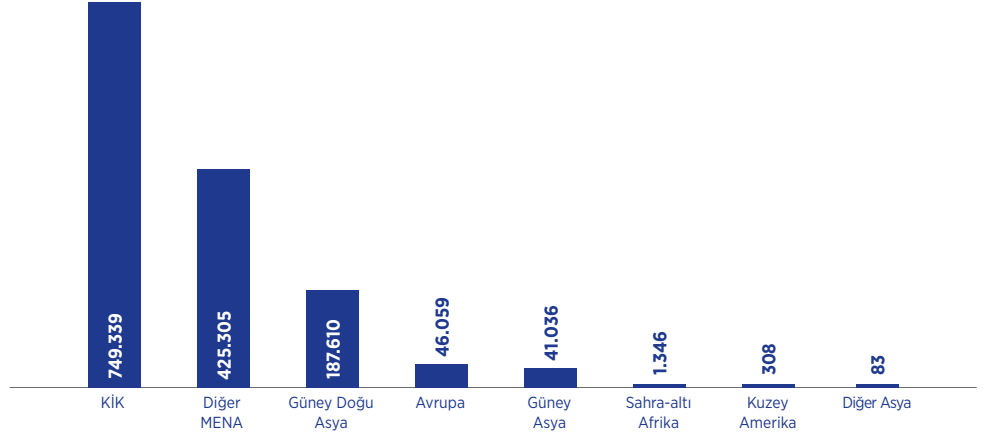
Son olarak, 2012 yılında faizsiz finansmanı resmen kabul eden Umman'daki büyüme; faizsiz bankacılık, Tekafül ve Sukuk ihracı kombinasyonu ile sağlanmıştır.

Suudi Vizyonu 2030 ve İran'ın küresel piyasalara dönüşü, sistem için önemli ivmeler olacaktır.

Suudi Arabistan'ın reform planı Vizyon 2030, petrol fiyatlarında meydana gelen düşüşün ardından ortaya atılmış ve ülkenin petrol gelirine bağımlılığını azaltmak üzere tasarlanmış bir plandır. 2030 yılına kadar devletin petrol dışı gelirinin 1 trilyon SR'ye (267 milyar ABD doları) çıkarılmasını ve özel sektörün GSYH'ye katkısının %65'e yükseltilmesini öngören bu plan, faizsiz bankacılık ve Sukuk açısından yeni fırsatları işaret etmektedir.

2015'te %15 büyüyen İslami finans varlıklarıyla zorlu şartlara dayanıklılığını kanıtlamış olan İran, 434 milyar ABD dolarına ulaşan toplam varlık değeriyle dünyanın en büyük ikinci faizsiz finans piyasası konumundadır. 2016 yılının başlarında BM, AB ve ABD tarafından İran'a uygulanan yaptırımların büyük bir kısmı kaldırılarak potansiyel olarak küresel finans piyasalarına erişimi sağlanmıştır. İranlı şirketlerin Batılı piyasalardan sermaye sağlamaları kısıtlanmış olmasına rağmen İran, büyüyen ve petrole daha az bağımlı hale gelen ekonomisine yatırım yaparak riskini çeşitlendirmek isteyen Orta Doğulu yatırımcıların ilgisini çekmektedir.

Bölgelere Göre Faizsiz Bankacılık Varlıkları, 2015 (milyon ABD doları)

Kaynak: ICD Thomson Reuters

Ülkenin gelecek on yıl içinde altyapı geliştirme programı kapsamında petrol sektörü için 100 milyar ABD dolarlık projelerle birlikte 1 trilyon ABD doları tutarında dış finansman ihtiyacı olacağı öngörülmektedir. İran'ın bankacılık sistemi tamamen Şeriata uyumlu olduğundan bu projeler, altyapı projeleri için tercih edilen fon kaynağı olarak küresel faizsiz finans piyasasına -özellikle Sukuk açısından- önemli bir ivme kazandıracaktır.

Uluslararası yaptırımların kaldırılmasından sonra, Avrupa ve ABD bankaları mesafeli duruşlarını sürdürmelerine rağmen, İran'ın faizsiz finans ve petrol sektörleri, yavaş yavaş da olsa küresel ekonomiye yeniden girecektir. Bu yavaş girişin bir başka nedeni de, ülkedeki bankacılık sektörünün gözetim ve likidite açısından düzenleyici reforma ve aynı zamanda küresel bankacılık sistemine hızlı uyum sağlamaya (bankalar için Basel sermaye yeterliliği gerekliliklerini yerine getirmek gibi) ihtiyacı olmasıdır.

Batı'daki faizsiz finans piyasalarındaki gelişmeler de olumludur.

İngiltere ekonomisi Brexit oylamasının şokunu çabuk atlatsa da, ekonomideki yavaşlama eğilimi ve Pound'un son 30 yılın en düşük seviyesine inmesi, en azından kısa vadede zorlu bir dönemi işaret etmektedir. Uzun dönemde ise, 4 milyar ABD dolarını aşan faizsiz bankacılık varlıklarıyla Batı'daki en geniş faizsiz finans piyasası olan İngiltere, AB'den uzaklaşmasıyla bu alandaki lider pozisyonunu daha güçlendirebilecektir. İngiltere'nin altyapı yatırımlarında AB fonlarından yararlanamamasını faizsiz finans fonlarına yönelerek gidermeye çalışacağı, özellikle altyapı ve yenileme yatırımlarının finansmanında Sukuka başvuracağı düşünülmektedir. Bu gelişmeler faizsiz finans sisteminin gelişmesine olumlu etkiler yapacaktır.

Avrupa ve Kuzey Amerika'daki ülkelerde, Brexit'in İngiliz gayrimenkulünü düşük Pound/ABD doları kuru nedeniyle kârlı

2016 yılında çekirdek pazarlarda Sukuk ihracı %26 oranında artış göstermiştir. Körfez İşbirliği Konseyi üyeleri Malezya, Endonezya, Pakistan ve Türkiye'nin Sukuk ihracının, 2015 yılındaki 32 milyar ABD doları seviyesinden 2016 yılında 40 milyar ABD dolarına yükseldiği izlenmektedir.

2017 yılında yeni ihraççı ülkelerin piyasaya girmesi ve hacimlerin artmasıyla bu ivmenin süreceği öngörülmektedir.

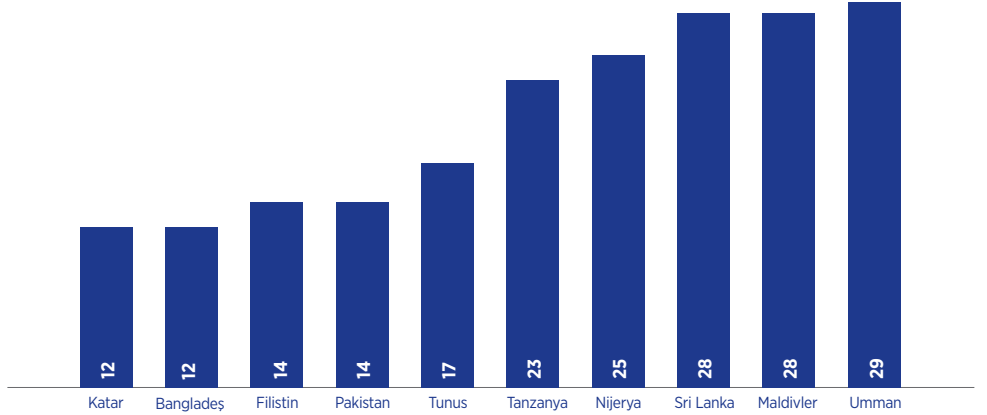
bir faizsiz yatırım fırsatı olarak sunmasına bağlı olarak, faizsiz fonlar daha da büyüyebilecektir. Ayrıca, Kanada ve ABD'de çekiciliklerini ortaya koyan Sosyal Sorumlu Yatırım Fonları (SRI) da benzer münhasır bir yapıya sahiptir. Bu bölgede yerleşik küresel odaklı faizsiz fonlar, Suudi Arabistan'ın Eylül 2016'da menkul kıymetler piyasasını yabancı yatırımcılara açmasından ve 2017 yılı itibarıyla yabancı kurumlar için sahiplik sınırlarını ve asgari nitelikleri azaltmasından da faydalanabileceklerdir.

Sukuk, büyüme ivmesindeki yavaşlamaya rağmen halen en güçlü büyüme gösteren varlık türüdür.

2015 yılı sonunda dolaşımdaki Sukuk hacmi 2014 yılına göre %14 artarak 342 milyar ABD dolarına ulaşmıştır. Malezya, dolaşımdaki Sukuk hacmi ve ihraç sayısı açısından liderliğini korumaktadır.

Malezya ihraçları küresel olarak dolaşımdaki toplam Sukuk hacminin %55'ini ve Güneydoğu Asya piyasasının %88'ini oluşturmaktadır. Fakat toplamda Malezya'nın payında önceki yıllara göre düşüş yaşanmaktadır. Ülkenin merkez bankası Bank Negara Malaysia (BNM)'nin kısa vadeli Sukuk ihracına son vermesinden sonra Malezya'nın ihraç hacminde düşüş yaşanmıştır. Merkez bankası, kısa vadeli Sukuk ihraçlarının çoğunun ülkedeki faizsiz bankacılık likidite ihtiyaçlarını karşılama hedefini yerine getirmediğini söylemiştir. BNM, yerel İslami bankalardan daha çok, geniş bir yatırımcı tabanının kısa vadeli Sukuk satın aldığını belirtmiştir. Banka, bunun yerine Şubat 2016'da başlattığı faizsiz hazine bonoları

Faizsiz Bankacılık Varlıkları En Hızlı Büyüyen Ülkeler (%-Ortalama Büyüme Hızı, 2015'e kadar)

Kaynak: ICD Thomson Reuters

ihracı dahil sadece faizsiz bankalar tarafından kullanılabilir farklı araçları devreye alacaktır.

Malezya ve Endonezya ilk 10'da yer alırken, Brunei ve Singapur kalan Güneydoğu Asya Sukuk piyasasını oluşturmaktadır. Dolaşımdaki global Sukuk hacminin büyük kısmı, Malezya ve Endonezya'nın hakim olduğu hükümet kuruluşları tarafından oluşturulmuştur. Endonezya, Ağustos 2016'da ülkedeki banka mevduat faiz oranlarına kıyasla daha iyi bir getiri sağlayan ve yerli perakende pazarını hedef alan, ticareti mümkün olmayan bir "Tasarruf Sukuk"unun tanıtımını yapmıştır. Bu ürün ülke çapında 20 banka tarafından satılmaktadır. Getiri, kağıdın vade tarihine kadar aylık olarak ödenecektir.

2015'te dünya çapında 68 milyar ABD doları değerinde Sukuk ihraç edilmiştir. Malezya en çok ihraç gerçekleştiren ülke olmayı sürdürürken, onu Endonezya izlemektedir. Hazine ihraçları piyasaya sunulan Sukuk'un çoğunluğunu oluşturmaya devam etmektedir.

2015'te ülke ihraçları içinde en önemlisi, yatırımcıların çoğunluğunu Orta Doğu ve Güneydoğu Asyalıların oluşturduğu, 2 kat talep alınmış olan, Hong Kong'un Mayıs 2015'te gerçekleştirdiği ikinci 1 milyar ABD doları tutarındaki ihracıdır.

Sukuk piyasası büyürken Afrikalı ihraççı ve yatırımcıların bu piyasaya ilgisinde de artış görülmektedir. Faizsiz bir finansal araç olan Sukuk, orta ve uzun vadeli tasarrufların ve yatırımların büyük bir yatırımcı tabanından harekete geçirilmesi için alternatif bir araç olarak varlığını teyit etmiştir. Afrika'da son dönemde izlenen hazine ihraçları, diğer Afrika hükümetlerinin de benzer ihraçlar yaparak finansal araçlarını Sukuk aracılığıyla

çeşitlendirmeleri için teşvik oluşturacak, faizsiz finans sisteminin olgunlaşmasına yardımcı olacak, özel sektörün büyümesine ve sermaye piyasalarının gelişimine katkıda bulunacaktır. Halen Sukuk ihracı için yasal düzenleme hazırlamakta olan Tunus, Mısır ve Fas gibi birkaç ülkenin varlığı, sistemin geleceği açısından cesaret vericidir. Şu anda Batı Afrika ve Afrika kıtası, büyük altyapı eksikliğini gidermek ve küresel emtia fiyatlarındaki düşüşün neden olduğu gelir açığını kapatmak için gerekli fon kaynaklarının genişlemesine ihtiyaç duyulan bir aşamada ve faizsiz finans bu konuda çözüm olabilecektir.

2010 yılından bu yana KİK üye ülkelerindeki hazine Sukuk ihraçlarının %60'ını temsil eden Katar, bölgenin en aktif uzun vadeli Sukuk ihraççısı olmayı sürdürmektedir. Bölgede 2016 yılının ilk yarısıyla birlikte Sukuk ihraçlarında görülen hızlı büyümenin ana nedeni, başta Kuveyt, Bahreyn ve Umman olmak üzere bütçe açıklarının finanse edilmesi amacıyla yapılan ihraçlardır. 2016 yılı ilk yarısında küresel Sukuk ihraçlarının %50'sini hazine ihraçları oluştururken, en fazla hazine ihracı gerçekleştiren bölge olmayı sürdüren Güneydoğu Asya'da Malezya ve Endonezya ilk sırada olmak üzere uzun vadeli normal Sukuk ihraçları devam etmektedir.

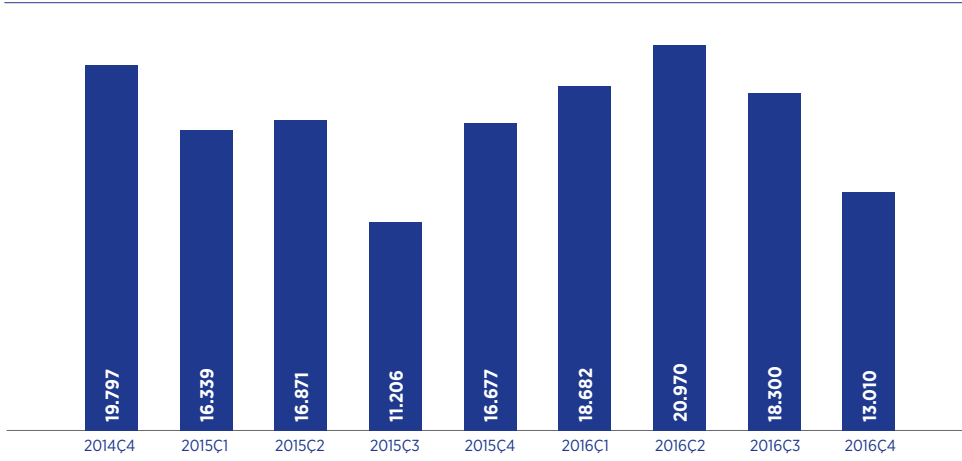
2016'ya baktığımızda...

Fitch verilerine göre, 2016 yılında çekirdek pazarlarda Sukuk ihracı %26 oranında artış göstermiştir. 2017 yılında da yeni ihraççı ülkelerin piyasaya girmesi ve hacimlerin artmasıyla bu ivmenin süreceği öngörülmektedir.

Aynı verilerde, 2016 yılında KİK üyeleri Malezya, Endonezya, Pakistan ve Türkiye'nin Sukuk ihracının, 2015 yılındaki 32 milyar ABD

Sukuk İhraçları (milyon ABD doları)

Kaynak: Bloomberg

doları seviyesinden 40 milyar ABD dolarına yükseldiği izlenmektedir.

Sukuk ihracının bu pazarlardaki toplam borçlanma kağıdı ihracındaki payı 2016'da elde edilen %28,5 ile 2015 yılındaki %29'luk pazar payı seviyesini korumuştur.

Faizsiz finans sisteminin mevcut potansiyelini daha iyi kullanması, büyüme hızını artıracaktır.

Sadece varlıkların büyümesinin sistemin gelişimini değerlendirmede yeterli

olmamaktadır. Sistemin kârlılığı, bilinirliğinin artırılması, araştırma ve eğitim çalışmaları ile bilgi birikiminin daha yüksek seviyeye ulaştırılması, yasal düzenleme ve kurumsal yönetim sayesinde uygulamaların çoğaltılması, kurumsal sosyal sorumluluk alanında daha ileri adımlar atılması gerektiğini vurgulamak, büyük resmi daha net görmemiz açısından son derece önemlidir.

Küresel finans sisteminin en hızlı büyüyen alanlarından biri olarak faizsiz finans

Küresel sürdürülebilirlik gündemi, kalkınmaya destek sağlayan kritik rolü açısından faizsiz finans sistemini öne çıkarmaktadır.

sisteminin varlık ve coğrafi yayılım açısından gerçek potansiyelinin altında bir performans gösterdiği izlenmektedir. Sistemde sürdürülebilir büyümenin sağlanması için birçok ön şartın varlığı söz konusudur. Bu kapsamda öne çıkan konular aşağıdaki biçimde özetlenebilir:

Öncelikle teknik ve uygulama standardının olmaması, sistemin gelişimini engelleyen en önemli hususlardan biridir. Diğer yandan, yasal düzenleme tarafındaki uyumsuzluklar ve nitelikli insan kaynağının azlığı da temel konuların başında gelmektedir. Ayrıca, başlıca sorunlardan biri olan geleneksel piyasaların dışında penetrasyon oranlarının düşüklüğü, sistemle ilgili bilincin gelişmemesi ve faizsiz finans ürün ve hizmetlerinin sınırlı bilinirliği olarak izah edilmektedir.

Yeni küresel sürdürülebilirlik gündemi, faizsiz finans sistemini öne çıkarmaktadır.

Son küresel finans krizi konvansiyonel finans sistemine alternatif ve tamamlayıcı, inovasyon sağlayabilecek finansman mekanizmalarına ihtiyaç olduğunu açıkça ortaya koyarken, bu arayış belirgin şekilde faizsiz finans sistemini işaret etmektedir.

Diğer yandan, yeni küresel sürdürülebilirlik gündemi, kalkınmaya destek sağlayan kritik rolü açısından faizsiz finans sistemini öne çıkarmaktadır. Bu gelişmede, faizsiz finans prensiplerinin doğru ve adil bir sosyoekonomik sistem sunması ve toplumun refahına yönelik güçlü bir taahhüdü içermesi önemli rol oynamaktadır.

Faizsiz finans sisteminin yıllık %12 ortalama büyüme oranı ile 2021 yılında 3,5 trilyon ABD dolarlık bir hacme ulaşacağı hesaplanmaktadır. Bu büyümeye, faizsiz bankacılığın önderlik etmeyi sürdürmesi, 2021 yılına dek 2,8 trilyon ABD dolarlık varlık toplamına erişmesi, payının ise 2015'teki %73 seviyesinden %80'e çıkması beklenmektedir. Diğer faizsiz finans varlıklarının dağılımının ise; %12 Sukuk, %2 Tekafül, %4 diğer faizsiz finansal kurumlar ve %3 faizsiz fonlar şeklinde olacağı tahmin edilmektedir.

Büyümeye en büyük katkının, KİK üyeleri başta olmak üzere, faizsiz finans sisteminin yüksek performans gösteren ülkelerinden gelmesi öngörülmektedir.

Önümüzdeki dönem, faizsiz finans sistemi için önemli fırsatlar sunmaktadır

Ülkemizde, gelişimi destekleyecek yasal altyapının sağlanması, katılım bankacılığı bilinci ile bu konudaki eğitim ve nitelikli insan kaynağı seviyesinin artırılması, TKBB önderliğinde sektör katılımcılarının çabalarıyla birleşerek küresel faizsiz finans piyasalarındaki trendlerin izlenmesi, fırsatların ve potansiyelin değerlendirilmesi açısından önemli bir itici güç olacaktır.

Faizsiz finans sistemine uyumlu emeklilik fonları, demografik açıdan güçlü itici güçler içeren yeni bir ürün alanıdır.

İslam dünyasında, orta gelirli tasarruf sahipleri ve çalışan profesyonellerin de aralarında yer aldığı büyük ve yaygın bir kitlenin faizsiz finans sistemine uyumlu emeklilik planlarına talebi güçlü bir artış göstermektedir.

Malezya Emeklilik Fonu 25 milyar ABD doları ile dünyanın en büyük Faizsiz Finans Tasarruf Planı'nı hayata geçirmiştir. Endonezya, 2050 yılına kadar üçe katlanacak olan 60 yaşın üzerindeki nüfus kitlesi ile yaşanan nüfusunun artan talebini karşılayacak, faizsiz finans sistemine uyumlu emeklilik fonlarına yönelik çalışmalarını sürdürmektedir. Endonezya yakın bir tarihte faizsiz emeklilik fonlarının kurulmasına, sigorta ve varlık yönetimi şirketlerinin sisteme uyumlu emeklilik planlarını pazarlamasına ve mevcut fonlarını sisteme uygun şekle dönüştürmesine izin vermiştir.

BAE'de de faizsiz finans sistemi uyumlu emeklilik planlarının geliştirilmesi teşvik edilmektedir.

Türkiye'de ise katılım sigortacılığı ismiyle sürdürülen ferdi ve kaza sigortacılığı faaliyetlerine ilaveten, Bireysel Emeklilik Sistemi kapsamında da katılımcılardan

toplanan fonlar, faizsiz finans prensiplerine uygunluğu onaylanmış yatırım araçlarında değerlendirilen emeklilik yatırım fonlarında tutulmaktadır. Önümüzdeki dönemde, dünyadaki trendlerin yansımalarıyla bu alanda yeni açılımlar beklenmektedir.

Altyapı Sukuku, kalkınma atılımlarında parlayan bir enstrüman olmaya adaydır.

Küresel faizsiz finans piyasalarında, çok sayıda kamu altyapı projesinin fon ihtiyacını gidermek adına altyapı finansmanına ihtiyaç bulunmaktadır.

Kamu-özel sektör ortaklıkları, hem yerel özel sektör şirketleri ve hükümetler arasında, hem de yabancı özel sektör şirketleri ve yerel yönetimler arasında kamu altyapı projelerine fon imkanı sunmaktadır.

Sukuk, İran'ın gelecek on yılda, altyapı geliştirme programı kapsamında gerçekleştireceği yatırımlar için ihtiyaç duyacağı 1 trilyon ABD doları tutarındaki dış finansman ihtiyacının karşılanmasında başrolde olacaktır. Diğer taraftan, Suudi Arabistan'ın Vizyon 2030 reform planı kapsamında yapacağı yatırımların faizsiz bankacılık ve Sukuk açısından yeni fırsatlar getirmesi kaçınılmazdır.

Afrika kıtası gibi gelişmekte olan faizsiz finans piyasalarında da altyapı eksikliğini

gidermek üzere hayata geçirilmesi gereken yatırımlarda fon kaynağı sağlanması açısından Sukuk en önemli araçlardan biri olarak dikkat çekmektedir. Birçok Kuzey Afrika ülkesi Sukuk ihracına yönelik yasal düzenleme çalışmalarını sürdürmektedir. Diğer yandan, AB'den uzaklaşma sürecine giren İngiltere, özellikle altyapı ve yenileme yatırımlarının finansmanında Sukuk'a başvuracaktır.

Türkiye'de, Sukuk piyasasının kuruluşundan bu yana geçen 7 yıl içinde ihraç edilen sertifika tutarı 45 milyar TL'ye ulaşmıştır. Sukuk varlıkları güçlenen bir ivmeyle büyümesini sürdürmektedir. Devam eden ve planlanan 3. Havalimanı, Kanal İstanbul gibi geniş çaplı altyapı yatırımları için Sukuk yoluyla finansman yöntemi çok önemli bir açılım fırsatı sunabilecektir.

Mobil bankacılık ve ödeme sistemlerinde gelişme fırsatlarının kullanılması faizsiz finans hizmetlerinde erişimi artıracaktır.

Dünya çapında bankalar, yatırımcılardan ekonomik girişimlere etkin bir şekilde para aktarmak, risk paylaşımını teşvik etmek ve sınır ötesi yatırımları desteklemek için güncel teknolojiyi kullanan mobil bankacılık ve ödeme sistemlerini geliştirmeye yönelik çalışmalar yürütmektedir.

Gelişmekte olan faizsiz finans piyasalarında faaliyet gösteren katılım bankaları için, Malezya'daki altı faizsiz bankanın Yatırım Hesabı Platformu (IAP) örneğine benzer, faizsiz finans sistemine uyumlu internet tabanlı bankacılık platformları oluşturma fırsatları bulunmaktadır. Bu fırsatlar artan oranda değerlendirilmeli, özellikle mobil teknolojiler konusunda faizsiz bankaların geleneksel bankalara yetişmesi adımlarına hız verilmelidir.

Türkiye'de de son yıllarda teknolojik yetkinlik ile yeni nesil teknoloji ve mobil uygulamalar konusunda katılım bankalarının attığı güçlü adımlar, bu alanda sektöre önemli bir rekabet üstünlüğü kazandırmaktadır.

Faizsiz varlık yönetimi güçlü bir gelişme alanı sunmaktadır.

Hem yüksek varlıklı bireylere hem de perakende yatırımcılara hitap eden faizsiz varlık yönetimi hizmetleri, faizsiz finans piyasaları arasında kârlı ama nispeten keşfedilmemiş bir büyüme fırsatı sunmaktadır.

Malezya gibi önde gelen faizsiz finans piyasaları, faizsiz varlık yönetimini yeni bir büyüme alanı olarak öne çıkarmaktadır.

KOBİ finansmanında, faizsiz bankacılığın en önemli gelişme odaklarından biri olarak daha çok penetrasyon sağlanmalıdır.

İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) üyesi piyasalardaki KOBİ'lerin, işletme sermayesi gereksinimleri ve varlık finansmanı için finansmana erişimi artırılmalıdır. Bu sektör, faizsiz bankalar tarafından halen yeterince penetre edilmemiştir.

Faizsiz bankaların, düşük gelirli müşterilere perakende ürünler, yüksek gelirli müşterilere daha kurumsal ve sofistike bankacılık hizmetleri sunmaya odaklanması daha hızlı ve yaygın bir kitleye bu hizmetlerin sunumunu artıracaktır.

Türkiye'ye baktığımızda, T.C. Kalkınma Bakanlığı 10. Kalkınma Planı çerçevesinde KOBİ'lere desteğin artırılması yönünde bir KOBİ stratejisi belirlenmiş ve Eylem Planı hazırlanmıştır. Katılım bankaları doğal müşteri kitlesi olarak kesintisiz finansal destek sundukları ekonominin lokomotifleri KOBİ'lere yönelik imkanlarını genişletmekte ve reel sektörü güçlendirmede üzerlerine düşen görevi en etkin şekilde yerine getirmektedirler.

Tarımsal finansman ile dar gelirli kırsal kesimin desteklenmesi faizsiz finans amaç ve prensipleri açısından önemlidir.

Bankacılık hizmetlerinden çok yararlanamayan ve dar gelirli olan kırsal nüfustaki tarımsal işletmelerin finansmanı için faizsiz finansman ürün ve hizmetlerinin sunulması önemli bir açılım olarak ele alınmalıdır.

Kırsal nüfusun bankacılık hizmetlerinden daha çok yararlanabilmesi amacıyla geliştirilecek uygulamalar çerçevesinde, ortaklık temelli sözleşmeler yoluyla finansmana erişimi ve özellikle Salam tabanlı sözleşmeler yoluyla tarımsal finansman sağlanarak gıda güvenliği artırılabilir.

Sosyal finansman ve sürdürülebilir kalkınma için faizsiz finans sistemi önemli bir çapadır.

BM'nin Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri'nin devreye alınmasıyla, faizsiz finansın sosyal finansman hedeflerine ulaşılmasına yardımcı olan rolü, uygulanabilir çözümlerin bir parçası olarak önemli ölçüde dikkat çekmektedir.

Eylül 2015'te Birleşmiş Milletler Genel Kurulu insan, gezegen, refah, barış ve ortaklık olmak üzere beş temel üzerinde 17 Sürdürülebilir Kalkınma Hedefini (SKH) kabul etmiştir.

2030 yılına kadar başarıya ulaşması hedeflenen SKH uygulamaları için araştırmalara göre yıllık 5-7 trilyon ABD dolarına ulaşan finansman ihtiyacı, eşi

görülmemiş ve iddialı bir kaynak seferberliği gerektirecektir. Ayrıca, gelişmekte olan ülkelerin altyapı, temiz enerji, su, sağlık ve tarım gibi alanlarda yıllık 2,5 trilyon ABD doları yatırım açığı ile karşı karşıya kalacağı tahmin edilmektedir.

Tüm bu yatırım süreçleri geleneksel finansman yöntemleri dışında yeni finansal araçlara gereksinimi beraberinde getirmektedir. Toplumsal açıdan kapsayıcı ve kalkınmayı teşvik eden faaliyetlere verilen önem, başta Sukuk olmak üzere faizsiz finansmanı bu hedeflere ulaşmak için mükemmel bir çözüm olarak öne çıkarmaktadır.

Katılım bankacılığı, özellikle küresel kriz sürecinde daha net idrak edilen sürdürülebilir ekonomik faaliyetler açısından sunduğu imkanlar ve yenilikçi enstrümanlarıyla reel sektöre verdiği destek sayesinde dünyada ve Türkiye'de giderek daha çok ilgi görmekte, yükselişini sürdürmektedir. Sektörümüzün büyüme hamlelerinin devlet tarafından da destek görmesi ve bu alandaki potansiyelin değerlendirilmesi açısından da umut vadetmektedir.

Gelişimi destekleyecek yasal altyapının sağlanması, katılım bankacılığı bilinci ile bu konudaki eğitim ve nitelikli insan kaynağı seviyesinin artırılması, TKBB önderliğinde sektör katılımcılarının çabalarıyla birleşerek küresel faizsiz finans piyasalarındaki trendlerin izlenmesi, fırsatların ve potansiyelin değerlendirilmesi açısından önemli bir itici güç olacaktır.

Katılım bankacılığı, İstanbul Finans Merkezi (İFM) projesinin en önemli ayaklarından biridir. Körfeze görece yakın coğrafyada bulunan bir ülke olarak, Türkiye'ye getirilecek fonların ve bu bölgeden getirilecek yeni yatırımcıların Türkiye'nin faizsiz finans alanında bir hub olmasına önemli katkılar sağlayacağı öngörülmektedir. Bu bağlamda, faizsiz finans enstrümanlarının özellikle yeni sermaye piyasası araçlarının geliştirilmesi, çeşitlendirilmesi ve yaygınlaştırılması ile faizsiz sermaye piyasasının derinleşmesi konusunda çaba ve gayretler artırılmalıdır.

Kaynak:

Thomson Reuters-State of the Global Islamic Economy Report 2016-17
ICD Thomson Reuters Faizsiz Finans Gelişim Raporu-2016
TKBB

“Katılım bankacılığı, büyüme için bulunmaz bir fırsattır”

Osman AKYÜZ

TKBB Genel Sekreteri

2016 yılı önümüzdeki süreci etkileyebilecek gelişmelerin yaşandığı bir dönem olarak geride kalmıştır.

2016 yılında da küresel ekonomik büyüme ve ticaret hacmi beklenen seviyelere ulaşamamıştır. Bu durumu nasıl yorumlarsınız?

2016 yılı önümüzdeki süreci etkileyebilecek gelişmelerin yaşandığı bir dönem olarak geride kalmıştır.

Gelişmiş ülkelerin kalıcı büyüme rotasına giremediği, gelişmekte olan ülkelerin ise küresel belirsizlikler karşısında en fazla etkilenen grup olmaya devam ettiği gözlenmiştir. 2016 aynı zamanda, küresel ticaret hacminin düşük seviyede seyrettiği bir yıl olmuştur.

İngiltere'nin AB'den ayrılma (Brexit) kararı alması ve ABD seçimlerinin sürpriz şekilde sonuçlanması dünya genelinde yankı uyandırırken, Orta Doğu kaynaklı jeopolitik gelişmeler, petrol fiyatlarındaki yükseliş eğilimi, Amerikan Merkez Bankası (Fed)'nin faiz artışına gitmesi ve 2017 yılına yönelik beklentiler ile ABD dolarının özellikle gelişmekte olan ülke paralarına karşı aşırı değerlendirilmesi gündemin öne çıkan konu başlıkları olmuştur.

Nisbi bir toparlanmaya rağmen gelişmiş ülkelerde büyüme kalıcı olarak yukarı yönlü ivme kazanamazken, AB ve Japonya'da ekonomik faaliyeti canlandırmak amacıyla gevşek para politikası uygulamalarına devam edilmiştir.

Gelişmiş ülkelerin kalıcı büyüme rotasına giremediği, gelişmekte olan ülkelerin ise küresel belirsizlikler karşısında en fazla etkilenen grup olmaya devam ettiği gözlenmiştir. 2016 aynı zamanda, küresel ticaret hacminin düşük seviyede seyrettiği bir yıl olmuştur.

2016 yılının ilk yarısında İngiltere'nin AB'den ayrılma kararı, küresel ekonomiye ve AB'nin geleceğine yönelik kaygıları artırmıştır. Buna mukabil, AB'de büyüme oranının, küresel krizin başladığı 2008'den bu yana ilk kez ABD seviyesini az da olsa aşmış olması sürpriz bir sonuç olmuştur. Büyümede gözlenen hareketlenmeye rağmen, AB ekonomilerinde devam eden düşük enflasyon-zayıf talep döngüsünün reflasyonist bir tehdit oluşturmaya devam ettiği göz ardı edilmemelidir.

2016 yılında da küresel para politikalarına dair belirsizlikler finansal piyasalardaki oynaklığın devam etmesine, gelişmekte olan ülkelerin de finansal varlık fiyatlamaları ve risk prim göstergelerinin olumsuz etkilenmesine yol açmıştır.

Propaganda dönemi boyunca korumacı ve müdahaleci ekonomi politikalarını savunan Trump'ın yeni ABD Başkanı seçilmesi; küresel iklimin değişeceğine dair ipuçları verirken, belirsizlik olgusunun derinleştiği izlenmiştir.

ABD'de güçlenen ekonomik büyümeye paralel, Fed'in 2016 yılının son toplantısında politika faizini 0,25 puan artırması ve bunun yanı sıra, ekonomideki olumlu gelişmelere bağlı olarak 2017 yılında iki yerine üç faiz artırımına gidebileceğinin işaretini açıkça vermesi, ABD dolarının diğer ülke para birimlerine karşı değer kazanmasını daha da hızlandırmıştır.

Petrol ve emtia fiyatlarındaki yükseliş trendi ve bu trendin enflasyon ve enerji ithalatçısı geliştirmekte olan ülkelerin cari açığı üzerinde yaratacağı olumsuz etkiler, ABD'nin izleyeceği politikalar, Euro Bölgesi'ndeki seçimler ve Çin ekonomisinin zafiyetleri gibi birçok etken 2017'nin de zorlu bir yıl olacağını işaret etmektedir.

2016 yılında Türkiye'nin ekonomik ve siyasi anlamda yaşadığı gelişmeleri değerlendirir misiniz?

Türkiye ekonomisi 2016 yılında çok sayıda unsurun baskısına maruz kalmıştır. Küresel boyutta devam eden zayıf ve kırılmalı büyüme iklimi ve politik gelişmelerin yarattığı baskıların yanı sıra, ülkemiz, Suriye ve Irak'ta artan jeopolitik riskler, yurt içindeki siyasi gelişmeler, 15 Temmuz'da yaşanan darbe girişimi ve şiddetle kınadığımız terör olaylarından önemli oranda etkilenmiştir.

2016 yılının ilk yarısında iç tüketim kaynaklı ılımlı büyüme trendini sürdüren Türkiye ekonomisi, yılın üçüncü çeyreğinde, yurt içinde yaşanan siyasi gelişmeler ve artan jeopolitik riskler nedeniyle %1,3 oranında daralma göstermiştir. Bu dönemde hükümet tarafından ekonominin canlandırılması, reel sektörün rahatlatılması ve TL üzerindeki baskının azaltılmasına yönelik reform niteliğinde çok sayıda tedbir ve aksiyon alınmıştır. Güçlü finansal sistemi ve dinamikleriyle bu zorlu dönemi kısa sürede atlamanı başaran ülkemiz, yılın son çeyreğinde yeniden büyüme patikasına dönerek %3,5 büyüme ile beklentilerin üzerinde bir performans göstermiş ve tüm yılı %2,9'luk büyüme ile kapatmıştır.

ABD Başkanlık Seçiminin ardından ABD dolarının değerlenmesinin tetiklediği fon çıkışları ile gelişmekte olan ülke para birimlerinde ciddi değer kayıpları yaşanmıştır. Türk lirası bu dönemde risk algısındaki yükseliş nedeniyle benzer para birimlerine göre daha fazla etkilenmiş ve TL'de yaşanan hızlı değer kaybı yıl sonu enflasyonunun da yükselmesine neden olmuştur. Bu süreçte TCMB politika faizini artırmış ve piyasadaki TL likiditeyi kısıtlayıcı adımlar atmıştır.

2016 yılında ihracat hacmi düşük bir seyir izlerken, yıl içerisinde yaşanan olumsuz gelişmeler neticesinde, cari açığın finansmanında doğrudan yatırımların payı önemli oranda azalmıştır. Diğer yandan, petrol fiyatlarının yeniden yükselişe geçmesiyle 2016'da görülen düşük petrol ve emtia fiyatlarının olumlu etkisi tersine dönerken; Rusya ile iyileşen ilişkiler ve jeopolitik risklerin azalması sonucu turizm gelirlerinde yaşanabilecek artış ve AB ülkelerine yapılan ihracatta görülen

canlanmanın daha da güçlenmesi, cari açığımız açısından önümüzdeki dönemde önemli gelişmeler olacaktır.

Türk ekonomisi sağlam temeller üzerine oturmuş ve birçok küresel çapta krizi başarıyla atlattığı, bu anlamda kendini ispatlamıştır. 2017 ve sonrasında, üretim ve verimlilik artışı, talep kompozisyonunun yatırım-ihracat ağırlıklı olarak dengelenmesi ve kırılmalı noktalarımız olan enflasyon ve cari açık sorunlarının yapısal olarak çözüme kavuşturulması ile Türkiye ekonomisinin büyüme ivmesinin yeniden güçleneceğine inanıyoruz.

Katılım bankacılığı güvenli, sağlam ve sürdürülebilir bir sistem olarak yoluna devam etmektedir. 32. yılına girmiş olan sektörün her aşamasına tanıklık etmiş bir profesyonel olarak bu süreci değerlendirir misiniz?

Katılım bankacılığı olarak adlandırdığımız faizsiz bankacılığın temelleri ülkemizde 1985 yılında atılmış, sektörün ilk üyeleri özel finans kurumları olarak anılmıştır.

Söz konusu sisteme, başlangıç aşamasında katılmış bir bankacı olarak; özel finans kurumlarından günümüzün katılım bankalarına uzanan 32 yıllık bir zaman diliminde yaşananları, retrospektif bir bakış açısıyla ele almanın, günümüz kazanımlarının ne denli değerli olduğunu ve geleceğin işaret ettiği potansiyelin büyüklüğünü anlamak adına önemli olduğuna inanıyorum.

1980 darbesinin hemen ardından yaşanan ekonomik güçlükleri aşmak ve ekonomik büyümeyi finanse etmek adına Türkiye'nin büyük miktarlarda fona ihtiyacı olmuştur. Küresel piyasalarda petrol fiyatlarının arttığı o dönemlerde, özellikle Orta Doğu'da önemli miktarda bir sermaye fazlasının olduğu biliniyordu. Dönemin hükümeti, Orta Doğu sermayesini Türkiye'ye çekmenin yolunun özel finans kurumlarının önünün açılmasından geçtiğinin farkındaydı. Bu doğrultuda, Türkiye'nin finansal sisteminin uygun bir yapıya kavuşturulması ve gerekli yasal düzenlemelerin yapılması gerekiyordu. Böylelikle Orta Doğu fonları Türkiye'ye akacak; devletin, kamunun, iş adamının, girişimcinin ve entelektüelin ihtiyacı hızlı bir şekilde karşılanmış olacaktır.

Bu yıllarda, Türkiye'den iş adamlarının ve entelektüel çevrelerin faizsiz bankacılık ve finans kurumlarının oluşturulması yönündeki talepleri belirginlik kazanmış; bazı girişimciler, Türk bankacılık sektörüne önemli bir açılım ve derinlik kazandıracak olan özel finans kurumları projesine sahip çıkmışlardır. Otoritenin de desteği ve gerekli

Katılım bankacılığı olarak adlandırdığımız faizsiz bankacılığın temelleri ülkemizde 1985 yılında atılmış, sektörün ilk üyeleri özel finans kurumları olarak anılmıştır.

yasal mevzuatın tesisini takiben, oluşturulan yabancı ortaklıklarla ilk özel finans kurumları Türk finans piyasasında hizmet sunmaya başlamış ve faizsiz bankacılığın temelleri atılmıştır.

Özel finans kurumlarından katılım bankalarına dönüşüm aşaması konusunda neler paylaşmak istersiniz?

Tüm dünyada İslam Bankacılığı (Islamic Banking) olarak kabul göre bu sistem, 1990'lı yıllarda Türkiye'de hakim olan siyasi görüşler ve laiklik anlayışı nedeniyle özel finans kurumu olarak adlandırılmıştır. Ancak, gelişmiş ekonomilerde olduğu gibi ülkemizin ekonomik yapısı içinde de laik devlet prensiplerinin yanında özgürce işleyen ve İslam felsefesine göre şekillenmiş olan bu finans anlayışının bir araya getirilmesi gerekiyordu.

İlk dönemde kullandığımız, özel finans kurumu ifadesi yaptığımız işle ilgili olmayan ve onu çağrıştırmayan bir adlandırma olmuş, ilk özel finans kurumlarının hak ettikleri piyasa konumuna ulaşmamız uzun ve zorlu bir süreci gerektirmiştir.

Özel finans kurumlarının mevzuatının hazırlanması ve entegrasyon süreci nasıl gelişti?

Bu sorunuza cevap vermek adına biraz daha geriye giderek, kuruluş aşamasında yaşananları ve karşılaşılan zorlukları irdelemekte fayda vardır.

Türkiye'de özel finans kurumları Hükümet kararı ile hayata geçmiş, Hazine tebliği ile çalışma usulleri belirlenmiştir.

O dönemde, özel finans kurumlarına dair kararname ve düzenlemelerde bankacılık mevzuatına atıfta bulunularak çözüme gidilmeye çalışılmıştır. Ancak, ilk aşamada, Bankacılık Kanunu'nda bu kurumlar yer almamış; takiben TCMB, detay düzenlemeleri belirlemek adına bir tebliğ çıkarmıştır.

İlk iki özel finans kurumu, 1985 yılının başlarında TCMB'den ruhsat alarak faaliyete başlamıştır. Bunlardan biri bugünkü Türkiye Finans'ın temellerini oluşturan Faisal Finans Kurumu, diğeri ise Albaraka Türk olmuştur.

Özel finans kurumlarının ilk yıllarında kendini kabul ettirme mücadelesi, emek yoğun bir çalışmayı gerektirmiştir.

Bu iki özel finans kurumu, yerli girişimcilerin yabancı sermayeyle ortaklığında kurulmuştur.

Faaliyete geçilen yıllarda, örnek alınabilecek bir mekanizma veya geçmiş bir performans kaydı bulunmadığından, deyim yerindeyse ilk özel finans kurumları sistemi el yordamıyla hayata geçirmişlerdir. Özel finans kurumlarının vatandaşına sunduğu değer önerisi, “Paranı kurumumuza yatırıcaksın, kârâ da zarara da ortak olıcaksın ve belli bir vadeyle bunu finans kurumuna emanet edecaksın.” cümlesinde özetleniyordu.

Konvansiyonel bankacılık hizmetlerine alışmış bir piyasaya sunulan bu yeni kavram, müşteriye yabancı olduğundan, özel finans kurumlarının ilk yılları zorlu bir kendini kabul ettirme mücadelesini işaret etmiş; katılım bankacılığını hayata geçirmek zaman ve emek yoğun bir çalışmayı gerektirmiştir.

Özel finans kurumları ilk yıllarında Türkiye’de toplumun değişik kesimlerinden müşterilerine bu modelin anlatımını ve pazarlamasını yapmıştır. Toplanan fonlar

faizle işletilemeyeceğine göre kendi usullerimizi oluşturup hayata geçirmemiz gerekiyordu. Parayı faizsiz bankacılık ilkelerine göre nasıl değerlendireceğimiz, mal alım satımını nasıl gerçekleştireceğimiz, iş sahibi ya da teşebbüsle ortak olma ve yatırımları finanse etme işlemleri ile ilgili nasıl aksiyon alacağımız ilk dönemde hepimizin üzerinde fazlasıyla çalıştığı konu başlıklarını oluşturmuştur. Özel finans kurumlarının bu gayret ve çabaları, Türkiye’de reel hayatta ticari hayatın reel anlamda kesişmesine neden olmuş, fonlama ihtiyaçlarını gidermeye yönelik yenilikçi ve gerçekçi bir mekanizmanın temellerini atmıştır.

Özel finans kurumlarının sisteme girdiği dönemde Türkiye’nin makroekonomik koşulları hakkında neler paylaşmak istersiniz?

Özel finans kurumları 1980’li yılların ortalarında ekonomik ve finansal döngüde yerlerini alırken, ülkemiz ekonomisi yüksek enflasyonun pençesinde yaşamaktaydı. Yıllık %60’lar mertebesinde seyreden enflasyon, yaklaşık 30 yıl boyunca, Türkiye ekonomisinin en temel sorununu teşkil etmiştir.

Yüksek enflasyon koşullarında özel finans kurumlarına emanet edilen fonların vadeleri kısa olduğundan kurumlar uzun vadeli yatırımların finansmanına girme imkanı bulamıyor; ağırlıklı olarak kısa vadeli ticaretin finansmanına fon aktarıyordu.

Zaman içinde, Türkiye’de katılım bankacılığı prensiplerine uygun, mal ve hizmet teminine yönelik finansman modelleri geliştirilmiş, ihtiyaca göre mekanizmalar tasarlanmış, alt düzenlemeler yapılarak özel finans kurumlarına özgü hesap düzeni ve bilanço düzeni getirilmiştir.

28 Şubat Süreci’nde özel finans kurumlarının varlığı tartışmaya açılırken, kurumlarımız sisteme entegre olmadığı eleştirisine maruz kalmıştır.

Takip eden dönemde, Türkiye 2001 ekonomik bunalımını yaşamış; çok sayıda konvansiyonel banka sistem dışında kalmıştır. Otorite, bu süreçte, bankacılık sektörünü derinlemesine ele almış ve uluslararası kriterlere uygun bir sermaye yapısı ve şeffaflığın sağlanmasına yönelik çalışmalar çok yönlü olarak hayata geçirilmiştir.

Ülkemizde yaşanan gelişmelere ve piyasadan gelen taleplere uygun olarak, 2000’li yılların başında özel finans kurumlarına yönelik mevzuat değişikliği de tartışılmaya açılmıştır. Türkiye’de faaliyet gösteren özel finans kurumları isim değişikliği talebini gündeme getirmiş; özel finans kurumu adı altında, gerek müşterilerine gerekse uluslararası piyasalarda, konumunu anlatmakta güçlü çeken sektörümüz, evrensel bir kelime olan “bankacılık” sözcüğünün yanına “katılım”ın eklenmesini talep etmiştir.

Burada vurgulanması gereken önemli bir konu, katılım sözcüğünün seçilmesinin bir tesadüf veya keyfiyet olmadığıdır. Katılım, İslam'ın bankacılığa bakışını özetleyen, kâr ve zarara iştirak etmeyi ifade eden bir ifade olduğundan ve tüm faaliyetlerimizin temelini oluşturduğundan seçilmiştir.

Katılım bankacılığının yeniden düzenlenmesine dair öneriler önce BDDK'ya ardından da TBMM'ye taşınmış; 2005 yılında Bankacılık Kanunu yeniden yapılırken, katılım bankacılığı yeni yasaya dahil edilerek isim değişikliğine gidilmiştir.

Yeni Bankacılık Kanunu'nda katılım bankaları bir banka türü olarak yer almış, katılım bankalarının hangi usullere göre para toplayacağı ve fon kullandıracağı amir hüküm olarak yer almıştır.

Son tahlilde özel finans kurumlarının da bankacılık hizmeti verdiği yalın gerçeğinden hareketle, "katılım bankacılığı" düzenleyici yasa ve mevzuatta her yönüyle hak ettiği yeri almıştır.

Bu sürecin sonucunda, Türkiye'de faaliyet gösteren katılım bankaları, konvansiyonel bankalarla eşit koşullarda rekabet etme ve faaliyetlerini yürütmeye olanağına kavuşmuşlardır.

Katılım bankaları konvansiyonel bankalar ile aynı kulvarda, farklı esaslarda faaliyet gösteren, yasalar önünde eşit konuma sahip finansal hizmet sağlayıcılarıdır. Bu tespitimiz doğru mu?

Kesinlikle doğru. Konuyu şöyle netleştirebiliriz. Günümüzde, katılım bankaları, mevduat bankalarıyla aynı kanuni çerçevede benzer tüm bankacılık hizmetlerini üretmekte ve sunmaktadırlar. Katılım bankalarının konvansiyonel bankalardan temel farkı vatandaşın fon toplama ve kaynakların ekonominin finansmanında kullandırılması noktasında faizsiz esaslara göre hareket etmelerinde ortaya çıkmaktadır.

Katılım bankaları kamu altyapı yatırımları başta olmak üzere uzun vadeli yatırımlar alanında ne tür görevler üstlenebilirler?

Katılım bankacılığı 2016 yılı verilerine göre 40 milyar ABD doları mertebesinde bir fon hacmi oluşturmuştur. Katılım bankalarının bu fonları, kamunun altyapı yatırımları başta olmak üzere uzun vadeli yatırımlara aktarabilmeleri gereklidir. Bankalarımız, halen uzun vadeli yatırımlara kısmen destek vermektedir.

İnanıyoruz ki, bu süreç hızlanacak ve katılım bankalarının uzun vadeli yatırımlardan ve özellikle altyapı yatırımlarında aldığı pay artacaktır.

İslam Kalkınma Bankası ile bu konuda bir çalışma grubu oluşturulmuştur. Bazı büyük kamu yatırımlarının finansmanında, katılım bankacılığı sektörünün finansör olarak yer alması gündemimizdeki önemli bir konudur.

Özellikle sukuk (kira sertifikası) ihracı yoluyla finansmanlara katılma opsiyonunu değerlendiriyoruz. Konsorsiyum şeklinde öngördüğümüz bu projede İslam Kalkınma Bankası bizlerle iş birliği yapma konusundaki isteğini teyit etmiştir.

Öngörümüz, geçmişte daha çok kısa vadeli yatırımların finansmanına kaynak ayıran katılım bankalarının uzun vadeli yatırımların finansmanına kaynak ayırır hale geleceği yönündedir.

Katılım bankalarının likidite ihtiyacını karşılama geçmiş dönemlere oranla kolaylaştığı ifade ediliyor. Bu konudaki düşüncelerinizi paylaşır mısınız?

Piyasalarda zaman zaman yaşanan finansal büzülme dönemlerinde likidite çok önemli hale gelmektedir. Dolayısıyla finansal kurumların en büyük handikabının likidite yönetimi olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır.

Vatandaş size emanet ettiği fonu geri istediğinde, ilgili miktarı müşterinin kullanımına hazır etmek zorundasınız. Bu nedenle bankacılık sektöründeki tüm oyuncuların likidite konusuna çok hassas yaklaşması gerekmektedir.

İlk yıllarında, katılım bankacılığı alanında hizmet sunan oyuncuların likidite konusunu çözmek adına enstrümanları son derece kısıtlıydı. Bu bağlamda ürün sıkıntıları yaşanıyordu.

Güncel mevzuata göre bu durum aşılmıştır. Artık TCMB, katılım bankalarının ihtiyaçları anında, onların elindeki menkul kıymetleri satın alarak, finansman sağlamaktadır. Ayrıca Hazine, her yıl en az iki kez TL bazında sukuk (kira sertifikası) ihraç etmektedir. Bu ihraçlar, katılım bankalarının ihtiyaçları olduğunda likidite temin etmelerine imkan sunmaktadır. Özetle, günümüzde, katılım bankalarının likidite yönetimi de konvansiyonel bankalarla eş koşullarda yapılabilmektedir.

Katılım bankalarının Türkiye bankacılık sektöründen aldıkları payı değerlendirir misiniz?

Ülkemizde faaliyet gösteren katılım bankaları niş bir piyasada çalışmaktadır. Faizsizlik prensibini kabul edenler veya inançları gereği faizi benimsemeyenler katılım bankalarını tercih etmektedir.

Ülkemizde faaliyet gösteren katılım bankaları niş bir piyasada çalışmaktadır. Faizsizlik prensibini kabul edenler veya inançları gereği faizi benimsemeyenler katılım bankalarını tercih etmektedir.

Bizlerin bu niş piyasayı geliştirmemiz gerekmektedir. Katılım bankalarının kaliteli ve efektif hizmet sunması birincil hedefimizdir. Kalite ve etkinlik müşteri tercihini büyük oranda belirlemede, bankanın performansını yetersiz bulan kişi parasını çekip gayrimenkule ya da altına yatırabilmektedir.

Sonuç olarak, katılım bankaları rekabet edebilir, enflasyona karşı yıpranmayan bir getiri mekanizması sağlamak durumundadır. Sermaye tabanlı büyümenin sağlanması gereklidir. Katılım bankaları için şube sayısı da çok önemlidir. Sağlıklı bir organik büyüme gerçekleştiren katılım bankalarının 2016 yıl sonu verilerine göre şube sayısı 959 olmuştur.

Türkiye'de bundan 32 yıl önce katılım bankacılığının olmadığını düşündüğümüzde, 2016 sonu itibarıyla ulaşılmış bulunan %5'lik pazar payı önemli bir seviyeyi ve başarıyı işaret etmektedir.

Bugün, bütün prensipleriyle, mevzuatıyla ve düzenlemeleriyle eksiksiz bir sistemimiz vardır ve bu sistem kapsamında beş katılım bankamız yer almaktadır. Üyelerimiz, tam yetkili banka ruhsatlarına sahiptir ve faizsiz bankacılık hizmeti sunmanın yanı sıra, dünyayla entegre ve uluslararası piyasada varlık gösteren bankalar konumundadır.

Türkiye'de yazmış olduğumuz başarı öyküsü günümüzde yurt dışı piyasalara da ilham vermekte ve en iyi örnek olarak izlenmektedir. Örneğin, Fas'ta katılım bankası tanımı Türkiye'den alınmıştır.

Katılım bankacılığı sektörümüzün derinliğini, genişliğini ve etkinliğini artırması gereklidir. Türkiye'nin katılım bankacılığına ihtiyacı vardır ve bu ihtiyaç hızla artacaktır.

Türkiye Katılım Bankaları Birliği sektörün gelişimi için çok sayıda çalışma yürütüyor. Bu konuda neler söylemek istersiniz?

TKBB, oluşturduğu komiteler ve gerçekleştirdiği faaliyetlerle sektörün gelişmesi ve katılım bankacılığı hakkındaki algının toplumda ve kamuoyunda artması adına çalışmalarına hızla devam etmektedir.

TKBB, oluşturduğu komiteler ve gerçekleştirdiği faaliyetlerle sektörün gelişmesi ve katılım bankacılığı hakkındaki algının toplumda ve kamuoyunda artması adına çalışmalarına hızla devam etmektedir.

Komitelerimizde üye bankalarımızla beraber ortak ürün tasarlama ve geliştirme çabalarımızı sürdürüyoruz. Dünyada olup bizde olmayan ürünleri yakından takip ediyor, ürünleştirme ve adapte etme çalışmaları gerçekleştiriyoruz.

2025 Türkiye Katılım Bankaları Strateji Belgesi kapsamındaki çalışmalarımız da yoğun olarak devam etmektedir. Kamu otoritesiyle işbirliği içinde çalışarak, İstanbul Finans Merkezi (İFM) projesiyle katılım bankacılığındaki hedeflerimizi önemli bir boyuta taşımış bulunuyoruz. Faizsiz finansın geliştirilmesi konusu, 7 bileşenden oluşan ve İstanbul'u uluslararası bir finans merkezine dönüştürmeyi hedefleyen projenin bir alt unsuru olarak gündeme eklenmiş olup, bu çalışmalar TKBB tarafından takip edilmektedir.

Diğer taraftan, 2015 yılında Hükümet tarafından oluşturulan Faizsiz Finans Koordinasyon Kurulu'nda çalışmalarına devam etmektedir. Kurul üç ayda bir toplanarak, sektördeki gelişmeleri gözden geçirmekte, ihtiyaçları belirlemekte ve sorunların çözümüne odaklanmaktadır. Başbakan Yardımcısı seviyesinde yönlendirilen Kurul bünyesinde TKBB olarak yer alıyoruz. TCMB, Hazine Müsteşarlığı, BDDK, SPK ve BİST de Kurulda temsil edilmektedir. Özetle, kamu kurum ve kuruluşları da en az biz özel sektör kadar faizsiz bankacılığın Türkiye'de sorunlarının çözümü ve gelişimi konusunda her türlü gayreti göstermektedir. Bu sahiplenme, bizim için önemli bir fırsattır ve dikkatlice değerlendirilmelidir.

Birliğimizin yakın zamanda devreye aldığı bir diğer çalışma ile katılım bankacılığı sektörünün algı ve itibarının ölçülmesi hedeflenmektedir. Profesyonel bir araştırma şirketi ile işbirliği içinde yürüttüğümüz proje tamamlanmış, önemli sayıda anket ve derin görüşmeden elde edilen sonuçlar analiz edilecek ve bizlere katılım bankacılığının paydaşlarımız nezdindeki algı ve itibarı konusunda önemli bulgular sunacaktır.

Geleceğe dair beklentileriniz nelerdir?

Özellikle 2008 finansal krizinin ardından tüm dünyada faizsiz bankacılık yükselen bir değer olarak algılanmaya başlamıştır. Faizsiz bankacılığın önderliğinde güçlü bir büyüme sergileyen küresel faizsiz finans sistemi tüm kurumlarıyla yaygınlaşma sürecini istikrarla sürdürmektedir.

Sukuk'un finansal bir enstrüman olarak giderek daha fazla kabul görmesi, faizsiz fonların ve Tekafül'ün gösterdiği gelişme sistemin derinleşmesi açısından önemli başarı göstergeleridir.

Türkiye'de faaliyet gösteren katılım bankaları da bu gelişmelere paralel yaygınlaşma ve derinleşme adımları atmaktadır. Ülkemiz, en hızlı gelişen faizsiz finans piyasalarından biri olarak dikkat çekerken, küresel faizsiz finans varlıklarından şimdilik %5 civarında bir pay almaktadır.

Bu gelişimin ve payımızın önümüzdeki dönemde hızlanarak artacağına inancımız tamdır. Bu yolda kamu otoritelerinin katkısı ve Birliğimizin çabaları da sektörün performansını ileriye taşıma odaklı olarak sürmektedir. Reel sektöre kesintisiz desteği ile sanayinin ve ekonomik kalkınmanın temel

mekanizmalarından biri olarak yüklendiği yadsınamaz rol, katılım bankacılığının gelecekte göstereceği gelişimin de açık bir işaretidir.

Sektörümüzün dünya standartlarında finansal ürün ve hizmet sunar hale gelmesi hedeflerimiz içerisinde yer almaktadır. Diğer taraftan, özel sektör katılım bankalarının gidemediği yerlere kamu katılım bankaları vasıtasıyla şubeler açılması, daha yaygın hizmet ağı oluşturmak ve sektörün gelişimine daha ciddi katkılar sağlamak adına önem taşımaktadır.

Körfez sermayesinin Türkiye katılım bankacılığı sektörüne yoğun ilgisi olduğunu biliyoruz. TKBB olarak 2017 yılı Kasım ayında MÜSİAD ile birlikte düzenleyeceğimiz Uluslararası Katılım Bankacılığı Zirvesi'ni sektörümüzü ve ülkemizi uluslararası düzeyde tanıtmak ve küresel uzmanların bilgi birikimlerini paylaşmak adına önemli bir mecra olarak görüyor ve bu doğrultuda hazırlıklarımızı sürdürüyoruz.

Son söz olarak katılım bankacılığını, Türkiye ekonomisinin sürdürülebilir büyümesi için bulunmaz bir fırsat olarak tanımlayabiliriz.

KATILIM BANKACILIĞI SEKTÖRÜNÜ TEMSİL EDEN KİMLİĞİMİZİ YENİLİYOR, TÜRKİYE'Yİ KATILIM BANKACILIĞIYLA GÜÇLENDİRİYORUZ.

Türkiye Katılım Bankaları Birliği, katılım bankacılığını temsil eden kurum kimliğini yenileyerek, sektörün geleceğe daha güçlü ilerlemesini desteklemektedir.

Hep birlikte geleceğe umutla bakmak için,
Değerlerimizi adilce paylaşmak için,
Medeniyet coğrafyamızda köklerimizle buluşmak ve büyümek için,
Alın terimle çalışmak için,
Beraberce kazanmak için,
Güven ve istikrarlı bir duruş için

çalışıyoruz, yenileniyoruz.

KATILIM BANKACILIĞININ POTANSİYELİNİ AÇIĞA ÇIKARIYOR, TÜRKİYE'Yİ KATILIM BANKACILIĞIYLA GÜÇLENDİRİYORUZ.

Katılım bankacılığının temel değerlerini koruyor, ürün ve uygulamaların doğruluğuna rehberlik ediyoruz.

Katılım bankacılığını geliştiriyor, dünya standartlarında yeni faizsiz finans ürün ve uygulamalarını teşvik ediyoruz.

Katılım bankacılığı ilke ve amaçlarına uygun politikalarla, ulusal ve uluslararası alanda sektörün ve Türkiye'nin sesi ve temsilcisi oluyoruz.

Girişimcilerimize, paydaşlarımıza ve üyelerimize yönelik gerçekleştirdiğimiz tüm faaliyetlerimizde şeffaflık ilkesini benimsiyoruz.

Sektör olarak üstlendiğimiz görevlerin ölçülebilir sonuçlarını elde etmek için, kararlı ve sorumlu davranıyoruz.

Katılım bankacılığının işleyişine, üyelerin, müşterielerin ve sosyal paydaşların ihtiyaç ve beklentilerine çözüm üretiyoruz.

Katılım bankacılığının gelişmesi ve güçlenmesi için ulusal, bölgesel ve uluslararası alanda işbirliklerimizi güçlendiriyor, iyi uygulamaların hayata geçirilmesini sağlıyoruz.

Faizsiz finans sektöründeki yeni düzenlemeleri takip ediyor, gerçek hayatla ilgisini kuruyoruz.

Katılım bankacılığı ürün ve hizmet standartları üretiyor, uluslararası standartlara uyumluluğunu gözetiyoruz.

Ortak değerlere sahip, milli değerlerine duyarlı ve özverili çalışanlarımızla yalnızca reel ekonomiyi değil, milli gelişime de destek veriyoruz.

Değerlerimizi ileriye taşıyor, Türkiye'yi katılım bankacılığıyla güçlendiriyoruz.

İslami bankalarda Yenilikçi Ürün Geliştirme Çalıştayı gerçekleştirildi

Çalıştayda İslami finansın temelleri, akit türleri ve tüm ürün bileşenleri bağlamında son gelişmeler ve güncel durum değerlendirildi.

İslami Bankalarda Yenilikçi Ürün Geliştirme Çalıştayı, Dünya Bankası, BDDK ve TKBB iş birliği ile yapıldı.

Dünya Bankası, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) ve Türkiye Katılım Bankaları Birliği'nin (TKBB) iş birliğinde "İslami Bankalarda Yenilikçi Ürün Geliştirme Çalıştayı" düzenlendi. 2-3 Mart tarihlerinde gerçekleştirilen çalıştay, Mercure İstanbul Altunizade Hotel'de yapıldı.

İslami Bankalarda Yenilikçi Ürün Geliştirme Çalıştayı'nda İslami finansın temelleri, akit türleri ve tüm ürün bileşenleri bağlamında son gelişmeler ve güncel durum değerlendirildi. Açılış konuşmalarını, Dünya Bankası İslami Finans Geliştirme Merkezi Başkanı Zamir İqbal ve TKBB Genel Sekreteri Osman Akyüz gerçekleştirdi. Çalıştayı ilk oturumu, Zamir İqbal'in sunumuyla başladı. Sunumda, Finansal Sistemin Temelleri ve Bileşenleri, İslami Finansal Hizmetler Sektöründe Son Gelişmeler ve Güncel Durum, İslami Bankalar Konvansiyonel Bankalardan Nasıl Ayrılırlar ve İslami Bankaların Tipik Bilançosu, konu başlıkları arasında yer aldı. İkinci oturumda da Türkiye Finans Katılım Bankası'ndan Doç. Dr. İshak Emin Aktepe, Katılım Fonları (Katılma

"İslami bankacılık alanında en fazla dile getirilen ve en fazla eleştirilen konu ürün çeşitliliğinin azlığı ve yetersizliğidir. Bu durum hem bu tür çalıştayların yetersizliğinden hem dünyadaki İslami finans kuruluşlarının yeterli iş birliği ve dayanışma içinde olmamalarından hem de ülkelerin kendine has özelliklerden kaynaklanmaktadır. Örneğin; Türkiye'de katılım bankalarının murabahaya ağırlık vermeleri, bu bankalardaki fonların vadesinin çok kısa olmasından kaynaklanmaktadır. Bu nedenle katılım bankaları topladıkları kaynakları, kısa vadeli finansman araçlarına yönlendirmek zorunda kalmakta böylece orta ve uzun vadeli finansman ürünleriyle ilgili olarak araştırma yapmak zorunluluğu hissetmemektedir. Özellikle 2010 yılından sonra yapılan mevzuat düzenlemeleri sayesinde uzun vadeli finansman aracı olan kira sertifikaları ihraç edilmeye başlanmış ve bugün itibarıyla bu ürünün ihracında 42 milyar liralık bir hacme ulaşılmıştır. Sukukun kira sertifikası dışındaki türleriyle yeni sermaye piyasası araçları, mikro finans, İslami sigorta yani tekafül ve uzun vadeli finansman türlerinden olan mudaraba ve müşarekenin de ürün yelpazesine dâhil edilmesi ve giderek yaygınlaştırılması beklenmektedir."

Osman Akyüz
TKBB Genel Sekreteri

Hesapları, Cari Hesaplar, vb), Finansmanlar (Para Kazandırma Ürünleri, Araç ve Ev Finansmanı, vb.), Finansman Türleri (Murabaha, Vekâlet ve Muşareke İşlemleri, Faturalara, Teminatlara Dayalı Akreditifler), Hazine İşlemleri (Forex, Para Piyasaları, Menkul Kıymetler, Türevler, vs.), Ticari Akitler, Kâr Paylaşım Akitleri, Destekleyici Akitler ve Akitlerin Farklı Özellikleri konularına değindi. Üçüncü oturumun konuşmacısı Curtis ortaklarından Michael McMillen tarafından “Yasal ve Düzenleyici Çerçeveler” başlığında, İslami Finansal Hizmetler Endüstrisi'nin mevzuat Ortamı, İslami Finansal Hizmetler Endüstrisi için Günümüz Düzenleyici Kuruluşları konuları ele alındı.

İlk günün son oturumunda Durham Üniversitesi'nden Prof. Dr. Habib

Ahmed, “Bankacılık ve Finans Akitlerinin Uygulanması” konusunda açıklamalar yaptı. Çalıştayın ikinci gününde de dört oturum gerçekleştirildi. İslami Finans Danışmanlık ve Sigortacılık Hizmetleri'nden (IFAAS) Dr. Shaher Abbas, “İslami Finans Alanında Finansal Mühendislik”, Dünya Bankası İslami Finans Geliştirme Merkezi Başkanı Dr. Zamir İqbal, “Kurumsal Yönetişim Çerçevesi”, Durham Üniversitesinden Prof. Habib Ahmed, “İslam Hukuku Yönetişim Çerçevesi” ve İslam Kalkınma Bankası-ITFC'den Ahmet Şuayb Gündoğdu moderatörlüğünde “Ülke Vaka Çalışmaları” panel oturumunda Malezya ve Türkiye modelleri tartışıldı, IRTI'dan Muhammad Syahmi Bin Mohd Karim ve Kuveyt Türk Katılım Bankası Bireysel Pazarlama ve Ürün Geliştirme Grup Müdürü Mustafa Dereci konuştu.

“İslami finans, sadece İslam ülkelerine ait bir uygulama değildir. İslami finansın artık küresel bir uygulama alanı söz konusu. Çoğu insan farkında olmayabilir; ama Amerika Birleşik Devletleri, Kanada ve İngiltere'de İslami finans uygulaması var. Bu da İslami finansın küresel bir uygulama hâline geldiğini göstermektedir. Aynı zamanda bu alan gayet iyi bilinen bir duruma gelmiştir ve G20'lerin gündeminde yer almaktadır.”

Zamir İqbal
Dünya Bankası İslami Finans Geliştirme Merkezi Başkanı

Türkiye'de kira sertifikası ihracı 42 milyar TL'lik bir hacme ulaştı.

Altını yatırım aracı olarak güçlendiren standart yayınlandı

Altın ticaretini İslami hükümlere uygun hâlde yapabilmek için oluşturulan standartlar altını daha etkili ve daha tercih edilen bir yatırım aracına dönüştürecek.

Türkiye Katılım Bankaları Birliği ve Dünya Altın Konseyi'nin katılımıyla Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ev sahipliğinde 21 Şubat'ta İstanbul'da Grand Hyatt Otel'de "İslami Finansta Altın" adlı bir seminer düzenlendi.

AAOIFI Genel Sekreteri Dr. Hamed Merah ve Dünya Altın Konseyi Direktörü Kurtuluş Taşkale Diamondopulos gibi önemli isimlerin panelist olarak duyurulduğu seminerde, Türkiye'den de TCMB Başkan Yardımcısı Erkan Kiliç, Kuveyt Türk Denetleme ve Murakabe Müdürü Dr. İsmail Halitoğlu ile Kuveyt Türk Bireysel Pazarlama Müdürü Seda Yılmaz yer aldı.

Daha önce TKBB ve katılım bankaları uzmanlarıyla yapılan çalıştay sonrasında, Bahreyn'e gidilmiş altının Türkiye'deki uygulaması ile ilgili bilgi paylaşımı AAOIFI kurullarına iletilmek suretiyle gerçekleştirilmişti. Sonrasında AAOIFI Altın Standardını yayınladı. Bu sefer de TCMB öncülüğünde Dünya Altın Konseyi ve TKBB şemsiyesi altında katılım bankacıları

temsilcileri, AAOIFI'nin yayınladığı standardı karşılıklı müzakere etme imkanı buldu. Merkez Bankası tarafından da "altın standardı"nın Türkçesi, katılımcılarla paylaşıldı.

Altın ticareti yapabilmeyen standartları Türkiye'de tanıttı.

Dünya Altın Konseyi, uzun zamandır üzerinde çalıştığı İslami şartlara uygun altın ticareti yapabilmeyen standartlarını bu çerçevede anlattı. 7 bin yıllık geçmişi olan altın madeni bir değişim ve değer aracı olarak kullanılmaya devam ediyor. Bu kadar kadim bir geçmişi olan bu ticaret aracının ise günümüz ekonomik sisteminde daha etkili kullanılmasının yolları aranıyor. Bu arayışın sonuçlarını anlatmak için Türkiye'ye gelen Dünya Altın Konseyi Direktörü Kurtuluş Taşkale Diamondopulos, "Altın piyasasının en likit, en etken olması ve müşterilerinin en aktif şekilde hareket etmesi için çalışıyoruz." diyor. Yani bir yatırım aracına dönüşen altının İslami açıdan şüpheye yer bırakmadan ticaretinin yapılabilmesi için yeni standartlar belirlediklerinin haberini

Altın üzerine şimdiye kadar İslami standartlar ortaya konulamadığından Orta Doğu'nun altın yatırıma olan ilgisi istenilen seviyeye ulaşmamıştır.

veriyor. Peki, bu standartlar neyi sağlayacak? Taşkale Diamondopulos, İslami finansmana dönük talebin çok arttığını ve altının helal bir emtia olarak kullanılmasının çok önemli olduğunu söylüyor. Dünya Altın Konseyi'ni, bu çalışmayı yapmaya iten sebep altının para birimi olarak İslami standartlara uymasına rağmen, yatırım aracı olarak kullanılmasında İslami standartların bulunmaması etkili olmuş. Altında talebin Asya'ya doğru kayıyor olması da bu çalışmanın başka bir nedeni. Altın üzerine şimdiye kadar İslami standartlar ortaya konulamadığından Orta Doğu'nun altın yatırıma olan ilgi hep düşük kaldı. Güvenli bir liman olan ve riski çok düşük olan altının İslami standartlara uygun portföylerde %4 oranında kendine yer bulması ise bu ilgisizliği açıklıyor. Bu nedenle altın ticaretinin İslami hükümlere uygun hâle getirilmesi bu emtianın bir yatırım aracı olarak etkin bir şekilde kullanılacağı beklentisini artırıyor.

Türkiye'de Merkez Bankası altına destek veriyor.

Türkiye ise altının yatırım aracı olarak kullanılabilmesi için doğal bir ortam sunuyor. Çünkü Türkiye'de altının tarihi ve geleneksel bir önemi var. Bu nedenle Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası Başkan Yardımcısı Erkan Kilimci, "Türkiye'de gelenekler fiziksel olarak altın talebini kendiliğinden oluşturuyor." diyor. Bunun açıklamasını da geleneklerimizde altının fazlasıyla kullanıldığına ve bu nedenle de doğal bir talebin ortaya çıkmasına dayandırıyor. Benzer bir durum örneği Hindistan'da da geçerli. Yaz aylarında düğün sezonlarında altına olan talep doğal bir şekilde artıyor. Bu da altın talebinin Asya'ya doğru kayıyor olmasını destekleyen sebeplerden sadece bir tanesi. Dünyada üretilen altının yüzde 43'ü mücevher, yüzde 15'i altın para, yüzde 37'si elektronik ve yüzde 5 dişilik alanında kullanılması da mücevhere olan ilgiyi rakamsal olarak açıklıyor.

Yeniden Türkiye pazarına döndüğümüzde Türkiye'nin bugüne kadar yapmış olduğu

ithalat ve ihracata bakıldığında ciddi bir miktarda altının hane halkında olduğu görülüyor. Kilimci, Merkez Bankası belirli zorunlu karşılıkları altın olarak tutmaya izin verince yurt içindeki bu altının toplanmasını sağladıklarını söylüyor ve finansal sisteme kazandırılan altınların daha sonra o güne göre getirisi daha yüksek olan başka araçlarla değiştirilebildiğini ekliyor. Bankaların altın toplamak için altın günleri düzenlemesi de bu yastık altı denilen altınların sisteme kazandırılmasında etkili bir yol oldu. Bu altınların sisteme sokulmasında epey yol kateden Kuveyt Türk'ün Bireysel Pazarlama Müdürü Seda Yılmaz, müşterilerinin kolayca altın alabilmesi için ATM'lere altın koyduklarını ve her şubelerine kolaylıkla altın hesabı oluşturabildiklerini; aktif ve kesintisiz olarak bu hesaplarını kullanma imkânı sunduklarını söylüyor. Yılmaz da İslami şartlara uygun olarak altını fiziksel olarak tuttuklarının altını çiziyor.

Altının fiziksel olarak karşılığı olmak zorunda

Altınla ilgili en önemli konu fiziksel olarak karşılanabiliyor olması. Amenie Grubu Başkanı Dr. Daud Bakar, altın ticaretinin ana hükmünün alınan kadar karşılığının verilmek zorunda olduğunu söylüyor. Yani altının fiziksel olarak karşılığının sağlanması ya da fiziksel olarak transferinin de gerçekleşmiş olması gerektiğinin özellikle altını çizen Bakar ekliyor, "Altın ve para transferinin arasındaki temel fark fiziksel alınıp verilmesi ile alakalıdır. Altın fiziksel bir emtidadır ve online olarak döviz alıp satılabilir durumumuz varken bu durum altında çetrefilli bir hâl alıyor. Çünkü fiziksel olarak nakliyesi sıkıntılıdır." Yani Bakar'ın bu söylemine göre İslami hükümler çerçevesinde mutlak bir şekilde altının fiziksel olarak bir karşılığının olması gerekiyor.

Öte yandan Bakar, altının başka metallerle karışımına da dikkat çekiyor ve bu metallerin altın sayılabilmesi için de içerilerindeki altın oranlarının yüzde 50'den aşağıya düşmemesi gerektiğini söylüyor. Bakar'ın bütün bu değindiği noktalar işte altın için oluşturulan standartlar içerisinde yer alıyor. Altına altın bir gelecek sunmak için hazırlanan bu standartlar İslami hükümlere uygun olduğundan da altına olan yatırımın artacağı öngörüsü ağırlık kazanıyor. MB Başkan Yardımcısı Kilimci'nin söylediği gibi de altın kredi riski bulunmadığından, bir ulusun elinde tuttuğu en güvenli varlıklardan biri olarak karışımıza çıkıyor.

Altın, İslami standartlara uygun portföylerde %4 oranında kendine yer buluyor.

ALTIN GÜNLERİ SİSTEMİ NASIL ÇALIŞIYOR?

- Türkiye'de bankaların organize ettiği Altın Günleri projesi ile hane halkının elinde bulunan altınlar sisteme katılıyor.

Ziynet altınlar, İstanbul Altın Rafinerisi eksperleri tarafından kontrol edilir.

Hesaba 995/1000 gr saf altın olarak yatırılır.

Altınlarınızı cari hesaba yatırılabilir ya da Ziynet Altın Katılma Hesabına yatırarak kazanç elde etme imkânına kavuşursunuz.

Altın hesapları, gerçek kişiler için 100.000 TL'ye kadar Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu (TMSF) güvencesi altındadır.

“Dünyanın en iyi katılım bankası olma yolundayız”

Melikşah UTKU

Albaraka Türk Genel Müdürü

Albaraka Türk olarak toplumsal ve sosyal alanlardaki sorumluluğumuzun bilincinde, Türkiye'mizin ve milletimizin yanında olmaya devam edeceğiz.

Albaraka Türk olarak gelişime ve değişime açık bir bankayız. Albaraka Türk'ün, Türk bankacılık sistemi ve dünyadaki bankacılık sisteminin içerisindeki yeri ve geleceğini yaklaşık beş yıl önce planlamıştık. Bunun için hazırlıklara ve yatırımlara o zaman başlamıştık. Bu dönüşümler ve yatırımlar aslında, şirketler sıkıntı çekmeye başladığında akla gelir, ama biz en hızlı büyüme sağladığımız dönemde bu yatırımlara başladık ve devam ediyoruz. 2016 yılı bizim için beş yıl önce başlattığımız bu değişim projesinin sonuçlarını tam olarak almaya başladığımız yıl oldu. Operasyonel mükemmellik için geliştirdiğimiz süreçlerde ileri aşamalara geldik. Bu geliştirmelerin meyvelerini toplamaya başladık; önümüzdeki dönemlerde daha fazla fayda sağlayacağımızı düşünüyorum.

Aslında 2016 yılı finans ve bankacılık sektörü açısından zorluklarla mücadele ve artan riskleri yönetmekle geçti. Ancak bu ortamda, 2016'da fon ve kredilerde %15 civarında büyüme performansı gösterdik. Ayrıca, geleceğe daha iyi hazırlanmak için gerekli altyapılara yatırım yaptık. 2016 yılında bankamızın ürün gamı daha genişletilmiş ve hac ve umre finansmanı, bayi finansmanı, vadeli ihracat finansmanı, Eximbank ihracat kredisi aracılığı gibi yenilikçi ürün ve hizmetler müşterilerimizin kullanımına sunuldu. Gerçekleştirilen altyapı yatırımları ve ürün geliştirmeleri gelecek yıllarda bankamız verimliliğini olumlu etkileyecektir.

Şunu söylemek gerek ki: Dünyanın en iyi katılım bankası olma hedefimiz bir durak değil, bir yolculuktur. Bu anlamda önümüzdeki dönem de yatırımlarımıza devam edeceğiz.

Önümüzdeki yıllarda da hedefimiz “sürdürülebilir büyüme” olmaya devam edecek. 2017'de oransal olarak %15 büyümeyi hedefliyoruz. Ancak tek odak noktamız tabii ki büyüme olmayacak. Özellikle aktif kalitemizi iyileştirmeyi, kârlılığımızı koruyacak ve arttıracak atılımları gerçekleştirmeyi amaçlıyoruz. Kredi ve fon portföylerimizde

çeşitliliği artırarak risk yönetiminde daha avantajlı bir konuma kavuşacağız.

Özellikle bireysel müşterilerle ilişkimizi daha sağlamlaştırmayı ve derinleştirmeyi hedefliyoruz. Bununla birlikte ekonomimizin temel dinamosu KOBİ'leri desteklemeyi sürdüreceğiz. Dış ticaret alanındaki ürün ve hizmetlerimiz ile KOBİ'lerimize destek olmaya, ekonomimize değer katmaya devam edeceğiz.

Gelecekte teknolojinin bankacılık sektöründe daha fazla kullanılabilir hale geleceğini düşünüyoruz. Büyümenin şubeleşme ile olmayacağını tahmin ediyoruz. Her geçen gün müşteri ihtiyaçları değişiyor. Buna göre yeni ürünler ortaya çıkıyor. Aslında tüm sektörler ve kurumlar dijitalleşme sürecinin tam ortasında. Bankacılıkta da oyunun kuralları bir süredir değişim içerisinde. Şubelerin dijitalleşmesinden tutun da, şubesiz dijital bankalara kadar interneti, mobil ağları bankacılığın her alanında görmek mümkün. Bu anlamda dijital teknolojilere, yatırım yapmaya devam edeceğiz. Nitekim 2016'da dijital kanallarımıza ciddi yatırımlar yaptık. 2017 ve sonrasında da, tüm süreçlerimizi dijitalleştirmek ve “Dijital Albaraka” olmak istiyoruz.

Katılım bankacılığının özü kâr/zarar paylaşımına yani ortaklığa dayanır. Şimdilik inşaat ağırlıklı olan ve öz sermayemizle finanse edilen, bu tür projelerin ilerleyen zamanda hem içerik hem de finans kaynağı olarak çeşitlenmesini arzu ediyoruz. Bu amaca yönelik 2016'da başladığımız çalışmalarını 2017'de de artırarak sürdüreceğiz.

Tüm bu hedeflerin gerçekleşmesi için Albaraka Türk olarak, 2016'da organizasyon yapımızda değişikliklere gittik. Bu değişikliklerin tamamı, iç enerjimizi ortaya çıkaracak planlı bir değişimin sonucu. Yani, bir zorunluluğun değil, bir tercih sonucudur. Yeni organizasyon yapımızda, ben de dâhil, Albaraka Türk'te uzman yardımcısından üst düzey yöneticisine kadar herkesin bulunduğu mevkiden güç alan değil, bulunduğu mevkkiye güç ve anlam katan yönetim modeli geliştiriyoruz.

Her zaman olduğu gibi Albaraka Türk olarak, toplumsal ve sosyal alanlardaki sorumluluğumuzun bilincinde Türkiye'mizin ve milletimizin yanında olmaya devam edeceğiz.

2017 yılında da belirlediğimiz hedefleri tam olarak gerçekleştireceğimizi ve sektörümüzün daha ileri gitmesi için nitelikli katkılarımızı sürdüreceğimizi belirtmek isterim.

AlBaraka Türk Katılım Bankası A.Ş.

Kuruluş Yılı	1985
Ana Ortaklar*	Al Baraka Banking Group B.s.c. (%56,65) Islamic Development Bank (%7,84) Halka Açık Kısım (%24,84) Diğer (%10,67)
Yönetim Kurulu Başkanı	Adnan Ahmed Yusuf ABDULMALEK
Genel Müdür	Melikşah UTKU
Genel Merkez Adresi	Saray Mah. Dr. Adnan Büyükdeniz Cad. No: 6 (Bereket Camii Karşısı) 34768 Ümraniye/İSTANBUL
Telefon/Faks	0216 666 01 01-0216 666 16 00
Web Adresi	www.albaraka.com.tr
SWIFT Kodu	BTFHTRIS
EFT Kodu	211
Yurt İçi Şube Sayısı	212
Yurt Dışı Şube Sayısı	1
Yurt Dışı Temsilcilik Sayısı	-
Yurt Dışı Mali İştirakler	-
Personel Sayısı	3.796

*Banka'nın %5 ve üstüne sahip ortaklar ile payları, halka açıklık oranı

Albaraka Türk Üst Yönetimi

Melikşah UTKU

Genel Müdür

1968 yılında Ankara'da doğdu. 1990'da Boğaziçi Üniversitesi Makine Mühendisliği Bölümü'nden mezun oldu. 1990-1992 arasında London School of Economics'te ve 1996-1998 yılları arasında Marmara Üniversitesi'nde İktisadi Kalkınma üzerine yüksek lisans yaptı. 2004 yılında Albaraka Türk'te Genel Müdür Danışmanı olarak çalışmaya başladı. 2006-2007'de Albaraka Türk'te Baş Ekonomistlik görevini yürüttü. 1995 yılından Aralık 2009'a kadar Yeni Şafak gazetesinde ekonomi üzerine köşe yazıları yazdı. 2007-2009 döneminde Yatırımcı İlişkileri Müdürlüğü'nden sonra, Aralık 2009'da CIO olarak başladığı Genel Müdür Yardımcılığı'nı, Mali İşler, Bütçe ve Finansal Raporlama ve Kurumsal İletişimden Sorumlu CFO olarak sürdüren Utku, 2013 ve 2016 yılları arasında Borsa İstanbul Yönetim Kurulu Üyeliği yapmıştır. Ekim 2016 tarihi itibarıyla Albaraka Türk Genel Müdürü olarak görevine devam eden Utku, bu görevinin yanı sıra Türkiye Katılım Bankaları Birliği (TKBB) Başkanlığı'nı sürdürmektedir.

Turgut SİMİTÇİOĞLU

Genel Müdür Baş Yardımcısı

1961'de Erzurum'da doğdu. Suudi Arabistan'da, Kral Suud Üniversitesi Eğitim Fakültesi'ni 1989 yılında bitirdi. Fatih Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde İşletme dalında yüksek lisans yaptı. 1990 yılında Albaraka Türk'te çalışmaya başladı. 1990-1995 yılları arasında Fon Kullanma Müdürlüğü'nde, 1995-2001 arasında da Merkez Şubede görev yaptı. 2001 yılından 2003 yılına kadar, önce Merkez Şube'de, daha sonra da Kurumsal Bankacılık Müdürlüğü'nde Yönetmen olarak çalıştı. 2003-2009 yılları arasında Merkez Şube Müdürü olarak görev yaptı. Aralık 2009'da Genel Müdür Yardımcılığına atandı. Krediler Operasyon, Dış İşlemler Operasyon, Ödeme Sistemleri Operasyon, Bankacılık Hizmetleri Operasyon ve Risk Takipten sorumlu Genel Müdür Yardımcılığı görevini üstlendi. Şubat 2017'den itibaren iş kollarından sorumlu Genel Müdür Baş Yardımcılığı ve Genel Müdür Vekilliği görevini halen sürdürmektedir.

Mehmet Ali VERÇİN

Genel Müdür Baş Yardımcısı

1962 yılında Siirt'in Kurtalan ilçesinde doğdu. Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi İktisat Bölümü'nden mezun oldu. 1984-1993 yılları arasında çeşitli şirketlerde İhracat ve Pazarlama Müdürlüğü görevlerinde bulundu. 1993 yılında Albaraka Türk'te Proje Pazarlama Uzmanı olarak çalışmaya başladı. 1993-2000 yılları arasında Albaraka Türk Proje ve Pazarlama Müdürlüğü'nde sırasıyla,

Uzman Şef, İl. Müdür, Müdür Yardımcısı ve Yönetmen olarak görev yaptı. 2003 yılında Pazarlama Müdürü, Eylül 2005'te de Genel Müdür Yardımcısı oldu. Pazarlama, Hazine Pazarlama ile Yatırım Projelerinden sorumlu Genel Müdür Yardımcılığı ve Genel Müdür Vekili görevinde bulundu. Görevine halen Genel Müdür vekili ve Genel Müdür Baş Yardımcısı olarak devam etmektedir.

Temel HAZIROĞLU

Genel Müdür Yardımcısı

1955 yılında Trabzon'da doğdu. 1980'de İstanbul Teknik Üniversitesi Matematik Mühendisliği Bölümü'nü bitirdi. İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi İşletme Anabilim Dalında yüksek lisans yaptı. Türkiye Emlak Bankası'nda, Programcı, Sistem Analisti, Bilgi İşlem Müdür Yardımcısı olarak çalıştı. 1986-1991 yılları arasında Albaraka Türk'te Bilgi İşlem Müdürü olarak görev aldı. 1992-1995 döneminde serbest ticaret ve müşavirlik yaptı. 1996 yılında Albaraka Türk'te tekrar göreve başlayarak, Bilgi İşlem Müdürlüğü ile Personel ve İdari İşler Müdür Vekilliği görevlerinde bulundu. 2003 yılından 2017 yılına kadar İnsan Kıymetleri, Eğitim ve Organizasyon, Performans ve Kariyer Yönetimi, İdari İşler ile İnşaat ve Emlak birimlerinden sorumlu Genel Müdür Yardımcılığı görevini sürdürdü. 2017 yılında Mali İşler, Finansal Raporlama, Stratejik Planlama ve Süreç Yönetimi ve Organizasyon birimlerinden sorumlu CFO olarak atandı.

Nihat BOZ

Genel Müdür Yardımcısı

1963 yılında Kars'ta doğdu. 1985'te İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ni bitirdi. 1985-1987 yılları arasında serbest avukatlık yaptıktan sonra, 1987'de Albaraka Türk'ün Hukuk İşleri Müdürlüğü'ne avukat olarak atandı. 1995 yılında, aynı birimde Müdür Vekili, 1996'da da Hukuk İşleri Müdürü oldu. 2002-2009 yılları arasında, Albaraka Türk'te Hukuk Başmüşavirliği yaptı. Aralık 2009'dan bu yana, Albaraka Türk Hukuk Başmüşavirliği/Genel Müdür Yardımcısı olarak görevine devam etmektedir.

Nevzat BAYRAKTAR

Genel Müdür Yardımcısı

1969 yılında Bayburt'ta doğan Nevzat Bayraktar, 1993 yılında Eskişehir Anadolu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümü'nden mezun olmuştur. 1993-1994 yılları arasında İngiltere'de Leeds Metropolitan Üniversitesi'nde İngilizce dil eğitimi almıştır. 1995 yılında Esbank'ta Dış İşlemler Bölümünde yaklaşık bir yıl çalıştıktan sonra 1996 yılında Albaraka Türk Proje ve Pazarlama Müdürlüğü'nde Uzman Yardımcısı olarak görev almaya başlamıştır. 2003 yılında Merkez Şube'de ikinci müdür olarak Albaraka Türk bünyesinde çalışmaya devam eden Bayraktar, 2010 yılında Merkez Şube Müdürü olmuştur ve bu görevi 2016 yılı sonuna kadar sürdürmüştür. 2017 Ocak ayı itibarıyla Genel Müdür Yardımcısı olarak atandı. Kurumsal Satış Müdürlüğü, Ticari Satış Müdürlüğü, Bireysel Satış Müdürlüğü, Bölge Md ve Şubelerden sorumlu Genel Müdür Yardımcılığı görevini halen sürdürmektedir.

Nevzat Bayraktar aynı zamanda, Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavirlik Belgesi ile Bağımsız Denetçilik Belgesi'ni portföyünde bulundurmaktadır.

Ali TUĞLU

Genel Müdür Yardımcısı

İstanbul'da 1969 yılında dünyaya gelen Ali Tuğlu, 1991'de İstanbul Teknik Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği Bölümü'nden mezun oldu. 1993-1995 yılları arasında ABD'de Virginia Tech Üniversitesi'nde Öğretim Görevlisi olarak çalışan Tuğlu, aynı üniversiteden Bilgisayar Bilimi alanında yüksek lisans derecesi ile mezun oldu. 1995 yılında ABD'de CGN & Associates şirketinde Yazılım Mühendisi olarak çalışmaya başlayan Tuğlu, iki sene sonra Minerva şirketine geçerek Yazılım Grup Müdürü olarak görev yaptı. 1998 yılında HP'ye geçen Tuğlu, 10 yıl boyunca bu şirketin Türkiye ve uluslararası birimlerinde Kıdemli Danışman, Kıdemli Proje Yöneticisi, Danışmanlık Bölge Yöneticisi görevlerini yürüttü. 2008-Ağustos 2014 tarihleri arasında Bank Asya Katılım Bankası'nda Bilgi Teknolojilerinden Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı olarak çalışan Ali Tuğlu, Ekim 2014 tarihi itibarıyla Albaraka Türk Bilgi Teknolojileri Genel Müdür Yardımcılığı görevini üstlendi. Bankacılık Sistemleri Müdürlüğü, Müşteri, Kanal ve Analitik Uygulama Geliştirme Müdürlüğü, BT Operasyon Müdürlüğü ve BT Strateji & Yönetişim Müdürlüğü'nden sorumlu Genel Müdür Yardımcılığı görevini halen sürdürmektedir.

Malek Khodr TEMSAH

Genel Müdür Yardımcısı

1981 yılında Beyrut, Lübnan'da doğdu. 2003'te George Washington Üniversitesi İşletme Bölümü'nden mezun oldu ve 2006'da Thunderbird, the Garvin School of International Management'ta İşletme yüksek lisansını tamamladı. Kariyerine 2003 yılında, Washington'da yer alan Bank of America Business Banking'te başladı ve ardından 2007-2009 yılları arasında Londra merkezli European Islamic Investment Bank'te devam etti. 2010 yılı itibarıyla Bahreyn'de bulunan Albaraka Bankacılık Grubu'na katılan Malek Khodr Temsah, 2014 yılına kadar kuruculuğunu üstlendiği Sukuk masasından sorumlu olarak görevini yürüttü. 2014 yılından beri Albaraka Türk'te çalışmakta olup, Fas'ın ilk katılım bankalarından birinin Yönetim Kurulu, Ücretlendirme Komitesi ve Denetim Komitesi üyeliklerini yürütmektedir. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'ndan müsbet cevap gelmesi kaydıyla, Genel Müdür Yardımcısı olarak ataması yapılacak olup, Hazine ve Yatırım Bankacılığı Müdürlüğü, Finansal Kurumlar & Yatırımcı İlişkileri Müdürlüğü, Yatırım Projeleri

Müdürlüğü birimlerinden sorumlu Genel Müdür Yardımcılığı görevini yürütecektir.

Çenk DEMİRÖZ

Genel Müdür Yardımcısı

1973 yılında İstanbul'da doğdu. 1996'da Boğaziçi Üniversitesi İktisat Bölümü'nden birincilikle mezun oldu. 2000 yılında Cornell Üniversitesi İktisat Bölümü'nden yüksek lisans derecesini aldıktan sonra HSBC Bank Kurumsal Bankacılık Birimi'nde Müşteri Temsilcisi olarak çalışmaya başladı. 2002-2010 yılları arasında, HSBC Bank Kurumsal ve Ticari Krediler Birimi'nde sırasıyla Müdür Yardımcısı, Müdür ve Kıdemli Müdür olarak görev yaptı. 2010 yılında ING Bank'ta Ticari ve KOBİ Kredileri Eş Başkanı olarak görev aldıktan sonra Kasım 2010'da HSBC Bank'a geri dönerek Kurumsal, Ticari ve Finansal Kurumlar Krediler Tahsis, Piyasa ve Karşı Taraf Risklerinden sorumlu Direktör olarak görev aldı. Şubat 2017'de Kurumsal, Ticari ve Bireysel Krediler'den sorumlu Genel Müdür Yardımcısı olarak Albaraka Türk'e katılmıştır.

Süleyman ÇELİK

Genel Müdür Yardımcısı

1963 yılında Samsun'da doğdu. Marmara Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Kamu Yönetimi Bölümü'nden mezun oldu. 1988 yılında Albaraka Türk Dış İşlemler Müdürlüğü'nde çalışma hayatına başladı. 1988-1996 arasında Dış İşlemler Müdürlüğü, 1996-1997 yılları arasında Fatih Şubesi, 1997-2000 yıllarında da Ümraniye Şubesi'nde görev yaptı. 2000-2011 yılları arasında Türkiye Finans'ta sırasıyla, Ümraniye ve Sultanhamam Şube Müdürü, Kredi Operasyon Müdürü ve İnsan Kaynakları Müdürü olarak çalıştı. 2011'de Albaraka Türk'e Üsküdar Şube Müdürü oldu. 2012-2017 yılları arasında İnsan Kıymetleri Müdürlüğü yaptı. 2017 Ocak ayında Genel Müdür Yardımcısı olarak atandı. İnsan Kıymetleri, İdari İşler Müdürlüğü, İnşaat Emlak Müdürlüğü ve Eğitim, Performans ve Kariyer Geliştirme Müdürlüğü birimlerinden sorumlu Genel Müdür Yardımcılığı görevini halen sürdürmektedir.

Deniz AKSU

Genel Müdür Yardımcısı

Ortadoğu Teknik Üniversitesi İktisat Bölümü mezunu olan Deniz Aksu, bankacılık hayatına 1995 yılında Pamuk Bank'ta Kurumsal Portföy Yöneticisi olarak başlamıştır. 1997 yılında Yapı Kredi Finansal Kiralama Anonim Ortaklığı'nda Bursa Bölge Müdürlüğü görevini üstlenmiştir. Kariyerine 1998 yılından sonra CitiBank'ta Kurumsal ve Ticari Bankacılık Satış Başkanı olarak devam eden Aksu, 2008 yılında HSBC'de kıdemli şube müdürlüğü görevini üstlenmiştir. 2012 yılında

Albaraka Türk Katılım Bankası ailesine katılan Aksu, Kurumsal Pazarlama biriminde Birim Müdürü olarak beş yıl görev yaptıktan sonra 2017 yılında Kredi Riskinden Sorumlu Genel Müdür Yardımcılığı görevine getirilmiştir. Finansal piyasalarda iş tecrübesi 22 yıl olan Aksu, Kredi Riskinden Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı olarak Kredi İstihbarat Müdürlüğü, Kredi Risk İzleme Müdürlüğü, Tahsilat Müdürlüğü ve Hukuki Takip Müdürlüğü'nden sorumludur.

Fatih BOZ

Genel Müdür Yardımcısı

1973 yılında Edirne'de doğdu. 1995 yılında Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'nden mezun oldu. Aynı okulda Siyaset Bilimi dalında yüksek lisans yaptı. 1995-1998 yıllarında, çeşitli şirketlerde yönetici olarak çalıştı. 1998 yılında Albaraka Türk ailesine Teftiş Kurulu'nda müfettiş yardımcısı olarak katıldı. 2003 yılında Operasyon Müdürlüğü'nde müdür yardımcısı, 2006-2009 yılında şube müdürü, 2010 (Nisan)-2011 yıllarında Proje Yönetim Müdürü, sonrasında ise Krediler Operasyon Müdürü olarak görev yaptı. Görev yaptığı süre boyunca bankanın pek çok projesinde görev aldı. 2017 Ocak ayı itibarıyla merkezi operasyonlardan sorumlu Genel Müdür Yardımcısı olarak atandı.

Hasan ALTUNDAĞ

Genel Müdür Yardımcısı

1966 yılında Konya'da doğan Hasan Altundağ, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi İktisat Bölümü mezunudur. 1986-1999 yıllarında Yapı Kredi Bankası'nda sırasıyla Müfettiş, Operasyon Yönetmeni ve Operasyon Saha Yönetmeni olarak görev almıştır. 1999-2004 yılları arasında ise Asya Katılım Bankası'nda Sultanhamam ve Merter Şube Müdürü olarak çalışmıştır. 2004 yılının Mart ayında Albaraka Türk Katılım Bankası'nda görev almaya başlayan Altundağ, Sultanhamam Şube Müdürü olarak çalışmış, 2005-2011 arası yıllarda Pazarlama Bölge Müdürü, 2011-2013 arası yıllarda Dönüşüm Yönetim Ofisi Müdürü ve 2013-2016 arası yıllarda Strateji ve Kurumsal Performans Yönetimi Müdürü olarak görev yapmıştır. 2017 yılı Ocak ayı itibarıyla Albaraka Türk'te Genel Müdür Yardımcılığı'na atanan Altundağ, Ürün Yönetimi Müdürlüğü, Alternatif Dağıtım Kanalları Müdürlüğü, Müşteri Deneyimi ve Analitiği Müdürlüğü ve Halkla İlişkiler ve İletişim Müdürlüğü birimlerinden sorumlu Genel Müdür Yardımcılığı görevini halen sürdürmektedir.

Albaraka Türk'ün ürün, teknoloji ve yenilikleri

Tablet Bilgisayar Projesi & Maptriks Uygulaması

Türkiye'nin ilk katılım bankası Albaraka Türk olarak, 2015-2016 yıllarında portföy yöneticilerimiz ve ticari bankacılık müşterilerimiz için dijital alanda çeşitli proje ve uygulamalar üzerinde çalıştık. Teknolojik alanda gerçekleştirdiğimiz bu dijitalleşme projelerini verimliliğimizi, hizmet kalitemizi, hızımızı, rekabetçi yönümüzü ve müşteri odaklı yapımızı geliştirmek için önemli bir basamak olarak görüyoruz.

Albaraka Türk olarak "Dünyanın En İyi Katılım Bankası" kabul edilme hedefimize ışık tutacak, yepyeni bir bankacılık anlayışıyla iş yapış tarzımıza olumlu katkı sağlayacak Tablet Bilgisayar Projesini hayata geçirdik. Tablet projesi, tablet bilgisayarlar yardımıyla satış ve pazarlama süreçlerini dijitalleştiren ve mobil hale getiren teknoloji destekli bir satış projesidir. Bu proje ile portföy yöneticilerimizin şube bağımlılığını azaltmayı, daha hızlı ve kaliteli hizmet sunarak müşteri odaklılığımızı arttırmayı ve operasyonel süreçlerimizi hızlandırmayı hedefledik.

Portföy yöneticilerimiz, kendilerine tahsis edilen tablet bilgisayarlar ile ana bankacılık sistemine erişerek müşterilerin projelerine anında fiyat teklifi verebiliyor, kur rezervasyonu yapabiliyor, tahmini kâr payını hesaplayıp müşterimize sunabiliyor, verimliliklerini gözlemleyebilecek gerekli dokümanların resmini çekip sisteme yükleyerek iş akışı başlatabiliyorlar. Ayrıca e-maillere, iç yazışmalara ve anlık iletilere de erişerek, genel müdürlük birimleri ile şube dışındayken etkin iletişimlerini sürdürebiliyorlar.

Tablet Projesi ile müşterilerimizin adeta yanında durup, onların ihtiyaçlarını daha yakından gözlemlene, problemlerine daha hızlı ve efektif çözümler üretebilme fırsatı yakalıyoruz. Bu sayede müşterilerimize sadece finansal ürün satmanın bir adım ötesine geçerek, banka şubesini gerçek anlamda ayaklarına götürüyor, müşterimize değerliliğini hissettirip işini kolaylaştıracak esnek çözümler sunuyoruz. Bu esnek ve katma değerli hizmet ile müşteri memnuniyetini en üst seviyeye taşımayı hedefliyoruz.

Pazarlama, satış ve operasyonel süreçlerimizin verimliliğini ciddi şekilde artırıp maliyetlerimizin optimizasyonuna/ iyileştirilmesine katkı sağlayacak ve kârlılığımızı yükseltecek bu Tablet Projesi kapsamında, ilk fazda satın alınan 210 tableti, performans sıralaması ve şube

İhracatta Teslimat Bittiğinde

Paranız Peşin Olarak Sizde

Vadeli ihracat yapıyorsanız artık beklemek zorunda değilsiniz. Albaraka Türk'e gelin ihracat bedelinizi peşin alın.

0850 222 5 666
444 5 666
albaraka.com.tr

alBaraka
değerlerinize değer katıyoruz

müşteri yoğunluğu kriterlerini göz önüne alarak saha ekiplerimize dağıtacağız. Aynı zamanda Albaraka Türk olarak, 2015 yılında ticari müşterilerimize daha aktif ulaşmak için, saha satış kadrolarının yönlendirilmesi ve saha satış etkinliğinin artırılmasına yönelik, mobil telefon altyapısı ile çalışan "Maptriks Saha" uygulamasına geçmiştik. Uygulama sayesinde Ticari Portföy yöneticilerimizin, yine şube bağımlılığını azaltmayı, manuel süreçlerini ortadan kaldırarak daha fazla müşteri ziyaret edilmesini, potansiyel müşteri bilgilerini lokasyon/bölgesel bazlı atama özelliği sayesinde verimliliği arttırmayı ve saha ekiplerinin motivasyonunu yükseltmeyi amaçladık. Oluşturduğumuz bu yapı sayesinde 2016 yılında "Maptriks Saha" uygulaması ile İngiltere Bankalar Birliği tarafından her

yıl dünya çapından katılımcılara yönelik düzenlenen, finans ve bankacılık alanında en prestijli ödüllerden kabul edilen "Financial Innovation Awards"ın "En Yenilikçi Finansal Teknoloji Uygulaması" kategorisinde birincilik ödülüne layık görüldük. Böylece, dünyaca bilinen Barclays ve Lloyds Bank gibi birçok finalist banka arasından, Türkiye'de ilk kez bir katılım bankasına verilen inovatif bir ödülü aldık.

Teknoloji alanındaki bu çalışmalarımız ile elde ettiğimiz başarılı sonuçlar, bankamızı ve çalışanlarımızı hem motive ediyor hem daha iyi işlere imza atmak için şevklendiriyor. Çalışanlarımız ve müşterilerimiz için yeni projeler üzerinde çalışmalarımıza devam edeceğiz.

Albaraka VADİ ile Kurlar Kontrolünüzde!

Vadeli döviz borcunuz veya alacağınız varsa siz de
Albaraka Türk'e gelin, VADİ (Vadeli Döviz İşlemleri) ile
kur riskini bertaraf edin.

“Kuveyt Türk, 2016 yılında büyümeye devam etti”

Ufuk UYAN

Kuveyt Türk Genel Müdürü

Ekonomideki dalgalanmalara ve zorlu makroekonomik ortama rağmen, 2016 yılı katılım bankacılığı sektörünün büyümesini sürdürdüğü bir yıl oldu. Eylül 2016 itibarıyla Türkiye’de katılım bankacılığı sektörünün aktif büyüklüğü 120 milyar TL’yi ve kullanılan fon ve leasing riski 76 milyar TL’yi aştı. Toplanan fonlar 73 milyar TL’ye yaklaştı. Genişleyen şube ağı ve gelişen alternatif dağıtım kanalları sayesinde katılım bankacılığına erişim kolaylaştı. Yabancı yatırımcının yurt içine çekilebilmesini sağlayan sukuk gibi yatırım enstrümanlarına ilgi giderek artarken katılım bankacılığının ürün ve hizmet gamı da 2016 yılında genişledi. Kuveyt Türk olarak bugüne kadar ABD doları, Malezya Ringiti ve Türk lirası gibi farklı cinslerde, yurt içinde ve yurt dışında yaklaşık 9,8 milyar TL’lik Sukuk ihracı gerçekleştirdik.

Katılım bankacılığı, 1 trilyon ABD dolarının üzerine çıkan hacmiyle dünyada da hızlı büyümesini sürdürüyor. Bu hacimsel büyümenin yanı sıra coğrafi olarak da daha geniş bir alana yayılıyor. Bu olumlu gelişmeler katılım bankacılığının uluslararası finans piyasalarındaki etki ve öneminin giderek artmasını da beraberinde getiriyor. Türkiye, katılım bankacılığında en iyi

performans sergileyen ülkelerden biri. Reel sektöre kaynak aktarma, kayıt dışı ekonomiyi azaltma, ithalat ve ihracat finansmanına aracılık etme, istihdam artışını sağlama gibi ülke ekonomisinin gelişimi adına önemli misyonlar üstlenen katılım bankacılığı Türkiye’ye değer katıyor. Harcamaya değil tasarrufa teşvik eden yapısı ve kâr paylaşımı gibi özellikleri katılım bankacılığına ilgiyi artıran unsurlar olarak öne çıkıyor.

2016 yılında da ölçeğimizi büyütme adına şube sayımızı artırmaya devam ettik. Bu yıl açılan 25 şube ile yıl sonunda şube sayımızı 385’e ulaştırdık. 2017 yılında ise 400 şubeye ulaşmayı hedefliyoruz. Çok sayıda yeni şubesi olan bir banka olarak verimlilik ana gündem maddelerimizden bir tanesini oluşturuyor. Maliyet/gelir rasyosunda şu an iyi bir noktadayız, ancak maliyet/gelir rasyosunu daha da iyileştirmek için birçok projeyi hayata geçiriyoruz. Bir taraftan ölçeğimizi büyütürken, diğer taraftan gerçekleştirdiğimiz projeler ile verimlilik seviyemizi en üst noktaya çıkarmayı hedefliyoruz.

Bankacılık işlemlerinin gışeden elektronik ortama doğru taşındığı bu dönemde Kuveyt Türk olarak, alternatif dağıtım kanallarımızı

Türkiye’de katılım bankacılığı sektörünün aktif büyüklüğü 120 milyar TL’yi ve kullanılan fon ve leasing riski 76 milyar TL’yi aştı.

geliştirmeye odaklandık. 2016 yılında müşterilerimizin ürün ve hizmetlerimize daha kolay ve daha hızlı erişebilmesi için dijital dönüşüm yaptık. Toplam aktif müşterilerimizin %31’ini dijitalleştirerek önemli bir dönüşüm sağladık. Alternatif dağıtım kanallarımızdan yapılan işlemler tüm bankacılık işlemlerinin %74’ünü oluşturuyor.

2011 yılından bu yana bankaların altın toplama faaliyeti ile ekonomiye 55 ton altın kazandırıldı. Biz de 2011 yılında başlattığımız ve Türkiye genelindeki şubelerimizde düzenlediğimiz “Altın Günleri” kampanyasıyla, bugüne kadar toplamda 11,5 ton altını yastık altından ekonomiye kazandırdık. Haftalık olarak tüm şubelerimizde düzenlenen altın günlerine 80 bini aşkın müşterimiz katıldı. Kuveyt Türk, altın hesapları büyüklüğü bakımından katılım bankaları arasında birinci sırada yer alırken, tüm bankacılık sektöründe de pazar payını %13’e yükseltti. Kuveyt Türk Katılım Bankası olarak, altın hesaplarımızın bugünkü toplam büyüklüğü de yaklaşık 2,3 milyar TL’ye ulaştı.

KOBİ bankacılığı alanında bu yıl içerisinde çıkardığımız Online Finans, Sağlam KOBİ Kart ve DTS-DBS gibi üç yenilikçi ürünle hem kurum verimliliğini hem de hizmet kalitemizi artırdık.

Kuveyt Türk’ün eğitim ve topluma olan güçlü desteği devam etti...

Bankamız 2015 yılında da eğitime verdiği desteği 2016 yılında da devam ettirdi. Katılım bankacılığının uzun vadeli gelişimini desteklemek amacı ile yapımına maddi destek sağladığımız Sabahattin Zaim Üniversitesi Uluslararası İslam Ekonomi ve Finansı Uygulama ve Araştırma Merkezi’nin açılışını yaptık.

Türkiye’nin 27 yıllık köklü bir markası olarak bugün 385 şube ve 5.588 personelimizle Türkiye’nin her yerinden hizmet vermeye devam ediyor, istihdama katkı sağlıyoruz. Yakın zamanda 200 personel alımı yaptık. Üniversiteli gençleri de Bankada Kampüs programı ile çekirdekte yetiştirerek kurumumuz bünyesinde istihdam ediyoruz. Yetenekli ve yüksek profiledeki adayları bankamıza kazandırmak ve bağlılığını

sağlamak amacıyla Yönetici Adayı (MT) Programı'nı yürütüyoruz. Doğru işe alımla yeni mezun çalışanları bünyemize katarken, yöneticilerimizi de kendi içimizden yetiştiriyoruz. Bu hedef doğrultusunda bugüne kadar, yöneticilerimizin %97'sini kendi içimizden atadık.

Ayrıca Kanseri Çocuklara Umut Vakfı'nın (KAÇUV) kanserli çocuklar için geliştirdiği Umuda Destek projesine katkıda bulunmaya bu yıl da devam ettik. "Aile Evi" projesine 4 yıldır destek vererek, şimdiye kadar toplam 1 milyon 216 bin TL bağış yaptık. Önümüzdeki yıllarda ihtiyaç sahibi kanserli çocuk ve ailelerinin tedavi sırasında hiçbir ücret ödemeksizin konaklayabilecekleri ikinci Aile Evi'nin temellerini atmayı ve bu sayede daha fazla çocuğa ve ailesine tedavi süreçlerinde destek olmayı amaçlıyoruz.

2017 yılı...

"Verimlilik" 2017'de de önceliğimiz olacak. Bir taraftan büyüme ve şubeleşme politikamızı devam ettirirken, diğer taraftan organizasyonumuzu, süreç ve prosedürlerimizi en verimli şekilde yöneterek müşterilerimize ayırdığımız zamanı artırmayı hedefliyoruz. Bu hedef doğrultusunda şubelerimizin verimliliğini artırmak için operasyonel işleri elektronik ortama aktararak merkezileştiriyoruz.

Ayrıca yeni şube iş modeli projemiz ile çalışanlarımızın üzerindeki operasyonel yükleri minimize ediyoruz. Bu projenin bir parçası olarak şube tasarımlarımızı verimliliği artıracak şekilde yeniliyoruz. 2017 yılında dijital kanallarda ürün-hizmet çeşitliliğimizi artırmak istiyoruz. Bu doğrultuda mobil ve internet şubemiz çok yakında yenilenen yüzüyle müşterilerimize hizmet vermeye devam edecek. Türkiye'de kira sertifikası piyasasını büyütmek ve derinleştirmek için

çalışmaya devam edeceğiz. KT Bank AG ile geçen yıl faaliyete başladığımız Almanya'da da müşterilerimizin ihtiyaçlarını en iyi şekilde belirleyerek hizmetlerimizi yaygınlaştırmaya devam edeceğiz.

Kuveyt Türk, Türkiye'nin 27 yıllık köklü bir markası olarak bugün 385 şube ve 5.588 personeliyle Türkiye'nin her yerinden hizmet vermeye devam ediyor.

Kuveyt Türk Katılım Bankası A.Ş.

Kuruluş Yılı	1989
Ana ortaklar*	Kuveyt Finans Kurumu (Kuwait Finance House) (%62,24), Kuveyt Devlet Sosyal Güvenlik Kurumu (%9), İslam Kalkınma Bankası (%9), Vakıflar Genel Müdürlüğü (%18,72), Diğer (%1,04)
Yönetim Kurulu Başkanı	Hamad Abdulmohsen ALMARZOUQ
Genel Müdür	Ufuk UYAN
Genel Merkez Adresi	Büyükdere Cad. No: 129/1 34394 Esentepe/İSTANBUL
Telefon/Fax	0212 354 11 11-0212 354 12 12
Web adresi	www.kuveytturk.com.tr
Swift kodu	KTEFTRIS
EFT Kodu	205
Yurt İçi Şube Sayısı	385
Yurt Dışı Şube Sayısı	1
Yurt Dışı Mali İştirakler	2
Yurt Dışı Temsilcilik Sayısı	-
Yurt Dışı Mali İştirakler	-
Personel Sayısı	5.588

*Banka'nın %10 ve üstüne sahip ortaklar ile payları, halka açıklık oranı

Kuveyt Türk Üst Yönetimi

Ufuk UYAN

Genel Müdür

1958 Eskişehir doğumlu olan Ufuk Uyan, 1981'de Boğaziçi Üniversitesi İktisat Bölümü'nden mezun olmuştur. 1983'te aynı üniversitenin İşletme Bölümü'nden Yüksek Lisans derecesini almıştır. İş hayatına 1979 yılında Boğaziçi Üniversitesi İktisat Bölümü'nde Araştırma Asistanı olarak başlayan Uyan, 1982'de Türkiye Sınai Kalkınma Bankası'nda Özel Araştırmalar Müdürlüğü'nde Araştırmacı Ekonomist olarak görev yapmıştır. 1985'te Albaraka Türk'te Proje Müdür Yardımcısı olan Uyan, 1989'da Kuveyt Türk'te Proje ve Yatırımlar Müdürü olarak kariyerine devam etmiştir. 1993 yılında Genel Müdür Yardımcılığı'na yükselen Uyan, ardından Genel Müdür Başyardımcılığına atanmıştır. 1999 yılında Genel Müdür olarak atanan Ufuk Uyan, Kuveyt Türk'te Yönetim Kurulu Üyesi ve Genel Müdürlük görevine devam etmektedir. Uyan aynı zamanda İcra Komitesi, Kredi Komitesi, Ücretlendirme ve Aday Gösterme Komitesi ile Kurumsal Sosyal Sorumluluk Komitesi üyeliğini de yürütmektedir.

Ahmet KARACA

Genel Müdür Yardımcısı-Mali İşler

1970 Konya doğumlu Ahmet Karaca, 1990 yılında Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Kamu Yönetimi Bölümü'nden mezun oldu. 1992 yılında Hazine Müsteşarlığı'nda Bankalar Yeminli Murakıp Yardımcılığı görevine başladı, 1995 yılında Bankalar Yeminli Murakıplığı'na atandı. 2000 yılından itibaren ise Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nda aynı unvanla görevini devam ettirdi, 2002-2003 yılları arasında Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nda Bankalar Yeminli Murakıpları Kurulu Başkan Yardımcısı olarak görev aldı. Yaklaşık bir yıl süren görevinin ardından 2004 yılında Bankalar Yeminli Başmurakıplığı'na atandı. 2004-2006 yılları arasında ABD, State University of New York at Albany'den Ekonomi Yüksek Lisans derecesini alan Karaca'nın Uluslararası Bankacılık ve Sermaye Piyasaları konusunda yüksek lisans tez çalışması bulunmaktadır. Temmuz 2006'da Kuveyt Türk Katılım Bankası A.Ş.'ye Mali İşler'den Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı olarak katılan Ahmet Karaca, aynı unvanla görevine devam etmektedir.

A. Süleyman KARAKAYA

Genel Müdür Yardımcısı-Ticari Bankacılık

1953 yılında İstanbul doğumlu Ahmet Süleyman Karakaya, 1979 yılında İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi İşletme ve Maliye Bölümü'nden mezun oldu. Bankacılık kariyerine Garanti Bankası'nda Müfettiş olarak başlayan Karakaya, 1981-2003 yılları

arasında aynı bankanın Denetim Kurulu, Risk Yönetim Departmanı, Krediler Departmanı ve Bölge Müdürlüklerinde görev aldı. Ahmet Süleyman Karakaya, 2003'ten itibaren Kuveyt Türk'te Kurumsal ve Ticari Bankacılıktan Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı olarak hizmet vermektedir.

Bilal SAYIN

Genel Müdür Yardımcısı-Krediler

1966 Sakarya/Hendek doğumlu Bilal Sayın, 1990 yılında ODTÜ Kamu Yönetimi Bölümü'nden mezun oldu ve aynı yıl bankacılık sektöründe iş hayatına başladı. 1995 yılında Kuveyt Türk ailesine katılarak Proje ve Yatırım Müdürlüğü'nde görev aldı. 1999 yılında Mali Tahlil ve İstihbarat Müdürü olarak atanan Bilal Sayın, 2003 yılından bu yana Kuveyt Türk bünyesinde Kredilerden Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı olarak görevine devam etmektedir.

Hüseyin Cevdet YILMAZ

Risk, Kontrol ve Uyum Başkanı

1966 İstanbul doğumlu Hüseyin Cevdet Yılmaz, 1989 yılında Boğaziçi Üniversitesi İşletme Bölümü'nden mezun oldu. Esbank Teftiş Kurulu Başkanlığı'nda Müfettiş Yardımcısı olarak bankacılık hayatına başladı.

Aynı kurumda Müfettişlik ve Şube Müdürlüğü görevlerinde bulunduktan sonra, Eylül 2000'de Kuveyt Türk'te Teftiş Kurulu Başkanı olarak göreve başladı. 2003 yılında Denetim ve Risk Grubu Başkanı olarak atandı. Hüseyin Cevdet Yılmaz, 2012 yılından itibaren Risk, Kontrol ve Uyum Başkanı olarak görevine devam etmektedir.

İrfan YILMAZ

Genel Müdür Yardımcısı-Bankacılık Servis Grubu

1970 Hakkâri doğumlu İrfan Yılmaz, 1989 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi İşletme Mühendisliği Bölümü'nden mezun oldu. Bankacılık kariyerine 1990 yılında Kuveyt Türk'te Mali İşler Müdürlüğü'nde başlayan Yılmaz, 1996 yılında Teftiş Kurulu'na atandı ve 1998-2000 yılları arasında ise Teftiş Kurulu Başkanı olarak görev yaptı. 2000 yılında Bireysel Bankacılık Müdürü olarak atanan İrfan Yılmaz, beş yıl Bireysel Bankacılık Departmanı'nda görev aldıktan sonra 2005 yılında Bireysel Bankacılık ve İşletme Bankacılığı'ndan Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı olarak görevlendirildi. Ekim 2012 itibarıyla Bankacılık Servis Grubu'ndan Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı olarak görevine devam etmektedir.

Dr. Ruşen Ahmet ALBAYRAK

Genel Müdür Yardımcısı-Hazine ve Uluslararası Bankacılık
1966 İstanbul doğumlu olan Ruşen Ahmet Albayrak, 1988 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi Endüstri Mühendisliği Bölümü'nden mezun oldu. 1993 yılında North Carolina State Üniversitesi'nden (ABD) Organizasyonel Liderlik ve İşletme üzerine yüksek lisans derecesi, 2007 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi'nden Teknoloji Yönetimi üzerine yaptığı çalışmalarla da Doktor unvanı aldı. Katılım Bankacılığı sektörüne 29 yıl önce dâhil olan Albayrak, 2005'ten itibaren Kuveyt Türk'te Genel Müdür Yardımcısı olarak çalışmaktadır. Ekim 2012'ye kadar Bankacılık Servis Grubu'nu yönetmiş, aynı tarih itibarıyla de Hazine, Yatırım ve Uluslararası Bankacılıktan Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı olarak görevlendirilmiştir.

Nurettin KOLAÇ

Genel Müdür Yardımcısı-Hukuk ve Risk Takip
1966'da Elazığ'da doğan Nurettin Kolaç, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden mezun oldu. Bankacılık, finansal kiralama ve sigortacılık sektörlerinde avukatlık ve hukuk müşavirliği yaptı. 2004 yılından 2010 yılı Nisan ayına kadar Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nda Daire Başkan Yardımcılığı ve Daire Başkanlığı (Hukuk) görevlerinde bulundu. 28 yıllık hukuk ve bankacılık tecrübesine sahip olan Kolaç, Nisan 2010 tarihinden bu yana Kuveyt Türk bünyesinde Hukuk ve Risk Takipten Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı olarak devam etmektedir.

Aslan DEMİR

Genel Müdür Yardımcısı-Strateji
1971 Amasya doğumlu olan Aslan Demir, Marmara Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü'nden mezun oldu. Yüksek lisansını İngiltere'de Sheffield Üniversitesi'nde "Critical Elements of Strategy Implementation in Banking Sector- Bankacılık Sektöründe Strateji İcrasının Kritik Unsurları" konulu tezi ile tamamlamıştır. Bankacılık kariyerine 1995 yılında Kuveyt Türk Hazine Müdürlüğü'nde başlayan Demir, 6 yıl süre ile Hazine Müdürlüğü'nde görev almış ve 2001-2004 tarihleri arasında Proje Yönetimi ve Kalite Müdürlüğü'nde kariyerine devam etmiştir. 2005 yılında Proje Yönetimi ve Kalite Müdürü olarak atanmış ve 2007 yılındaki yeni yapılanma ile birlikte Bilgi Teknolojileri Grup Müdürü olarak kariyerine devam etmiştir. Ekim 2012 itibarıyla Strateji'den sorumlu Genel Müdür Yardımcısı olarak görevine devam etmektedir.

Mehmet ORAL

Genel Müdür Yardımcısı-Bireysel Bankacılık
1967 İstanbul doğumlu olan Mehmet Oral, Uludağ Üniversitesi İşletme Bölümü'nden mezun oldu. Kuveyt Türk ailesindeki kariyerine 1992 yılında Merkez Şubesinde başlamıştır. 2000-2005 yılları arasında İMES, Bursa ve Merter şubelerinde müdür olarak görev almış ve Bölge Müdürlüğü yapısına geçilmesi ile birlikte 2005'te İstanbul Avrupa Yakası Bölge Müdürlüğü'ne Bölge Müdürü olarak atanmıştır. 4 yıl süre ile Bölge Müdürü görevinin ardından 2009 yılında İK, Eğitim ve Kalite Grup Müdürü olarak kariyerini sürdürmüştür. Ekim 2012 yılından bu yana, Bireysel Bankacılıktan Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı olarak görevine devam etmektedir.

Abdurrahman DELİPOYRAZ

Genel Müdür Yardımcısı-KOBİ Bankacılığı
1968 İstanbul doğumlu olan Abdurrahman Delipoyraz, İstanbul Teknik Üniversitesi Endüstri Mühendisliği Bölümü'nden mezun olmuştur. Kuveyt Türk ailesindeki kariyerine Proje ve Yatırım Müdürlüğü'nde başlayan Delipoyraz, 2000 yılına kadar bankanın Kurumsal ve Ticari Bankacılık Satış Müdürlüğü ile Mali Tahlil ve İstihbarat Müdürlüğü bölümlerinde çalışmıştır. 2000-2004 yılları arasında Beşyüzevler ve Bakırköy şubelerinde Şube Müdürlüğü görevini üstlenen Delipoyraz, Aralık 2004 tarihi itibarıyla Bölge Müdürlüğü görevine atanarak İstanbul Avrupa-1 ve İstanbul Anadolu Bölge Müdürlüklerinde görev yapmıştır. Ocak 2015 tarihi itibarıyla, KOBİ Bankacılığından Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı olarak görevine devam etmektedir.

KUVEYTTÜRK
SAĞLAM BANKACILIK

— *Banka senin!* —

NEDEN ŞUBEYE GİDESİN?

Kuveyt Türk'ten yeni nesil dijital bankacılık platformu:
Senin Bankan

Senin Bankan, sen neredeyse orada;
akıllı telefonunda, tabletinde,
bilgisayarında.

Türkiye'nin ilk dijital faizsiz bankacılık platformu

Hesap işletim ücreti YOK!
EFT ve havale ücreti YOK!
Şube YOK!

Ayarın bilgisi ve başyuru:
seninbankan.com.tr

Senin Bankan
.com.tr
Your next digital bank

Facebook, Twitter, Instagram /SeninBankan

Kuveyt Türk'ün ürün, teknoloji ve iştiraklerinde yenilikleri

Dijital Dönüşüm

Kuveyt Türk, 2016 yılında toplam aktif müşterilerinin %31'ini dijitalleştirerek önemli bir dönüşüm sağladı. Alternatif dağıtım kanallarından yapılan işlemler tüm bankacılık işlemlerinin %74'ünü oluşturuyor. İnternet ve mobil şubesine yeni fonksiyonlar ekleyen banka, çok kısa bir zaman önce yenilenen yüzüyle mobil ve internet şubesi ile müşterilerine hizmet veriyor. 2017 yılında da bu kanallarda ürün ve hizmet çeşitliliğini artırmaya devam edecek.

“Senin Bankan”da Online BES dönemi

Kuveyt Türk'ün 2015 yılında hizmete sunduğu, Türkiye'nin ilk dijital faizsiz bankacılık platformu Senin Bankan, bu yıl bir ilke imza atarak Bireysel Emeklilik Sistemi'ni dijital ortama taşıdı. Kuveyt Türk, bu uygulamayla katılım bankacılığında BES işlemini online yapan ilk ve tek firma oldu. BES katılımcıları şubeye gitmeden, daha düşük masraflı emeklilik planına dahil olup, daha düşük katkı payı ile emeklilikleri için birikim yapabiliyor.

Bankanın, tüm müşterilerine bankacılık işlemlerini istediği zamanda ve istediği yerde gerçekleştirebilmeleri için hizmete sunduğu Senin Bankan platformuna herhangi bir ücret ödemeden 7/24 ulaşabiliyor. Banka platform üzerinden şu ana kadar %70'i 35 yaş altında olan 60 bin yeni müşteri kazandı ve tamamı yeni müşterilerden kazanılan 80 milyon TL mevduata ulaştı.

KOBİ bankacılığında üç yeni ürün

Kuveyt Türk KOBİ'lere en iyi finansal desteği vermek için yalnızca ürün ve hizmet çeşitliliğini değil, aynı zamanda teknolojik altyapısını da güçlendiriyor. KOBİ bankacılığı alanında yenilikçi dönüşüm sürecini başlatan banka, “müşteriye en yakın noktada kaliteli ve hızlı çözümler üretmek” vizyonu çerçevesinde hizmet kalitesini ve müşteri memnuniyetini artırmaya devam ediyor.

Kuveyt Türk, mobil ve internet şubesi üzerinden hızlı ve daha az maliyetli fon kullanma imkanı veren ‘Online Finans’, mevcut limitten 12 taksite kadar 7/24 fon kullandırabilen ‘Sağlam KOBİ Kart’, firmaların bayilerinden yaptığı tahsilatlara garanti veren ve kredilendiren ‘DTS-DBS ürünleri’ 2016 yılında müşterilerine sundu. Bu ürünlerin yanı sıra işletmelere özel Business Plus ve Palmiye kartları, POS çözümleri ve güvenli yazılımıyla da müşterilerinin yanında olmaya ve sağlam destek vermeye devam ediyor.

Katkı Paylı Leasing

KOBİ'lere yönelik tasarladığı Katkı Paylı Leasing ile yeni bir fırsat sunan Kuveyt Türk, bu ürüne üretici firmaların satış cirolarını

artırmayı kolaylaştırırken Leasing yatırımı yapmak yatırımcılar için vade ve maliyet avantajı sağlıyor.

İşletmelere Sanal POS avantajları

Bankaların çok ciddi bedeller karşılığında verdiği Sanal POS hizmetini, Kuveyt Türk Free Pos ürünü ile kurulum ve üyelik aidatı almadan sunabiliyor. Bununla birlikte belirli aralıklarla aidat toplayan ya da müşterilerinden düzenli ödemeler tahsil eden üye işyerleri de tahsilat sistemini kullanarak aynı şekilde kurulum ve üyelik aidatı ödemediği Sanal POS kolaylığından yararlanabiliyor. Kuveyt Türk geniş kapsamlı Yeni Nesil ÖKC (Ödeme Kaydedici Cihaz) anlaşmalarıyla yurt çapında çok sayıda üye işyerine ulaşarak; iş yeri sahibine cirosunu artırma, nakit akışını daha pratik bir şekilde kontrol etme, yüksek miktarda nakit bulundurma risklerini en aza indirme gibi avantajlar sağlıyor.

Türkiye'nin en büyük Sukuk ihraççısı

2010 yılında Türkiye'deki ilk Sukuk ihracını yapan Kuveyt Türk, bugüne kadar ABD doları, Malezya Ringiti ve Türk lirası gibi farklı para cinslerinde yurt içi ve yurt dışında yaklaşık 9,8 milyar TL'lik kira sertifikası ihracı gerçekleştirdi. Banka, 2016 yılı Şubat'ta 350 milyon ABD dolarlık sermaye benzeri sukuk, Mayıs'ta 300 milyon TL'lik yurt içi kira sertifikası ve Ekim'de 500 milyon ABD dolarlık uluslararası Sukuk ihracı

gerçekleştirerek, Türkiye'nin en büyük ihraççısı unvanını korudu. Bu ödülün yanı sıra Global Finance tarafından verilen “Türkiye'nin En İyi İslami Finansal Kuruluşu”, Islamic Finance News tarafından verilen “Türkiye'de Yılın İhraççısı” ödüllerine de layık görüldü.

Ar-Ge Merkezi 5 yaşında

5. yılını kutlayan Kuveyt Türk Ar-Ge Merkezi, zenginleşen kadrosu ve gelişen altyapısıyla bankacılık sektöründe yenilik getirmeye devam ediyor. Kuveyt Türk teknoloji ve Ar-Ge vizyonunu, ülke vizyonu ile birleştirmek ve uyumlaştırmak hedefiyle çalışan Ar-Ge Merkezi teknoloji alanında Türkiye'nin prestijini artıracak projeler üretmeye odaklanıyor. Kuveyt Türk Ar-Ge Merkezi, 5. Özel Sektör Ar-Ge Merkezleri Zirvesi'nde Bankacılık ve Finans Sektörü kategorisinde “En İyi Ar-Ge Merkezi” ödülüne layık görülerek 3 yıl üst üste aynı ödülün sahibi oldu.

KT Bank AG'de gelişmeler

Kuveyt Türk 2015 yılında KT Bank AG ile Almanya'yı katılım bankacılığıyla tanıştıran Frankfurt, Mannheim ve Berlin'deki şubelerinde hizmet vermeye başladı. Bu yıl 4. şubelerini de Köln'de açtı. Kuveyt Türk Almanya'da 2017 yılında geniş kapsamlı strateji çalışmalarına odaklanarak Almanya'da derinleşmeyi hedefliyor. Banka, müşterilerinin ihtiyaçlarını en iyi şekilde belirlemek ve hizmetlerini yaygınlaştırmak için çalışmalarına devam edecek.

KUVEYTTÜRK
SAĞLAM BANKACILIK

Sağlamcı ol, CEBİNİ SAĞLAM'A BAĞLA.

Sağlam Kart, Kuveyt Türk'ten.

Başvuru ve ayrıntılı bilgi:

[Kuveyt Türk şubeleri](#)

kuveytturk.com.tr

50 TL değerindeki altın hediyesi; kredi kartıyla 12 ay boyunca her ay 200 TL'lik harcama yapılması ve kredi kartı borcunun düzenli ödenmesi halinde geçerli olup, hediye 12. ay sonunda müşteri hesabına aktarılacaktır. Vade farksız 5 taksit uygulaması MCC kodu "Eğitim" ve "Sağlık" olarak kayıtlı iş yerlerinde, 100 TL ve üzeri harcamalarda geçerlidir. Kuveyt Türk kampanya ve ürün özelliklerinde değişiklik yapma hakkını saklı tutar. Ayrıntılı bilgi: 444 0 123 ve www.saglamkart.com.tr

“Bütün gücümüzle reel ekonomiyi desteklemeye devam ediyoruz”

Wael Abdulaziz A. RAIES
Türkiye Finans Genel Müdürü

Bütün gücümüzle reel ekonomiyi desteklemeye devam edeceğiz

Bildiğiniz gibi, 2016 yılı risklerin ve belirsizliklerin arttığı, dünyada ve Türkiye’de ekonomik dengelerin hızla değiştiği, birçok gelişmeyi art arda yaşadığımız bir yıl oldu. Bununla birlikte hissedarlarımızın, müşterilerimizin, özverili çalışanlarımızın ve tüm paydaşlarımızın güveni sayesinde sürdürülebilir büyümeye olan inancımızı kaybetmeden sektördeki konumumuzu korumayı başardık.

Katılım bankacılığı sektörünün köklü ve öncü kuruluşlarından biri olarak, 2016 yıl sonu itibarıyla 286 şube ve 4 bine yakın çalışanımız ile 3 milyondan fazla müşterimize hizmet veriyoruz. Müşterilerimiz ve sürekli geliştirdiğimiz ürün ve hizmetlerimiz, bizi başarıya götüren yolda en önemli yapı taşları oldu.

2016 yıl sonunda döviz kurlarında gözlenen yüksek volatilité, müşterilerimizin maruz kaldığı risklerin artmasına sebep oldu. Her zaman odağımız olan müşterilerimizin işlerini kolaylaştırmak ve onlara destek olabilmek felsefemiz doğrultusunda, sağlıksız fiyat oluşumunun gözleendiği bu yüksek volatilité döneminde, bankamız müşterilerinin bilanço risklerini yönetmeleri konusunda danışmanlık

hizmeti verdik. Türkiye ekonomisinin yaşanan değişikliklerden etkilenme derecesini en az seviyeye indirmek için Türkiye Finans olarak üzerimize düşen adımları attık. Ekonomik değişkenlerden etkilenen, özellikle döviz kurundaki dalgalanmalar nedeniyle ödeme döngüsü bozulan müşterilerimizin ödeme planlarını ihtiyaca uygun hale getirerek, faaliyetlerini devam ettirebilmelerine katkı sağladık. Dövizde endeksli banka borçları nedeniyle, kur artışından zarar gören müşterilerimizin borçlarının TL olarak yeniden düzenlenmesi için alternatif çözüm senaryoları geliştirmek, müşterilerimize ve Türkiye ekonomisine katkı anlamında aldığımız önemli aksiyonlardan biri oldu. Danışmanlık hizmeti kapsamında bankamız müşterilerinin nakit akışlarını analiz ederek, ihtiyaç duyulan vade ve para biriminde forward ürünler sunarak müşterilerimizin ticari risklerini yönetmelerine katkı sağladık.

2016’da Türkiye Finans’ın toplam aktifleri 38,8 milyar TL’ye ulaştı. Aktiflerimizin içerisinde %70’e paya sahip olan 27 milyar TL’lik fon kullandırım portföyümüzle reel ekonomiye verdiğimiz desteği sürdürdük. 10 ayrı işlemde 1 milyar TL’ye ulaşan Sukuk ihraçları ile çeşitlendirdiğimiz fonlama tabanımızın %54’ünü oluşturan toplanan fonlar 21 milyar TL seviyesine geldi.

Türkiye Finans olarak 2016 yıl sonu itibarıyla 286 şube ve 4 bine yakın çalışanımız ile 3 milyondan fazla müşterimize hizmet veriyoruz.

Ana hissedarımız National Commercial Bank’ın (NCB) bankamıza tam desteği devam ediyor. 2016 kârımızın tamamını Banka bünyesinde tutarak özkaynaklarımızı 3,7 milyar TL’ye ulaştırdık ve güçlü sermaye yapımızı koruduk. Böylece sermaye yeterlilik oranımızı 207 baz puan artışla %15,6’ya yükselttik. Sermaye benzeri kredi kullanımında sergilediğimiz proaktif yaklaşım, kurlarda görülen oynaklığın risk ağırlıklı kalemlerimiz üzerindeki olumsuz etkisine karşı doğal bir koruyucu görevi gördü.

Türkiye Finans 2010 yılından bugüne kadar ekonominin yapı taşı olan KOBİ’lere Kredi Garanti Fonu (KGF) kefaleti kapsamında toplam 1,3 milyar TL fon sağladı. Bu kapsamda bankamız, sunduğu destek ve danışmanlık hizmetiyle KOBİ’lerin fon kaynaklarına ulaşmalarına ve büyümelerine aracılık etti. 2016’da KGF aracılığıyla kullanılan kredilerde Türkiye Finans Katılım Bankası olarak %16’nın üzerinde bir pazar payı elde ettik ve tüm bankalar arasında ikinci sıraya yerleştik. 2017 yılında KGF tarafından KOBİ’lere sunulan kefalet imkanlarının içeriğinde birçok yenilik söz konusu olacaktır. Gerçekleşecek olan değişiklikler için altyapı çalışmalarımızı hızlı bir şekilde tamamlayarak KGF aracılığıyla kullanılan kredilerde pazar liderliğini elde edeceğimize inanıyoruz. Günümüzde bankacılık sektöründe sunulan ürünler ve hizmetler birbirine benzerlik göstermektedir. Türkiye Finans olarak bizim bu noktada ortaya koyduğumuz en büyük fark, KOBİ’lerin günlük hayatına yön veren danışmanlık hizmetleri sayesinde müşterilerimizle kurduğumuz sıkı bağlardır.

2016’da Türkiye’nin en başarılı bilgi ve iletişim teknolojileri projelerine verilen CIO Ödülü’nü aldık. Diğer taraftan bilgi teknolojileri ve telekomünikasyon alanının önde gelen küresel araştırma kuruluşu International Data Corporation (IDC) Türkiye ofisi tarafından verilen ‘Teknoloji Ödülleri’nde “Dönüşüm Programı-Ana Bankacılık Dönüşümü” ile iki ayrı kategoride 1.’lik ve 2.’lik ödüllerinin sahibi olduk. “Dijital Dönüşüm” çalışmaları 2017 yılında da öncelikli hedeflerimizden biri olmaya devam edecek.

Bunun için gerekli altyapı çalışmalarını geçtiğimiz yıllarda tamamlayarak kurumsal web sitesi, internet bankacılığı, mobil bankacılık, ATM ve çağrı merkezi kanallarımızı tamamen yeniledik. Ayrıca iş süreçlerimizi de dijital ortama alarak daha verimli hale getirebilmek üzere gerekli uygulama altyapısını kurduk. Yıl boyunca operasyonel verimliliği ve otomasyonu artıracak bu çalışmalara devam edeceğiz. Bunun yanında uzman Fintech şirketleri ile ortak projeler yürütmek için de çalışmalara başladık. İnanıyoruz ki 2017, müşterilerimizi yenilikçi ürün ve hizmetlerimizle tanıştıracığımız bir yıl olacak.

Kişiselleştirilebilen internet şubesi

Kullanıcı deneyiminin ön planda tutulduğu yenileme ile bankacılık işlemlerini daha da hızlandıracak uygulamaları kullanıma sunarak internet şubemize tamamen kişiselleştirilebilen bir yapı kazandırdık. Bu yenilik ile müşterilerimiz kendi bankacılık işlemlerini, ihtiyaçlarına özel olarak kişiselleştirebildikleri bir internet şubesi üzerinden yapabilme olanağına sahip oldular.

TFKB Ar-Ge Merkezimiz ile katma değerli ürünler ve hizmetler geliştireceğiz

21 Şubat 2017 tarihi itibarıyla T.C. Bilim, Teknoloji ve Sanayi Bakanlığı tarafından onaylanan başvurumuz çerçevesinde; bankamız bünyesinde devam eden ve planlanan toplam 15 projemiz ile TFKB Ar-Ge Merkezimiz tescil edildi. Türkiye Finans olarak Ar-Ge Merkezimiz ile proje kapsamlarına uygun olarak Finans Teknolojilerini geliştiren teknoloji firmaları (FINTECH startup) ve

araştırma/kuluçka merkezleri ile ortak çalışmalar gerçekleştirilmeyi, bu sayede bankacılık alanındaki dijital dönüşümü hızlandırarak finans sektörüne ve ülkemize katma değerli ürün ve servisler kazandırmayı hedefliyoruz.

Sürdürülebilir bir gelecek için çalışıyoruz

Bankamız, müşterilerine sektördeki en iyi hizmeti sunabilmek adına pek çok karar ve aksiyon alırken, bir yandan da sosyal sorumluluklarının gereğini yerine getirerek sürdürülebilir bir gelecek için çalışmaktadır. Bu kapsamda; 655 yılı geride bırakan tarihiyle olimpiyatlardan sonra dünyanın en köklü spor etkinliklerinden olan Tarihî Kırkpınar Yağlı Güreşleri'ne destek verdik. Görme engellilerin günlük yaşamı nasıl deneyimlediklerini gösteren ve dünyada 1988 yılından bu yana 130 şehirde 7 milyondan fazla kişiye ulaşan Karanlıkta Diyalog Sergisi'nde görme engelli vatandaşlarımızla yan yana olmaktan büyük mutluluk duyduk. İstanbul dışında olup markalaşma yönünde önemli adımlar atan Türk şirketlerine yönelik farkındalığı artırmak amacıyla düzenlenen Anadolu Markaları Yarışması, Down Sendromlu gençleri sosyal hayata katılmaya ve çalışmaya teşvik etmek amacıyla geliştirilen İstanbul'un farklı noktalarında hizmet veren Mobil Down Cafe uygulamaları da geçtiğimiz yıllarda destek verdiğimiz projeler arasında yer aldı.

Tasavvuf büyüğümüz, fikir ve gönül ehli Hz. Mevlana'nın anıldığı ve beşincisi gerçekleştirilen "Şeb-i Arus İstanbul 2016" törenlerine ana sponsor olarak gururla destek

verdik. Dr. Arif Şanlı Müsiki Derneği'nin Çanakkale Şehitleri anısına düzenlediği 15 Mart Şehitleri Anma Programı'nın da destekleyicileri arasında yer aldık. Diğer taraftan sektörümüzün gelişimine katkıda bulunacak önemli etkinliklere de sponsor olarak destek verdik. Türkiye'de 1985 yılında faaliyetlerine başlayan katılım bankacılığının her yönüyle ele alındığı Islamic Finance News Turkey Forum'da bu doğrultuda banka olarak yer aldık. Deloitte Türkiye tarafından düzenlenen ve katılım bankacılığı açısından önem taşıyan bir konu olan Sukuk Konferansı'nın tek destekleyicisi olduk.

2017'de katılım bankacılığını büyüteceğiz

Yeni oyuncuların girişiyle zenginleşen katılım bankacılığı sektörüne deneyimimizle yön verirken, bir yandan da çok önem verdiğimiz yenilikçilik anlayışımızla ilklere imza atmaya sürdüreceğiz. Geçtiğimiz 10 yıl boyunca katılım bankacılığı sektörü pazar payında %100'ün üzerinde bir artış yaşanması sektörümüzün potansiyelini açıkça ortaya koymaktadır. Biz de Türkiye Katılım Bankaları Strateji Belgesi'nde belirttiği üzere bu artışın devam edeceğini ve sektör olarak pazar payımızın 2025 yılı itibarıyla %15'e ulaşacağını öngörüyoruz. Bu artışta yıllardır istikrarlı bir performans gösteren bankamızın da çok büyük bir katkısı olacaktır. Bu hedefe birlikte yürüdüğümüz çalışanlarımıza, hissedarlarımıza ve müşterilerimize içten teşekkürlerimizi sunuyor, onların desteği ile hedeflerimizin ötesine geçeceğimize ve Türkiye'yi katılım bankacılığının dünyadaki en önemli üslerinden biri haline getireceğimize inanıyoruz.

Türkiye Finans Katılım Bankası A.Ş.

Türkiye'nin Finans'ı

Türkiye Finans

Banka Adı	Türkiye Finans Katılım Bankası Anonim Şirketi
Kuruluş Yılı	1991 (Anadolu Finans adıyla); 2005 Türkiye Finans
Ana Ortaklar*	The National Commercial Bank (NCB) (%67,03) Gözde Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklığı A.Ş. (%10,57) Diğer Ortaklar (%22,40)
Yönetim Kurulu Başkanı	Saeed Mohammed A. ALGHAMDI
Genel Müdür	Wael Abdulaziz RAIES
Genel Merkez Adresi	Hürriyet Mah. Adnan Kahveci Cad. No: 131 34876 Kartal/ İSTANBUL
Telefon/Faks	0216 586 70 00-0216 586 94 74
Web Adresi	www.turkiyefinans.com.tr
SWIFT Kodu	AFKBTRIS
EFT Kodu	206
Yurt İçi Şube Sayısı	285
Yurt Dışı Şube Sayısı	1
Yurt Dışı Temsilcilik Sayısı	-
Yurt Dışı Mali İştirakler	-
Personel Sayısı	3.989

*Bankanın %10 ve üstüne sahip ortaklar ile payları, halka açıklık oranı

Türkiye Finans Üst Yönetimi

Wael Abdulaziz A. RAIES

Yönetim Kurulu Üyesi ve Genel Müdür
1972 yılında Suudi Arabistan, Mekke'de doğdu. 1996 yılında King Fahd University of Petroleum and Minerals Elektrik Mühendisliği Bölümü'nden mezun oldu. 2004 yılında King Saud Üniversitesi'nde İşletme yüksek lisansını tamamladı. Kariyerine 1996 yılında Schlumberger Wireline & Testing'de (Petrol Hizmetleri) yurt içi ve yurt dışında farklı lokasyonlarda görevli Saha Mühendisi olarak başlayıp, aynı şirkette Katar kara lokasyonlarından sorumlu Mühendis pozisyonuna yükseldi. Bankacılık kariyerine 1999 yılında, Citibank iştiraklerinden Saudi American Bank'ın Ticari Bankacılık Bölümü'nde başladı. 2002 yılında Kurumsal Bankacılık Kıdemli İlişkiler Müdürü olarak geçiş yaptığı The National Commercial Bank'ta 2008 yılında Merkez Bölge, 2010 yılında ise Doğu Bölgesi Ticari Bankacılık bölümlerini yönetip, 2013 yılında ülke genelinde Ticari Bankacılık Bölümü'nün başına geçmek üzere Genel Müdürlüğe geçiş yaptı. Raies, ülke genelinde Ticari Bankacılık Bölümü'nün başına geçmeden önce Haziran 2013'te kısa bir süreliğine Finans Yeniden Yapılandırma Bölümünü yönetmiştir. Tüm bu süre içerisinde ISEAD, Darden ve Harvard Business School gibi tanınmış okulların Mühendislik, Bankacılık ve Liderlik alanlarına özel eğitimlere katılmıştır. 1 Kasım 2016 itibarıyla Türkiye Finans Katılım Bankası'na Genel Müdür olarak atanmıştır.

Ahmet MERT

Genel Müdür Yardımcısı
1978 yılında Kırşehir'de doğan Ahmet Mert, İstanbul Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Elektrik-Elektronik Mühendisliği Bölümü'nden mezun oldu. Kariyerine telekom sektöründe başlayan Mert, 2001 yılında Garanti Ödeme Sistemleri'nde çalışmaya başlayarak bankacılık sektörüne geçiş yaptı. Risk Yönetimi ve Ar-Ge/İş Geliştirme birimlerinde Krediler Tahsis, İzleme ve Takip Strateji ve Politikalarından sorumlu olarak görev yaptı. 2006'da global bir danışmanlık firması olan Experian Türkiye Ofisi'ne katıldı. Experian'da Türkiye ve Ortadoğu Bölgesi'nden sorumlu Danışmanlık ve Destek Birimi yöneticisi olarak çalıştı. 2010 yılında Risk Analiz Müdürü olarak Türkiye Finans ailesine katıldı. Ahmet Mert, 2016 yılının Temmuz ayında vekaleten atandığı Kredi Kalitesi ve Tahsilatlardan Sorumlu Genel Müdür Yardımcılığı görevine 30 Eylül 2016 tarihi itibarıyla asaleten atandı.

Fahri ÖBEK

Genel Müdür Yardımcısı
1969 yılında doğdu. Ege Üniversitesi Bilgisayar Bilimleri Mühendisliği mezunu olan Öbek, Koç Üniversitesi'nde İşletme Yüksek Lisansı yaptı. Çalışma hayatına Bilpa'da

başlayan ve daha sonra Egebank'ta devam eden Öbek, daha sonra Koçbank'ta çeşitli pozisyonlarda görev aldı. 2006 yılında yaşanan Koçbank ve "Yapı ve Kredi Bankası" birleşmesinden sonra Sistem Geliştirme Grup Başkanlığı görevini sürdürdü. 2008-2010 yılları arasında Yapı ve Kredi Bankası'nda BT Yönetiminden Sorumlu Genel Müdür Yardımcılığı görevini yürüttü. 2010-2011 yılları arasında Vodafone Türkiye'de Bilişim Teknolojilerinden Sorumlu Bölüm Başkanı olarak görev yapan Öbek, Haziran 2011'den itibaren Türkiye Finans Katılım Bankası A.Ş.'de Bilgi Sistemleri ve Operasyon'dan sorumlu Genel Müdür Yardımcılığı görevini üstlendi.

Hakan UZUN

Genel Müdür Yardımcısı
1968 doğumlu olan Hakan Uzun, 1991 yılında Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) Makine Mühendisliği Bölümü'nden mezun oldu. Yüksek lisansını 1992-1995 yılları arasında ABD'de bulunan University of Illinois'te tamamladı. Bankacılık kariyerine 1996 yılında Körfezbank'ta başladı. Çeşitli özel bankalarda Hazine ve Finansal Piyasalar alanında üst düzey yöneticilik yaptı. 2008-2011 yılları arasında ING Bank Türkiye'de Hazine'den Sorumlu Grup Müdürü olarak görev yapan Uzun, Ekim 2011 tarihinde Hazine Müdürü olarak Türkiye Finans ailesine katıldı. Hakan Uzun, 10 Kasım 2015 tarihinden bu yana Hazine'den Sorumlu Genel Müdür Yardımcılığı görevini yürütüyor. Ayrıca 2 Mart 2017 tarihi itibarıyla Ticari Bankacılık Genel Müdür Yardımcılığı görevini de vekaleten yürütecektir.

Mete Mehmet KANAT

Genel Müdür Yardımcısı
1977 yılında Ankara'da doğdu. Lisans eğitimini Hacettepe Üniversitesi İşletme Bölümü'nde tamamladı. Kanat'ın, İstanbul Bilgi Üniversitesi'nde MBA derecesi bulunmaktadır. 2001-2007 yılları arasında Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nda Bankalar Yeminli Murakıbi olarak, 2007-2011 yılları arasında Creditwest Bank'ta (Ukrayna) Genel Müdür Yardımcısı olarak görev yaptı. 2011 yılında Resmi Raporlama ve Finansal Kontrol Müdürü olarak Türkiye Finans ailesine katılan Kanat, 2014 yılında Risk Yönetim Merkezinden sorumlu Direktör oldu. 31 Mart 2016 tarihinde ise aynı görevi sürdürmek üzere Risk Yönetim Merkezinden sorumlu Genel Müdür Yardımcısı olarak atandı. Mete Mehmet Kanat 30 Eylül 2016 tarihinde Finans ve Strateji'den sorumlu Genel Müdür Yardımcılığı görevine getirildi.

Mehmet Necati ÖZDENİZ

Perakende Bankacılık Genel Müdür Yardımcısı
Lisans eğitimi Orta Doğu Teknik Üniversitesi Sosyoloji Bölümü'nde tamamlayan Mehmet Necati Özdeniz, çalışma hayatına 1999 yılında Fortis Bank'ta Network ve Sistem Yönetimi Uzman Yardımcısı olarak başladı. 2000-2003 yılları arasında Veri Araştırma A.Ş. ve Oyak Bilgi Teknolojileri şirketlerinde Araştırma Uzmanı olarak; 2003-2005 yılları arasında Oyak Bank'ta Veri Araştırma Yöneticisi olarak görev yaptı. 2005 yılında Türkiye Ekonomi Bankası'nda CRM ve Segmentasyon Yöneticisi olarak çalışmaya başladı. 2007 yılında CRM Yöneticisi olarak Tekstil Bank'a geçti. 2008-2012 yılları arasında Aktif Bank'ta CRM ve Segmentasyon Müdürü olarak, 2012-2013 yılları arasında TEB'de CRM Kıdemli Yöneticisi olarak çalıştı. 2013 yılında Türkiye Finans ailesine katılan Özdeniz, 2015 yılında kadar Banka'da Müşteri Analitiği ve CRM Müdürlüğü görevini üstlendi. Ağustos 2015'te CarrefourSA CRM ve Pazarlama Direktörü olarak çalışmaya başladı. Mehmet Necati Özdeniz, 3 Nisan 2017 tarihi itibarıyla Türkiye Finans Perakende Bankacılık Genel Müdür Yardımcılığı görevini yürütmektedir.

Züleyha BÜYÜKYILDIRIM

Genel Müdür Yardımcısı
1981 yılında İstanbul'da dünyaya gelen Züleyha Büyükyıldırım, lisans eğitimini 2004 yılında İstanbul Bilgi Üniversitesi Ekonomi ve Uluslararası İlişkiler bölümlerinden çift anadal diploması olarak tamamladı. Çalışma hayatına Kuveyt Türk Katılım Bankası A.Ş.'de başladı. 2006 yılında Türkiye Finans ailesine katılan Büyükyıldırım; Hazine Departmanı'nda sürdürdüğü görevinin ardından Strateji ve Program Yönetimi Departmanı'nda Müdür Yardımcılığı ve Müdürlük görevlerini yürüttü. Büyükyıldırım 2016 yılının Haziran ayında vekaleten atandığı İnsan Kaynakları Genel Müdür Yardımcılığı görevine 30 Eylül 2016 tarihinde asaleten atandı.

Abdüllatif ÖZKAYNAK

Kıdemli Genel Müdür Yardımcısı
1960 yılında Antalya'da doğdu. Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nden mezun oldu. Çalışma hayatına Egebank'ta başlayan Özkaynak, 1985-1998 yıllarında Egebank Muhasebe, Bütçeleme ve Finansal Kontrol Departmanı'nda çeşitli pozisyonlarda görev aldı. 1998 yılında Anadolu Finans Kurumu'nda Mali İşler Grup Müdürü olarak göreve başlayan Özkaynak, Family Finans ve Anadolu Finans'ın birleşme süreci ile Banka'nın çoğunluk hisselerinin NCB'ye satış sürecinde aktif rol aldı. Türkiye Finans Katılım Bankasında Muhasebe ve Bütçe Mali Kontrol Departmanı'nda Müdürlük görevini yürüten Özkaynak, Ağustos 2011

tarihi itibarıyla Finans ve Strateji'den Sorumlu Genel Müdür Yardımcılığı görevini üstlendi, Haziran 2016'dan itibaren Türkiye Finans Genel Müdürü ve Yönetim Kurulu Üyesi olarak görevini vekaleten sürdürdü. 1 Kasım 2016 tarihi itibarıyla İç Sistemlerden Sorumlu Kıdemli Genel Müdür Yardımcısı olarak atandı.

Özer BARAN

Genel Müdür Yardımcısı

1977 İzmir doğumlu olan Özer Baran, 1999 yılında Bilkent Üniversitesi Mühendislik Fakültesi-Endüstri Mühendisliği Bölümü'nden mezun oldu. Yüksek lisansını İzmir Ekonomi Üniversitesi Finans Ekonomisi Bölümü'nde tamamlamış olup doktorasına Kadir Has Üniversitesi Bankacılık ve Finans Bölümü'nde devam etmektedir. Çalışma hayatına 1999 yılında Türkiye İş Bankası A.Ş. Teftiş Kurulu Başkanlığında Müfettiş olarak başlayan Baran, 2007-2009 yılları arasında HSBC Bank A.Ş. Kurumsal ve Ticari Krediler departmanında Müdür Yardımcısı, 2009-2010 yılları arasında Eurobank Tekfen A.Ş. Risk Yönetimi departmanında Müdür olarak çalıştı. 2010 yılında katıldığı Türkiye Finans ailesinde sırasıyla Risk Politikaları ve Raporlama Müdürlüğü ve Proje Kredileri ve Ticari Tahsis Müdürlüğü departmanlarında Müdür olarak görev yaptı. Özer Baran 30 Eylül 2016 tarihinden itibaren Risk Yönetimi Genel Müdür Yardımcılığı görevini yürütüyor.

Murat AKŞAM

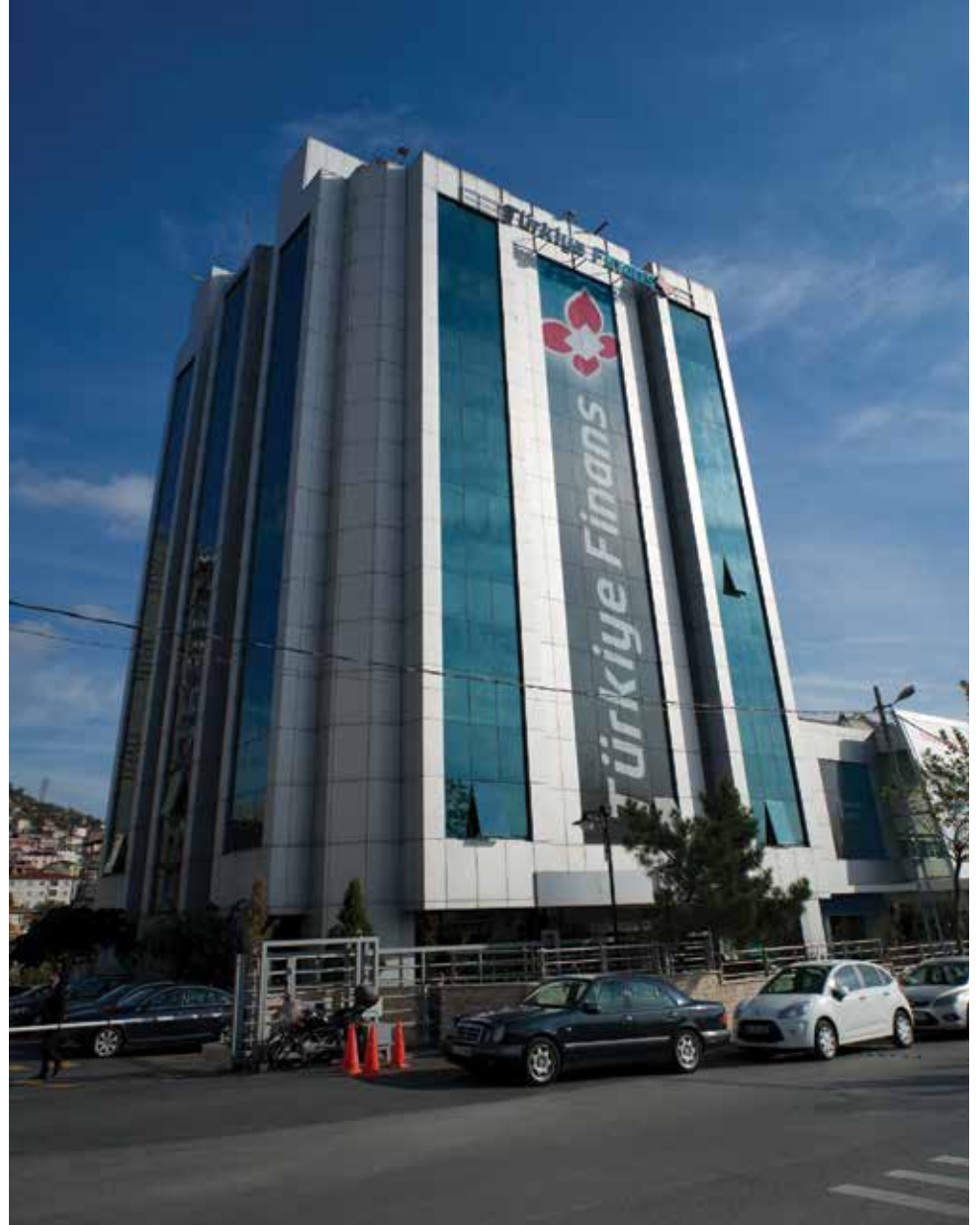
Genel Müdür Yardımcısı

Murat Akşam lisans eğitimini 1990 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi İşletme Mühendisliği Bölümü'nde tamamladı. 1991-1993 yılları arasında Beko'da Satış Temsilcisi, 1993-1997 yılları arasında Ram Dış Ticaret Bölge Sorumlusu olarak görev yaptı. 1997 yılında Türkiye Ekonomi Bankası'nda Kredi Sorumlusu ve Kredi Tahsis Yöneticisi olarak çalışmaya başladı. 2000-2005 yılları arasında Kurumsal Krediler Müdürü olarak görev aldı. 2005-2014 yılları arasında Kurumsal ve Ticari Kredi Tahsis Direktörü, 2014-2017 yılları arasında Kurumsal Bankacılık Grup Direktörü olarak hizmet verdi. Murat Akşam 2 Mayıs 2017 tarihinden itibaren Ticari Bankacılık Genel Müdür Yardımcılığı görevini yürütmektedir.

Sabit Özgür KUTAY

Genel Müdür Yardımcısı

ODTÜ Elektronik Mühendisliği Bölümü'nden mezun olan Sabit Özgür Kutay, yüksek lisans eğitimini Florida Üniversitesi'nde tamamladı.1992-1993 yılları arasında Deloitte & Touche'de Danışman, 1993-1994 yılları arasında Intergraph A.Ş'de Müdür olarak görev yaptı. Kariyerine Citibank Türkiye Kurumsal Bankacılık departmanında devam eden Kutay, Proje Finansmanı Birimi ve Kurumsal Şube'de çalıştı. 1999-2011 yılları arasında Finansal Kurumlar Müdürü, Ülke Risk Yönetimi Sorumlusu, Direktör ve Kıdemli Kredi Uzmanı pozisyonlarında görev yaptı. 2012-2016 yılları arasında Citi Group Kuveyt Ülke Sorumlusu ve Direktörü olarak çalıştı. Sabit Özgür Kutay, 18 Nisan 2017 itibarıyla Türkiye Finans Krediler Genel Müdür Yardımcılığı görevini yürütmektedir.

Türkiye Finans'ın ürün, teknoloji ve yenilikleri

TFX Target Forward

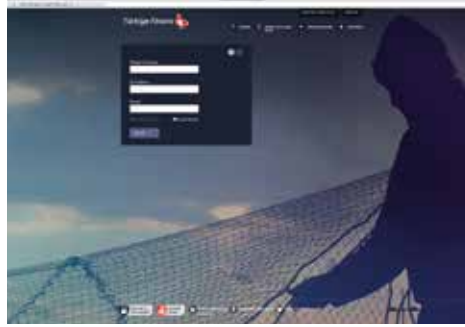
Alanında bir ilk olan TFXTARGET, banka hesaplarına entegre yapısı sayesinde bankacılık sektöründe tek ürün olma özelliğini 2013 yılından bu yana koruyor. Emir yapısı ile dünya piyasalarının açık olduğu 5 gün 24 saat boyunca müşterilerin hizmetinde olan TFXTARGET, 2016 yılında bünyesine ileri vadeli (Forward) döviz işlemlerini de katarak kullanıcıların tüm döviz işlemlerine cevap veren dinamik bir platform haline geldi. 365 gün vadeye kadar Forward yapmaya imkan veren platform, şubeye ihtiyaç duymadan tüm döviz işlemlerinin yapılmasına imkan sağlıyor. TFXTARGET, bu özelliklerin tamamı ve daha fazlası ile 2017 yılında IOS/ANDROID akıllı telefon ve tablet üzerinden de müşterilerine hizmet vermeye başlayacak.

Findeks hizmet paketi

Katılım bankacılığının öncü ve yenilikçi kuruluşu Türkiye Finans, bireylere ve kurumlara bankalar nezdindeki kredibilitelerini takip etme ve iş ilişkisinde bulunacakları şahıs ve firmaların raporunu talep etme imkanı sağlayan Findeks paketlerinin satışına 2016 yılında başladı. Kredi Kayıt Bürosu A.Ş. (KKB) tarafından hayata geçirilen Findeks, bireylere ve reel sektöre yönelik tasarlanmış bir finansal hizmet platformu. Bireysel ve ticari olmak üzere 2 ayrı çeşidi olan paketler ile banka müşterileri, kredi ödeme performanslarını güvenli ve rahat bir şekilde takip edebiliyor, Türkiye'nin en büyük finansal veri ağı üzerinden risklerini doğru yönetme imkanına kavuşuyorlar. 2016 yılında müşterilerinin ihtiyaç ve beklentilerini dikkate alarak ürün yelpazesini geliştirmeyi sürdüren Türkiye Finans'ın bireysel Findeks paketinde Findeks kredi notu, risk raporu, izleme, uyarı hizmetleri, not danışmanlığı ve takipçi

hizmetleri, ticari pakette ise Findeks kredi notu, risk raporu, çek raporu ve teminat mektubu raporu hizmetleri de bulunuyor.

İnternet şubesi yenilendi

Türkiye Finans, geçtiğimiz yıl internet şubesini yeniledi. Bankacılık işlemlerini daha da hızlandıracak uygulamalarla 'daha bir şube' haline gelen internet şubesinin yeni tasarımı, tamamen kişiselleştirilebilen özellikleriyle öne çıkıyor. Banka müşterileri internet şubesinin hemen girişinde karşılaşıcağı araçlarla en çok yaptığı bankacılık işlemlerini ana sayfasına dilediği gibi yerleştirebiliyor. Yeni internet sitesinde hesaplar aracında grafikler ön plana çıkarılırken, işlemlerin daha hızlı ve kolay yapılabilmesini sağlayan görsel tasarımlara da ağırlık verildi. Yeni uygulama ile para transferlerinde sadece IBAN numarasının yazılması yeterli oluyor. Yani verilecek talimata göre 'Havale mi, EFT mi? Döviz Transferi mi' olduğu konusunda banka, müşterilerini kendi yönlendiriyor.

Esnaf finans kampanyası

Türkiye Finans Katılım Bankası, uzun vade ve uygun fiyat içeren finansman kampanyası ile 2016 yılında da esnafa destek olmaya devam etti. Türkiye Finans'ın esnafa yönelik tüm hizmetlerini bünyesinde topladığı "esnaffinans" çatısı altında "Esnafımız Gülsün, Bereketini Görsün" sloganıyla sunulan kampanyada, 3 aya varan ödemesiz dönem, 3 ayda bir ödeme imkânı ve esnek ödemeli taksit planları yer aldı. 31 Ekim 2016 tarihine kadar devam eden kampanya kapsamında esnafa 500 bin TL'ye kadar finansman sağlandı. 60 aya varan vadelerle sağlanan finansmandan banka müşterileri; ürün, hizmet, taşıt ve gayrimenkul alımlarında yararlandı. Ürün ve hizmet alımlarında 250 bin TL'ye kadar alınacak finansman desteği için 24 aya kadar vade imkânının sunulduğu kampanya kapsamında taşıt alımlarında 48 ay vadeli 250 bin TL'ye kadar, gayrimenkul alımlarında ise 60 ay vadeli 500 bin TL'ye kadar finansman sağlandı. Esnafa özel hazırlanan kampanyada '3 ay ödemesiz', '3 ayda bir ödeme', 'Balon ödeme' ve 'Değişken taksitli ödeme' olmak üzere avantajlı ödeme seçenekleri sunuldu.

Konut hesap

Türkiye Finans, 2016 yılında devletin de destek sağladığı 'Konut Hesap' için farklı ödeme seçenekleri sunmaya başladı. Devletin, hesaptaki toplam tutarın %20'si ve azami 16.400 TL'ye kadar desteklediği ve ilk kez ev sahibi olmak isteyenlerin tasarruflarını değerlendirmelerini amaçlayan Konut Hesap kapsamında banka müşterilerinin en az üç yıl sistemde kalma zorunluluğu bulunuyor.

TFX TARGET'LA BİR ADIM ÖNDE!

**Tüm döviz işlemlerinizi
5/24 TFX TARGET üzerinden yapın,
her zaman bir adım önde olun!**

5 gün 24 saat boyunca dünya döviz ve kıymetli maden emtia piyasalarını eş zamanlı izlemenizi ve işlem yapmanızı sağlayan TFX TARGET içerisinde birçok fonksiyon barındırıyor. İsterseniz belirlediğiniz fiyat üzerinden emir verebilir, isterseniz piyasa kurları ile anında işlem yapabilirsiniz.

TFX Target platformuna ulaşmak için
www.tfxtarget.com.tr

“İkinci kamu katılım bankası olarak başladığımız yolculukta, sektöre önemli bir hareketlilik getirdik”

İkrâm GÖKTAŞ

Vakıf Katılım Genel Müdürü

Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün yüzyıllara dayanan birikimi ve kamunun gücünü birleştirerek katılım bankacılığına yeni bir soluk getirmek hedefiyle 2016 yılının Şubat ayında ikinci kamu katılım bankası olarak başladığımız yolculukta, henüz 10 ayımızı doldurmuş olmamıza rağmen sektöre önemli bir hareketlilik getirdiğimize inanıyorum.

Vakıf Katılım olarak, 2016 yılı sonu itibarıyla toplam 19 milyon TL net kâra ulaşırsak; aynı dönemde 3 milyar TL nakdi, 1,4 milyar TL gayri nakdi olmak üzere ekonomiye toplam 4,4 milyar TL'lik önemli bir destek sağladık.

2016 yılı içerisinde 3 milyar TL fon toplarken, bu fondan daha fazlasını reel sektöre destek olarak kullanarak 4,7 milyar TL'lik bir aktif büyüklüğe ulaştık. Finansal olarak tüm verilerde oldukça başarılı bir dönem geçirdik ve 2016 yıl sonunda 30 şubeye ulaşma hedefini de yakalayarak tüm kalemlerde hedeflerimizi tutturmayı başardık.

Kurulduğumuz 2016 yılında ülkemiz maalesef zorlu dönemlerden geçti. Bu zorlu dönemde dâhi katılım bankacılığının ülkemizde gelişmesi için desteğini esirgemeyen devletimiz ile faizsiz bankacılığa büyük bir teveccüh gösteren milletimizin bizden beklentilerini karşılamak amacıyla çalışmalarımızı hiçbir aksamaya uğratmadan

azimle sürdürdük. Bugün sektörün en genç oyuncusu olarak henüz birinci yılımızı doldurmadan önemli başarılarla imza atmanın gururunu yaşıyoruz.

Vakıf Katılım olarak vizyonumuzu katılım bankacılığında referans kurum olmak şeklinde belirledik. Bu vizyon kapsamında öncelikli amacımız sektörü büyütmek; hem yurt içi hem de yurt dışında daha fazla fonu sisteme dahil etmek ve daha fazla kişiye ulaşmak. Biz de sektörle birlikte büyüme hedefimiz kapsamında katılım bankacılığında pazar payımızın 2018 yılında %10'lar seviyesine çıkmasını ve 2023'te sektör liderliğini bize getirecek seviyeye ulaşmasını bekliyoruz.

“İlk yılımızı doldurmadan şubeleşme hedefimizi aştık”

Yüzyıllara dayanan ecdat yadigarı vakıf kültürü, gençliğimizin getirdiği dinamizm ve kamu desteği nedeniyle hızlı bir olgunlaşma ve büyüme süreci geçiriyoruz. Yeni bir banka olarak ilk etapta hızla şubeleşmek ve olabildiğince çok müşteriye temas etmek için çalışıyoruz. Bu doğrultuda, özellikle Ekim ayından itibaren yoğunlaşan şekilde, yaptığımız peş peşe açılışlarla 10'u İstanbul'da olmak üzere farklı şehirlerde toplam 30 şubeye ulaştık. T.C. Başbakanlık Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün Vakıf Katılım'ın

Vizyonumuzu katılım bankacılığında referans kurum olmak şeklinde belirledik.

sermayesinin tamamına sahip olması ve kamu kurumu olmanın yanında vakıf hassasiyetini de bünyemizde barındırıyor olmamız sebebiyle yoğun bir ilgi ve teveccühle karşılaştık.

Hem bu teveccühe karşılık verebilmek amacıyla hem de büyüme stratejimiz ve müşterilerimize yakın olma ilkimiz doğrultusunda şubelerimizi 2017 yılında da Türkiye genelinde yaygınlaştırmaya devam edeceğiz. Ayrıca, şubeleşme programımızla bireysel müşterilerin ve KOBİ'lerin her türlü finansal ihtiyaçlarını karşılamayı ve birikimlerini değerlendirirken onlara destek olmayı hedefliyoruz.

“Hızlı ama sağlam bir şekilde büyümeye devam ederek, sektörün en büyük destekçisi olacağız”

2016 yılını tüm kalemlerde hedefleri tutturmanın mutluluğunu yaşıyoruz. Henüz bir yılımızı doldurmadan yakaladığımız bu başarı ileriye yönelik azmimizi ve çalışma isteğimizi artırıyor. 2017 yılı hedeflerini belirlerken hem bu başarıyı hem de halkımızın bizden beklentilerini göz önünde tuttuk. Bu doğrultuda 2017 yılında tüm finansal kalemlerde %100'lük bir büyüme hedefi koyduk. Bunun yanında bu yıl içinde 45 yeni şube açarak toplamda 75 şube ve yaklaşık 1.000 çalışan sayısına da ulaşmak önemli hedeflerimiz arasında yer alıyor.

Son yıllarda hızlanan sektör 2016 sonu itibarıyla genel bankacılık alanında aktifler bazında yaklaşık %5'lik bir paya sahip oldu. Önümüzdeki dönemde kamu desteği, Körfez ülkeleri ile yürütülen sıcak ilişkiler, İstanbul Finans Merkezi projesinde katılım bankacılığına verilen önem gibi olumlu değişkenler sayesinde 2025 yılında katılım bankacılığının bankacılık sektöründen %15 pay alma hedefinin yakalanacağına ve hatta aşılacağına inanıyoruz.

Kamu bankası olmamızın verdiği güven algısı hasebiyle özellikle yurt dışı fonların ülkemize kazandırılması konusunda önemli bir rol üstleneceğimize ve bu alanda sektöre önemli katkılar sağlayacağımıza inanıyoruz. Yatırım ve proje finansmanı konusunda kâr-zarar ortaklıkları ve sermaye ihracı ile etkin rol almayı, bunun yanı sıra bireysel segmentlerde ürün ve hizmetlerimizi çeşitlendirmeyi planlıyoruz. Vakıf Katılım olarak bize, yapıcı bir rekabet ortamı içerisinde toplumun genelinde güven yaratmak ve sektörü büyütmek düşüyor. Vakıf Katılım ailesi olarak, bu yolda üzerimize düşen tüm görevleri layıkıyla yerine getirmeye her zaman hazırız.

Vakıf Katılım Bankası A.Ş.

Kuruluş Yılı	2016
Ana Ortaklar	T.C. Başbakanlık Vakıflar Genel Müdürlüğü (%99), Bayezid Han-ı Sani (II.Bayezit) Vakfı (%0,25), Mahmud Han-ı Evvel Bin Mustafa Han (I.Mahmut) Vakfı (%0,25), Mahmud Han-ı Sani Bin Abdülhamid Han-ı Evvel (II.Mahmut) Vakfı (%0,25), Murad Paşa Bin Abdusselam (Murat Paşa) Vakfı (%0,25)
Yönetim Kurulu Başkanı	Öztürk ORAN
Genel Müdür	İkram GÖKTAŞ
Genel Merkez Adresi	Gülbahar Mahallesi Büyükdere Caddesi No: 97 Şişli/İSTANBUL
Telefon/Faks	0212 337 80 00-0212 337 80 90
Web Adresi	www.vakifkatilim.com.tr
SWIFT Kodu	VAKFTRIS
EFT Kodu	210
Yurt İçi Şube Sayısı	30
Yurt Dışı Şube Sayısı	-
Yurt Dışı Temsilcilik Sayısı	-
Yurt Dışı Mali İştirakler	-
Personel Sayısı	433

Vakıf Katılım Üst Yönetimi

İkram GÖKTAŞ

Vakıf Katılım Genel Müdürü

1969 yılında Bitlis, Mutki'de doğdu. Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi İşletme Bölümü'nden mezun oldu. 1992-1997 yılları arasında Garanti Bankası Teftiş Kurulu Başkanlığı'nda Müfettiş olarak görev yaptı. 1997-1999 döneminde Garanti Bankası İstanbul Kurumsal Şubesi'nde Müdür Yardımcısı olarak görev alan Göktaş, 1999-2000 yıllarında Çorum Şube Müdürü olarak görevini sürdürdü. 2001-2005 yılları arasında Anadolu Finans Kurumu'nda Bankacılık Hizmetleri Müdürü, Türkiye Finans Katılım Bankası'nda; 2006-2009 döneminde Bankacılık Hizmetleri Müdürü, 2009-2012 yılları arasında Bilgi Sistemlerinden sorumlu Genel Müdür Yardımcısı, 2012-2015 yılları arasında Dağıtım ve Hizmet alanlarından sorumlu Genel Müdür Yardımcısı olarak çalıştı. 2015 yılı Ekim ayı itibarıyla, Vakıf Katılım Bankası A.Ş. Yönetim Kurulu Üyesi ve Genel Müdürü olarak görevini yürütmektedir.

Ali GÜNEY

Genel Müdür Yardımcısı

1964 yılında Rize'de doğdu. Marmara Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi mezunu olan Ali Güney, 1990-1993 yılları arasında Faisal Finans Kurumu Fon Yönetimi Müdürlüğü'nde görev aldı. 1995-1999 döneminde İhlas Finans Kurumu Fon Yönetimi ve Hazine Müdürlüğü'nde Müdür Yardımcılığı görevini üstlendi. 1999-2005 yılları arasında Anadolu Finans Kurumu'nda Fon Yönetimi ve Hazine Müdürü olarak görev yapan Güney, 2006-2009 döneminde Türkiye Finans Katılım Bankası'nda Hazine Müdürlüğü, 2009-2015 yılları arasında Hazine ve Finansal Kurumlardan sorumlu Genel Müdür Yardımcılığı görevini yürüttü. 1 Kasım 2015'ten itibaren Vakıf Katılım Bankası A.Ş.'de Hazine ve Uluslararası Bankacılıktan sorumlu Genel Müdür Yardımcısı olarak göreve başlayan Ali Güney, evli ve 2 çocuk babasıdır.

Ahmet OCAK

Genel Müdür Yardımcısı

1965 yılında Ordu'nun Ünye ilçesine bağlı Kuşdoğan Köyü'nde doğdu. Anadolu Üniversitesi, AÖF İş İdaresi Bölümü'nden 1991 yılında Lisans, Fatih Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme (Tezsiz Türkçe) 2012 yılında yüksek lisans programını tamamladı.

1983-1990 yılları arasında özel sektörde muhasebe yetkilisi ve müdür olarak çalıştı. Albaraka Türk Katılım Bankası A.Ş. (Eski Unvanı: Albaraka Türk Özel Finans Kurumu A.Ş.)'de; 1990-1991 Kayseri Şubesi-Şef, 1992-1995 Ankara Şubesi-Şef/Müdür Yardımcısı, 1995-1996 Konya Şubesi-

Müdür Yardımcısı, 1996-2001 Mali İşler Müdürlüğü-Birim Müdür Yardımcısı/Birim Yönetmeni, 2001-2002 İç Kontrol Merkezi Başkanlığı-Başkan, 2003-2012 Mali İşler Müdürlüğü-Birim Müdürü/Kıdemli Birim Müdürü, 2012-2014 Bütçe ve Finansal Raporlama Müdürlüğü (asaleten) Yatırım Projeleri Müdürlüğü (vekaleten)-Kıdemli Birim Müdürü, 2014-2015 Yatırım Projeleri Müdürlüğü-Kıdemli Birim Müdürü olarak 25 yıl görev yaptı. 2015'te Albaraka Gayrimenkul Portföy Yönetimi A.Ş.'de Genel Müdür olarak çalıştı.

1 Aralık 2015 tarihinden itibaren Vakıf Katılım Bankası A.Ş.'de Finanstan sorumlu Genel Müdür Yardımcısı olarak göreve başlayan Ahmet Ocak evli ve 1 çocuk babasıdır.

İrfan ŞAVİK

Genel Müdür Yardımcısı

1965 yılında Antalya'da doğdu. Hacettepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Kamu Yönetimi mezunu olan İrfan Şavik, 1990-1998 yılları arasında Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O.'da Mali Analist Yardımcısı, Mali Analist ve Müdür Yardımcılığı görevlerinde bulundu. Aynı kurumda 1998-2015 yılları arasında çeşitli illerde Şube Müdürlüğü ve Bölge Müdürlüğü görevlerini yürüttü. 1 Aralık 2015 tarihinden itibaren Vakıf

Katılım Bankası A.Ş.'de Krediler ve İnsan Kaynakları'ndan sorumlu Genel Müdür Yardımcısı olarak görev yapan İrfan Şavik, evli ve 3 çocuk babasıdır.

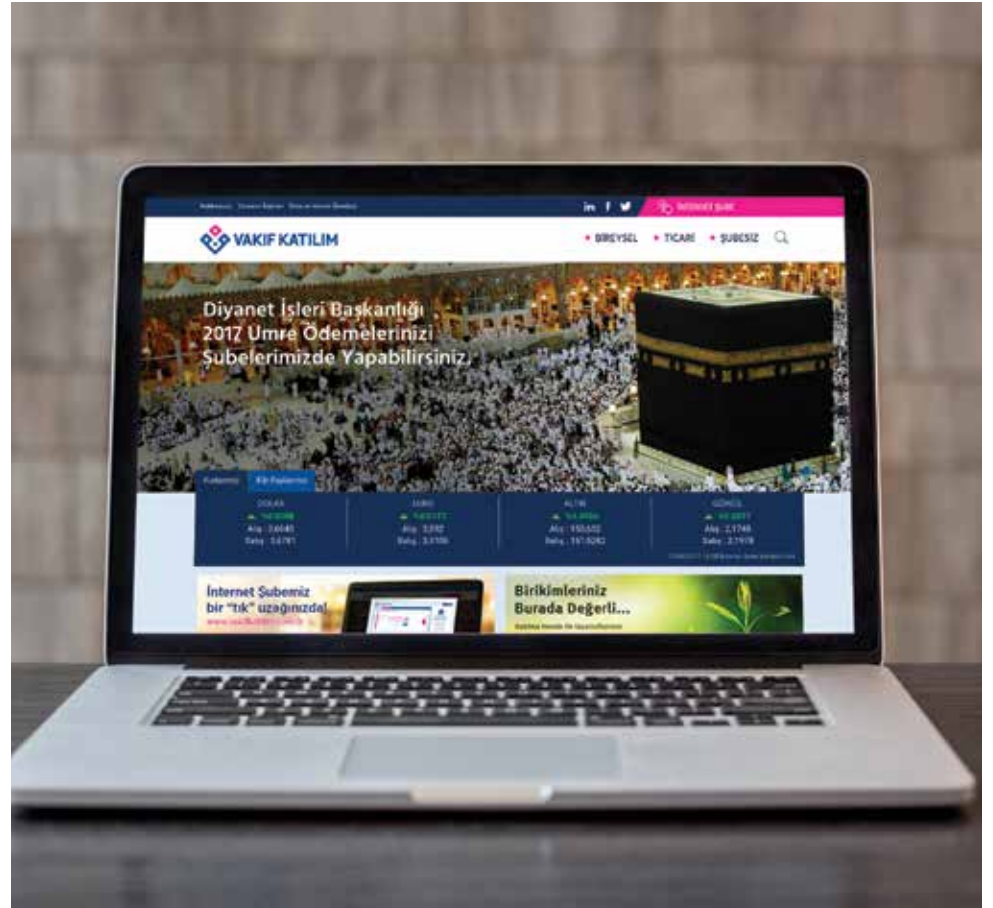
Sait AYTAÇ

Genel Müdür Yardımcısı

1971 yılında Elazığ'da doğdu. İlk, orta ve lise eğitimini Elazığ'da tamamladı. Boğaziçi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü'nden 1993 yılında mezun oldu.

1993 yılında Albaraka Türk Özel Finans Kurumu Proje-Pazarlama Bölümü'nde Uzman Yardımcısı olarak çalışma hayatına başlamıştır. Burada 2 yıl çalıştıktan sonra 2 yıl İhlas Finans Kurumu'nda Proje Pazarlama Uzmanı olarak çalışmış sonrasında Toprakbank'ta 2 yıl Şube Pazarlama Yönetmeni, 3 yıl da şube müdürlüğü görevini yürütmüştür. Toprakbank'tan sonra Türkiye Finans Katılım Bankası'nda 4 yıl şube müdürlüğü, 2 yıl bölge müdürlüğü ve 6 yıl Şubeleşme ve Şube-Bölge Satış Performansından sorumlu birim müdürü olarak çalışmıştır.

9 Kasım 2015'ten itibaren Vakıf Katılım Bankası A.Ş.'de Pazarlama ve Operasyondan sorumlu Genel Müdür Yardımcısı olarak görevini sürdüren Sait Aytaç, evli ve 3 çocuk babasıdır.

Vakıf Katılım'ın ürün, teknoloji ve yenilikleri

İnternet Şube

Tüm dünyada yaşanan dijitalleşme kapsamında bankacılık için de önemli bir hale gelen Alternatif Dağıtım Kanallarına yönelik çalışmaları Vakıf Katılım için de her zaman ön sıralarda yer alıyor. Bu doğrultuda 26 Şubat 2016 tarihinde hizmete başlamamızla paralel olarak, Vakıf Katılım İnternet Şubesi hızlıca devreye alınarak müşterilerimizin hizmetine sunuldu.

Mobil Şube

İnternet Şubemizin hizmete girmesinin ardından Mobil şube alanında da çalışmalar başlatılmış ve kısa bir süre içinde Mobil Şube uygulamalarımız Android ve IOS platformlarında devreye alınarak müşterilerimizin kullanımına sunuldu.

2016 yılında Alternatif Dağıtım Kanallarımızın kullanım oranları aşağıda belirtilmiştir:

Nakit çekme işlemlerinin %53'ü, nakit yatırma işlemlerinin ise %18'i ATM kanalıyla gerçekleştirilmiştir.

- Döviz Alış/Satış işlemlerinin %40'ı ADK aracılığıyla gerçekleştirilmiştir.
- Fatura Ödeme işlemlerinin %78'i ADK aracılığıyla gerçekleştirilmiştir.
- Para transferi işlemlerinin (EFT-Havale) %33'ü ADK aracılığıyla gerçekleştirilmiştir.
- Toplam müşterimizin %22'si ADK kullanıcıdır.
- İnternet Şubesi müşterilerimizin %80'i, aktif olarak bu kanalı kullanmaktadır.
- Mobil Şube müşterilerimizin ise %81'i aktif olarak bu kanalı kullanmaktadır.

Digital Signage Projesi

Vakıf Katılım tarafından sunulan ürün ve hizmetlerin tanıtımına yönelik olarak gerek kağıt israfının önüne geçmek ve gerekse operasyonel yükü azaltmak açısından dijital çözümler, faaliyete başladığımız tarih itibarıyla geliştirilmiştir. Bu doğrultuda tüm şubelerde Digital Signage Uygulaması hayata geçirilerek, ürünlerin/hizmetlerin tanıtımı ve döviz bilgileri, şube içi ve vitrinlerine yerleştirilen ekranlar üzerinden gösterilmektedir.

Kurumsal Web Sitesi

SharePoint altyapısı üzerine inşa edilen mobil uyumlu ve güncel kullanıcı deneyimlerine göre tasarlanmış www.vakifkatilim.com.tr kurumsal web sitemiz yayına alınmıştır.

Ortak geçmiş ortak gelecek

Biz bu coğrafyanın sesi, nefesi, niyetiyiz. Biz sahip olduklarımızın kıymetini bilen kocaman bir aileyiz. Yeni açılan şubelerimizle hızla büyüyor, geleceğe birlikte yürüyoruz.

“Kuruluşumuzun birinci yılını kutladığımız 2016 yılını başarıyla tamamlamanın mutluluğu ve heyecanı içerisindeyiz”

Osman ARSLAN

Ziraat Katılım Genel Müdürü

Ülkemizin kamu sermayeli ilk katılım bankası Ziraat Katılım olarak, kuruluşumuzun birinci yılını kutladığımız 2016 yılını başarıyla tamamlamanın mutluluğu ve heyecanı içerisindeyiz.

Coğrafyamızdaki jeopolitik gelişmeler, dünya ekonomisindeki dalgalanmalar ve ülkemizde yaşanan olağanüstü gelişmeler nedeniyle zorlu geçen 2016 yılında, ülkemiz gibi Ziraat Katılım da önemli başarılarla imza atmıştır. Aktif toplamımız 2016 yılında, önceki yıla göre üç kat artarak 8 milyar TL büyüklüğe ulaşmıştır.

Ülke ekonomisine artan oranda finansal destek sağladık

Ziraat Katılım, yalnızca müşteri ve hissedarları için değil tüm paydaşları ve toplum için değer üretme hedefi doğrultusunda, 2016 yılında reel sektörün finansmanına ağırlık vererek hızlı bir büyüme kaydetmiştir. Nakdi finansmanda 5,5 milyar TL'ye ulaşarak %229 oranında, gayri nakdi finansmanda ise 3,5 milyar TL'ye ulaşarak %778 oranında büyüme gerçekleştirmiş ve reel sektöre toplamda 9 milyar TL seviyesinde finansman desteği sağlanmıştır. Vadesi gelip kapanan tutarları da dikkate aldığımızda ülkemiz ekonomisine sağladığımız finansal destek 12 milyar TL seviyesine ulaşmaktadır.

Ziraat Katılım, bilançosundaki %70'lik nakdi finansman payıyla reel sektör başta olmak üzere Türk ekonomisine desteğini sürdürecektir. 2016 yıl sonu itibarıyla toplam cari ve katılma hesaplarında önceki yıla göre %349 oranında artış gerçekleşmiş ve 5,6 milyar TL büyüklüğe ulaşılmıştır. Kaynak çeşitliliğinin artırılması ve genişletilmesi çerçevesinde yurt içi ve yurt dışı bankalardan fon sağlanmış, bu kapsamda 155 milyon ABD doları tutarındaki ilk Murabaha sendikasyonumuz, uluslararası bankaların katılımıyla başarıyla tamamlanmıştır.

Ayrıca, bu yıl içerisinde kurduğumuz Ziraat Katılım Varlık Kiralama A.Ş. aracılığıyla 100 milyon TL tutarındaki ilk Sukuk ihracımızı gerçekleştirilerek itfa tarihlerinde üç kez yenilenmiştir.

Müşteri memnuniyetine öncelik veren anlayışımız ile sürdürülebilirlik ve verimlilik çerçevesinde sunduğumuz hizmetlerin bir sonucu olarak, devam eden kuruluş ve büyüme yatırımlarına rağmen ilk yılımızda kâra geçmeyi başardık ve 2016 yılını 30,7 milyon TL net dönem kârı ile tamamladık.

Ziraat Katılım'ın genel müşteri portföyüne baktığımızda, büyük bölümünün konvansiyonel bankalarla da çalışmakta olan müşterilerden oluştuğunu ve katılım

Ziraat Katılım, yalnızca müşteri ve hissedarları için değil tüm paydaşları ve toplum için değer üretme hedefi doğrultusunda, 2016 yılında reel sektörün finansmanına ağırlık vererek hızlı bir büyüme kaydetmiştir.

bankacılığı ürünlerini Ziraat Katılım aracılığıyla aktif olarak kullanmaya başladıklarını görmekteyiz. Bu durum, katılım bankacılığını büyütmek ve toplumun tüm kesimlerine ulaştırmak hedefimizde de başarılı olduğumuzu göstermektedir.

Yeni ürünlerimizle katılım bankacılığına katkı sağlıyoruz

Katılım bankacılığının gelişimine katkıda bulunmak amacıyla yeni ürün geliştirme çalışmalarımız kapsamında 2016 yılında ilk kâr-zarar ortaklığı projemizi hayata geçirdik. KOBİ'lerin düşük maliyetli finansmana ulaşabilmeleri amacıyla Dünya Bankası kaynaklı fonları KOBİ'lere sunduk. KGF kefalet sistemi ile de teminat sorunu yaşayan KOBİ'lerin finansmana erişimini kolaylaştırdık.

Katılım bankacılığı prensiplerine uygun yeni bireysel ürünümüz, Finansman Limitli Kart'ı da müşterilerimizin kullanımına sunduk. Finansman Limitli Kart, mobilyadan beyaz eşyaya düşen masraflardan eğitime kadar ihtiyaç duyulan tüm harcamalar için müşterilerimize, başvuru esnasında belirlenen sayıda (2-48 ay) taksitlendirebilme imkânı sağlamaktadır.

Devlet Katkılı Konut Hesabı ve Devlet Katkılı Çeyiz Hesabı ile de bireysel ihtiyaçların finansmanı öncesinde tüketicilerin tasarruflarını artırmak üzere devlet destekli ürünlerimizi müşterilerimize sunduk.

Şube ve şube dışı kanallarla da müşterilerimizin yanındayız

Müşteri odaklı hizmet veren şubelerimize 2016 yılı içerisinde 22 şube daha ekleyerek milli gelirin %70'inden fazlasının temsil edildiği 44 şubeye ulaşmış, coğrafi yaygınlığımızı daha da genişlettik. Şubesiz Bankacılık hizmetleri kapsamında web üzerinden müşteri oluşturma/hesap açma hizmetimiz de 2016 yılı içerisinde müşterilerimizin kullanımına sunulmuştur. Ayrıca, Ziraat Bankası ile muhabirlik anlaşmamız çerçevesinde, müşterilerimize tüm Ziraat Bankası şubelerinden ve ATM'lerinden Ziraat Katılım'a ulaşabilme imkânı tanıdık.

Müşterilerimizin bankacılık işlemlerini kolay bir şekilde yapmalarını sağlayan web şubemizden sonra mobil bankacılık uygulamasını da 2016 yılında kullanıma sunduk. "Katılım Mobil" ile müşterilere şubeye gitmeden Ziraat Katılım ürün ve hizmetlerine günün her saati erişebilme kolaylığı sağlanmaktadır.

Katılım bankacılığının gelişimi için personelimizin de sürekli eğitimlerle

desteklenmesi gerektiğine inanıyoruz. Bu kapsamda İstanbul Sebahattin Zaim Üniversitesi işbirliğiyle "İslam Ekonomisi ve Katılım Bankacılığı Sertifika Programı"nı düzenledik. Tüm çalışanlarımızla birlikte Ziraat Finans Grubu'nun marka gücünü ve kültürünü katılım bankacılığı sektöründe de başarıyla temsil etmek ve katılım bankacılığı geleneğini daha da güçlü temellerde yükseltmek için inanç ve özveriyle çalışmaktayız.

Lider ve saygın bir katılım bankası olma doğrultusunda, "Paylaştıkça daha fazlası" ilkimizle tüm paydaşlarımız için değer üretmeye devam edeceğiz. Bu süreçte desteklerini her zaman yanımızda hissettiğimiz hissedarlarımıza, müşterilerimize, iş ortaklarımıza ve çalışanlarımıza teşekkür ederim.

Ziraat Katılım Bankası A.Ş.

Kuruluş Yılı	2015
Ana Ortaklar*	T.C. Ziraat Bankası A.Ş. (%99)
Yönetim Kurulu Başkanı	Hüseyin AYDIN
Genel Müdür	Osman ARSLAN
Genel Merkez Adresi	Hobyar Eminönü Mah. Hayri Efendi Cad. No: 12 PK: 34112 Fatih/İSTANBUL
Telefon/Faks	0212 404 10 00-0212 404 10 80
Web Adresi	www.ziraatkatilim.com.tr
SWIFT Kodu	ZKBATRIS
EFT Kodu	209
Yurt İçi şube sayısı	44
Yurt Dışı Şube Sayısı	-
Yurt Dışı Temsilcilik Sayısı	-
Yurt Dışı Mali İştirakler	-
Personel sayısı	664

*Bankanın %10 ve üstüne sahip ortaklar ile payları, halka açıklık oranı

Ziraat Katılım Üst Yönetimi

Osman ARSLAN

Genel Müdür

1971 yılında Ankara'da doğan Osman Arslan, Orta Doğu Teknik Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi İstatistik Bölümü'nden mezun oldu. Aynı üniversitenin İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümü'nde yüksek lisansını tamamlamıştır. 1995 yılında, Ziraat Bankası'nda göreve başlayan Arslan, 1998-2004 yılları arasında çeşitli özel sektör bankalarında yöneticilik yapmıştır.

2004-2012 yılları arasında Halk Bankası'nda sırasıyla Bölüm Müdürü, Daire Başkanı, Genel Müdür Yardımcısı ve Arap Türk Bankası'nda Genel Müdür olarak görev yapmıştır. Mart 2012 tarihinde Finansal Yönetimden Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı olarak Ziraat Bankası'nda göreve başlayan, Ocak 2013 tarihinden itibaren Uluslararası Bankacılık ve Ortaklıklar Genel Müdür Yardımcısı, Ağustos 2014 tarihinden itibaren de Bilgi Teknolojileri Yönetim Genel Müdür Yardımcısı olarak görevine devam eden Osman Arslan, 18 Şubat 2015 tarihinde Bankamız Kurucu Genel Müdürü olarak atanmıştır.

Mustafa AKIN

Pazarlama Genel Müdür Yardımcısı

1963 yılında Erzincan'da doğan Mustafa Akın, Anadolu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İktisat Bölümü'nden mezun oldu. 1986 yılında Pamukbank'ta göreve başlayan Akın, Halk Bankası'nda çeşitli birimlerde yönetici olarak görev yaptıktan sonra, Aralık 2011 tarihinde Ziraat Bankası'nda Kurumsal Krediler Grup Başkanı olarak görevine devam etmiş, daha sonra Perakende Krediler Tahsis ve Yönetimi Grup Başkanı olarak görev yapmıştır.

18 Şubat 2015 tarihinde Ziraat Katılım Bankası A.Ş. Kredi Tahsis ve Yönetimi Genel Müdür Yardımcısı olarak atanmıştır. 12 Şubat 2016 tarihinden itibaren Bankamızda Koordinasyondan Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı olarak atanmıştır.

Tahir DEMİRKIRAN

Kredi Tahsis ve Yönetimi Genel Müdür Yardımcısı

1967 yılında İstanbul'da doğan Tahir Demirkıran, İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi, İktisat Bölümü'nden mezun oldu. 1995 yılında Pamukbank T.A.Ş.'de Mali Tahsil ve İstihbarat Uzman Yardımcısı olarak bankacılık kariyerine başladı. Uzman ve Krediler Servis Yöneticiliği pozisyonlarında çalıştı.

Daha sonra, Türkiye Halkbank A.Ş.'de; Mali Tahsil ve Kredilerde Bölüm Müdürlüğü, Ticari Şube Müdürlüğü ve Ticari Krediler Daire Başkanlığı, Halk Leasing'de Yönetim Kurulu Üyeliği görevlerinde bulunan Demirkıran, 2015 yılında Ziraat Bankası Perakende Krediler Tahsis ve Yönetimi Grup Başkanı olarak görev yapmıştır. 12 Şubat 2016 tarihinde Ziraat Katılım Bankası A.Ş. Kredi Tahsis ve Yönetimi Genel Müdür Yardımcısı olarak atanmıştır.

Hakan AYDOĞAN

Finansal Koordinasyon ve İK Genel Müdür Yardımcısı

1979 yılında Ankara'da doğan Hakan Aydoğan, Orta Doğu Teknik Üniversitesi Siyaset Bilimleri Kamu Yönetimi Bölümü'nden mezun oldu. 2004 yılında Halk Bankası'nda Müfettiş olarak göreve başlayan Aydoğan, 2009 yılında Ticari Krediler Bölüm Müdürlüğü ve çeşitli şubelerde Müdürlük yaptıktan sonra 2013 yılında Dış İşlemler Operasyonları Daire Başkanlığına atanmıştır. 18 Şubat 2015 tarihinde Ziraat Katılım Bankası A.Ş. Pazarlama Genel Müdür Yardımcısı olarak atanmıştır.

Bankacılıkta Yeni Nesil: Katılım Mobil

Ziraat Katılım Mobil ile bankacılık işlemlerinizi Şubeye gitmeden günün her saati yapabilirsiniz. Siz de Ziraat Katılım Mobil uygulamasını akıllı telefonunuza indirin, işlemlerinizi hızlı, kolay ve güvenli şekilde yapmanın rahatlığını yaşayın.

 Ziraat Katılım
Paylaştıkça daha fazlası

0850
220
50 00

Müşteri İletişim
Merkezi
www.ziraatkatilim.com.tr

   /ziraatkatilim

Ziraat Katılım'ın ürün, teknoloji ve yenilikleri

Ziraat Katılım, katılım bankacılığı prensiplerine uygun, doğru finansal çözümlerle bireylerin ve işletmelerin ülke ekonomisine katkısını artıracak projelerin içerisinde yer alarak hep birlikte büyümeyi hedefleyen farklı bir katılım bankası olma yolunda faaliyetlerine devam etmektedir.

Ziraat Finans Grubu'nun bir üyesi olarak Ziraat Katılım, müşterilerine Ziraat Bankası'nın 6 binden fazla ATM'sini ve yaklaşık 1.800 şubesini para yatırma çekme işlemlerinde kullanabilme imkanı da vermektedir. Müşterilerini her koşulda dinleyen ve onları özgü çözümler sunmayı kendisine temel felsefe edinen Ziraat Katılım, yalnızca müşterileri ve hissedarları için değil, topluma ve tüm paydaşlarına değer katacak çalışmalarda bulunmak için faaliyet göstermektedir.

Müşterilerinin beklentilerini zamanında, doğru ürün ve hizmetler sunarak karşılamayı hedefleyen Ziraat Katılım, 2016 yılında bireysel müşteri kazanımında önemli adımlar atmış ve başarılı bir performans kaydetmiştir. Ziraat Katılım, katılım bankacılığı prensipleri dâhilinde, en uygun çözümlerle, en doğru kanallar üzerinden, şubeleri, ATM'leri, internet, mobil bankacılık uygulamaları ve çağrı merkezi ile müşteri ihtiyaçlarını karşılamaya, 7/24 müşterisinin yanında olmaya devam etmektedir.

Finansman limitli kart

Ziraat Katılım, bireysel Finansman Limitli Kart ürününü müşterilerinin kullanımına sunmuştur.

Ziraat Katılım, müşterilerine Devlet Katkılı Çeyiz Hesabı, Konut Hesabı ve Yatırım Fonu ürünlerini sunmaya başlamıştır.

Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) Gelir/Aylık Ödemeleri'nin yanı sıra, 2016 sonu itibarıyla çok sayıda farklı kurumun protokol süreçlerini tamamlayan Bankamız, müşterilerinin bankacılık işlemlerinin gerçekleştirilmesine başlamıştır.

Anlaşmalı konut projesi sayısını da artıran Ziraat Katılım, müşterilerinin finansman ihtiyaçlarını ilgili projelerden karşılamaya başlamıştır.

Yazar kasa POS

Ziraat Katılım, işyerleri ile fiziki POS tahsis anlaşmaları yapmaya devam etmiş, Yazar kasa POS/ÖKC firmaları ile anlaşma imzalamaya başlamıştır. Ziraat Katılım Fiziki POS ve Yazarkasa POS/ÖKC tahsisinde yaygınlaşma hızını artırmıştır.

Muhabir bankacılık

"Muhabir Bankacılık" projesi kapsamında, Ziraat Katılım müşterisi olmak isteyen herkes Ziraat Bankası şubeleri aracılığıyla Ziraat Katılım hesabı açtırabilmekte ve Ziraat Katılım Banka Kartı başvurusu yapabilmektedir. Banka kartı kullanıcıları ayrıca Ziraat Bankası ATM'lerinden ücretsiz olarak bakiye sorgulama ve para çekme işlemlerini de gerçekleştirebilmektedir.

Ziraat Katılım 2017 yılında;

- Fiziki POS, Yazarkasa POS/ÖKC tahsisinde yaygınlaştırılmasına devam edilerek, Sanal POS ürünü üye işyerlerinin hizmetine sunulacaktır.
- Tüzel müşterilerin finansman ihtiyaçlarını karşılamak üzere Tüzel Finansman Limitli Kart ve bireysel müşterilere yönelik ürün çalışmalarına devam edilecektir.
- Şubelerden anında kart tahsisi sağlayan Hızlı Banka Kartı ürünü, sahada daha da yaygınlaştırılacaktır.

Kâr-Zarar Ortaklığı Projesi

Ziraat Katılım, 2016 yılında gerçekleştirdiği sistematik çalışmalar sonucunda, kurumsal ve girişimci segmentte yurdun birçok bölgesinde müşterilere ulaşmış, farklı ihtiyaçlarına uygun çözümler sunarak müşterileriyle güçlü bir işbirliği oluşturmuştur.

Sektöre yeni bir soluk getirmeyi hedefleyen Ziraat Katılım, 2016 yılında ilk kâr-zarar ortaklığı projesini mevcut uygulamalardan farklı bir sektörde de hayata geçirmiştir. Dünya Bankası Kaynaklı Fon Kullanımını Türkiye'nin kamu sermayeli ilk katılım bankası olan Ziraat Katılım, KOBİ'lerin düşük maliyetli finansmana erişimini kolaylaştırmak üzere yaptığı çalışmalar doğrultusunda Dünya Bankası kaynaklı fon kullandırmalarına başlamıştır.

Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş. kaynaklı krediler kapsamında, 2016 yılında Sevk Öncesi İhracat Kredileri (SÖİK) başlığı altında, ABD doları cinsinden kullandırmalar yapılmıştır.

Ziraat Katılım 2017 yılında;

- Kâr-zarar ortaklıkları ile farklı sektörlerdeki uygulamalarına devam etmeyi,
- KOBİ'lere destek olmak amacıyla Kredi Garanti Fonu ile yaptığı sözleşmeyi yenileyerek özkaynak ve Hazine destekli kullandırmalara ilaveten, Portföy Garanti Sistemi kapsamında kullandırmalar yapmayı,
- Sevk Öncesi İhracat Kredilerini, ABD doları yanında EUR ve TL cinsinden de kullandırmayı planlamaktadır.

Yatırım Fonlarının Müşteriye Satışı

2016 yılında Hazine Operasyon ve Bireysel Pazarlama'nın Hazine Yönetimi Bölüm Başkanlığı koordinasyonu ile faizsiz ve katılım bankacılığı ilkelerine uygun olduğu konusunda görüş alınmış yatırım fonlarının müşterilerimize satışı başlamıştır.

SGK prim tahsilatları

Sosyal Güvenlik Kurumu ile Bankamız arasında imza edilen protokol kapsamında, gerekli çalışmalar tamamlanarak 6 Ocak 2016 tarihi itibarı ile Ziraat Katılım aracılığı ile SGK Prim Tahsilatları gerçekleştirilmeye başlanmıştır.

SGK emekli maaş ödemeleri

17 Nisan 2016 tarihi itibarı ile SGK Emekli Maaş Ödemeleri Bankamız aracılığı ile gerçekleştirilmeye başlanmıştır.

Karekodlu çek sistemi

Kredi Kayıt Bürosu (KKB) ile koordineli olarak yürütülen ve ülkemiz çek piyasası işleyişi ile güvenilirliği açısından son derece faydalı olacak "Karekodlu Çek Sistemi"ne ilişkin çalışmalar tamamlanmış ve Ziraat Katılım müşterilerine Karekodlu Çek verilmeye başlanmıştır.

Gümrük Vergisi tahsilatları

Gümrük Vergisi Tahsilatları ile ilgili sertifikasyon testleri tamamlanmış, GİB ile yapılan karşılıklı testler tamamlanarak Bankamız kanalıyla Gümrük Vergisi Tahsilatları gerçekleştirilmeye başlanmıştır.

Fatura tahsilatları

Telekom, Vodafone, Turkcell tahsilatlarının Bankamız aracılığı ile gerçekleştirilmesine yönelik sertifikasyon testleri tamamlanmış ve tahsilatlar gerçekleştirilmeye başlanmıştır. İGDAŞ, Türksat, Dicle Elektrik, Meram Elektrik, KOSKİ ve Aksaray Su tahsilatlarının Bankamız aracılığı ile gerçekleştirilmesine yönelik sertifikasyon testleri tamamlanmış ve tahsilatlar gerçekleştirilmeye başlanmıştır.

Hac ve Umre tahsilatları

Hac ve Umre tahsilatlarının Ziraat Katılım aracılığı ile yapılmasına yönelik sertifikasyon testleri tamamlanmış ve tahsilatlar gerçekleştirilmeye başlanmıştır.

Anında Hesap Aç

İnternet Bankacılığı Şubemiz, kuruluşumuzu gerçekleştirdiğimiz 29 Mayıs 2015 tarihinden itibaren müşterilerimizin hizmetine sunulmuştur. Hâlihazırda kullanılan işlem setleri müşterilerimizin bankacılık ihtiyaçlarının şubeye gitmeden karşılamasına imkan vermektedir.

Şubesiz Bankacılık Hizmetleri kapsamında web üzerinden müşteri oluşturma/hesap açma projemiz 2016 yılı içerisinde kullanıma açılmıştır. Aynı zamanda oluşturulan Merkezi Bankacılık Şubesi ile Şube dışı kanallardan oluşturulan müşterimize bankacılık hizmeti sunulmaktadır.

Mobil Bankacılık Şubesi: Katılım Mobil

Mobil Bankacılık Uygulaması, "Katılım Mobil" markası ile IOS (Apple) ve Android işletim sistemi kullanan müşterilerimize sunulmuştur. Ziraat Katılım deneyimli personeli, etkin dağıtım kanalları, dijital platform ve son teknoloji altyapısıyla bireysel ve kurumsal bankacılık alanlarında müşterilerine hizmet sunmaktadır.

ATM, internet şube, Mobil Şube, Müşteri İletişim Merkezi ile 7/24 kesintisiz hizmet sunmaktadır. 2017 yılı içerisinde dijital bankacılık yol haritamızda yer alan birçok uygulama ve ürünler ile mevcut ürünlerimize yenileri eklenecektir.

Reklam filmlerimize Effie Ödülü

Bankamızın açılışı için yapılan lansman çalışmalarında "Paylaşmak, Servet ve Sermaye" başlıkları altında reklam filmleri hazırlanarak 2015 yılında vizyona girmiştir. 2016 Effie Türkiye Reklam Etkinliği Yarışması'nda "Paylaşmak nedir?" konulu lansman kampanyası ile Ziraat Katılım, Altın ödülün verilmediği Banka ve Kart Ödeme Sistemleri kategorisinde Gümüş ödülün sahibi olmuştur.

Başlıca Finansal Veriler ve Grafikler

İçindekiler

- 85 Sektörel Finansal Veriler
- 90 Sektörel Grafikler
- 92 Albaraka Türk-Mali Tablolar
- 94 Kuveyt Türk-Mali Tablolar
- 96 Türkiye Finans-Mali Tablolar
- 98 Vakıf Katılım-Mali Tablolar
- 100 Ziraat Katılım-Mali Tablolar

Reel sektöre sağladıkları destek ve ekonomik kalkınmada üstlendikleri rol ile ülkemiz finansal sisteminin vazgeçilmez oyuncularını konumlarını pekiştiren katılım bankaları; bankacılık sektörü toplam toplanan fonlarının %5,6'sını, toplam kullanılan fonlarının ise %4,8'ini temsil etmektedir.

Türk Bankacılık Sektörünün Büyüklüğü ve Grupların Sektördeki Payları

Banka	Kuruluş Sayısı	Aktifte			Mevduatta			Kredilerde		
		2016 milyon TL	2016 payı (%)	2015 payı (%)	2016 milyon TL	2016 payı (%)	2015 payı (%)	2016 milyon TL	2016 payı (%)	2015 payı (%)
Katılım Bankaları	5	132.874	4,9	5,1	81.487	5,6	5,9	84.880	4,8	5,2
Mevduat Bankaları	34	2.455.366	89,9	90,4	1.377.763	94,4	94,1	1.587.245	89,4	89,8
Kalkınma ve Yatırım Bankaları	13	142.807	5,2	4,5	-	-	-	101.621	5,7	5,0
Toplam	52	2.731.046	100	100	1.459.250	100	100	1.773.746	100	100

Kaynak: BDDK

Katılım Bankaları ve Bankacılık Sektörü Başlıca Finansal Büyüklükleri (milyon TL) (Aralık 2016)

Finansal Başlıklar	Katılım Bankaları			Bankacılık Sektörü			
	Aralık 16	Aralık 15	2016/2015 değişim (%)	Aralık 16	Aralık 15	2016/2015 değişim (%)	
Toplanan Fonlar *	TP	48.313	40.740	18,6	849.493	719.120	18,1
	YP-Döviz	29.984	31.406	(4,5)	592.258	519.845	13,9
	YP-Maden	3.208	2.216	44,8	17.518	11.051	58,5
	Toplam	81.505	74.362	9,6	1.459.269	1.250.016	16,7
Kullanılan Fonlar **	84.880	79.191	7,2	1.773.745	1.513.969	17,2	
Tasfiye Olunacak Alacaklar (Net)	1.236	1.775	(30,4)	13.128	12.082	8,7	
Toplam Aktif	132.874	120.252	10,5	2.730.942	2.357.522	15,8	
Öz Varlık	11.494	10.642	8,0	300.172	262.271	14,5	
Net Kâr ***	1.106	409	170,4	37.532	26.052	44,1	
Personel Sayısı	14.465	16.554	(12,6)	210.910	217.504	(3,0)	
Şube Sayısı	Yurt İçi	956	1.076	(11,2)	11.664	12.185	(4,3)
	Yurt Dışı	3	4	(25,0)	83	84	(1,2)
	Toplam	959	1.080	(11,2)	11.747	12.269	(4,3)

*BDDK raporlarına göre hazırlanmıştır.

**Bankalardan toplanan fonlar hariç tutulmuştur. Reeskontlar dahil edilmiştir.

***Takipteki alacaklar hariç tutulmuştur. Reeskontlar dahil edilmiştir.

****Net kâr rakamı geçen yılın aynı ayına göre mukayese edilmiştir.

Katılım Bankalarının Aktif Yapısı ve Seçilmiş Kalemlerdeki Değişimler (milyon TL, %)

Aktif	Tutar (milyon TL)			Değişim (%)		Toplamdaki Payı (%)		
	2016	2015	2014	2016-2015	2015-2014	2016	2015	2014
Likit Aktifler	18.507	14.697	12.416	26	18	14	12	12
Menkul Değerler Cüzdanı	10.399	7.508	6.738	39	11	8	6	6
Satılmaya Hazır Md. (Net)	8.987	5.905	5.424	52	9	7	5	5
Vadeye Kadar El. T. Md. (Net)	1.412	1.603	1.314	(12)	22	1	1	1
Krediler	75.896	72.038	64.065	5	12	56	58	60
Takipteki Krediler (Brüt)	3.262	4.335	3.190	(25)	36	2	3	3
(-) Özel Karşılıklar	2.026	2.560	1.991	(21)	29	1	2	2
Kiralama İşlem. Alacaklar (Net)	4.122	5.916	3.003	(30)	97	3	5	3
Duran Aktifler	2.236	2.298	2.051	(3)	12	2	2	2
İştirakler ve Bağlı Ortaklıklar	403	669	487	(40)	37	0	1	0
Sabit Kıymetler	1.833	1.629	1.564	13	4	1	1	1
Reeskontlar	5.433	3.674	2.637	48	39	4	3	2
Diğer Aktifler	1.773	1.860	1.334	(5)	39	1	1	1
Toplam Aktifler	132.874	124.692	106.214	9	17	100	100	100

Kaynak: BDDK

Katılım Bankalarının Pasif Yapısı ve Seçilmiş Kalemlerdeki Değişimler (milyon TL, %)

Pasif	Tutar (milyon TL)			Değişim (%)		Toplamdaki Payı (%)		
	2016	2015	2014	2016-2015	2015-2014	2016	2015	2014
Toplanan Fonlar	81.273	74.176	65.230	10	14	37	62	63
TL	48.120	40.590	38.838	19	5	37	34	37
YP	33.152	33.586	26.392	(1)	27	37	28	25
Bankalara Borçlar	16.346	14.241	14.916	15	(5)	37	12	14
Reeskontlar	1.079	873	404	24	116	37	1	0
Özkaynaklar	11.493	10.645	9.610	8	11	37	9	9
Ödenmiş Sermaye	7.839	7.602	6.687	3	14	37	6	6
Sermaye Yedekleri	2.177	3.085	2.451	(29)	26	37	3	2
Geçmiş Yıl Kârı	88	(940)	95	(109)	(1.089)	37	(1)	0
Dönem Kârı	1.106	409	80	170	411	37	0	0
Diğer	283	489	297	(42)	65	37	0	0
Diğer Pasifler	14.173	11.884	8.725	19	36	37	10	8
Toplam	132.874	120.183	104.163	81	15	100	100	100

Kaynak: BDDK

Katılım Bankalarının Gelir-Gider Yapısı ve Seçilmiş Kalemlerdeki Değişimler (milyon TL, %)

Gelir/Gider	Tutar (milyon TL)			Değişim (%)		Vergi Öncesi Kâr/Zarara Oranı (%)		
	2016	2015	2014	2016-2015	2015-2014	2016	2015	2014
Kâr Payı Gelirleri	8.371	7.536	6.526	11	15	614	1.080	1.886
Kâr Payı Giderleri	4.318	3.780	3.346	14	13	317	542	967
Net Kâr Payı Geliri	4.053	3.756	3.180	8	18	297	538	919
Kâr Payı Dışı Gelirler	2.046	2.321	2.598	(12)	(11)	150	333	751
Net Ücret ve Komisyon Gel.	796	832	799	(4)	4	58	119	231
Bankacılık Hizmet Gelirleri	562	633	670	(11)	(6)	41	91	194
Diğer Kâr Payı Dışı Geliri	688	856	1.129	(20)	(24)	50	123	326
Kâr Payı Dışı Giderler	3.647	4.103	3.656	(11)	12	267	588	1.057
Personel	1.439	1.490	1.410	(3)	6	105	213	408
Ücret ve Komisyon Giderleri	369	377	331	(2)	14	27	54	96
Diğer Kâr Payı Dışı Gideri	1.839	2.236	1.915	(18)	17	135	320	553
Diğer Kâr Payı Dışı Gelir/Gider	463	233	188	99	24	34	33	54
Sermaye Piyasası İşl. K/Z	382	176	72	117	144	28	25	21
Kambiyo İşlemleri K/Z	80	55	115	45	(52)	6	8	33
Diğer	1	2	1	-	-	0	0	0
Vergi Öncesi Kâr/Zarar	1.364	698	346	95	102	100	100	100
Vergi Karşılığı	258	289	265	(11)	9	19	41	19
Net Dönem Kâr/Zararı	1.106	409	80	170	411	81	58	81

Kaynak: BDDK

Katılım Bankalarının Sektörle Mukayeseli Seçilmiş Rasyoları

Açıklama	Katılım Bankaları			Bankacılık Sektörü		
	2016	2015	2014	2016	2015	2014
Takipteki alacaklar (brüt)/Toplam nakdi krediler (%)	3,9	5,4	4,5	3,2	3,1	2,9
Takipteki alacaklar karşılığı/Brüt takipteki alacaklar (%)	62,1	59,1	62,4	77,4	74,6	73,9
Yüksek montanlı (1 milyon TL ve üzeri) toplanan fon/Toplanan fonlar (%)	37,7	36,6	34,3	53,3	52,2	50,7
Vergi öncesi kâr (zarar)/Ortalama toplam aktifler (%)	1,1	0,6	0,4	1,9	1,5	1,7
Dönem net kârı (zararı)/Ortalama özkaynaklar (%)	0,9	4,1	0,9	14,3	11,3	12,2
Net kâr payı geliri (gideri)/Ortalama toplam aktifler (%)	3,3	3,3	0,1	3,6	3,5	3,5
Ücret, komisyon ve bankacılık hizmetleri gelirleri/Ortalama toplam aktifler (%)	1,1	1,3	1,5	1,2	1,3	1,4
Ücret, komisyon ve bankacılık gelirleri/Toplam gelirler (%)	12,4	14,3	15,6	12,1	13,0	14,0
İşletme giderleri/Ortalama toplam aktifler (%)	2,2	2,5	2,7	1,9	2,0	2,1
Kâr payı dışı gelirler/Kâr payı dışı giderler (%)	96,0	95,7	90,2	98,9	99,4	98,5
Ücret ve komisyon gelirleri/İşletme giderleri (%)	49,9	51,2	55,2	63,6	63,4	65,8
Ortalama toplam aktifler/Ortalama toplam personel sayısı (bin TL)	8.531	6.954	5.818	11.760	10.286	8.611
Toplanan fonlar/Ortalama toplam personel sayısı (bin TL)	5.767	4.475	3.835	6.833	5.722	4.883
Vergi öncesi kâr (zarar)/Ortalama toplam personel sayısı (bin TL)	96,77	42	20	222	152	146
Toplanan fonlar/Toplam şube sayısı (bin TL)	88.116	71.599	64.905	121.452	101.325	86.817
Kullandırılan fonlar/Toplam şube sayısı (bin TL)	90.292	77.499	69.908	150.088	124.997	105.577
Toplam personel sayısı/Toplam şube sayısı (kişi)	15	15	16	18	18	18
Toplam nakdi krediler/Toplanan fonlar (%)	102,4	108,2	107,7	123,6	123,3	121,6
Toplam menkul değerler/Toplanan fonlar (%)	12,8	10,2	10,4	24,2	26,5	28,7
Vadesiz hesap/Toplanan fonlar (%)	28,4	27,2	24,5	20,3	19,1	18,9
Özkaynak/Risk ağırlıklı kalemler toplamı (Sermaye Yeterlilik Standart Rasyosu) (%)	16,2	14,5	14,5	15,6	15,6	16,3
Yabancı kaynaklar/Toplam özkaynaklar (%)	1043,1	1009,8	969,5	793,8	782,8	743,3

Kaynak: BDDK

Katılım Bankaları Özet Bilançosu (Finansal Durum Tablosu) (Bin TL)

Aktif Kalemler		Cari Dönem (31/12/2016)			Önceki Dönem (31/12/2015)		
		TP	YP	Toplam	TP	YP	Toplam
I.	Nakit Değerler ve Merkez Bankası	3.012.202	17.710.988	20.723.190	2.230.439	15.782.754	18.013.193
II.	Gerçeğe Uygun Değer Farkı K/Z'a Yansıtılan FV (Net)	82.000	219.170	301.170	27.307	130.710	158.017
III.	Bankalar	686.077	7.784.628	8.470.705	961.611	6.276.820	7.238.431
IV.	Para Piyasalarından Alacaklar	-	-	-	-	-	-
V.	Satılmaya Hazır Finansal Varlıklar (Net)	5.231.584	3.904.393	9.135.977	3.500.140	2.303.398	5.803.538
VI.	Krediler ve Alacaklar	70.105.405	14.253.730	84.359.135	63.044.317	10.069.267	73.113.584
VII.	Vadeye Kadar Elde Tutulacak Yatırımlar (Net)	1.451.135	-	1.451.135	1.651.783	-	1.651.783
VIII.	İştirakler (Net)	4.719	-	4.719	4.719	-	4.719
IX.	Bağlı Ortaklıklar (Net)	355.163	-	355.163	304.662	-	304.662
X.	Birlikte Kontrol Edilen Ortaklıklar (İş Ortaklıkları) (Net)	40.000	-	40.000	31.000	-	31.000
XI.	Kiralama İşlemlerinden Alacaklar (Net)	3.635.428	486.299	4.121.727	3.455.969	235.587	3.691.556
XII.	Riskten Korunma Amaçlı Türev Finansal Varlıklar	111.124	-	111.124	48.627	-	48.627
XIII.	Maddi Duran Varlıklar (Net)	1.704.127	880	1.705.007	1.507.181	1.431	1.508.612
XIV.	Maddi Olmayan Duran Varlıklar (Net)	248.335	305	248.640	197.952	476	198.428
XV.	Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller (Net)	-	-	-	-	-	-
XVI.	Vergi Varlığı	224.764	-	224.764	224.127	-	224.127
XVII.	Satış Amaçlı Elde Tutulan ve Durdurulan Faaliyetlere İlişkin Duran Varlıklar (Net)	235.514	433	235.947	56.946	245	57.191
XVIII.	Diğer Aktifler	761.726	503.597	1.265.323	1.023.590	159.212	1.182.802
	Aktif Toplamı	87.912.284	44.864.566	132.776.850	78.270.370	34.959.900	113.230.270

Kaynak: TKBB

Katılım Bankaları Özet Bilançosu (Finansal Durum Tablosu) (Bin TL)

Pasif Kalemler		Cari Dönem (31/12/2016)			Önceki Dönem (31/12/2015)		
		TP	YP	Toplam	TP	YP	Toplam
I.	Toplanan Fonlar	48.364.290	36.428.146	84.792.436	38.668.329	33.234.234	71.902.563
II.	Alım Satım Amaçlı Türev Finansal Borçlar	68.116	86.150	154.266	29.006	75.871	104.877
III.	Alınan Krediler	1.794.083	22.410.005	24.204.088	1.847.325	18.590.593	20.437.918
IV.	Para Piyasalarına Borçlar	2.434.931	-	2.434.931	2.503.581	-	2.503.581
V.	İhraç Edilen Menkul Kıymetler (Net)	-	-	-	-	-	-
VI.	Muhtelif Borçlar	1.879.262	362.891	2.242.153	1.482.890	364.334	1.847.224
VII.	Diğer Yabancı Kaynaklar	919.205	46.729	965.934	1.176.635	105.723	1.282.358
VIII.	Kiralama İşlemlerinden Borçlar (Net)	104.771	226	104.997	-	401.990	401.990
IX.	Riskten Korunma Amaçlı Türev Finansal Borçlar	-	490.504	490.504	-	383.193	383.193
X.	Karşılıklar	1.115.632	232.071	1.347.703	1.033.821	205.492	1.239.313
XI.	Vergi Borcu	157.730	3.315	161.045	176.814	2.763	179.577
XII.	Satış Amaçlı Elde Tutulan ve Durdurulan Faaliyetlere İlişkin Duran Varlık Borçları (Net)	-	-	-	-	-	-
XIII.	Sermaye Benzeri Krediler	-	4.383.083	4.383.083	-	2.562.314	2.562.314
XIV.	Özkaynaklar	11.589.853	(94.143)	11.495.710	10.438.014	(52.652)	10.385.362
	Pasif Toplamı	68.427.873	64.348.977	132.776.850	57.356.415	55.873.855	113.230.270

Kaynak: TKBB

Katılım Bankaları Özet Nazım Hesaplar (Bin TL)

		Cari Dönem (31/12/2016)			Önceki Dönem (31/12/2015)		
		TP	YP	Toplam	TP	YP	Toplam
A.	Bilanço Dışı Yükümlülükler (I+II+III)	65.287.440	46.000.881	111.288.321	51.621.975	39.351.912	90.973.887
I.	Garanti ve Kefaletler	18.104.009	17.710.621	35.814.630	16.037.702	14.484.641	30.522.343
II.	Taahhütler	38.269.381	1.648.009	39.917.390	31.020.457	1.731.351	32.751.808
III.	Türev Finansal Araçlar	8.914.050	26.642.251	35.556.301	4.563.816	23.135.920	27.699.736
B.	Emanet ve Rehinli Kıymetler (IV + V+VI)	700.013.605	160.684.489	860.698.094	602.905.014	134.016.077	736.921.091
IV.	Emanet Kıymetler	13.890.089	5.477.953	19.368.042	21.297.178	6.600.138	27.897.316
V.	Rehinli Kıymetler	686.111.877	155.095.019	841.206.896	581.596.197	127.328.941	708.925.138
VI.	Kabul Edilen Avaller ve Kefaletler	11.639	111.517	123.156	11.639	86.998	98.637
	Bilanço Dışı Hesaplar Toplamı (A+B)	765.301.045	206.685.370	971.986.415	654.526.989	173.367.989	827.894.978

Kaynak: TKBB

Katılım Bankaları Özet Gelir Tablosu (Bin TL)

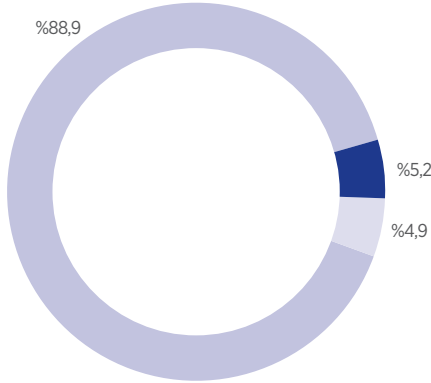
Gelir ve Gider Kalemleri		Cari Dönem (01/01/2016-31/12/2016)	Önceki Dönem (01/01/2015-31/12/2015)
I.	Kâr Payı Gelirleri	8.842.269	7.376.736
II.	Kâr Payı Giderleri	4.330.754	3.539.464
III.	Net Kâr Payı Geliri/Gideri (I-II)	4.511.515	3.837.272
IV.	Net Ücret ve Komisyon Gelirleri/Giderleri	457.366	412.334
V.	Temettü Gelirleri	509	519
VI.	Ticari Kâr/Zarar (Net)	462.094	315.514
VII.	Diğer Faaliyet Gelirleri	666.989	427.306
VIII.	Faaliyet Gelirleri/Giderleri Toplamı (III+IV+V+VI+VII)	6.098.473	4.992.945
IX.	Kredi ve Diğer Alacaklar Değer Düşüş Karşılığı (-)	109.278	1.152.181
X.	Diğer Faaliyet Giderleri (-)	1.232.548	908.054
XI.	Net Faaliyet Kârı/Zararı (VIII-IX-X)	1.363.529	1.317.228
XII.	Birleşme İşlemi Sonrasında Gelir Olarak Kaydedilen Fazlalık Tutarı	-	-
XIII.	Özkaynak Yöntemi Uygulanan Ortaklıklardan Kâr/(Zarar)	663.212	-
XIV.	Net Parasal Pozisyon Kârı/Zararı	(121.246)	-
XV.	Sürdürülen Faaliyetler Vergi Öncesi K/Z (XI+...+XIV)	1.242.283	1.317.228
XVI.	Sürdürülen Faaliyetler Vergi Karşılığı (-+)	(44.154)	98.058
XVII.	Sürdürülen Faaliyetler Dönem Net K/Z (XV+ -XVI)	563.541	1.049.318
XVIII.	Durdurulan Faaliyetlerden Gelirler	-	-
XIX.	Durdurulan Faaliyetlerden Giderler (-)	-	-
XX.	Durdurulan Faaliyetler Vergi Öncesi K/Z (XVIII+...+XIX)	-	-
XXI.	Durdurulan Faaliyetler Vergi Karşılığı (-+)	541.966	-
XXII.	Durdurulan Faaliyetler Dönem Net K/Z (XX+ -XXI)	-	-
XXIII.	Net Dönem Kârı/Zararı (XVII+XXII)	1.008.222	1.049.318

Kaynak: TKBB

Katılım bankacılığı sektörü, 2016 yılında toplam bankacılık sektöründen %4,9 oranında pay almıştır.

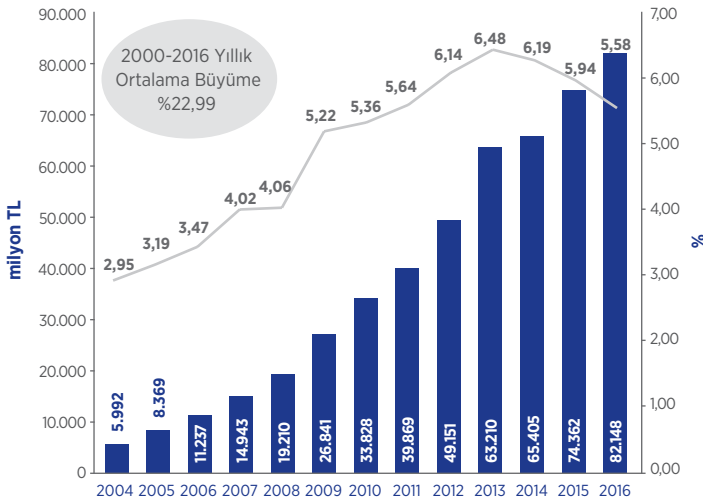
2016 yılında 123.776 milyon TL'lik aktif büyüklüğüne ulaşan katılım bankalarının topladığı fonlar, 2000-2016 döneminde yıllık ortalama %23 büyüme göstermiştir. Kullandırılan fonlarda ise 2005-2016 dönemi yıllık ortalama büyüme %25 olarak gerçekleşmiştir.

Türk Bankacılık Sektöründeki Paylar

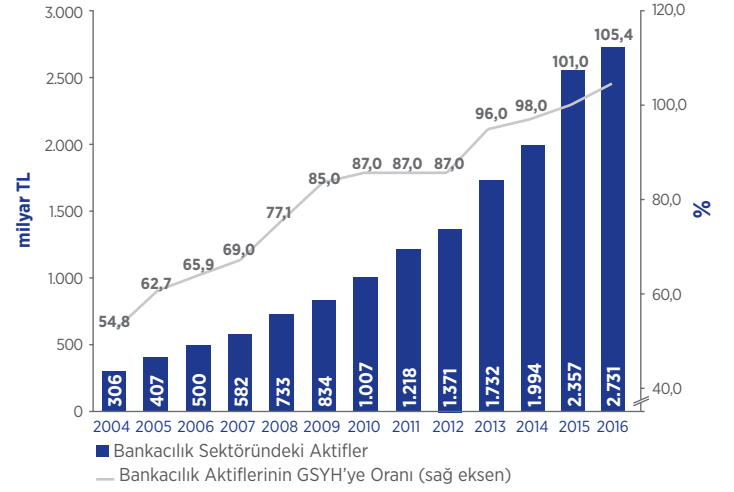
■ Katılım Bankaları ■ Mevduat Bankaları ■ Kalkınma ve Yatırım Bankaları
(Toplam aktiflerden alınan pay bazında)

Katılım Bankalarının Toplanan Fon Gelişimi

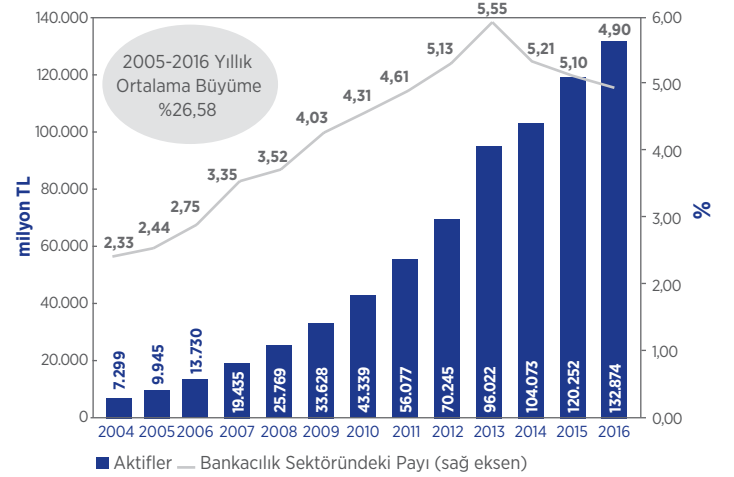

■ Aktif Büyüklüğü — Bankacılık Sektöründeki Payı (sağ eksen)

Türk Bankacılık Sektörü ve GSYH'ye Oranı

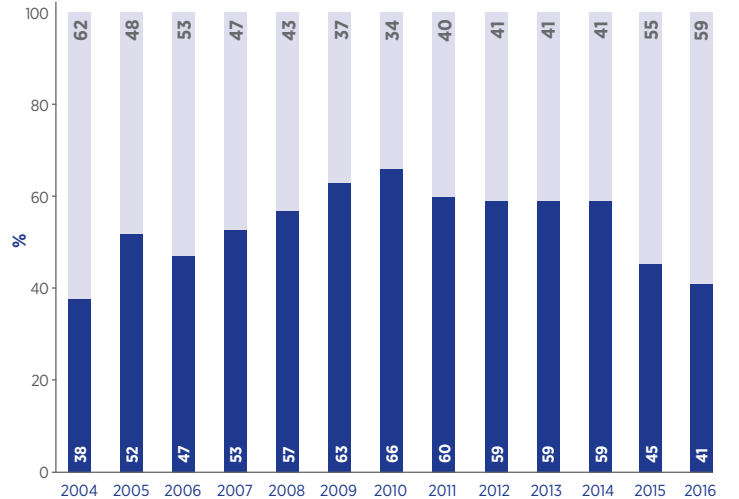

Katılım Bankalarının Aktif Gelişimi ve Sektördeki Payları

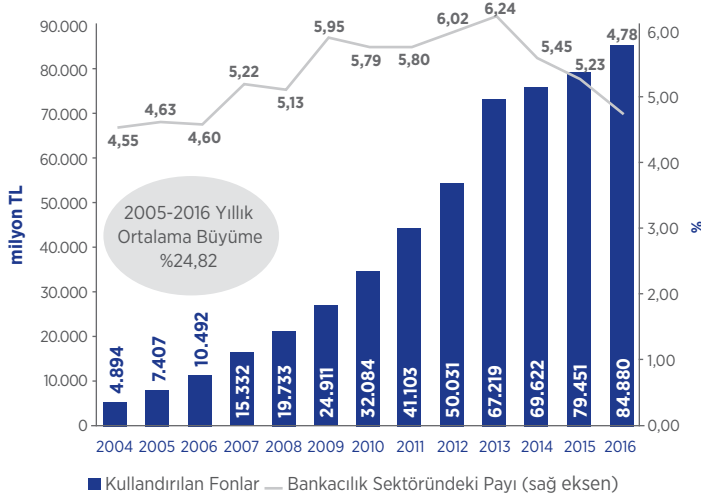
■ Aktifler — Bankacılık Sektöründeki Payı (sağ eksen)

Toplanan Fonların TP/YP Bazında Yoğunlaşması

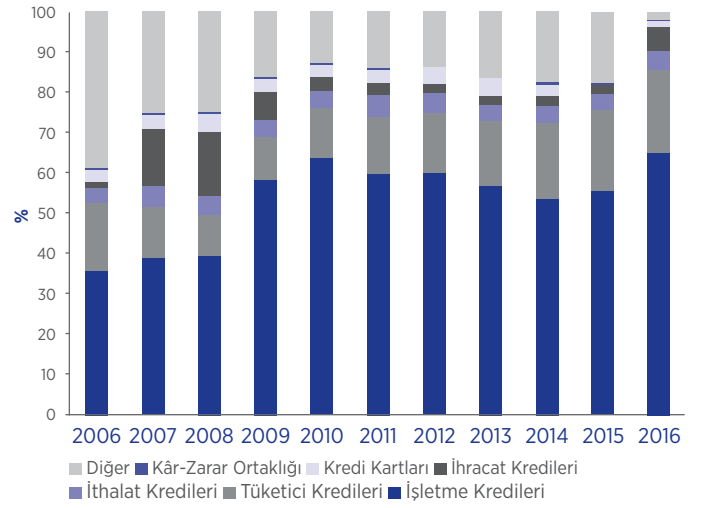

■ Yabancı Para Payı ■ Türk Parası Payı

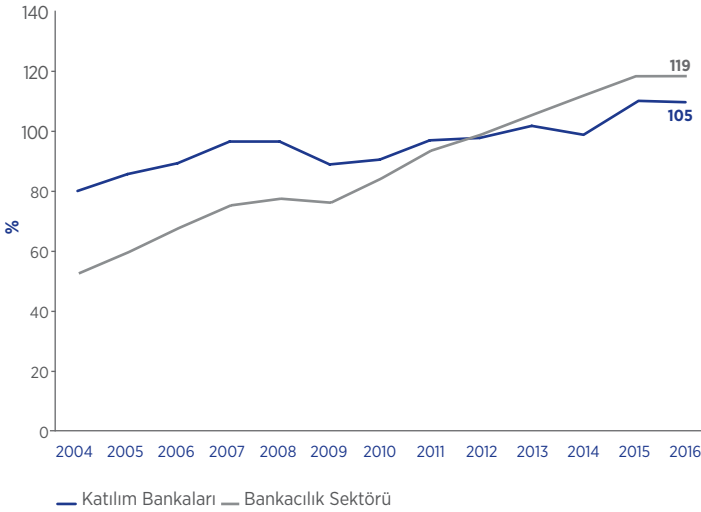
Katılım Bankalarının Kullandırılan Fon Gelişimi

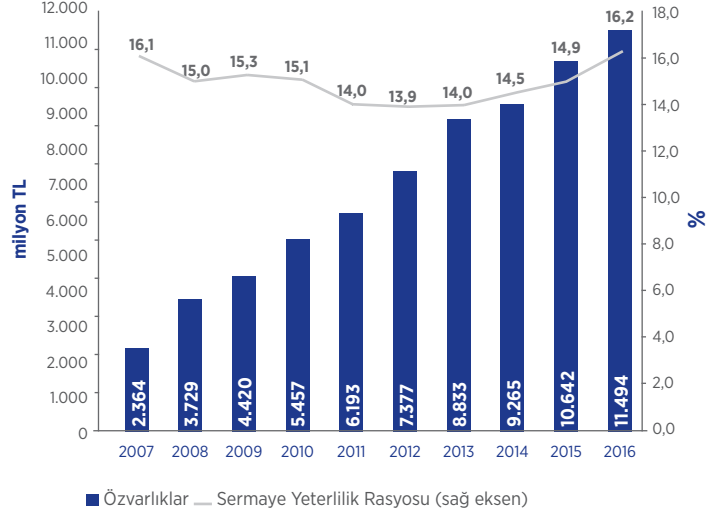
Kullandırılan Fonların Grup Bazında Yoğunlaşması

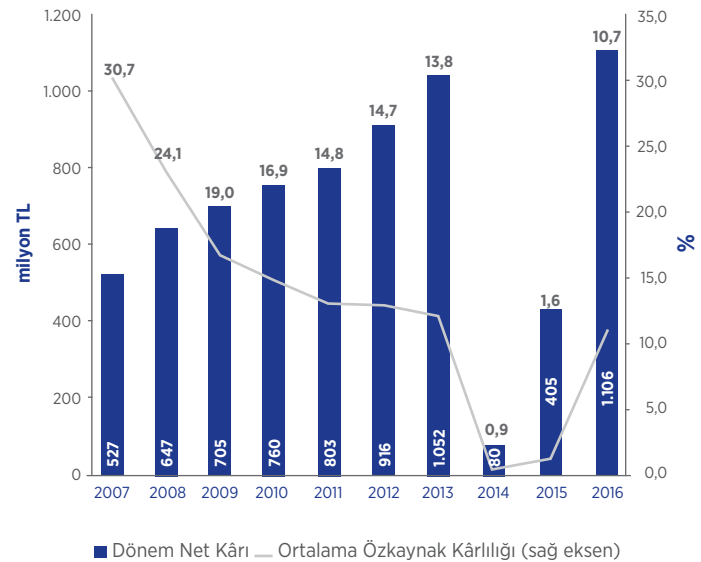
Toplanan Fonların Kullanılma Oranı

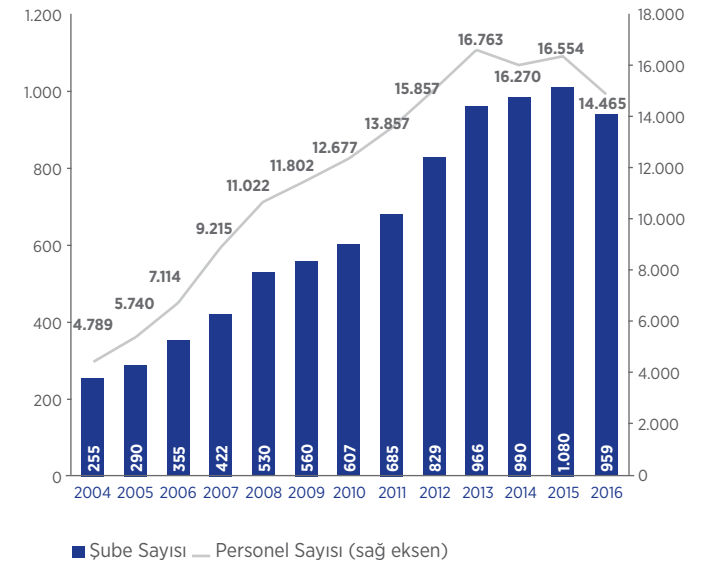
Katılım Bankalarının Özkaynak Gelişimi

Katılım Bankalarının Net Kâr Gelişimi

Katılım Bankalarının Şube ve Personel Gelişimi

Albaraka Türk Katılım Bankası A.Ş. Özet Bilançosu (Finansal Durum Tablosu) (Bin TL)

Aktif Kalemler	Cari Dönem (31/12/2016)			Önceki Dönem (31/12/2015)		
	TP	YP	Toplam	TP	YP	Toplam
I. Nakit Değerler ve Merkez Bankası	940.247	4.058.805	4.999.052	894.204	4.010.594	4.904.798
II. Gerçeğe Uygun Değer Farkı K/Z'a Yansıtılan FV (Net)	1.022	65.074	66.096	1.427	20.856	22.283
III. Bankalar	656.410	1.501.767	2.158.177	599.970	1.882.644	2.482.614
IV. Para Piyasalarından Alacaklar	-	-	-	-	-	-
V. Satılmaya Hazır Finansal Varlıklar (Net)	996.067	386.623	1.382.690	755.337	296.229	1.051.566
VI. Krediler ve Alacaklar	17.448.650	4.394.425	21.843.075	15.352.083	3.205.882	18.557.965
VII. Vadeye Kadar Elde Tutulacak Yatırımlar (Net)	668.582	-	668.582	762.890	-	762.890
VIII. İştirakler (Net)	4.719	-	4.719	4.719	-	4.719
IX. Bağlı Ortaklıklar (Net)	5.400	-	5.400	5.250	-	5.250
X. Birlikte Kontrol Edilen Ortaklıklar (İş Ortaklıkları) (Net)	20.000	-	20.000	15.500	-	15.500
XI. Kiralama İşlemlerinden Alacaklar (Net)	878.979	-	878.979	947.427	-	947.427
XII. Riskten Korunma Amaçlı Türev Finansal Varlıklar	-	-	-	-	-	-
XIII. Maddi Duran Varlıklar (Net)	516.340	791	517.131	499.803	1.336	501.139
XIV. Maddi Olmayan Duran Varlıklar (Net)	35.157	305	35.462	43.796	476	44.272
XV. Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller (Net)	-	-	-	-	-	-
XVI. Vergi Varlığı	25.100	-	25.100	20.495	-	20.495
XVII. Satış Amaçlı Elde Tutulan ve Durdurulan Faaliyetlere İlişkin Duran Varlıklar (Net)	91.884	433	92.317	22.574	245	22.819
XVIII. Diğer Aktifler	141.900	12.058	153.958	216.018	2.244	218.262
Aktif Toplamı	22.430.457	10.420.281	32.850.738	20.141.493	9.420.506	29.561.999

Albaraka Türk Katılım Bankası A.Ş. Özet Bilançosu (Finansal Durum Tablosu) (Bin TL)

Pasif Kalemler	Cari Dönem (31/12/2016)			Önceki Dönem (31/12/2015)		
	TP	YP	Toplam	TP	YP	Toplam
I. Toplanan Fonlar	12.557.143	10.597.991	23.155.134	11.336.176	9.010.002	20.346.178
II. Alım Satım Amaçlı Türev Finansal Borçlar	88	-	88	-	-	-
III. Alınan Krediler	181.593	4.242.602	4.424.195	-	4.104.688	4.104.688
IV. Para Piyasalarına Borçlar	492.784	-	492.784	770.959	-	770.959
V. İhraç Edilen Menkul Kıymetler (Net)	-	-	-	-	-	-
VI. Muhtelif Borçlar	634.215	68.144	702.359	633.312	53.074	686.386
VII. Diğer Yabancı Kaynaklar	-	-	-	-	-	-
VIII. Kiralama İşlemlerinden Borçlar (Net)	-	-	-	-	-	-
IX. Riskten Korunma Amaçlı Türev Finansal Borçlar	-	-	-	-	-	-
X. Karşılıklar	191.485	42.364	233.849	216.049	35.810	251.859
XI. Vergi Borcu	48.484	3.315	51.799	55.695	2.763	58.458
XII. Satış Amaçlı Elde Tutulan ve Durdurulan Faaliyetlere İlişkin Duran Varlık Borçları (Net)	-	-	-	-	-	-
XIII. Sermaye Benzeri Krediler	-	1.510.937	1.510.937	-	1.239.557	1.239.557
XIV. Özkaynaklar	2.288.359	(8.766)	2.279.593	2.097.426	6.488	2.103.914
Pasif Toplamı	16.394.151	16.456.587	32.850.738	15.109.617	14.452.382	29.561.999

Albaraka Türk Katılım Bankası A.Ş. Özet Nazım Hesaplar (Bin TL)

	Cari Dönem (31/12/2016)			Önceki Dönem (31/12/2015)		
	TP	YP	Toplam	TP	YP	Toplam
A. Bilanço Dışı Yükümlülükler (I+II+III)	5.229.816	5.721.490	10.951.306	5.494.071	4.916.466	10.410.537
I. Garanti ve Kefaletler	4.003.878	4.697.315	8.701.193	4.275.402	4.388.655	8.664.057
II. Taahhütler	1.221.782	9.379	1.231.161	1.218.669	110.806	1.329.475
III. Türev Finansal Araçlar	4.156	1.014.796	1.018.952	-	417.005	417.005
B. Emanet ve Rehinli Kıymetler (IV + V+VI)	46.841.565	7.544.333	54.385.898	38.754.719	5.866.824	44.621.543
IV. Emanet Kıymetler	1.598.038	1.363.315	2.961.353	1.671.504	932.158	2.603.662
V. Rehinli Kıymetler	45.243.527	6.181.018	51.424.545	37.083.215	4.934.666	42.017.881
VI. Kabul Edilen Avaller ve Kefaletler	-	-	-	-	-	-
Bilanço Dışı Hesaplar Toplamı (A+B)	52.071.381	13.265.823	65.337.204	44.248.790	10.783.290	55.032.080

Albaraka Türk Katılım Bankası A.Ş. Özet Gelir Tablosu (Bin TL)

Gelir ve Gider Kalemleri	Cari Dönem (01/01/2016-31/12/2016)	Önceki Dönem (01/01/2015-31/12/2015)
	I. Kâr Payı Gelirleri	2.218.804
II. Kâr Payı Giderleri	1.195.186	1.049.478
III. Net Kâr Payı Geliri/Gideri (I-II)	1.023.618	885.681
IV. Net Ücret ve Komisyon Gelirleri/Giderleri	145.935	135.997
V. Temettü Gelirleri	-	519
VI. Ticari Kâr/Zarar (Net)	45.139	52.570
VII. Diğer Faaliyet Gelirleri	157.511	113.407
VIII. Faaliyet Gelirleri/Giderleri Toplamı (III+IV+V+VI+VII)	1.372.203	1.188.174
IX. Kredi ve Diğer Alacaklar Değer Düşüş Karşılığı (-)	372.157	157.143
X. Diğer Faaliyet Giderleri (-)	736.126	654.253
XI. Net Faaliyet Kârı/Zararı (VIII-IX-X)	263.920	376.778
XII. Birleşme İşlemi Sonrasında Gelir Olarak Kaydedilen Fazlalık Tutarı	-	-
XIII. Özkaynak Yöntemi Uygulanan Ortaklıklardan Kâr/(Zarar)	-	-
XIV. Net Parasal Pozisyon Kârı/Zararı	-	-
XV. Sürdürülen Faaliyetler Vergi Öncesi K/Z (XI+...+XIV)	263.920	376.778
XVI. Sürdürülen Faaliyetler Vergi Karşılığı (-+)	46.311	73.915
XVII. Sürdürülen Faaliyetler Dönem Net K/Z (XV+-XVI)	217.609	302.863
XVIII. Durdurulan Faaliyetlerden Gelirler	-	-
XIX. Durdurulan Faaliyetlerden Giderler (-)	-	-
XX. Durdurulan Faaliyetler Vergi Öncesi K/Z (XVIII+...+XIX)	-	-
XXI. Durdurulan Faaliyetler Vergi Karşılığı (-+)	-	-
XXII. Durdurulan Faaliyetler Dönem Net K/Z (XX+-XXI)	-	-
XXIII. Net Dönem Kârı/Zararı (XVII+XXII)	217.609	302.863

Kuveyt Türk Katılım Bankası A.Ş. Özlet Bilançosu (Finansal Durum Tablosu) (Bin TL)

Aktif Kalemler	Cari Dönem (31/12/2016)			Önceki Dönem (31/12/2015)		
	TP	YP	Toplam	TP	YP	Toplam
I. Nakit Değerler ve Merkez Bankası	695.627	7.607.425	8.303.052	662.376	6.906.439	7.568.815
II. Gerçeğe Uygun Değer Farkı K/Z'a Yansıtılan FV	40.311	125.663	165.974	12.302	76.312	88.614
III. Bankalar	14.384	4.683.697	4.698.081	10.341	3.573.153	3.583.494
IV. Para Piyasalarından Alacaklar	-	-	-	-	-	-
V. Satılmaya Hazır Finansal Varlıklar (Net)	1.832.753	1.760.173	3.592.926	1.578.258	752.109	2.330.367
VI. Krediler ve Alacaklar	23.266.913	5.145.528	28.412.441	21.565.734	4.285.266	25.851.000
VII. Vadeye Kadar Elde Tutulacak Yatırımlar (Net)	-	-	-	-	-	-
VIII. İştirakler (Net)	-	-	-	-	-	-
IX. Bağlı Ortaklıklar (Net)	349.513	-	349.513	299.312	-	299.312
X. Birlikte Kontrol Edilen Ortaklıklar (İş Ortaklıkları) (Net)	20.000	-	20.000	15.500	-	15.500
XI. Kiralama İşlemlerinden Alacaklar (Net)	1.104.588	439.955	1.544.543	947.273	235.587	1.182.860
XII. Riskten Korunma Amaçlı Türev Finansal Varlıklar	-	-	-	-	-	-
XIII. Maddi Duran Varlıklar (Net)	439.544	89	439.633	503.954	95	504.049
XIV. Maddi Olmayan Duran Varlıklar (Net)	95.108	-	95.108	77.966	-	77.966
XV. Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller (Net)	-	-	-	-	-	-
XVI. Vergi Varlığı	118.112	-	118.112	107.150	-	107.150
XVII. Satış Amaçlı Elde Tutulan ve Durdurulan Faaliyetlere İlişkin Duran Varlıklar (Net)	47.975	-	47.975	32.640	-	32.640
XVIII. Diğer Aktifler	254.825	434.772	689.597	312.330	98.410	410.740
Aktif Toplamı	28.279.653	20.197.302	48.476.955	26.125.136	15.927.371	42.052.507

Kuveyt Türk Katılım Bankası A.Ş. Özlet Bilançosu (Finansal Durum Tablosu) (Bin TL)

Pasif Kalemler	Cari Dönem (31/12/2016)			Önceki Dönem (31/12/2015)		
	TP	YP	Toplam	TP	YP	Toplam
I. Toplanan Fonlar	17.943.622	13.958.141	31.901.763	14.536.125	13.586.541	28.122.666
II. Alım Satım Amaçlı Türev Finansal Borçlar	40.580	79.147	119.727	9.962	61.561	71.523
III. Alınan Krediler	647.994	7.388.827	8.036.821	684.076	6.827.603	7.511.679
IV. Para Piyasalarına Borçlar	1.219.873	-	1.219.873	711.542	-	711.542
V. İhraç Edilen Menkul Kıymetler (Net)	-	-	-	-	-	-
VI. Muhtelif Borçlar	133.001	24.963	157.964	108.349	10.629	118.978
VII. Diğer Yabancı Kaynaklar	375.840	23.611	399.451	424.538	30.070	454.608
VIII. Kiralama İşlemlerinden Borçlar (Net)	-	226	226	-	401.990	401.990
IX. Riskten Korunma Amaçlı Türev Finansal Borçlar	-	137.829	137.829	-	98.650	98.650
X. Karşılıklar	455.533	126.207	581.740	427.561	104.614	532.175
XI. Vergi Borcu	27.851	-	27.851	36.472	-	36.472
XII. Satış Amaçlı Elde Tutulan ve Durdurulan Faaliyetlere İlişkin Duran Varlık Borçları (Net)	-	-	-	-	-	-
XIII. Sermaye Benzeri Krediler	-	1.981.646	1.981.646	-	589.734	589.734
XIV. Özkaynaklar	3.942.411	-30.347	3.912.064	3.406.321	-3.831	3.402.490
Pasif Toplamı	24.786.705	23.690.250	48.476.955	20.344.946	21.707.561	42.052.507

Kuveyt Türk Katılım Bankası A.Ş. Özlet Nazım Hesapları (Bin TL)

	Cari Dönem (31/12/2016)			Önceki Dönem (31/12/2015)		
	TP	YP	Toplam	TP	YP	Toplam
A. Bilanço Dışı Yükümlülükler (I+II+III)	45.504.238	19.739.186	65.243.424	33.843.259	16.528.787	50.372.046
I. Garanti ve Kefaletler	5.177.182	4.711.605	9.888.787	4.637.394	4.318.928	8.956.322
II. Taahhütler	34.594.651	711.955	35.306.606	27.214.987	481.365	27.696.352
III. Türev Finansal Araçlar	5.732.405	14.315.626	20.048.031	1.990.878	11.728.494	13.719.372
B. Emanet ve Rehinli Kıymetler (IV+V+VI)	205.775.245	106.164.950	311.940.195	168.473.267	89.309.104	257.782.371
IV. Emanet Kıymetler	7.081.056	2.528.760	9.609.816	5.545.140	1.330.898	6.876.038
V. Rehinli Kıymetler	198.682.550	103.595.106	302.277.656	162.916.488	87.944.184	250.860.672
VI. Kabul Edilen Avaller ve Kefaletler	11.639	41.084	52.723	11.639	34.022	45.661
Bilanço Dışı Hesaplar Toplamı (A+B)	251.279.483	125.904.136	377.183.619	202.316.526	105.837.891	308.154.417

Kuveyt Türk Katılım Bankası A.Ş. Özlet Gelir Tablosu (Bin TL)

Gelir ve Gider Kalemleri	Cari Dönem (01/01/2016-31/12/2016)		Önceki Dönem (01/01/2015-31/12/2015)	
I. Kâr Payı Gelirleri		3.110.435		2.564.838
II. Kâr Payı Giderleri		1.440.566		1.096.026
III. Net Kâr Payı Geliri/Gideri (I-II)		1.669.869		1.468.812
IV. Net Ücret ve Komisyon Gelirleri		152.970		133.942
V. Temettü Gelirleri		509		-
VI. Ticari Kâr/Zarar (Net)		275.772		178.108
VII. Diğer Faaliyet Gelirleri		192.872		190.095
VIII. Faaliyet Gelirleri/Giderleri Toplamı (III+IV+V+VI+VII)		2.291.992		1.970.957
IX. Kredi ve Diğer Alacaklar Değer Düşüş Karşılığı (-)		511.661		428.736
X. Diğer Faaliyet Giderleri (-)		1.117.119		988.745
XI. Net Faaliyet Kârı/Zararı (VIII-IX-X)		663.212		553.476
XII. Birleşme İşlemi Sonrasında Gelir Olarak Kaydedilen Fazlalık Tutarı		-		-
XIII. Özkaynak Yöntemi Uygulanan Ortaklıklardan Kâr/Zarar		663.212		553.476
XIV. Net Parasal Pozisyon Kârı/Zararı		-121.246		-108.795
XV. Sürdürülen Faaliyetler Vergi Öncesi K/Z (XI+...+XIV)		541.966		444.681
XVI. Sürdürülen Faaliyetler Vergi Karşılığı (±)		-		-
XVII. Sürdürülen Faaliyetler Dönem Net K/Z (XV±XVI)		-		-
XVIII. Durdurulan Faaliyetlerden Gelirler		-		-
XIX. Durdurulan Faaliyetlerden Giderler (-)		-		-
XX. Durdurulan Faaliyetler Vergi Öncesi K/Z (XVIII-XIX)		-		-
XXI. Durdurulan Faaliyetler Vergi Karşılığı (±)		541.966		444.681
XXII. Durdurulan Faaliyetler Dönem Net K/Z (XX±XXI)		-		-
XXIII. Net Dönem Kârı/Zararı (XVII+XXII)		444.681		370.450

Türkiye Finans Katılım Bankası A.Ş. Özeti Bilançosu (Finansal Durum Tablosu) (Bin TL)

Aktif Kalemler	Cari Dönem (31/12/2016)			Önceki Dönem (31/12/2015)		
	TP	YP	Toplam	TP	YP	Toplam
I. Nakit Değerler ve Merkez Bankası	580.335	5.088.522	5.668.857	644.619	4.727.884	5.372.503
II. Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kâr/Zarara Yansıtılan FV (Net)	35.240	27.275	62.515	10.708	33.541	44.249
III. Bankalar	748	561.018	561.766	47.590	177.779	225.369
IV. Para Piyasalarından Alacaklar	-	-	-	-	-	-
V. Satılmaya Hazır Finansal Varlıklar (Net)	1.530.838	1.750.429	3.281.267	1.035.552	1.249.011	2.284.563
VI. Krediler	21.872.328	3.726.902	25.599.230	24.684.103	2.330.410	27.014.513
VII. Vadeye Kadar Elde Tutulacak Yatırımlar (Net)	782.553	-	782.553	888.893	-	888.893
VIII. İştirakler (Net)	-	-	-	-	-	-
IX. Bağlı Ortaklıklar (Net)	100	-	100	100	-	100
X. Birlikte Kontrol Edilen Ortaklıklar (İş Ortaklıkları) (Net)	-	-	-	-	-	-
XI. Kiralama İşlemlerinden Alacaklar	1.417.512	-	1.417.512	1.552.415	-	1.552.415
XII. Riskten Korunma Amaçlı Türev Finansal Varlıklar	111.124	-	111.124	48.627	-	48.627
XIII. Maddi Duran Varlıklar (Net)	671.274	-	671.274	457.759	-	457.759
XIV. Maddi Olmayan Duran Varlıklar (Net)	70.035	-	70.035	54.371	-	54.371
XV. Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller (Net)	-	-	-	-	-	-
XVI. Vergi Varlığı	74.356	-	74.356	83.474	-	83.474
XVII. Satış Amaçlı Elde Tutulan ve Durdurulan Faaliyetlere İlişkin Duran Varlıklar (Net)	95.655	-	95.655	1.732	-	1.732
XVIII. Diğer Aktifler	355.148	56.325	411.473	489.293	58.438	547.731
Aktif Toplamı	27.597.246	11.210.471	38.807.717	29.999.236	8.577.063	38.576.299

Türkiye Finans Katılım Bankası A.Ş. Özeti Bilançosu (Finansal Durum Tablosu) (Bin TL)

Pasif Kalemler	Cari Dönem (31/12/2016)			Önceki Dönem (31/12/2015)		
	TP	YP	Toplam	TP	YP	Toplam
I. Toplanan Fonlar	11.845.762	9.219.019	21.064.781	12.060.297	10.117.117	22.177.414
II. Alım Satım Amaçlı Türev Finansal Borçlar	25.354	7.003	32.357	19.044	14.310	33.354
III. Alınan Krediler	862.035	9.394.538	10.256.573	1.163.249	7.494.397	8.657.646
IV. Para Piyasalarına Borçlar	547.774	-	547.774	972.544	-	972.544
V. İhraç Edilen Menkul Kıymetler (Net)	-	-	-	-	-	-
VI. Muhtelif Borçlar	622.328	250.335	872.663	725.049	293.720	1.018.769
VII. Diğer Yabancı Kaynaklar	497.771	22.186	519.957	746.142	75.369	821.511
VIII. Kiralama İşlemlerinden Borçlar	104.771	-	104.771	-	-	-
IX. Riskten Korunma Amaçlı Türev Finansal Borçlar	-	352.675	352.675	-	284.543	284.543
X. Karşılıklar	380.949	57.490	438.439	375.251	65.029	440.280
XI. Vergi Borcu	64.213	-	64.213	80.458	-	80.458
XII. Satış Amaçlı Elde Tutulan ve Durdurulan Faaliyetlere İlişkin Duran Varlık Borçları (Net)	-	-	-	-	-	-
XIII. Sermaye Benzeri Krediler	-	890.500	890.500	-	733.023	733.023
XIV. Özkaynaklar	3.717.937	(54.923)	3.663.014	3.411.987	(55.230)	3.356.757
Pasif Toplamı	18.668.894	20.138.823	38.807.717	19.554.021	19.022.278	38.576.299

Türkiye Finans Katılım Bankası A.Ş. Özet Nazım Hesaplar Tablosu (Bin TL)

	Cari Dönem (31/12/2016)			Önceki Dönem (31/12/2015)		
	TP	YP	Toplam	TP	YP	Toplam
A. Bilanço Dışı Yükümlülükler (I+II+III)	11.794.244	16.494.994	28.289.238	12.133.595	17.495.332	29.628.927
I. Garanti ve Kefaletler	7.027.411	5.333.712	12.361.123	7.042.486	5.459.918	12.502.404
II. Taahhütler	2.383.441	898.881	3.282.322	2.583.593	1.139.180	3.722.773
III. Türev Finansal Araçlar	2.383.392	10.262.401	12.645.793	2.507.516	10.896.234	13.403.750
B. Emanet ve Rehinli Kıymetler (IV+V+VI)	426.882.215	46.614.436	473.496.651	395.013.585	38.796.069	433.809.654
IV. Emanet Kıymetler	4.285.205	1.481.789	5.766.994	14.049.491	4.326.143	18.375.634
V. Rehinli Kıymetler	422.597.010	45.062.214	467.659.224	380.964.094	34.416.950	415.381.044
VI. Kabul Edilen Avaller ve Kefaletler	-	70.433	70.433	-	52.976	52.976
Bilanço Dışı Hesaplar Toplamı (A+B)	438.676.459	63.109.430	501.785.889	407.147.180	56.291.401	463.438.581

Türkiye Finans Katılım Bankası A.Ş. Özet Gelir Tablosu (Bin TL)

Gelir ve Gider Kalemleri	Cari Dönem (01/01/2016-31/12/2016)		Önceki Dönem (01/01/2015-31/12/2015)	
I. Kâr Payı Gelirleri		2.981.301		2.780.246
II. Kâr Payı Giderleri		1.471.762		1.375.984
III. Net Kâr Payı Geliri/Gideri (I-II)		1.509.539		1.404.262
IV. Net Ücret ve Komisyon Gelirleri/Giderleri		143.012		142.469
V. Temettü Gelirleri		-		-
VI. Ticari Kâr/Zarar (Net)		99.170		21.341
VII. Diğer Faaliyet Gelirleri		313.913		123.767
VIII. Faaliyet Gelirleri/Giderleri Toplamı (III+IV+V+VI+VII)		2.065.634		1.691.839
IX. Kredi ve Diğer Alacaklar Değer Düşüş Karşılığı (-)		(850.419)		(551.273)
X. Diğer Faaliyet Giderleri (-)		(846.140)		(807.741)
XI. Net Faaliyet Kârı/Zararı (VIII-IX-X)		369.075		332.825
XII. Birleşme İşlemi Sonrasında Gelir Olarak Kaydedilen Fazlalık Tutarı		-		-
XIII. Özkaynak Yöntemi Uygulanan Ortaklıklardan Kâr/Zarar		-		-
XIV. Net Parasal Pozisyon Kârı/Zararı		-		-
XV. Sürdürülen Faaliyetler Vergi Öncesi K/Z (XI+...+XIV)		369.075		332.825
XVI. Sürdürülen Faaliyetler Vergi Karşılığı (±)		(72.832)		(71.749)
XVII. Sürdürülen Faaliyetler Dönem Net K/Z (XV±XVI)		296.243		261.076
XVIII. Durdurulan Faaliyetlerden Gelirler		-		-
XIX. Durdurulan Faaliyetlerden Giderler (-)		-		-
XX. Durdurulan Faaliyetler Vergi Öncesi K/Z (XVIII-XIX)		-		-
XXI. Durdurulan Faaliyetler Vergi Karşılığı (±)		-		-
XXII. Durdurulan Faaliyetler Dönem Net K/Z (XX±XXI)		-		-
XXIII. Net Dönem Kârı/Zararı (XVII+XXII)		296.243		261.076

Vakıf Katılım Bankası A.Ş. Özet Bilançosu (Finansal Durum Tablosu) (Bin TL)

Aktif Kalemler	Cari Dönem (31/12/2016)			Önceki Dönem (31/12/2015)		
	TP	YP	Toplam	TP	YP	Toplam
I. Nakit Değerler ve Merkez Bankası	162.604	388.327	550.931	1	-	1
II. Gerçeğe Uygun Değer Farkı K/Z'a Yansıtılan FV	5.420	6	5.426	-	-	-
III. Bankalar	7.974	576.253	584.227	285.731	548.658	834.389
IV. Para Piyasalarından Alacaklar	-	-	-	-	-	-
V. Satılmaya Hazır Finansal Varlıklar (Net)	464.411	-	464.411	10.020	-	10.020
VI. Krediler ve Alacaklar	2.568.486	377.961	2.946.447	-	-	-
VII. Vadeye Kadar Elde Tutulacak Yatırımlar (Net)	-	-	-	-	-	-
VIII. İştirakler (Net)	-	-	-	-	-	-
IX. Bağlı Ortaklıklar (Net)	100	-	100	-	-	-
X. Birlikte Kontrol Edilen Ortaklıklar (İş Ortaklıkları) (Net)	-	-	-	-	-	-
XI. Kiralama İşlemlerinden Alacaklar (Net)	12.976	46.344	59.320	-	-	-
XII. Riskten Korunma Amaçlı Türev Finansal Varlıklar	-	-	-	-	-	-
XIII. Maddi Duran Varlıklar (Net)	33.326	-	33.326	6.877	-	6.877
XIV. Maddi Olmayan Duran Varlıklar (Net)	25.130	-	25.130	823	-	823
XV. Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller (Net)	-	-	-	-	-	-
XVI. Vergi Varlığı	2.320	-	2.320	9.736	-	9.736
XVII. Satış Amaçlı Elde Tutulan ve Durdurulan Faaliyetlere İlişkin Duran Varlıklar (Net)	-	-	-	-	-	-
XVIII. Diğer Aktifler	9.853	442	10.295	89	95	184
Aktif Toplamı	3.292.600	1.389.333	4.681.933	313.277	548.753	862.030

Vakıf Katılım Bankası A.Ş. Özet Bilançosu (Finansal Durum Tablosu) (Bin TL)

Pasif Kalemler	Cari Dönem (31/12/2016)			Önceki Dönem (31/12/2015)		
	TP	YP	Toplam	TP	YP	Toplam
I. Toplanan Fonlar	2.240.970	793.786	3.034.756	-	-	-
II. Alım Satım Amaçlı Türev Finansal Borçlar	2.094	-	2.094	-	-	-
III. Alınan Krediler	1.002	198.276	199.278	-	-	-
IV. Para Piyasalarına Borçlar	40.832	-	40.832	-	-	-
V. İhraç Edilen Menkul Kıymetler (Net)	-	-	-	-	-	-
VI. Muhtelif Borçlar	476.500	15.640	492.140	934	2.398	3.332
VII. Diğer Yabancı Kaynaklar	-	-	-	-	-	-
VIII. Kiralama İşlemlerinden Borçlar (Net)	-	-	-	-	-	-
IX. Riskten Korunma Amaçlı Türev Finansal Borçlar	-	-	-	-	-	-
X. Karşılıklar	24.915	4.186	29.101	-	-	-
XI. Vergi Borcu	7.314	-	7.314	1.027	-	1.027
XII. Satış Amaçlı Elde Tutulan ve Durdurulan Faaliyetlere İlişkin Duran Varlık Borçları (Net)	-	-	-	-	-	-
XIII. Sermaye Benzeri Krediler	-	-	-	-	-	-
XIV. Özkaynaklar	876.418	-	876.418	857.671	-	857.671
Pasif Toplamı	3.670.045	1.011.888	4.681.933	859.632	2.398	862.030

Vakıf Katılım Bankası A.Ş. Özet Nazım Hesaplar Tablosu (Bin TL)

	Cari Dönem (31/12/2016)		
	TP	YP	Toplam
A. Bilanço Dışı Yükümlülükler (I+II+III)	1.378.510	1.609.704	2.988.214
I. Garanti ve Kefaletler	554.204	801.354	1.355.558
II. Taahhütler	30.209	18.594	48.803
III. Türev Finansal Araçlar	794.097	789.756	1.583.853
B. Emanet ve Rehinli Kıymetler (IV+V+VI)	13.933.935	26.327	13.960.262
IV. Emanet Kıymetler	727.845	576	728.421
V. Rehinli Kıymetler	13.206.090	25.751	13.231.841
VI. Kabul Edilen Avaller ve Kefaletler	-	-	-
Bilanço Dışı Hesaplar Toplamı (A+B)	15.312.445	1.636.031	16.948.476

Vakıf Katılım Bankası A.Ş. Özet Gelir Tablosu (Bin TL)

Gelir ve Gider Kalemleri	Cari Dönem (01/01/2016-31/12/2016)	Önceki Dönem (01/01/2015-31/12/2015)
I. Kâr Payı Gelirleri	140.987	10.068
II. Kâr Payı Giderleri	42.355	-
III. Net Kâr Payı Geliri/Gideri (I-II)	98.632	10.068
IV. Net Ücret ve Komisyon Gelirleri	1.244	-
V. Temettü Gelirleri	-	-
VI. Ticari Kâr/Zarar (Net)	34.983	60.497
VII. Diğer Faaliyet Gelirleri	954	-
VIII. Faaliyet Gelirleri/Giderleri Toplamı (III+IV+V+VI+VII)	135.813	70.565
IX. Kredi ve Diğer Alacaklar Değer Düşüş Karşılığı (-)	24.109	-
X. Diğer Faaliyet Giderleri (-)	84.864	4.708
XI. Net Faaliyet Kârı/Zararı (VIII-IX-X)	26.840	65.857
XII. Birleşme İşlemi Sonrasında Gelir Olarak Kaydedilen Fazlalık Tutarı	-	-
XIII. Özkaynak Yöntemi Uygulanan Ortaklıklardan Kâr/Zarar	-	-
XIV. Net Parasal Pozisyon Kârı/Zararı	-	-
XV. Sürdürülen Faaliyetler Vergi Öncesi K/Z (XI+...+XIV)	26.840	65.857
XVI. Sürdürülen Faaliyetler Vergi Karşılığı (±)	-7.824	-13.177
XVII. Sürdürülen Faaliyetler Dönem Net K/Z (XV±XVI)	19.016	52.680
XVIII. Durdurulan Faaliyetlerden Gelirler	-	-
XIX. Durdurulan Faaliyetlerden Giderler (-)	-	-
XX. Durdurulan Faaliyetler Vergi Öncesi K/Z (XVIII-XIX)	-	-
XXI. Durdurulan Faaliyetler Vergi Karşılığı (±)	-	-
XXII. Durdurulan Faaliyetler Dönem Net K/Z (XX±XXI)	-	-
XXIII. Net Dönem Kârı/Zararı (XVII+XXII)	19.016	52.680

Ziraat Katılım Bankası A.Ş. Özeti Bilançosu (Finansal Durum Tablosu) (Bin TL)

Aktif Kalemler	Cari Dönem (31/12/2016)			Önceki Dönem (31/12/2015)		
	TP	YP	Toplam	TP	YP	Toplam
I. Nakit Değerler ve Merkez Bankası	633.389	567.909	1.201.298	29.239	137.837	167.076
II. Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kâr/Zarara Yansıtılan FV (Net)	7	1.152	1.159	2.870	1	2.871
III. Bankalar	6.561	461.893	468.454	17.979	94.586	112.565
IV. Para Piyasalarından Alacaklar	-	-	-	-	-	-
V. Satılmaya Hazır Finansal Varlıklar (Net)	407.515	7.168	414.683	120.973	6.049	127.022
VI. Krediler ve Alacaklar	4.949.028	608.914	5.557.942	1.442.397	247.709	1.690.106
VII. Vadeye Kadar Elde Tutulacak Yatırımlar (Net)	-	-	-	-	-	-
VIII. İştirakler (Net)	-	-	-	-	-	-
IX. Bağlı Ortaklıklar (Net)	50	-	50	-	-	-
X. Birlikte Kontrol Edilen Ortaklıklar (İş Ortaklıkları) (Net)	-	-	-	-	-	-
XI. Kiralama İşlemlerinden Alacaklar	221.373	-	221.373	8.854	-	8.854
XII. Riskten Korunma Amaçlı Türev Finansal Varlıklar	-	-	-	-	-	-
XIII. Maddi Duran Varlıklar (Net)	43.643	-	43.643	38.788	-	38.788
XIV. Maddi Olmayan Duran Varlıklar (Net)	22.905	-	22.905	20.996	-	20.996
XV. Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller (Net)	-	-	-	-	-	-
XVI. Vergi Varlığı	4.876	-	4.876	3.272	-	3.272
XVII. Satış Amaçlı Elde Tutulan ve Durdurulan Faaliyetlere İlişkin Duran Varlıklar (Net)	-	-	-	-	-	-
XVIII. Diğer Aktifler	-	-	-	5.860	25	5.885
Aktif Toplamı	6.312.328	1.647.179	7.959.507	1.691.228	486.207	2.177.435

Ziraat Katılım Bankası A.Ş. Özeti Bilançosu (Finansal Durum Tablosu) (Bin TL)

Pasif Kalemler	Cari Dönem (31/12/2016)			Önceki Dönem (31/12/2015)		
	TP	YP	Toplam	TP	YP	Toplam
I. Toplanan Fonlar	3.776.793	1.859.209	5.636.002	735.731	520.574	1.256.305
II. Alım Satım Amaçlı Türev Finansal Borçlar	-	-	-	-	-	-
III. Alınan Krediler	101.459	1.185.762	1.287.221	-	163.905	163.905
IV. Para Piyasalarına Borçlar	133.668	-	133.668	48.536	-	48.536
V. İhraç Edilen Menkul Kıymetler (Net)	-	-	-	-	-	-
VI. Muhtelif Borçlar	13.218	3.809	17.027	15.246	4.513	19.759
VII. Diğer Yabancı Kaynaklar	45.594	932	46.526	5.955	284	6.239
VIII. Kiralama İşlemlerinden Borçlar	-	-	-	-	-	-
IX. Riskten Korunma Amaçlı Türev Finansal Borçlar	-	-	-	-	-	-
X. Karşılıklar	62.750	1.824	64.574	14.960	39	14.999
XI. Vergi Borcu	9.868	-	9.868	3.162	-	3.162
XII. Satış Amaçlı Elde Tutulan ve Durdurulan Faaliyetlere İlişkin Duran Varlık Borçları (Net)	-	-	-	-	-	-
XIII. Sermaye Benzeri Krediler	-	-	-	-	-	-
XIV. Özkaynaklar	764.728	(107)	764.621	664.609	(79)	664.530
Pasif Toplamı	4.908.078	3.051.429	7.959.507	1.488.199	689.236	2.177.435

Ziraat Katılım Bankası A.Ş. Özlet Nazım Hesaplar Tablosu (Bin TL)

	Cari Dönem (31/12/2016)			Önceki Dönem (31/12/2015)		
	TP	YP	Toplam	TP	YP	Toplam
A. Bilanço Dışı Yükümlülükler (I+II+III)	1.380.632	2.435.507	3.816.139	151.050	411.327	562.377
I. Garanti ve Kefaletler	1.341.334	2.166.635	3.507.969	82.420	317.140	399.560
II. Taahhütler	39.298	9.200	48.498	3.208	-	3.208
III. Türev Finansal Araçlar	-	259.672	259.672	65.422	94.187	159.609
B. Emanet ve Rehinli Kıymetler (IV+V+VI)	6.580.645	334.443	6.915.088	663.443	44.080	707.523
IV. Emanet Kıymetler	197.945	103.513	301.458	31.043	10.939	41.982
V. Rehinli Kıymetler	6.382.700	230.930	6.613.630	632.400	33.141	665.541
VI. Kabul Edilen Avaller ve Kefaletler	-	-	-	-	-	-
Bilanço Dışı Hesaplar Toplamı (A+B)	7.961.277	2.769.950	10.731.227	814.493	455.407	1.269.900

Ziraat Katılım Bankası A.Ş. Özlet Gelir Tablosu (Bin TL)

Gelir ve Gider Kalemleri	Cari Dönem (01/01/2016-31/12/2016)		Önceki Dönem (16/02/2015-31/12/2015)	
I. Kâr Payı Gelirleri		390.742		86.425
II. Kâr Payı Giderleri		180.885		17.976
III. Net Kâr Payı Geliri/Gideri (I-II)		209.857		68.449
IV. Net Ücret ve Komisyon Gelirleri/Giderleri		14.205		(74)
V. Temettü Gelirleri		-		-
VI. Ticari Kâr/Zarar (Net)		7.030		2.998
VII. Diğer Faaliyet Gelirleri		1.739		37
VIII. Faaliyet Gelirleri/Giderleri Toplamı (III+IV+V+VI+VII)		232.831		71.410
IX. Kredi ve Diğer Alacaklar Değer Düşüş Karşılığı (-)		51.770		15.029
X. Diğer Faaliyet Giderleri (-)		140.579		68.089
XI. Net Faaliyet Kârı/Zararı (VIII-IX-X)		40.482		(11.708)
XII. Birleşme İşlemi Sonrasında Gelir Olarak Kaydedilen Fazlalık Tutarı		-		-
XIII. Özkaynak Yöntemi Uygulanan Ortaklıklardan Kâr/Zarar		-		-
XIV. Net Parasal Pozisyon Kârı/Zararı		-		-
XV. Sürdürülen Faaliyetler Vergi Öncesi K/Z (XI+...+XIV)		40.482		(11.708)
XVI. Sürdürülen Faaliyetler Vergi Karşılığı (±)		(9.809)		274
XVII. Sürdürülen Faaliyetler Dönem Net K/Z (XV±XVI)		30.673		(11.982)
XVIII. Durdurulan Faaliyetlerden Gelirler		-		-
XIX. Durdurulan Faaliyetlerden Giderler (-)		-		-
XX. Durdurulan Faaliyetler Vergi Öncesi K/Z (XVIII-XIX)		-		-
XXI. Durdurulan Faaliyetler Vergi Karşılığı (±)		-		-
XXII. Durdurulan Faaliyetler Dönem Net K/Z (XX±XXI)		-		-
XXIII. Net Dönem Kârı/Zararı (XVII+XXII)		30.673		(11.982)

İletişim Bilgileri

Türkiye'de faaliyet gösteren katılım bankalarının genel müdürlük iletişim bilgileri aşağıda sunulmuştur.

Katılım bankalarının Türkiye ve yurt dışı fiziki ve sanal hizmet noktalarına ait diğer iletişim detaylarına, ilgili QR kodunu mobil cihazınızın tarayıcısına okutarak ulaşabilirsiniz.

Albaraka Türk Katılım Bankası A.Ş.

Genel Müdürlük

Dr. Adnan Büyükdeniz Cad. No: 6
(Bereket Camii Karşısı) 34768
Ümraniye/İstanbul
Tel: (216) 666 01 01
Faks: (216) 666 16 00
www.albaraka.com.tr

Kuveyt Türk Katılım Bankası A.Ş.

Genel Müdürlük

Büyükdere Cad. No: 129/1 34394
Esentepe-Şişli/İstanbul
Tel: (212) 354 11 11
Faks: (212) 354 12 12
www.kuveytturk.com.tr

Türkiye Finans Katılım Bankası A.Ş.

Genel Müdürlük

Hürriyet Mah. Adnan Kahveci Cad.
No: 131 34876 Kartal/İstanbul
Tel: (216) 586 70 00
Faks: (216) 586 94 74
www.turkiyefinans.com.tr

Vakıf Katılım Bankası A.Ş.

Genel Müdürlük

Gülbahar Mahallesi Büyükdere Caddesi No: 97 Şişli/İSTANBUL
Tel: (212) 337 80 00
Faks: (212) 337 80 90
www.vakifkatilim.com.tr

Ziraat Katılım Bankası A.Ş.

Genel Müdürlük

Hobyar Eminönü Mah. Hayri Efendi Cad. No: 12 PK: 34112 Fatih/İSTANBUL
Tel: (212) 404 10 00
Faks: (212) 404 10 80
www.ziraatkatilim.com.tr

www.

katılımfinans
dergisi.com.tr

SEKTÖRÜN NABZI BURADA ATIYOR

Katılım Bankalarından haberler ve yorumlar, kar payı oranları, videolar ve daha fazlası bu platformda...

“Türkiye
katılımla
güçleniyor”

Kısıklı Caddesi No: 22 Altunizade 34662 Üsküdar/İstanbul/Türkiye

Telefon: 0216 651 94 35-**Faks** 0216 651 94 39

Web: www.tkbb.org.tr-**E-posta:** bilgi@tkbb.org.tr

